SON EŞKIYA

KOCERO

MEHMET ALİ İZMİR

birey

Son Eşkıya

Koçero

birey yayıncılık: 178

Dizgi-Mizampaj
birey

Baskı
Lord

Cilt
Umman

Kapak Resmi
Ahmet Güneştekin / Koçero Tablosu

Kapak Grafik
Şirin Karaer

Birinci Baskı
Ekim 2004

ISBN
975-264-010-9

birey yayıncılık
Yerebatan Cad. Çatalçeşme Sk.
Üretmen Kitapçılar Çarşısı, No. 29/17 Cağaloğlu/İstanbul
Tl: (0 212) 511 33 69 Fx: (0 212) 511 77 16
web: www.bireykitap.com
E-mail: info@bireykitap.com

Son Eşkıya
Koçero

M. Ali İzmir

birey

M. Ali İzmir

Gazeteci ve yazar.

1976 Batman doğumlu.1998 Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi mezunudur. Yeni Şafak Gazetesi ve Gerçek Hayat Dergisi'nde çalıştı.

Yeni Dünya Dizaynı- Amerikan İmparatorluğu'nun Yayılmacılığı- (gündem Yayınları) yazarın ilk kitabıdır.

Başlarken

Gerçekten de Charles Macfarlane'in dediği gibi, insanoğlunun ortak meraklarından biri de eşkıyalardır. Ülkemizde olduğu kadar, dünyanın diğer bölgelerinde de yaşamları ve yaptıklarıyla halkın ilgisini üzerlerine çekmeyi başarmışlardır. Özellikle Bulgar, Arnavut ve İspanyol eşkıyalar bir dönem Avrupa kıtasındaki yerleşik otoritelere kök söktürmüşlerdir. İspanyol bir eşkıyaya ait olan şu sözler bu durumu bütün çıplağıyla açıklarlar; "Efendiler kalem kullanır, biz ise silah. Onların kaleleri şatolarıdır, bizimkiler ise dağlardır."

Yaşadıkları zaman ve mekân içerisinde, kurulu düzenlerin ve yerleşik otoritelerin her zaman, en büyük tehdidi olmuşlardı eşkıyalar. Eşkıyalığın ilk olarak nerede ve nasıl başladığı sorusuna ise bugüne kadar verilebilen en mantıklı yanıt, "otoritelerin çıkmasıyla" olmuştur.

Çünkü eşkıyalar, eşkıyalığa adım atış sürecinin başında genellikle yerel otoritelerin kurallarını ihlal ederek başlarlar dağdaki hayatlarına ve doğal olarak dağda kaldıkları süre boyunca da otoritelerle hiç bitmeyen bir çatışma içerisine girerler.

Dönem dönem halkla çatışmaya giren ve onlara kan kusturan bir görünüme sahip olan eşkıyalar genellikle halkın belleğinde, dilden dile aktardığı türkülerinde romantik birer kahraman olmuşlardır. Eşkıyalar, çoğunlukla güçsüzün yanında durmuşlar, yaptıkları 'kahramanlıklarla' kötülere korku salmışlardır. Türkiye'de de durum böyledir. Halk türkülerinin, yazınsal edebiyatın en önemli ve destansı özelliklere sahip anlatılarının konusudurlar. Köroğlu, Dadaloğlu, Çakırcalı, Demirci Mehmet Efe, Hamido, Hekimoğlu ve Koçero gibi onlarca efsane kahraman vardır halkın gündeminde her zaman. Ege de 'efe' olmuştur eşkıyanın adı , doğuda 'mahkûm'.

Türkiye'de de, eşkıyalığın kökenlerinde genellikle, hakim iktidar ve otorite ile çatışma yatmaktadır. Özellikle Osmanlı İmparatorluğu döneminde, yüksek vergilerden, adaletsiz ve zalim yöne-

ticilerden kurtuluşun çaresi hep, dağlar olmuştur. Bu 'eylem' Cumhuriyet döneminde de 1960'lı yıllara kadar devam etmiştir. Herhangi bir adli vakadan dolayı iktidarın mahkum ettikleri çareyi dağlara sığınmakta aramışlardır. Ancak bilinenin aksine eşkıyalar, yol kesip haraç toplamamışlardır çoğu zaman. Onlar da tıpkı bir çoklarının yaptığı gibi sınır kaçakçılığıyla uğraşmışlardır. Doğu'da, Suriye, İran ve Irak'a gidip buralara mal götürüp mal getirmişlerdir. İşte bu eşkıyaların hiç şüphesiz en ünlülerinden birisi de Koçero'dur. İsmi o kadar yaygınlaşmıştır ki artık halk arasında kuvvetli ve cesur insanları tanımlamak için kullanılan bir deyim haline gelmiştir Koçero. Hatta her yörenin bir Koçero'su bile olmuştur zamanla...

Koçero'nun ismini ilk olarak Ahmet Kaya ve Selda Bağcan'ın birlikte yaptıkları, aynı ismi taşıyan kasetlerinde duymuştum. Gerçekten de yaşamış bir eşkıya olduğunu ise, yıllar sonra, ironik bir şekilde öğrenmiştim. Hem de benim kendi memleketimde, Batman'da. Hemen onun hakkında daha fazla bilgi alabilmek için çalışmalara başladım ve gördüm ki bazı silah arkadaşları hâlâ sağ. Bunun üzerine ben de onlarla bire bir görüşmeler yapıp hikayenin tamamını birinci ağızdan dinleme şansını yakaladım. Ancak hikâyenin yazımı hiç de düşündüğüm kadar kolay olmadı. Anlatıcılar, bir çok noktada tereddüt ediyorlardı ve anlatırken de söylediklerinin bir çoğunun yazıya geçirilmemesi için söz verdiriyorlardı bana. Çünkü anlattıkları olaylarda adı geçen bir çok kişinin çocukları ve aileleri hâlâ sağdı ve olayların yeniden küllenmesini kimse istemezdi. Aslında haklıydılar da. Bölgeyi bilenler bilir. Ne kadar zaman geçmiş olsa da kimse iyi veya kötü eski olayların bir şekilde dillendirilmesini istemez. Çünkü yörede çeşitli nedenlerle çok kan dökülmüş ve bu yaralar da zamanın akışına bırakılarak tedavi edilmişti. Şimdi tekrar bu olayları anlatarak insanların yaralarını kanatmanın da kimseye bir yararı olmazdı. Bütün bunları dikkate alarak yazmak zorundaydım. Bu da büyük bir dikkat ve uğraşı gerektiriyordu. Olayları belgesel bir tarzda anlatmaktansa, kendi kurgularımla romanlaştırmanın daha doğru bir tavır olacağına karar verdim. Kitapta anlatılan hikâyelerin hepsi birinci ağızlardan teyit edilmiş yaşanılan olaylardır fakat yer ve isimleri anla-

tıcıların 'hassasiyetlerinden' dolayı değiştirmek zorunda kaldım. 18 yaşında çıktığı dağlarda, 31 yaşında hayata gözlerini yumduğu zaman, arkasında gözü yaşlı bir eş, beş çocuk ve hiç bitmeyen bir hikaye bırakmıştı Koçero.

Bu çalışmada bana bildiklerini anlatan Koçero'nun kardeşi değerli **Nusrettin Kilit**'e, kızı **Muazzez Değer**'e, damadı **M.Ali Değer**'e, Koçero'nun silah arkadaşı **Rauf Oktay** ve **Osman Kevser**'e, verdikleri destekten dolayı ressam **Ahmet Güneştekin**'e, **Kadir Karaer'e İdris Saruhan**'a, **Lazgin Toprak**'a ve **Meral Gündüz**'e teşekkürler.

M. Ali İZMİR

Yüzyıllık Göç

Babasının yatağının altında sakladığı beylik tabancasını alıp, kuşağının arasına sıkıştırdı ve hızla dışarı çıktı. Bahçe kapısını açtığında, tandırdan çıkardığı ekmekleri tepsiye dizen annesi ile göz göze geldi. Annesinin bir şey sormasına fırsat vermeden hızla kapıyı kapatıp, sokağa fırladı. Koşarak dar sokaklardan geçti ve kentin küçük çarşısına ulaştı. Etrafına bakındı. Ortalıklarda kimsecikler yoktu. Çarşının ortasından geçen karayolunun kenarından koşarak, kentin çıkışındaki dağın yamacına gitti. Oradaydılar işte, yolun biraz iç tarafında, dağın hemen yamacında kavga ediyorlardı. Kuşağına soktuğu silahı çıkartarak dağın yamacında kavga eden iki adama doğru koşmaya devam etti. Yanlarına vardığında silahını kavga edenlerden genç olana çevirdi ve tetiğe bastı. Büyük bir gürültüyle patlayan silahla birlikte genç adam, keskin bir çığlık atarak sırtüstü yere düştü. Genç adamın ayakları titriyor, boğazından kesik kesik inlemeler yükseliyordu. Kavga edenlerden yaşlı olanı, olduğu yerde durmuş bir yandan elinde silahıyla duran gence, bir yandan da yerde yatan, demin kavga ettiği adama bakıyordu. Yavaşça yerdeki adama doğru ilerledi ve eğilerek yaşayıp yaşamadığını anlamak için kalbini dinlemeye çalıştı. Kafasını kaldırdı ve elleriyle yüzünü kapattı.

"Ölmüş"

Bir müddet ne yapacağını düşündükten sonra ayağa kalkarak ateş eden gencin yanına yürüdü. Genç, gözleriyle dikkat kesilmiş onu izliyordu. Silahı tuttuğu elini yanına sarkıtmıştı. Adam, gencin yanına geldiğinde elindeki silaha uzandı ve alıp kendi beline sıkıştırdı.

"Hadi oğlum, eve gidelim."

Çocuğun, biraz önce koşarak geçtiği yollardan, hızlı adımlarla geçtiler. On dakika kadar sonra eve varmışlardı bile. Bahçe kapısını açarak hızla içeri girdiklerinde kadın, evin girişindeki genişlikte oturmuş akşam yemeği için hazırlık yapıyordu. Adamla çocuğun telaşla içeri girdiklerini görünce elindeki işi bırakıp hemen

toparlandı. Başındaki beyaz tülbenti düzelterek ayağa kalktı. Tedirgin gözlerle adam ve çocuğa bakıyordu.

"Sidar nerede Asiye?"

"İçeride yatıyor. Hayrola Kadir, bu ne telaş böyle"

"Hemen kaldır. Sonra da taşıyabileceğimiz bütün eşyaları hazırlayın. Hava kararır kararmaz yola çıkıyoruz."

"Ne oldu Kadir? Söylesene, nedir bu acele!"

Kadir bir an kararsız kaldıktan sonra hemen arkasında sessizce durmakta olan oğlunun yanına yürüdü ve sırtını sıvazladı. İhsan, kafasını önüne eğmiş, yere bakıyordu.

"İhsan, Halil'i vurdu."

Kadın, şaşkınlıktan fal taşı gibi açılmış gözlerle oğluna baktı. Olduğu yerde çömelerek eliyle kafasına vurup ağlamaya başladı.

"Vay başımıza gelenler. Bu ne kötü kaderdir peşimizi bırakmaz böyle. Tam, artık burada huzur bulduk dediğimiz günde, bize yine yollar göründü. Ne zaman peşimizi bırakacak bu kara talih"

Kadir Asiye'nin yanına giderek omuzlarından tuttu ve ayağa kaldırdı.

"Kalk Asiye, dövünmenin ağlamanın hiç manası yok. Ne yapalım, böyle olacağı belliydi zaten. O alçağa o kadar güvendim, baldızımı bile onunla evlendirmeyi düşünüyordum ama o ne yaptı? Bize kazık atmaya, bizi dolandırmaya çalıştı. Üstelik bir de utanmadan yüzüme karşı bir sürü iftira, yalan söylüyordu. Ya o ölecekti ya da ben. Kalk hadi, acele edelim de bir an önce buradan gidelim. İhsan, sen de hemen kardeşini kaldır ve ahıra gidip atları ve eşeği hazırlayın. Halil'in cesedini buldukları anda eve gelirler. Kaybedecek vaktimiz yok."

İhsan, babasının söylediklerini duymuyor gibiydi. Bütün vücudunun alev alev yandığını hissediyordu. Sanki dibi görünmeyen, derin bir uçurumdan aşağıya hiç durmadan düşüyor gibiydi. Babasının omuzlarından sarsmasıyla kendine geldiğinde annesinin ağladığını yeni fark etti. Bir babasına, bir de annesine baktı. Yavaşça annesinin yanına gitti. Elini tutarak avuçlarının içini öptü. Kısa, özensiz kesilmiş siyah saçları toz ve terden renk değiştirmiş gibiydi. Annesi elini oğlunun uzun yüzünde gezdirdi. Geniş alnında biriken terleri eliyle bildi. Ne kadar da gençti, bıyıkları bile çıkmamıştı daha.Yuvarlak, siyah gözlerinden öptü.

"İhsan'ım, nasıl yaptın? Sen karıncayı bile incitmezdin. Nasıl geldi başımıza bu felâket?"

Kelimeler Asiye'nin boğazında düğümleniyordu. Çok sessiz, kendi halinde, herkesle iyi geçinen ilk oğlu İhsan'ın, bir insanı öldürebildiğine inanamıyordu. Birden bitişikteki yan odanın kapısı açıldı. Üstünde kirli bir atlet ve çubuklu pijama altlığı ile İhsan'ın küçük kardeşi çıktı dışarı. Henüz on yaşına bile girmemişti. Elleriyle gözlerini ovuşturarak annesi ve abisine bakıyordu. Kadir, Asiye ve İhsan'ın yanına yaklaşarak alçak sesle konuşmaya başladı.

"Hadi Asiye, yeter artık. İhsan, sen de kardeşini alıp hemen ahıra git ve hayvanları hazırla."

İhsan, kardeşinin elinden tutarak kararsız adımlarla dışarı çıktı. Asiye ve Kadir yatak odasının mavi boyalı tahta kapısını açarak içeri girdiler. Kadir, odanın duvarında asılı olan çifteyi indirdi. Silahı kontrol ettikten sonra duvarın dibine koydu. Sonra da odadan çıkıp çocukların yattığı odaya geçti. Birkaç parça elbise aldıktan sonra tekrar yatak odasına Asiye'nin yanına döndü. Asiye yere serdiği büyükçe bir battaniyenin üzerine elbiseleri yerleştiriyordu. Pencerenin önüne geçerek beyaz perdeyi araladı ve bahçede hayvanları hazırlayan çocuklarını izledi. Buraya geldiği ilk gün geldi aklına. Babası Cizre'den yine böyle bir cinayet sebebiyle kaçmak zorunda kalmıştı. Ondan önce de asıl memleketi olan Beşiri'den de göç etmek zorunda kalmışlardı. Ailesinin bütün hayatı oradan oraya sürüklenerek geçmişti. Kötü kader peşlerini bırakmamıştı bir türlü. İşte şimdi buradan da gitmek zorundaydılar. Oysa ne kadar çok emek vermişti bu köye. Evi kendi elleriyle yapmıştı. Günlerce tozun toprağın içinde durmadan çalışmıştı. Gözleri dolmuştu Kadir'in her tarafı nasırlı elleriyle yüzünü ovuşturup derin bir nefes aldı. Saçları son iki yılda bembeyaz olmuştu. Artık yorulduğunu, iyice yaşlandığını hissediyordu. Birden ellerindeki kurumuş kan lekelerini gördü. Korkuyla kafasını geriye doğru attığı esnada gömleğinin yakasının da kan içinde kalmış olduğunu fark etti. Hemen gömleğini çıkardı ve Asiye'ye döndü;

"Ben gidip yıkanacağım."

Akşam hava karardığında yola çıkmaya hazırdılar artık. Bütün ev ahalisi evin girişinde oturmuşlar bahçeye bakıyorlardı. İhsan gözlerini bahçe duvarlarından öteye dikmiş derin derin düşünüyordu. Kadir ayağa kalkarak şalvarının arkasını eliyle temizledi.

"Hadi artık, yola çıkmanın vaktidir."

İsteksizce ayağa kalkarak hayvanların yanına doğru yürüdüler. Ses çıkarmamaya çalışarak bahçe kapısından çıktılar ve karanlık bir denizi andıran tarlaya doğru yürüdüler. İhsan ve Kadir hayvanların yularlarından tutmuş önden gidiyorlardı. Asiye küçük oğlu Nurettin'in eline sarılmış, sessizce ağlıyordu, kötü kaderine lanetler yağdırıyordu. Yarım saat sonra artık köyün ışıkları görünmez olmuştu. Biraz ileride Dicle, baharda deli dolu akmanın yorgunluğundan olsa gerek ağır ağır akıyordu. Açık berrak havada yıldızların ışıkları Dicle'nin sularında dans ediyorlardı. Asırlık Malabadi Köprüsü'ne vardıklarında Kadir, İhsan'a seslenerek yanına gelmesini istedi.

"Bak oğlum, yaptığın iyi bir şeydi demiyorum sana, ancak inan ki ben de olsam aynısını yapardım. Ama bilmen gerekiyor ki sen artık aranan bir mahkûm olacaksın. Jandarma seni yakaladığı anda mahpusa yollar. Bizim yanımızda kaldığın sürece de tehlikedesin. Kaçmak zorundasın. Beşiri'ye git, rahmetli amcanın oğlu Sait'i bul. Onlarda kalırsın bir müddet. Oradakilerin hepsi hem akrabadır, hem de bizim aşirettendir. Sana yardımcı olurlar."

Kadir konuşurken, oğlunun yüzünü de izlemeye çalışıyordu. İhsan gözlerini karanlığı dikmiş babasını dinliyordu. Yüzünde hiçbir ifade yoktu. Gece yıldızlar altında yürüyüşlerine sessizce devam ettiler. Sabahın ilk ışıklarıyla birlikte Kadir ağaçlıklı bir tepeninin üzerinde atı durdurdu ve arkadakilerin de kendisine yetişmesini bekledi. Tepeden aşağı uzanan vadide Batman görünüyordu. Çelik bir kale gibi yükselen rafinerinin etrafını, irili ufaklı bir sürü ev sarmıştı. Diğerleri de yetişince hep beraber yönlerini sola çevirip yürümeye devam ettiler. Bir saat kadar sonra yeni bir yol ayrımına girmişlerdi. Kadir atını tekrar durdurup İhsan'a baktı.

"Oğlum yollarımız burada ayrılıyor artık. Sen bu yoldan sola sapıp, Beşiri'ye git. Biz yolumuza devam edeceğiz."

Asiye, Kadir'in sözlerinden bir anlam çıkarmaya çalışarak yüzüne dikkatle baktı. Kadir oğlunun yanına yürüyerek cebinden çıkardığı bir tomar parayı uzattı.

"Al bunlar seni bir süre idare eder. Biz, daha sonra amcanlara haber göndeririz nerede olduğumuzu. Sen kendine dikkat et, bizi merak etme sakın."

İhsan, babasının uzattığı parayı alarak şalvarının cebine soktu. Bir şeyler söylemek istedi ama kelimeler boğazında düğümleniyordu. Yavaşça babasının elini tuttu ve öpüp alnına götürdü. Asiye, oğlunun yanına gelerek boynuna sarıldı. Gece boyunca zorlukla dindirdiği gözyaşlarına hakim olamayarak ve hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı.

"Oğlum, oğlum. Benim, kara bahtlı oğlum. Bu dünya da hiç mi rahat yüzü görmeyeceğim. Bu ne bahtsız bir yaşamdır böyle. Ah, ah."

İhsan, annesinin ellerini sıkıca tutmuş, annesinin göğsüne bastırdığı kafasını da kaldırmadan derin bir nefes aldı.

"Ana sus ağlama artık. Yapacak bir şey yok. başımıza gelmişse çekeceğiz, kaçış yok. Madem kaderimiz böyle yazılmış, biz de böyle yaşarız."

Asiye, oğlunu alnından öperek gözlerine baktı. İhsan sakin bir şekilde gülümseyerek annesinin elini tekrar öpüp küçük kardeşi Nurettin'in yanına gitti. Küçük çocuk, olup bitenlerden habersiz, uykulu gözlerle annesinin bindirdiği eşeğin sırtında abisini izliyordu. İhsan, kardeşini kucaklayarak gözlerinden öptü ve tekrar hayvanın sırtındaki yerine oturttu. Sonra da hızlı adımlarla, arkasına bakmadan Beşiri'ye doğru yürümeye başladı. Kafasında binlerce soru aynı anda beliriyordu. Kesinlikle korkmuyordu ama ailesinden uzak kalma zorunluluğu içinde büyük fırtınalar kopmasına neden oluyordu. Ailesini daha fazla düşünmemeye çalışarak ilerlemeye devam etti. Kafasındaki bütün soruları def etmeye çalışıyordu. Güneş iyice yükselmiş, ortalık tamamen aydınlanmıştı. Kendisini çok yorgun hissediyordu. İki saat yürüdükten sonra bir tepenin zirvesinde durdu. Beşiri tepenin yanından kıvrılan yolun sağındaydı. Biraz dinlenebileceği uygun bir yer aradı gözleriyle.

Büyük bir çınar ağacını gözüne kestirdi ve ona doğru yürüdü. Çınarın geniş gövdesinin dibine oturup lastik ayakkabılarını çıkardı ve uzandı. Çok geçmeden uykunun yumuşak kolları bütün bedenini sarmıştı bile.

Şerif

Tepeye vardığında nefes nefese kalmıştı. Yarım saattir hiç durmadan koşuyordu. Nefes alışlarının yavaşlamasını bekledikten sonra, kavurucu yaz güneşi altında buharlaşıyormuş gibi görünen kenti izlemeye başladı. Rafinerinin dev bacaları, etrafını saran tek katlı, toprak damlı evlerin arasından, göğe doğru yükseliyordu. Hemen sol tarafında ise sıcaktan sararmış, uçsuz bucaksız tarlalar uzanıyordu. Kendini kuru otların üzerine bıraktı. Beline batan tabancasını belinden çıkartarak yanına koydu. Gözlerini kapatıp her şeyi tekrar düşünmeye çalıştı. Düşünceler beyninde rüzgarda uçuşan yapraklar gibi savruluyordu. Jandarmaların köye girdiğini son anda fark etmemiş olsaydı, şimdi yakalanmış olacaktı. Şerifo, ellerini kafasının altında birleştirerek, derin bir nefes aldı. Jandarmanın, köye bu kadar çabuk ve habersiz nasıl gelebilmiş olduğuna şaşırıyordu. "Mutlaka biri ihbar etmiştir" diye geçirdi içinden. Terden alnına yapışan saçlarını eliyle geriye doğru itti. Uzandığı yerden doğrularak oturdu. Ellerini ensesinde birleştirerek gerindi ve etrafına bakındı. Ayağa kalkarak biraz arkasında kalan ağaca doğru yürüdü. Tam ağacın dibine vardığında birden durdu. Ağacın altında birisi uzanmış yatıyordu. belinden silahını çıkartarak, sessizce ona doğru yürüdü. Başucuna gelene kadar hiçbir kıpırdanma belirtisi göstermemişti. Yavaşça eğilerek yaşayıp yaşamadığını kontrol etmek istediği anda yüzünün ortasına şiddetli bir yumruk yiyerek geriye doğru fırladı. Silahı da elinden düşmüştü. Uyuyan genç şimdi onun üzerindeydi ve boğazını sıkıyordu. Bütün gücünü toparlayarak onu üzerinden attı ve silahına uzanmaya çalıştı. Ancak çocuk tekrar toparlanmış üzerine çullanmıştı. Çocuğun boynunu sıkan kollarını ısırmasına rağmen hiç aldırmıyordu bile. Nefesini tutup bütün gücüyle çırpınarak tekrar üzerinden attı onu. Şimdi o üstteydi ve boynunu sıkıyordu. Ancak daha fazla gücünün kalmadığını hissediyordu. Bir boğa kadar güçlüydü bu çocuk. Nefes nefese kalmıştı. Güçlükle konuşmaya çalıştı,

"Arkadaş yeter artık. Sana bir zarar verme niyetim yoktu. Ölü gibi yatıyordun. Sağ olup olmadığını kontrol etmek istedim sadece."

Çocuk bu sözler üzerine direnmekten vazgeçerek kendini bıraktı. Şerifo da çocuğun boynunu sıkmayı bırakarak kendini yana doğru attı. İkisi de hızlı hızlı nefes alıyorlardı. Ter içinde kalmışlardı. Dirseklerinin üzerine doğrularak çocuğa baktı,

"Sen kimsin, seni daha önce buralarda hiç görmemiştim."

"Benim adım İhsan. Aslında buralıyım ama uzun zamandır ailem buralarda değildi."

"Benim adım da Şerif. Reçkotan aşiretindenim. Köyüm ileride, nehri geçmeden hemen önce sol taraftadır. Sen hangi aşirettensin?"

İhsan doğrularak Şerif'in yüzüne baktı. İri bir cüssesi vardı. Kısacık kesilen saçları simsiyahtı. Geniş alnındaki çizgiler onu daha yaşlı gösteriyordu. Kalın kara kaşları o kadar gürdü ki iki kaşının arasında hiç boşluk yoktu. Yuvarlak kahverengi gözlerinin altında çıkık elmacık kemiklerine sahipti. Pos bıyıkları yaşına göre oldukça gür sayılırdı. Özenle traş edilmiş yüzü güneşin altında kala kala iyice kararmıştı. Kendinden emin bir hali vardı. Yüzü insana güven duygusu veriyordu.

"Biz Aliki'yiz"

"Vay, Koçersin ha! Güzel, ben de Koçerim. Sizinkilerle akraba sayılırız. Burada ne arıyorsun?"

"Beşiri'ye gidecektim. Sabah çok yorulmuştum, şu ağacın altında biraz dinleneyim dedim, uyumuşum."

"Beşiri'de kimin yanına gideceksin? Tanıdık var mı?"

"Dedim ya buralıyız biz de. Amcamlar var, oğlunu belki tanırsın o da bizim yaşlarımızda, ismi Sait. Hem sen ne kadar çok soru soruyorsun böyle!"

"Kızma Koçero, kızma. Kötü bir niyetim yok. Ben biraz önce oradan geldim. Sait'i de tanırım. Çarşının sonundaki küçük çayhaneye gider. Bu saatlerde gelmiştir bile."

Şerif dizlerine dayanarak ayağa kalktı ve üstünü başını silkeleyip biraz ileride duran tabancasına doğru yürüdü. Eğilip tabancasını aldı, kuşağının arasına sıkıştırdı. Arkasına dönüp İhsan'a baktı.

"Seninle gelmek isterdim ama, jandarma arıyor beni. Biraz önce zor kurtuldum ellerinden."

İhsan, Şerif'e merakla bakarak ayağa kalktı ve ağacın altına oturdu.

"Benim de acelem yok zaten. Hayırdır, jandarma seni niye arıyor?"

"Geçen ay köyde küçük bir tartışma çıktı. Sinirlerime hakim olamadım, birini vurdum. Namussuzun biriydi. Biri vuracaktı zaten onu, kısmet banaymış"

Şerif son derece sakin bir şekilde, gülümseyerek İhsan'a baktı. Gelip yanına oturdu. Şalvarının cebinden tütün tabakasını çıkarıp bir sigara sardı ve İhsan'a uzattı. İhsan sigarasından bir nefes çektikten sonra Şerif'e döndü tekrar.

"E, şimdi ne yapacaksın? Buralarda kalabilecek misin?"

"Buralarda kalmam biraz tehlikeli ama gidecek başka yerim, yurdum yok. Artık köyde de kalamam. Belki kaçağa giderim."

"Kaçağa mı?"

"He ya, kaçağa. Buradan mal götürüp sınırı geçeceğim orada da satacağım. Oradan da buraya mal getiririm."

"Tek başına mı?"

"Tek başıma, ne olacak?"

"Hiç, sordum işte"

İhsan üstünü silkeleyerek ayağa kalktı. Beşiri'ye doğru baktı.

"Ben artık gideyim arkadaş. Yolcu yolunda gerek."

"İyi, git bari. Şu yolu takip etsen direk olarak Beşiri'ye varırsın. Yolun açık olsun. Bundan sonra da görüşürüz artık."

"Sağ olasın, sen de kendine iyi bak. Dikkat et de jandarmanın eline düşme sakın."

İhsan tepeden aşağıya iniyordu ki Şerif arkasından seslendi;

"Hey Koçero, Sait'e Harun'u sor. Onu görürsen de benim burada beklediğimi söyle."

İhsan gülümseyerek elini kaldırdı ve yoluna devam etti. Bir saat kadar sonra Beşiri'ye varmıştı. Tek katlı, bahçeli evlerin arasından dolanarak kentin küçük çarşısına ulaştı. Şerif'in söylediği çayhaneyi buldu. İçeri girmesiyle bütün gözlerin kendisine çevrildiğini hissetti. Meraklı gözlere aldırış etmeden kendinden emin

adımlarla en dip köşeye doğru ilerledi ve küçük tahta kürsülerden birine oturdu. Önüne mavi para önlüğü asmış olan yaşlı çaycı karşısında durarak çay isteyip istemediğini sordu. Kafasıyla istediğini belirttikten sonra etrafını izlemeye başladı. Çaycı, çayını önüne bıraktığı zaman yaşlı adama baktı.

"Ben Sait'i arıyordum. Burada olacağını söylediler."

Çaycı yüzünde şüpheli bir bakışla İhsan'ı baştan aşağı dikkatle süzdü,

"Sait'i mi? Ne yapacaksın onu?"

"Amcasının oğluyum."

Yaşlı adam onunu söylediklerine inanmayan bir eda ile,

"Kadir'in oğlu musun sen?"

"Evet.

"Sait, yan tarafta asmanın altında oturuyor. Dur ona haber vereyim de gelsin"

Yaşlı çaycı hızlı adımlarla dışarı çıkarak binanın sağına döndü. Kısa bir süre sonra yanında iki gençle geri döndü. İhsan, Sait'i hemen tanımıştı. Hemen tanıyabildiğine sevinerek ayağa kalktı. Sarı saçları, kırmızı yüzüyle zaten unutulacak gibi bir tip de değildi Sait. Sait de onu tanımış olmalıydı ki yüzünde kocaman bir gülümsemeyle, kollarını iki yana açarak ona doğru geldi.

"Vay amcaoğlu, sen ve buralar ha. Hoş geldin, safa getirdin"

Birbirlerine sarılarak hasret giderdikten sonra tekrar oturdular. Sait'in yanındaki kısa boylu, yuvarlak yüzlü, zayıf arkadaşı da gülümseyerek onları izliyordu. Sait arkadaşını işaret ederek,

"Bu, arkadaşım Harun. Bu da benim amcamın oğlu, İhsan."

"Başım üstüne. Hoş geldin arkadaş."

"Hoş bulduk ama ben seni daha gelmeden tanıyordum."

Harun gözlerini kısarak, şaşkın şaşkın İhsan'a baktı.

"Gelirken, Şerif isimli bir arkadaşla tanıştım. Buraya vardığımda sana ulaşmamı ve seni tepede beklediğini söylememi istedi benden."

Harun gülerek, Sait'in omzuna vurdu.

"Bak sen şu işe. Biz de şimdi onu konuşuyorduk. Tepede mi bekliyor dedin? O zaman o deliyi bekletmeye gelmez, kalkar buraya gelir hepimizin başını derde sokar Vallahi. Ben hemen kalkıp gideyim de daha fazla beklemesin."

"Dur, biz de kalkalım. Hadi amcaoğlu, yoldan geldin biraz karnını doyur, dinlen. Sonra uzun uzun konuşuruz. Kalk da eve gidelim."

Hep beraber ayağa kalkıp kahveden dışarı çıktılar. Kapının önünde Harun ile vedalaşıp, kahvenin sağından yukarıya doğru çıktılar.

"Şerif ile tepede mi karşılaştınız?"

"Biraz tesadüf oldu."

"Şerif, mert çocuktur. Çok delikanlıdır. Geçen ay bütün köylüyü dolandıran tefecinin birini alnının ortasından vurdu. O gün bugündür çocuk, dağ bayır geziyor. Kaçağa gitmek istiyor ama kaçakçılar da daha yaşı küçük diye onu yanlarına almak istemiyor. Harun'un bu çevrede tanımadığı eşkıya ve kaçakçı yoktur. Onun için yanına çağırmıştır."

Böylece konuşarak üzeri asmalarla kaplı bir bahçeden içeri girdiler. Sait, evin açık kapısından içeri seslenerek annesini çağırdı. Başındaki beyaz tülbentinin altından kınalı saçları görünen ellili yaşlarında bir kadın çıktı. İhsan'ı görünce gözlerini kısarak dikkatle baktıktan sonra kollarını iki yana açarak, sevinçle İhsan'ın alnından ve gözlerinden öpmeye başladı..

"Vay, İhsan'ım, sen hoş geldin, safalar getirdin. Gel, gel içeri gir. Hangi rüzgar attı seni böyle."

"Hoş bulduk Zerya Ana, hoş bulduk. Geldik öylesine işte."

Sait, İhsan'ın koluna girerek beraberce antrenin hemen solundaki odaya girdiler. İçeride yaşlı bir kadın daha vardı. Zerya Ana kadının yanına oturarak İhsan ve Sait'in de yanlarına gelmesi için el işareti yaptı.

"Gelin, gelin oturun şöyle yanıma. Yabancı değil, uzaktan akrabamız sayılır. MetkeZeyne*, o da bugün Beykent'ten yeni geldi buraya, misafirimizdir."

Yaşlı kadın yüzünde kocaman gülümsemeyle İhsan'a baktı,

"Gel oğlum, hoş geldin. Sen İhsan mısın? Ben senin doğumunu bile hatırlıyorum, gel otur şöyle hele."

"Sağolasın Metke Zeyne. Hoş bulduk."

---

*Metke Zeyne: Zeyne Hala

"Ana, İhsan yoldan geldi, ona yiyecek bir şeyler hazırla, biraz da dinlensin, sonra uzun uzun konuşuruz."

"Tamam oğlum, şimdi bir şeyler hazırlarım. Siz geçin, ben hemen yemekleri getiririm."

Yaşlı kadın dizlerinin üzerine dayanarak ayağa kalktı. Odanın kapısının önüne gelince bahçeye doğru seslendi,

"Şirin, kız neredesin? Koş çabuk buraya gel."

Bir vakit sonra Zerya Ana tekrar odaya girdi. Hemen arkasından da elinde büyük bir tepsiyle Şirin geliyordu. Bileklerine kadar uzanan, üzerinde rengarenk gül desenlerinin olduğu beyaz elbisenin bel kısmını, kırmızı bir kuşakla bağlamıştı. Başına bağladığı tülbentinin önünde dökülen siyah saçları, odaya dolan gün ışığında bile parlıyordu. Güneşten pembeleşmiş yanakları, fındık büyüklüğündeki burnu ve uzun kirpiklerinin gizlediği iri, kara gözleri ile oldukça güzel bir kızdı. Şirin, elindeki tepsiyi odanın ortasına bıraktıktan sonra İhsan'a bakıp gülümseyerek "hoş geldin" dedikten sonra tekrar odadan çıktı. İhsan farkında olmadan Şirin'i göz ucuyla süzüyordu. Zerya Ananın onu sofraya çağırmasıyla ancak kendine gelebilmişti. Utancından yanaklarının kızardığını hissedince kendi kendine kızdı.

Yemeklerini yedikten sonra hep beraber bahçeye çıkarak çardağın altında kurulan divana oturdular. İkindi rüzgarları ile hava serinlemişti. Çardağın altında güneş batıncaya kadar oturup eski günlerden, ailesinden konuştular. Şirin de gelmiş yanlarına oturmuştu. İhsan, Şirin'e hiç bakmamaya çalışıyordu. İhsan, kendisinin ve ailesinin başından geçen bütün kötü olayları ayrıntılarıyla anlattıktan sonra yemeklerini yiyip yatmaya çekildiler.

Ertesi sabah, gün doğumundan bir saat sonra uyanmıştı İhsan. Sait'a baktı, hâlâ uyuyordu. Dün olanları ve Şirin'i düşününce kendisini suçlu hissetti ve bir daha böyle bir şeyi aklına bile getirmemeye yemin etti. Ayağa kalkarak elbiselerini giyindi. Sait de, bu arada uyanmış, mahmur gözlerle onu izliyordu.

"Erkencisin amcaoğlu!"

İhsan, Sait'in sözlerine gülümseyerek yanıt verdi. Pencerenin kenarına giderek bahçeyi izlemeye başladı. Horoz, kerpiç duvarın üzerine çıkmış sokağı izliyordu. İhsan, perdeyi kapatıp Sait'in yanına çömeldi ve eliyle onu dürtmeye başladı.

"Hadi artık sen de kalk. Bu saate kadar da yatılmaz ki!"

Sait battaniyenin altından çıkardığı kollarını iyice açarak gerindikten sonra ani bir hareketle ayağa kalkıp hızla üstünü değiştirdi ve beraberce kapı önüne geçtiler. Zerya Ana ve Metke Zeyne kapının girişinde oturmuşlar sohbet ediyorlardı. İhsan ve Sait'i görünce gülümseyerek yanlarına çağırdılar. Önlerinde kahvaltı sofrası vardı. Oturup kahvaltılarını yaptıktan sonra evden çıkıp kahveye gittiler. Kahvenin önündeki küçük tahta kürsülere oturup çaylarını söylediler. Daha çaylarından bir yudum içmemişlerdi ki arkadan Harun'un kendilerine seslendiğini duyunca ikisi birden döndü. Harun kahvenin köşesinden onlara doğru geliyordu. Yanlarına gelince bir kürsü çekip oturdu. Gülerek İhsan'a baktı.

"Merhaba, Koçero"

Sait anlamaya çalışan bir yüz ifadesiyle Harun'a bakıyordu.

"Dün Şerif'in yanına gittiğimde bana bütün olanları anlattı. Ayrılırken de, Koçero'ya çok selam söyle dedi"

"Şimdi nerede?"

"Vallahi bilmiyorum. Ama büyük ihtimalle akşama doğru yine tepeye gidecek. Bugünlerde köye gidemez. Jandarma işi çok sıkı tutuyor. Birkaç gün daha öyle dolaşmak zorunda."

Sait, çayından bir yudum aldıktan sonra İhsan'a dönüp gülerek konuşmaya başladı,

"Vay amcaoğlu, daha köye gelmeden namını alıp da yürümüşsün ha!"

"Hem de ne nam! Bir ara birbirlerine girmişler de Şerif'in pestilini çıkartmış."

İhsan kafasını önüne eğmiş iki arkadaşın kendisi hakkında söylediklerini utanarak dinliyordu. Öğlene doğru kahveden kalkarak kentin çıkışına doğru yürüdüler. Yönlerini tepeye çevirip gölgede kalmaya dikkat ederek yürümeye başladılar. Bir saat kadar sonra tepeye varmışlardı. Şerifo, İhsan'ın uyuduğu çınarın altında oturmuş gülerek onlara bakıyordu. Ağacın altına vardıklarında Şerif'in etrafında oturdular.

"Dünden beri nasılsın ey Koçerlerin kralı? Beni sorma hala her tarafım ağrıyor."

İhsan, gülerek kolunu gösterdi,

"Sana çaktırmadım ama kolumu kötü ezmişsin, ayrıca ben senden şanslıyım, karnımı iyice doyurup, düzgün bir yatakta yattım. Yorgunluktan eser yok bu yüzden."

Harun, İhsan'ın omuzlarına hafifçe vurarak güldü.

"Dün, senden sonra Batman'a gittim. Gece orada kaldım. Kötü haber tez yayılır Koçero, namın oraya da gitmiş."

İhsan omuzlarını çekerek, tedirgin gözlerle Harun'a baktı,

"Silvan'daki vukuatını orada duydum birilerinden. Merak etme bizden sır çıkmaz"

Şerif, şaşırmış bir şekilde Harun ve İhsana bakıyordu,

"Ne vukuatı?"

"Koçero'ya sor, o anlatsın. O buradayken benim anlatmam uygun düşmez"

İhsan, başından geçenleri bir kere daha anlatmak zorunda kaldı. Sözlerini bitirdikten sonra Şerif elini dizine koyarak konuşmaya başladı,

"Demek sen de mahkûmsun ha? Vay be, şu işe bak Koçerlerin Kralı da benim gibi bir mahkûm."

İhsan kafasını sallayarak Harun'a baktı. Harun'un tanışmalarının üzerinden daha bir gün bile geçmeden, kendisi hakkında bu kadar çabuk bilgi toplayabilmesine şaşırmıştı. Sait, Harun'un yeleğinin cebinden çıkardığı filtreli sigarayı arkadaşlarına uzattı.

"Şimdi ne olacak?"

Şerif, İhsan'a bakarak sigarasını yakıp derin bir nefes çekti,

"Bir şey olacağı yok. Kralımız kabul ederse bu akşam benimle kalsın. Köy de tehlikelidir onun için."

Sait, Şerif'in bu sözleri üzerine yüzünü buruşturdu.

"Bu ne acele, durun hele bir nefes alsın. Hem belki buraya geleceğini düşünemezler. Biri ihbar etmediği sürece kim bilebilir ki?"

"Dün Batman'da, Silvanlıların kahvesine gittim. Orada herkes bu meseleyi konuşuyordu. Böyle olaylar tez yayılır. Üstelik jandarma da bugünlerde köylülere nefes aldırmıyor. Bence Şerifo haklı. Koçero'nun köyde kalması tehlikeli olabilir, en azından bugünlerde.

İhsan, bütün söylenenleri dikkatle dinliyor ama konuşmalara hiç müdahale etmiyordu. Daha iki gün bile olmadan olayın gündeme gelmesi canını çok sıkmıştı. Bir yandan da Şerif'in söylediklerini düşünüyordu. Aklına Şirin gelince en iyisinin burada Şerif'le beraber kalmak olduğuna karar verdi. Sait'e bakarak konuşmaya başladı,

"Arkadaşlar haklı Sait. Köyde uzun süreli kalırsam sizin de başınızı belaya sokarım. Ben burada Şerif ile beraber kalayım. Ara sıra size gelirim."

Sait, İhsan'ın söylediklerinden hiç memnun olmamıştı.

"Zerya Ana'ya ne diyeceğim ben şimdi?"

"Ona her şeyi olduğu gibi anlat. De ki İhsan artık bir mahkûmdur. Yeri de yurdu da dağlardır bundan böyle. Ne evi vardır onun ne de bir barkı. Saklamanın lüzumu yok. Hem başkalarından duyacaklarına senin ağzından duysunlar. Zaten bizimkiler de bir yere yerleşmişlerdir şimdi. Bugün yarın bir haberci gönderirler size. Bu arada ben de buradaki diğer akrabaları ziyaret ederim. Hem buraları daha iyi tanımış olurum"

"Boşuna kral demiyorum. Vallahi tam bir kral gibi konuşuyorsun Koçero"

Sigaralarını toprağa bastırarak söndürdüklerinde, vakit ikindiye geliyordu. İhsan, Sait ve Harun'a bakarak Beşiri'yi gösterdi.

"Siz şimdi gidin artık. Biz burada kalıp, ne yapacağımıza karar vereceğiz."

"Tamam ama evdekilerin hiç hoşuna gitmeyecek bu"

Harun ile Sait ayağa kalkarak arkadaşlarıyla vedalaştıktan sonra tepeden aşağıya inmeye başladılar. İhsan bir süre onların arkalarından baktıktan sonra Şerif'e döndü.

"Şimdi ne yapacağız, gece burada mı kalacağız?"

"İlerideki köyde tanıdıklarım var, oraya gidelim. Bu gece orada kalıp bundan sonra ne yapacağımıza karar veririz."

"Hani kaçağa gidecektin, ne oldu?"

"Hiç param yok ki!, Üstelik diğer kaçakçılar da beni yanlarına almıyorlar yaşım küçük diye. Neyse bunları sonra konuşuruz. Şimdi kalkıp gidelim artık, yolumuz biraz uzun."

İkisi birden ayağa kalkarak üstlerini silkeleyip tepenin diğer yüzüne doğru konuşarak yürümeye başladılar. Akşam hava kararmıştı bile. İhsan, artık geçmişi düşünmemeye karar vermişti. Önünde yaşanacak yeni bir hayat vardı. Zorluklar karşısında pes edecek değildi elbet. Öyle veya böyle, yaşam akıp gidiyordu sonuçta.

Kral ve Şah

Koçero ve Şerif, iki aydır birlikte köy köy geziyor kâh Şerif'in akrabalarında, kâh da Koçero'nun daha önce babasından duyduğu ama yeni tanıştığı akrabalarında kalıyorlardı. Arada bir de Beşiri'ye gidip, son durum hakkında arkadaşları ile görüşüyorlardı. Bu gidiş gelişlerde onu en çok zorlayan, Şirin oluyordu. Beşiri'den uzakta iken neyse de, Beşiri'ye geldiğinde onu görecek olmanın heyecanı bütün vücudunun kasıp kavuruyordu. Zerya Ana'lara her gidişinde, daha bahçe kapısından adımını atar atmaz yüreğinin gümbürtüsünün karşı dağdan bile duyulduğunu düşünüp, baştan aşağıya kızıla kesiyordu. Hele Şirin ile karşılaştıklarında dizlerinin bağı çözülüyor, nefes alamaz hale geliyordu. Bu durum onu oldukça rahatsız ettiği için, Zerya Ana'lara çok fazla gitmemeye karar vermişti ama yine de kendisine bir türlü engel olamıyor Beşiri'ye girdiği anda kendini Zerya Ana'nın evinde buluyordu. En son gelişlerinin birinde Zerya Ana onun bu halini sezer gibi olmuştu da, yerin dibine girmişti sanki.

Yazın son günlerine doğru ailesinin yerleştiği Bismil'den Beşiri'ye döneceği haberini aldığında, Hasankeyf'teydi. Koçero ve Şerif, akşam alelacele Hasankeyf'ten yola çıkmışlar, sabah namazına doğru Beşiri'ye varmışlardı. Geceyi ilk karşılaştıkları tepede geçirmişler, sabahın ilk ışıklarıyla da soluğu çarşıdaki buluşma yeri haline getirdikleri çayhanede almışlardı. Çayhanede üç dört yaşlı, çay ocağının dibine oturmuş gençliklerinden arta kalan anılarını paylaşıyorlardı. Çayhanenin yola bakan camının önünde otururak, sokağı izlemeye başladılar. Kentin küçük çarşısı boyunca sağlı, sollu yükselen asırlık çınar ağaçları sararmış yapraklarını dökmemekte direniyorlardı. Şerif, arkadaşının omuzlarına eline attı.

"Sizinkiler gelmiş midir Koçero?"

Koçero, gözlerini sokaktan hiç ayırmadan kafasını salladı.

"Bilmiyorum. Belki de gelmişlerdir"

Şerif, dudaklarında hafif bir gülümseme yerleştirip kafasını Koçero'ya doğru yaklaştırdı.

"Şirin yüzünden gidip bakmıyorsun Zerya Ana'nın evine değil mi?"

Koçero, hiç cevap vermeden öylece yolu izlemeye devam ediyordu.

"Bu böyle olmaz ki! Sizinkiler gelsin, babana ben söyleyeceğim. Söz olsun."

Şerif, daha konuşmasını bitirmemişti ki sokağın başında Sait'in çayhaneye doğru geldiğini görünce sustu. Sait, çayhaneye girince ikisi birden ayağa kalkarak, sarılıp selamladılar onu. Sait, Koçero ve Şerif'in koluna girerek ikisini birden çayhanenin dışına doğru sürükledi.

"Yahu sen nerelerdesin amca oğlu. Gel bak sana bir sürprizim var. Hem kaç defadır gelip gidiyorsun, sanki yabancının eviymiş gibi hiç bize uğramıyorsun. İnan ki hem ben, hem Zerya Ana hem de Şirin çok üzülüyoruz. Amca oğlu yabancı evi mi bizim ev?"

Koçero, Şirin'in ismini duyunca yine heyecanlandığını hissetti. "Demek o da üzülüyormuş ben onlara gitmeyince" diye düşündü. Sonra da bu düşüncesinden utanarak kendi kendine kızdı.

"Yok amca oğlu, ne yabancısı. Hani gece geç geliyoruz. Sabah da çok erken vakit rahatsız etmek istemiyoruz. O yüzden. Bizimkiler gelecekmiş. Sizdeler mi?"

"Yürüsene kardeşim, sürprizimiz var dedik ya"

Sait, kendi evlerinin tam karşısındaki beyaz badanalı kerpiç evin bahçe kapısını açarak içeri girdi. Şirin, bahçede yere serdiği halıyı yıkamakla uğraşıyordu. Koçero, bir anda karşısında Şirin'i görünce ne yapacağını bilemez bir halde Şerif'e baktı. Yüzünün rengi değişmişti. Kontrolsüz bir şekilde hızlanan nefesini dizginlemeye çalıştı. Bahçeye girdiklerini gören Şirin, üstünü başını düzeltip, gülümseyerek onlara doğru baktı. Siyah saçları omuzlarının üzerine dalga yapmış, güneşte tel tel parlıyordu. Koçero, ilk defa Şirin'in dudaklarının kenarında yeşil bir beninin olduğunu fark etti.

"Hoş geldin İhsan, sen de Şerif kardeş"

Koçero'nun dili tutulmuştu sanki. Şerif, onun bu hali karşısında bir adım öne atarak cevap verdi.

"Hoş bulduk bacım. Sana da kolay gelsin."

Onlar konuşurken, evin maviye boyalı tahta kapısının ardından Asiye hanım görünmüştü. Oğlunu görünce olduğu yerde ellerini havaya kaldırarak dua etmeye başladı. Koçero ilk anda annesini görünce şaşırmış, ancak şaşkınlığını üzerinden attıktan sonra annesinin yanına giderek, ellerini öpmüştü. Ana oğul sarmaş dolaş hasret giderirken, küçük kardeşi Nusrettin ve babası Kadir de evden dışarı çıkararak onların yanına gelmişti. Asiye hanım gözleri dolu dolu, eleriyle oğlunun saçlarını okşuyordu.

"Oğlum, şükür kavuşturana, Allah'ıma bin şükürler olsun, nasılsın?"

"İyiyim ana, çok iyiyim. Siz nasılsınız? Ne zaman geldiniz, bu ev de neyin nesidir böyle?"

Kadir ve Asiye'nin arkasından sesi duyulan Zerya Ana gülerek Koçero'nun yanına geldi.

"Hadi, girin içeri de uzun uzun konuşuruz, böyle kapıda olmaz, haydi, haydi"

Hep birlikte içeri girdiler. Ev yeni döşenmişti. Bazı eşyalar hâlâ ortalıkta konulacakları yeri bekliyordu. Koçero, içeride onlara Şerif'i tanıtarak, ayrıldıklarından beri başından geçen her şeyi anlattı. Onlar da Koçero'ya. Bismil'e gitmişler, ancak orada bir türlü tutunamamışlardı. Üstelik tanıdık kimsecikler de yoktu. Bu yüzden daha fazla dayanamayarak köylerine, baba topraklarına geri dönmeye karar vermişlerdi. İki gün önce buraya gelmişler, Zerya Ana ve Sait'in yardımıyla da bu eve yerleşmişlerdi. Konuşmaları akşama kadar aralıksız sürdü. Akşam günbatımıyla birlikte Şirin, odaya girerek bahçede yemeğin hazır olduğunu söyledi. İşte yine engel olamıyordu kalbine. "Dursana ey deli gönül. Rezil edeceksin beni aileme karşı", diye geçirdi içinden. Koçero heyecanını bastırarak ailesinin yanında belli etmemeye çalışsa da Şerif'in ince bıyıklarını alt dudağıyla kapatarak engel olmaya çalıştığı gülüşünü görünce, bunda pek de başarılı olmadığını anladı. Dışarıda, iyice temizlenmiş bahçenin ortasına serilen halı ve kilimlerin üzerinde yemeklerini yedikten sonra, Şirin'in getirdiği kan kırmızısı kaçak çayı içtiler. Zerya Ana, dizlerinin üzerinde ağır ağır doğrularak Sait ve Şirin'e baktı.

"Artık bize müsaade, geç oldu, yorulduk da, eve gidelim biz. Nasıl olsa artık buralardasınız, hem de komşumuzsunuz. Bundan böyle Allah ömür verdikçe beraberiz inşallah."

Asiye, Zerya Ana'nın yanına gidip sıkıca sarıldı.

"Allah razı olsun senden Zerya. Sen olmasaydın çok zordu işimiz."

"Ne yaptık ki biz, sen de olsan aynısını yapardın, zor günde yanınızda olmazsak ne zaman olacağız. Hem sen ve Kadir'in, rahmetlinin ardından bize gönderdiğiniz yardımların yanında bizimkisi hiç kalır, hadi şimdi Allah rahatlık versin. Yarın görüşürüz artık"

Zerya Ana, Sait ve Şirin bahçe kapısını arkalarından kapatarak evlerine gittiler. O ana kadar sesi çıkmayan Şerif de ayağa kalkıp gitmek isteyince Koçero arkadaşının koluna girdi.

"Hayatta olmaz, misafirimizsin. Misafir de ne demek, bu ev benim olduğu kadar senin de evindir. Burada beraber kalacağız"

Kadir, Şerif'in yanına gelerek koluna girdi.

"Hadi, hadi hiçbir yere gidemezsin. Burada kalacaksın. Yerimiz geniş çok şükür. Şimdi Asiye sizin yataklarınızı hazırlar, gece de rahat rahat yatarsınız. Asıl önemli meseleleri de yarın konuşuruz. Sabah ola hayır ola."

Asiye hemen eve doğru yürüdü. Bir yandan da konuşuyordu,

"Tabi, tabi. Ben şimdi yataklarınızı hazırlıyorum. Bir yere gidemezsin."

Birkaç dakika sonra Asiye bahçeye gelerek yatakların hazır olduğunu söyledi. Koçero ve Şerif kapının hemen sağındaki odaya girdiler. Üstlerini değiştirip Asiye'nin hazırladığı yataklara uzandılar. Tam sigara içeceklerdi ki Asiye, kapıyı hafifçe tıkırdatarak içeri girdi. Koçero'nun yatağının başucuna kadar ilerleyip oturdu.

"Oğlum, gözlerime uyku girmez. İki gündür ben de, baban da bunu konuşuyoruz. Seninle konuşmak istiyorum."

Koçero, uzandığı yerden doğrularak sırtını duvara dayadı. Annesinin ellerini avuçlarının içine alarak sıktı.

"Hayırdır ana, ne konuşmak istiyorsun benimle. Yarın konuşamaz mıyız?"

Asiye, dönüp Şerif'e baktı.

"Artık sen de benim oğlum sayılırsın. Senden saklayacak bir şeyimiz yok. Bak oğlum, yaşın geldi artık. Babanla ben düşündük ki evlenmenin zamanıdır."

Koçero gülümseyerek annesine baktı.

"Kim alır benim gibi bir mahkumu ana. Ben bugün buradayım yarın Allah bilir nerede. Belki mahpusta."

"Ağzından yel alsın oğlum. Dedim ya babanla iki gündür konuşuyoruz ama sadece biz değil. Zerya ile de konuştuk. Bana bazı şeyler söyledi Şirin hakkında. Allah bilir ya, dünyalar güzeli bir kız olmuş. Senin gönlün var mı oğlum Şirin'de"

Koçero, annesinin sözleri üzerine yüzünün alev alev yandığını hissetti. Kafasını önüne eğip hiç ses çıkarmadı. Şerif uzandığı yerden gülerek doğruldu Asiye'ye baktı.

"Tam üstüne bastın ana. Allah senin ömrüne ömür katsın. Ben de size söyleyecektim. Aklı, fikri Şirin de. Onu düşündüğü zaman yemekten içmekten kesiliyor."

Asiye, Şerif'in anlattıklarından sonra iyice rahatlamış bir yüz ifadesiyle oğluna döndü.

"Oğlum, Zerya bana, Şirin'in gönlünün de olduğunu söyledi. Baban da şimdi senden haber bekliyor. Eğer kabul edersen Şirin'i sana isteyelim."

Koçero, kafasını önüne eğmiş hiç sesini çıkartmıyordu. Kafasının içinde, yüzlerce, binlerce şey uçuşuyordu sanki. Gözünün önüne Şirin geliyordu. Gülümseyişi, dudağının kenarındaki yeşil beni...Asiye oğlunun kolunu tutarak onu daldığı düşüncelerden çekip çıkardı.

" Ne diyorsun oğul, tamam mı"

Koçero kendisinin bile duymakta zorlandığı bir sesle cevap verdi.

"Madem öylesini uygun gördünüz., tamamdır o zaman ana"

Asiye sevinçle ayağa kalktı. Odanın kapısına yürüdü.

"Kadir de çok sevinecek bu işe. Haydi şimdi Allah rahatlık versin size"

Odanın kapısını arkasından kapattı. Şerif, oturduğu yerden Koçero'ya uzanarak ayaklarına eliyle vurdu. Keyifli olduğu her halinden belliydi.

"Al sana işte ben buna şans derim. Yine iyisin bak, iyi olacak hastanın nasıl da ayağına geliyor doktor. Düşünme öyle kara kara. Hadi gel de yatağına uzan. İkimiz de çok yorgunuz, bu meseleyi konuşacak uzun zamanımız var nasıl olsa."

Şerif, tekrar yatağına uzanarak çarşafını üzerine çekti. Çok geçmeden horlamaya başlamıştı bile. Koçero, sırtını yasladığı duvardan doğrularak yatağına uzandı. Gözlerini tavana dikmiş, düşünüyordu. İçi içine sığmıyordu. "Şirin de istemiş ya, artık dünyada gam yemem" diye geçiriyordu içinden. Gecenin sessizliğini bozan tek şey bahçeden gelen cır cır böceklerinin sesiydi.

Ertesi sabah Asiye onları uyandırdığında gün çoktan doğmuştu bile. Yataklarının içinde biraz gerindikten sonra ayağa kalkıp elbiselerini giydiler. Kadir ve küçük Nurettin dut ağacının altında serilen kahvaltı sofrasında oturmuş onları bekliyorlardı. Bahçedeki emme basma tulumbanın önünde kuyudan birbirlerine su çekerek iyice yıkanıp, sofraya geçtiler. Kadir, oğlu ve Şerif'in sofraya oturmasından sonra elini Koçero'nun sırtına koydu. Yüzünde son derece mutlu bir ifade vardı.

"Oğlum, annen bana dün akşam yaptığınız konuşmayı anlattı. En iyi kararı verdin. Vakit kaybetmenin anlamı yok, bir an önce kızı isteyelim. Yaz bitmeden de düğününüzü yaparız."

Koçero, elindeki ekmeği yavaşça sofranın kenarına bıraktı. Gece boyunca aklını kemiren bir sürü sorulardan bir türlü kurtulamıyordu. Yüzünde kararsız bir ifade vardı.

"Baba, çok erken değil mi? Benim durumumu biliyorsun, bu haldeyken nasıl evlenirim. Üstelik beş kuruş paramız da yok."

"Ne varmış senin durumunda? Senin gibi olan onlarca insan var buralarda. Hepsi de çoluk çocuğa karışıyor yine de. Üstelik buralarda güvende sayılırız."

"Ya jandarma? Ya yakalanırsam baba!"

Kadir, gülümsedi ve oğlunun omzundaki eliyle kafasına hafifçe vurdu."

"Ben de çok düşündüm bunu. Ne yapalım, yakalanırsan, yatarsın cezanı çıkarsın. O zamana kadar Allah büyüktür. Şimdi düşünme bunları."

Koçero, babasının yüzüne bakarak kafasını salladı. Sonra Şerif'in omuzlarına dayanarak ayağa kalktı.

"Müsadenle biz kalkalım baba"

Şerif, Koçero'nun aniden kalkmasıyla ağzındaki ekmeği çarçabuk yutarak üstünü silkeleyip ayağa fırladı. Kadir ile vedalaşıp dışarı çıktılar. Koçero, önde hızlı hızlı yürüyordu. Şerif arkadaşına yetişmek için neredeyse koşacaktı. Sonunda dayanamayıp Koçero'nun kolundan tutarak durdurdu.

"Ne oluyor sana böyle? Günlerce Şirin, Şirin diye inle, sonra da tam her şey senin istediğin gibi olmuşken, yüzün as. Anlamıyorum seni"

Koçero arkadaşının yüzüne bakıyordu. Sözlerini bitirmesini bekledikten sonra yola dönerek yavaşça yürümeye başladı.

"Haklısın ancak, istediğim gibi olmuyor. Baksana halimize, ikimiz de mahkûmuz, kaçağız. Evimizde rahat yüzü göremeyiz. Cebimizde de beş paramız yok, nasıl evlenirim böyle. Kıza yazık olmaz mı sonra?"

Şerif, kolunu arkadaşının omuzlarına atıp gülerek cevap verdi.

"Düşündüğün şeye bak, artık ailen de burada. Kaçağa gideceğiz ya beraber. Bunun hayallerini, planlarını kurmadık mı beraber? Herkes nasıl yapıyorsa biz de öyle yapacağız. Artık dert etme bunları. Hele şu düğünü bir yapalım, nasıl olsa bir yolunu bulup gideriz kaçağa."

Çayhanenin önüne geldiklerinde Sait'i gördüler. Yanında da Harun vardı. İkisi de sırtlarını çayhanenin duvarına dayayıp, yüzlerini de sabah güneşine vermişlerdi. Koçero ve Şerif, onların önünde durana kadar geldiklerini fark etmemişlerdi bile. Şerif, tam karşılarında durup yüzlerine vuran güneşin önüne geçince açtılar gözlerini.

"Ohoo, ağaların keyiflerine de diyecek yok maşallah. Harun ağa, Harun ağa, nerelerdesin böyle, kalk bakalım? Koçerler kralı ile kaçakçıların şahı gelmiş, sen hâlâ pinekliyorsun"

Harun gülerek ayağa kalktı. Hafifçe öne eğilerek, ikisine de selam verdi.

"Affedin beni efendiler. Bir an için dalmışım işte, size çay ısmarlayarak bu hatamı affetirmeme izin verin"

Koçero ve Şerif kendilerine bir tahta kürsü çekerek oturdular. Şerif, elini Harun'un dizine koyarak konuşmaya başladı.

"Söyle bakalım kaçakçıların rehberi, ne var ne yok? İnşallah güzel haberler getirmişsindir bize."

"İyilik, sağlık olsun. Ne diyeyim ki şimdi ben sana? Değişen bir şey yok. Osman ve diğerlerini gördüm onların da çok selamı var, ikinize de. Sizinkiler de seni merak ediyor. Hazır şimdilerde ortalık biraz durgun, git evine de meraklarını dindir biraz."

Şerif, kafasını sallayarak hak verdi Harun'a. Sait, çaycıya eliyle çay istediğini belirttikten sonra Koçero'ya döndü.

"Nasıl, yeni evinizi beğendin mi bari?"

"Sağ olasın Sait. Çok güzel olmuş. İnşallah burada artık rahata kavuşurlar bizimkiler."

Çaycı yüzeyinde çay yapraklarının yüzdüğü bardakları önlerindeki küçük sehpaya bıraktıktan sonra geri döndü. Harun, çayından bir yudum aldıktan sonra Koçero'ya döndü.

"Bu arada Silvan'a da uğradım oradakiler hala seni arıyorlar. Sizinkilerin, buraya yerleştiğini bilmiyorlar ama senin buralarda olduğunu öğrenmişler. Hakkı Ağa'ya haberci gönderip seni isteyeceklermiş duyduğuma göre."

Koçero, kaşlarını çatarak elindeki çay bardağını sehpaya bıraktı.

"Ben o meseleyi arkamda bıraktım. Olan olmuş artık. Gelecekleri varsa elbet görecekleri de olur!"

Şerif, Koçero'nun sırtına bir şaplak indirerek gerindi.

"Ben diyorum ya Koçerlerin kralı. Duyun da inanın işte bana. Tabi ya, gelecekleri varsa görecekleri de olacak elbet. Bizim elimiz armut mu topluyor?"

Sait de arkadaşlarına destek vererek konuşmaya katıldı. Dört arkadaş ikindiye kadar oturarak neler yapabileceklerini tartıştılar, durdular. İkindiye doğru Şerif ve Harun kalkarak müsaade isteyerek kalktılar. Şerif köyüne gidip ailesini görmek istiyordu. Harun da onunla beraber köye kadar gidecek, oradan da Siirt'e geçecekti. Koçero, Şerif'in gitmesini istemese de, ailesini görmek istemesine hak verdi. İki gün sonra görüşmek üzere sözleştikten sonra ayrıldılar. Sait ve Koçero, çarşının sonundaki sokaktan yukarı çıkarak, evlerine doğru yürümeye başladılar. Evlerinin önüne geldiklerinde Koçero, babasının bahçede kerpiç yoğurmakla uğraştı-

ğını gördü. Koçero ve Sait, Kadir'in yanına koşarak, elindeki küreği aldılar. Kadir, alnında biriken terleri elinin tersiyle sildikten sonra dut ağacının gölgesine oturdu.

"Anan ile yengene tandır yapıyordum, iyi ki yetiştiniz. Sıcaktan artık dayanacak gücüm kalmamıştı." Sait ve Koçero akşama kadar tandır yapımıyla uğraştılar. Akşam işleri bitince Sait, evine gitti. Kadir, Sait gidince Koçero'yu yanına çağırdı. Koçero, babasının oturduğu ağacın altına geldiğinde Kadir, yana kayarak yanına oturmasını işaret etti. Elindeki iri taneli siyah tespihi çekerek oğlunun yüzüne baktı.

"Bugün Anan, Zerya ile konuşmuş, yarın Şirin'i istemeye gidiyoruz."

Düğün ve Talan

Bahçede kalabalık bir grup, geniş bir halka oluşturarak kendilerini davul ve zurnanın ezgisine kaptırmıştı. Davulcu yerinde dönüyor, elindeki davulu havaya kaldırıyor bütün hünerlerini sergilemeye çalışıyordu. Koçero, tahta bir iskemleye oturmuş etrafında ter içinde kalmış halay çekenleri izliyordu. Yüzü özenle traş edilmişti. İyice kalınlaşmış bıyıklarını badem yağı ile parlatmıştı. Şerif'le birlikte Batman'dan aldıkları siyah takım elbisesinin içinde dimdik oturmaya çalışıyordu. Zerya Ana'nın evinin bahçesinde toplanmış kadınların zılgıtlarının sesi, davul ve zurnanın sesine karışıyordu. Kadir, elinde bir fotoğraf makinesi ile gelerek oğlunun fotoğrafını çektikten sonra makineyi küçük oğlu Nurettin'e verdi ve gidip sabahtan beri halayın başını kimseye kaptırmayan Şerif'in elindeki mendili alarak kendini müziğin ritmine bıraktı. Davul'un vuruşuna göre öne, arkaya ilerliyorlar, sağa sola dönüp, yerlerinde zıplıyorlardı. Nurettin, Sait ve bazı uzak akrabaları da ellerlindeki tepsilerle misafirlerle soğuk şerbetler dağıtıyorlardı. Şerif, halaydan ayrılarak Koçero'nun yanına geldi. Ter içinde kalmıştı. Koçero'nun omuzlarına elini koyarak gülümsedi.

"Sonunda muradına eriyorsun. İnşallah her günün böyle neşeli, mutlu olur arkadaş."

Koçero, Şerif'in elini tutarak arkadaşının gülümsemesine karşılık verdi. Tam ağzını açacağı sırada babasının Şerif'i çağırdığını gördü. Şerif, Kadir'in yanına giderek bir şeyler konuştuktan sonda tekrar Koçero'nun yanına döndü ve koluna girerek ayağa kaldırdı.

"Hadi, zaman geldi, kalk gidiyoruz gelini getirmeye."

Kadir de yanlarına gelmişti şimdi. Halay çekenler de Koçero'nun etrafına toplanmışlardı. Büyük bir kalabalık halinde bahçeden çıkarak, karşı bahçeye geçtiler. Kadınlar, erkeklerin geldiğini görünce zılgıtlar çekerek gelin evinin önünde toplandılar. Birkaç dakika sora kapının önündeki kadınlar zılgıtlarını arttırarak ikiye açıldılar. İşte orda duruyordu Şirin. Bembeyaz gelinliği-

nin içinde bir melek gibiydi. Yüzünü tamamen örten duvağı başına kırmızı bir şeritle bağlanmıştı. Sait ve annesinin koluna girmiş, kalabalığın ortasında duran Koçero'ya doğru yürüyordu. Koçero'nun yanına geldiklerinde müzik ve zılgıtlar bir an için sustu. Annesinin ve Sait'in kollarından çıkarak Koçero'nun koluna girdi. Beraberce bahçe kapısına doğru yürüdüler. Kapının önünde nazar boncukları ile süslenen siyah bir at vardı. Asiye de elinde rengarenk şeritlerle bezenmiş büyük bir küp tutuyordu. Koçero ve Şirin'in dışarı çıkmasından hemen sonra elindeki küpü kapının önüne fırlattı. Küp, kapının eşiğine çarpıp parçalara ayrıldı. İçindeki küçük şekerler ve bozuk paralar da ortalığa saçıldı. Sabahtan beri bu anın gelmesini bekleyen çocuklar yerlere atlayarak, şekerlerden ve paralardan kapmaya çalıştılar. Koçero, Şirin'in elinden tutarak kapının önünde bekleyen ata binmesini sağladıktan sonra atın yularını tutarak yürümeye başladı. Bütün düğün alayı sokağın aşağısına doğru ilerliyordu. Kentin küçük çarşısını geçip, sağa saptılar. Dar bir sokaktan yukarı doğru çıktılar. Sonunda küçük, bahçeli bir evin önünde durdular. Bu evi birkaç gün önce tutmuşlardı. İki odalı, küçük şirin bir evdi. Bahçesinde üzüm çardağı ve dut ağacı vardı. İçinde pek fazla eşyaları yoktu ama önemli değildi bu onlar için. Evin önüne vardıklarında hava artık kararmıştı. Koçero, Şirin'in elinden tutarak attan aşağıya inmesine yardım ettikten sonra bahçe kapısını açtı ve birlikte içeri girdiler. Tam evin girişinde, Koçero'nun sırtına ardı ardına yumruklar inmeye başladı. Koçero kendini yumruklardan sakınarak Şirin'in kolundan tutup hızla içeri girdi ve kapıyı kapattı. Kapının önündeki kalabalığın kahkaha sesleri geliyordu içeriye. Bir süre sonra kalabalık yavaş yavaş evin bahçesini terk etmeye başladı. Koçero, Şirin'in elinden tutarak hemen solundaki odaya doğru yürüdü. Beyaz çarşafların serili olduğu karyolaya oturdular birlikte. Heyecandan kalbi yerinden fırlayacak gibiydi. Şirin'in duvağını kaldırdı yavaşça. Şirin kafasını önüne eğmişti. Saçları, tepesinde topuz yapılmıştı. Gözlerine mavi sürme çekilmişti. Şirin'in yüzünü ellerinin arasına alarak alnına bir öpücük kondurdu.

****

Düğünün üzerinden üç hafta geçmişti..Dışarıda mevsimin ilk yağmuru yağıyordu. Koçero ayağa kalkarak Şirin'in yanına gitti. Şirin, akşam yemeği için hazırladığı patlıcanları bir kenara koyarak Koçero'ya baktı.

"Hayırdır, canım niye sıkkın?"

"Bilmiyorum ama içimde kötü bir his var. Şerif'ten bir haftadır ses yok. İki gün önce buraya gelmesi lazımdı ama..."

"Belki ailesinin yanına gitmiştir. Merak etme, sıkma canını"

Koçero derin bir nefes alarak diğer odaya geçti. Elbiselerini giyerek çayhaneye gitti. Sait ve Harun çayhanenin camının dibinde oturmuş çaylarını yudumluyorlardı ağır ağır. Onu görünce konuşmalarına ara verdiler. Koçero ikisinin yüzündeki ifadeden ters giden bir şeylerin olduğunu sezinliyordu. Kaşlarını çatarak sinirli bir şekilde Harun'a baktı.

"Hayırdır, benden kötü bir şey mi oldu? Yoksa Şerif'in başına bir şey mi geldi?

Harun, kafasını iki yana salladı. Sait, konuşmak için ağzını açtı ama ne söyleyeceğini bilemediğinden tekrar sustu. Koçero bir Sait'e, bir Harun'a bakıyordu. Sonunda Harun konuşmaya başladı.

"Sana söylemedik ama, artık bilmen gerekiyor. Muzaffer Ağa, Hakkı Ağa'ya sana sahip çıkmaması ve onlara teslim etmesi için adamlarını göndermiş buraya. Gerçi Hakkı Ağa, Muzaffer Ağa'nın adamlarını geri göndermiş ama durum kritik. Dün sabah Şerif buraya gelirken, yolda Silvanlılara rastlamış. Onlar da Şerif'in kim olduklarını bilmeden senin hakkında ileri geri konuşmuşlar. Şerif de kızmış iki adamı hastanelik edene kadar dövmüş."

Koçero, Harun'un anlattıklarını büyük bir soğuk kanlılıkla dinledikten sonra ayağa kalktı.

"Şerif nerede şimdi?"

"Tepede, seni bekliyor. Ben de biraz önce geldim, tam bunları Sait'e anlatırken sen geldin. İstersen hemen gidelim."

Koçero camdan dışarı baktı. Yağmur dinmişti. Güneş, bulutların boşluk bıraktığı yerlerden yüzünü gösteriyordu. Beraberce dışarı çıktılar. Ortalıkta kimsecikler yoktu. Koçero yağmurdan sonra burnuna gelen toprak kokusunu derin derin içine çekti. Bir sa-

at kadar sonra tepeye varmışlardı. Şerif, büyük çınar ağacının altında oturuyordu. Gelenleri görünce gülerek ayağa kalktı. Koçero'ya sarıldı.

"Nasılsın arkadaş? Ne o yüzünden düşün bin parça, yoksa beni gördüğüne sevinmedin mi?"

Koçero arkadaşının alınmaması için hafifçe gülümsedi.

"Seni gördüğüme sevinmez olur muyum hiç."

"E, o zaman sorun nedir? Yoksa Harun'un sana anlattıklarına mı kızdın, bozdun moralini? Boş ver gereken dersi aldılar onlar"

Koçero, kafasını sallayarak arkadaşının koluna girdi. Ceketi ve egali ıslanmıştı.

"Niye gelmedin bize? Nerede kaldı bu adam, başına kötü bir iş mi geldi diye merak ettik seni?"

"Tam size gelecektim, o heriflerle karşılaştım. Sonra durumu kontrol etmesi için önden Harun'u gönderdim."

"Sen iyi misin? Bir şeyin yok değil mi?"

"Ayıp ettin şimdi! Sen arkadaşını ne sandın, iki adamın bana bir şey yapabileceğini mi düşündün?"

Koçero, gülerek Şerif'i kendine doğru çekti. Haydi bize gidelim. Üstünü değiştir, iyice bir dinlen. Orada konuşuruz."

Hep beraber tepeden aşağıya doğru yürüyerek Beşiri'ye geri döndüler. Eve vardıklarında Şirin, mutfaktan çıkıyordu. Şerif'i görünce gülerek Koçero'ya döndü.

"Ben sana demedim mi merak etme diye. Bak sapasağlam burada işte"

"Merhaba yenge. Nasılsın?"

"Sağ ol Şerif, hoş geldin. Sen de hoş geldin Harun."

Şirin, Sait'in yanına giderek koluna girdi. Koçero, oturma odası olarak kullandıkları odanın kapısını açıp içeri girdi. Diğerleri de Koçero'nun arkasından içeri girdiler. Odanın duvarları kireçle badanalanmıştı. Yerlerde kırmızı halılar vardı. Duvardan duvara kırmızı döşekler serilmişti. Koçero, odanın perdesini iyice örterek kapattıktan sonra kendini minderlerin üzerine bıraktı. Şirin, odanın kapısını onların arkasından kapatarak tekrar mutfağa döndü. Koçero, kafasını duvara dayamış düşüncelere dalmıştı. Yanına oturan Şerif dirseğiyle onu dürttü.

"Hayırdır, yine nerelere gittin?"

"Senin olayını düşünüyordum."

"Ne varmış benim olayımda, oldu bitti işte?"

"Bu kadar basit değil. Adamlar ta buralara kadar geldiklerine göre bu mesele öyle hemen kapanmayacak."

"Ne olacak peki? Sen ne düşünüyorsun?"

"Onlara iyi bir ders vermeyi düşünüyorum."

Harun ve Sait şaşırmış gözlerle Koçero'ya baktılar. Şerif, kaşlarını çatarak sırtını dikleştirdi.

"Nasıl bir ders?"

"Bu akşam Silvan'a gideceğim. Adamların bütün koyunlarını alıp buraya getireceğim."

Şerif, Koçero'nun yüzüne bakıyordu. Çok ciddi görünüyordu. Harun ve Sait de susmuş, dikkatle Koçero'yu izliyorlardı. Koçero sırtını dayadığı minderden doğruldu.

"Hem de bu akşam yola çıkacağım. Gece yarısına doğru orada olurum, hayvanlarını alıp buraya dönmem de sabahı bulur."

Şerif, ceketini çıkartarak biraz kuruması için minderin üzerine serdikten sonra Koçero'ya döndü."Ben de seninle geliyorum." Dedikten sonra Harun ve Sait'e baktı. Gelmeye dünden hazır görünüyordu. Harun ise kafasını önüne eğdi.

"Benim akşam Siirt'te olmam gerek. Ama size yol için üç at ayarlayabilirim."

Koçero elini kafasının arkasında birleştirerek gerindi.

"İyi olur, sen de üzülme, biz bu işi üçümüz daha rahat yaparız. Atları ne zaman getirirsin?.

"Hemen çıkarsam yarım saat sonra burada olurum."

"İyi o zaman sen şimdi git, atları al ve gel. Zaten o zamana kadar da vakit ikindiyi çoktan geçmiş olacak."

Artık karar verilmişti. Bu akşam yola çıkacaklardı. Harun biraz daha oturduktan sonra atları getirmek için dışarı çıktı. Yarım saat sonra da üç atla geri döndü. Atları bırakıp vedalaştıktan sonra da geri dönerek sokağın içinde kayboldu. Koçero, Şerif ve Sait Şirin'e bir şey söylemeden atlarla birlikte arka sokaklardan ana yola kadar yürüdüler. Oradan da atlarına binerek tepelerden ilerlemeye başladılar. Hiç durmadan yol alıyorlardı. Gece yarısına doğ-

ru Malabadi Köprüsü'ne varmışlardı. Atlarından inip biraz dinlendikten sonra yola devam ettiler. Yarım saat kadar sonra da ulaşmak istedikleri köye varmışlardı. Koçero arkadaşlarına dönerek kendisini takip etmelerini söyledi. Köyün karşısındaki dağın eteklerine geçerek oradan yukarıya doğru atını sürdü. Çocukluğunun geçtiği buraları avucunun içi gibi biliyordu. Köyün çobanı büyük ihtimalle hayvanları ile birlikte dağın arka yüzünde olmalıydı. Bir saat kadar at sürdükten sonra durdular. Tam tahmin ettiği gibiydi. Hayvanlar aşağıda duruyordu. Çoban da bir ağacın altına yaptığı küçük barınağının içinde uykuya çekilmişti. Atlarını oraya bırakarak ses çıkarmadan hayvanların yanına kadar geldiler. Çobanın köpeği Koçero'yu tanıyordu. Onları görünce Koçero'ya doğru koşmaya başladı, kendini Koçero'nun kucağına atarak diliyle yüzünü yaladı. Koçero hayvanın ağzını tutarak kafasını okşadı.

"Gel bakalım eski arkadaş. Nasılsın görüşmeyeli? Seni almaya geldim, hiç sesini çıkartma bu gece bize yardım edeceksin"

Köpek, Koçero'nun ne dediğini anlamış gibi baktıktan sonar onların arkasından kuyruğunu havaya dikerek yürümeye başladı. Çobanın uyuduğu yere gelince durup beline sardığı kuşağı çözdü. Şerif, sessizce çobanın arkasına dolandı ve ikisi aynı anda üzerine atıldılar. Adamcağız daha ne olduğunu bile anlamadan kıskıvrak bağlanmıştı bile. Gözlerini de iyice bağladıktan sonra çobanı ağaca dayayıp, hayvanları toplamaya başladılar. Koçero, Sait'e atları işaret ederek aşağıya getirmesini istedi. Sait, koşarak atları bıraktığı yere gitti. Az sonra üç atla beraber geri geldi. Şimdi yola çıkma zamanıydı. Yollarını biraz daha uzatıp, dağların, vadilerin arasından, Batman sapağına kadar gittiler. Sabahın ilk ışıklarıyla da Beşiri'ye vardılar. Hayvanları köye, böyle götüremezlerdi. Şerif, yol üzerindeki köyde tanıdığı bir tüccarın olduğunu söyleyince Sait'i hayvanlarla bırakarak oraya doğru gittiler. Tüccarın, köyün hemen dışındaki evine vardıklarında, adamı kapının önünde otururken gördüler. Şerif, adamın yanına gidip bir şeyler konuştuktan sonra beraberce Koçero'nun yanına döndüler. Adamın üzerindeki ceketin rengi kirden simsiyah olmuştu. Başındaki üçgen kasketinin uçları kıvrılmıştı. Kalın pos bıyıkları dudaklarının üzerini

tamamen kapatmıştı. Gözlerinin içi gülüyordu. Belli ki bu iş ağzını sulandırmıştı tüccarın. Şerif, Koçero'nun koluna girdi ve beraberce yürümeye başladılar. Hayvanların olduğu tepeye geldiklerinde vakit çoktan öğleyi bulmuştu bile. Tüccar, sıkı bir pazarlıktan sonra köpekle beraber bütün hayvanları almayı kabul etmişti. Yalnız yanında hiç parası yoktu. Şerif, tüccar ile birlikte köye dönüp paraları aldıktan sonra Koçero'nun evine gelecekti. Böylece konuşup, anlaştıktan sonra Koçero ve Sait Şerif ile vedalaşıp Beşiri'ye gitmek üzere ayrıldılar.

Eve vardığında Şirin'in bahçe kapısının önünde otururken gördü. Sait, kendi evine gitmek istemişti. Şirin, Koçero'yu görünce heyecanla ayağa kalkıp onu beklemeye başladı. Kafasını önünü eğmiş hiç konuşmuyordu. Koçero bahçe kapısını açarak içeri girdi. Şirin de hemen arkasından. Üzüm çardağının altındaki kilimin üzerine oturdu. Hava güneşli olmasına rağmen serin sayılırdı. Ceketini çıkartarak yanına koydu. Şirin'e baktı ve yanına oturmasını söyledi. Ellerini, Şirin'in saçlarının arasında dolaştırıyordu. Şirin hala başını öne eğmiş, konuşmamakta direniyordu.

"Şirin'im, bak biliyorsun ben bir mahkumum. Bunu önceden de biliyordun. Bana ne zaman ne olacağını bilemem. Bir gün bana bir şey olursa açıkta kalmandan korkuyorum. Buralarda düzenli bir iş de kuramam. Jandarmanın ne zaman geleceğini, düşmanlarımın ne yapacağını bilemeyiz."

Şirin, kafasını kaldırmadan kendi kendine konuşur gibi konuştu Koçero'yla.

"Biliyorum, bunların hepsini biliyorum. Ama ne olur, önceden haber verebileceğin zamanlarda bana ne yapacağını söyle. Yoksa ben böyle meraktan ölürüm."

Koçero, Şirin'in başını göğsüne bastırarak alnından öptü.

Ertesi sabah Şerif, gün doğduktan hemen sonra Koçero'nun evine gelmişti. Cebinden çıkardığı bir tomar parayı Koçero'nun önüne bıraktı.

"Al kardeş. Bütün para bu."

Koçero, parayı eline alarak dikkatle saydıktan sonra üç eşit parçaya böldü. Elinde tuttuğu bir tomarı Şerif'e uzattı.

"Bu senin hakkın. Bu da Sait'in."

Sonra biraz durup, gözlerini paralara dikti.

"Aslında hiçbirimizin hakkı değil ama, onlara da bir ders vermemiz gerekiyordu. Bizimkilerin çok malı kaldı orada. Hepsine el koymuşlar. Bu ayırdığım da babamın hakkıdır."

Şerif, elindeki paraları tam cebine koyacakken durup, Koçero'ya baktı. sonra paraları ikiye katlayıp yavaşça ona uzattı.

"Haklısın, al benimkini de Kadir dayıya ver. Bunlar onun hakkıdır"

Koçero, arkadaşının uzattığı paralara bakıyordu. Şerif'in elini geri itti.

"Olmaz, onlar senin hakkındır. Sen almazsan bile babanlara bırak. Madem köyde senden hiç fayda görmüyor, ona böyle bir yardımda bulunursun hiç değilse"

Onlar konuşurken Sait de içeri girmişti. Bütün konuşmaları duymuştu. Koçero'nun yanına oturdu.

"Koçero haklı Şerif. O paraları sizinkilere verirsin. Ben ve Koçero'nun parası Kadir amcama yeter de artar bile"

Koçero, elini Sait'in omzuna koydu.

"Madem öyle hiç birimiz paraya el sürmesin. Herkes kendi büyüğüne versin hakkını. Sen de Zerya Ana'ya ver, o ne yapacağına senden iyi karar verir. Al hadi şunları"

Böylelikle anlaşmış oldular. Öğlene doğru Şerif onlardan ayrılarak köyüne geri döndü. İki gün sonra tepede buluşmaya karar verdiler. Koçero da babasının evine giderek bütün olan biteni anlatıp paraları babasına teslim ettikten sonra evine geri döndü.

Dönülmez Yol

Şerif, söylediği gibi iki gün sonra gelmişti. Yanında Harun da vardı. Yüzü gülüyor, ikide bir Harun'la şakalaşıyordu. Koçero ve Sait'in yanına oturduktan sonra Harun'un omuzlarından tutup Koçero'ya çevirdi.

"Anlat, hadi bana anlattıklarını onlara da anlat. Dinleyin bakın biz neler yapmışız, hadi anlatsana!"

Harun, omuzlarını Şerif'in mengene gibi ellerinden kurtardıktan sonra Koçero ve Sait'e baktı.

"Siz neler yapmışsınız da haberimiz olmamış. Önceki gün Siirt'en Batman'a döndüm. Her zamanki gibi Silvanlıların kahvesine uğradım orada sizin bir yaptığınıza bin katıp anlatıyorlar. Güya Koçero dağın üzerinden bir kartal gibi uçarak gelmiş, köpek de oracıkta korkudan ölmüş, çoban daha Allah diyemeden her tarafını da bağlı bulmuş. Daha neler neler! Askeriye'nin tayyareleri bile sizin kadar hızlı değilmiş. Zaten jandarma o kadar hızlı olsaymış sizi çoktan yakalamış olurmuş..."

Şerif, Harun'un anlattıklarını büyük bir keyifli dinliyordu. Konuşmasını bitirince Koçero'nun dizlerine vurmaya başladı.

"Bak, biz daha dağa çıkmadan nam yaptık arkadaş. Bu iş böyle yapılır, gösterdik herkese. Hele bir çıkalım da o zaman görsünler eşkıyalık nasıl oluyor diye! Sahiden ne zaman gidiyoruz Koçero?"

Koçero, Şerifo'ya gülüp, dizlerini çekti.

"Hele bir dur şimdilik. Cebimizde beş paramız yok. Yol, iz, bilmeyiz. Biraz daha bekleyelim."

"İyi de fazla uzatmayalım. Böyle giderse jandarma bizi buralarda keklik gibi avlayacak."

Öğleden sonra Harun, Batman'a gitmek için onlardan ayrıldı. Bölgede özel arabası olan ender insanlardan birisiydi Harun. Baba tarafından oldukça zengin ve tanınmış bir aileden geliyordu. Ama o büyüklerinin bütün telkinlerine karşın okumamış, macera peşinde koşmayı tercih etmişti. Koçero, Sait ve Şerif hep beraber Ko-

çero'nun evine gittiler. Sokaktan yukarı doğru çıkarken Sait aniden durup, ilçenin girişini işaret etti arkadaşlarına. Büyük bir araç konvoyu, tozu dumana katarak ilerliyordu.

"Cemseler"

Diye bağırdı Şerif.

"Acele, kaçalım, jandarma geliyor."

Koçero, Sait'in omzundan yakalayarak kendine çekti.

"Sen gelmiyorsun amca oğlu."

Sait, kaşlarını çatıp Koçero'ya baktı.

"Ne demek sen gelmiyorsun?"

"Senin bizimle beraber olduğunu bilmiyorlar. Hem Zerya Ana'nın sana ihtiyacı var. Belki biz kısa zamanda geri dönemeyebiliriz. Şirin de sana emanet, ona bütün olanları anlatırsın."

Sait, yine de onlarla beraber gelmek isteyince Koçero, Sait'in kolunu sıkarak geri itti.

"Hadi git, amcaoğlu. Her şey yolunda giderse yarın öğlen tepede buluşuruz. Şirin'e durumu anlat mutlaka"

Sait ve Koçero'nun konuşmalarından rahatsız olduğunu belli eden Şerif, Koçero'yu dürterek koşmaya başladı. Arka sokaklardan dolanarak, dağ yoluna saptılar. Oradan da, gizlene gizlene dağın zirvesine kadar hiç durmadan koştular. Zirveye vardıklarında hava iyice kararmıştı artık. Geceyi geçirebilecekleri uygun bir ağaç altı seçip oturduklarında, yorgunluktan dizlerinin dermanı kesilmişti. Acele kaçmak zorunda oldukları için de yanlarına hiçbir şey almamışlardı. Biraz dinledikten sonra ateş yakmak için etraftan çalı çırpı toplamaya başladılar. Yeterli yakacak topladıktan sonra ateşi yakıp etrafında oturdular. Şerif, omuzları sarsıla sarsıla gülüyordu. Koçero arkadaşının bu gülmesine bir anlam veremiyordu.

"Hayırdır, niye gülüyorsun?"

"Gerçekten de uçtuk da kaçtık sanki jandarmanın elinden. Daha Harun'un olayları anlattığı sesi kulağımızdan eksilmeden başımıza bunlar geldi ya, ona gülüyorum."

Şimdi Koçero da gülmeye başlamıştı. Uzunca bir süre hiç konuşmadan öylece ateşi izlediler. Sessizliği bozan Koçero oldu.

"Galiba, artık kaçağa gitmemiz şart oldu. Bu kadar büyük bir baskın yaptıklarına göre uzunca bir süre bize nefes aldırmayacaklar buralarda."

Şerif, elinde oynadığı küçük tahta parçasını ateşin içine atarak kafasını kaldırdı.

"İyi de nasıl gideceğiz? Paramız yok, yol bilmeyiz. Bunları diyen sen değil miydin?

"Doğru ama artık mecburuz. Buradan Kurtalan'a gidelim. Orada bir akrabamız var. Ondan biraz yardım alabiliriz. Oradan da Eruh'a geçeriz. Nasıl olsa bizi sınırdan geçirecek birilerini buluruz orada"

Şerif kafasını önüne doğru sallayarak gözlerini ateşin içine dikti. Koçero, siyah şalvarının arkasına sıkıştırdığı tahta saplı, el yapımı bıçağını çıkararak bileğini kesti ve kanın akmasını bekledi. Şerifa'yo döndü ve "Hadi kankardeş olalım" dedi. Şerif bıçağı Koçero'nun elinden aldı ve o da bileğinin üst tarafını keserek kanın akmasını bekledi. Daha sora bileklerini çaprazlamasına üst üste getirerek kanlarının birbirine karışmasını beklediler. Birbirine doladıkları bileklerinden kanlar dirseklerine doğru akıyordu. İkisinin de yüzünde mutlu bir ifade vardı. Uzunca bir müddet hiç konuşmadan öylece kaldılar. Sonra yavaşça ellerini çektiler. Kollarından akan kan kurumuş, ince çizgiler halinde uzanıyordu. Şerif, arkadaşının gözlerinin içine bakarak "Hadi yemin edelim" dedi. "İkimizden birine bir şey olursa, sağ kalan intikamını alacak." Koçero, "Yemin ederim ki sana bir şey yapan bunu canıyla ödeyecek" diye karşılık verdi. Sonra sıkıca birbirlerine sarıldılar.

Koçero, üstünü düzelterek ayağa kalktı, gözleriyle karanlıkta yolu seçmeye çalışıyordu.

"Hadi artık gidelim. Bir karar verdiysek eğer, bize düşen ağzımızdan çıkan sözü vakit kaybetmeden yerine getirmektir."

Şerif, Koçero'nun eline tutunarak ayağa kalktı. Eliyle şalvarının iyice silkeledikten sonra, ayağıyla ateşin üzerine toprak atmaya başladı. Ateşi iyice söndürdükten sonra dağdan aşağıya doğru yürümeye başladılar. Düzlüğe vardıklarında, yoldan uzaklaşıp arazinin ortasından yürümeye başladılar. Önlerinde uzun bir yol vardı. Yazdan kalma berrak bir sonbahar akşamıydı. Gökyüzü ışıl

ışıldı. Ay ışığı ve yıldızlar ortalığı yeterince aydınlatıyordu. Kısa bir süre sonra İki Köprü'ye vardılar. Beldenin dışından geçip kimseye görünmek istemiyorlardı. Çünkü köylülerden birinin onları görmesi halinde başları derde girebilirdi. Üstelik İki Köprü'de küçük de bir karakol bulunuyordu. Beldenin son evinin ışıkları da gözden kaybolunca kadar arkadaki dağ silsilesine doğru yönlerini çevirdiler. Sonra tekrar Kurtalan yoluna dönüp yürümeye devam ettiler. Yolları üzerinde irili ufaklı birkaç köy daha vardı. Ancak bu köyler hem yoldan uzak, hem de bir çoğu tanıdık olduğundan tehlike arz etmiyorlardı onlar için. Beraberce önlerindeki macera dolu günlerin hayalini kurarak yürümeye devam ettiler.

Sabahın ilk ışıklarına doğru Beykent'in eteklerine varmışlardı. Şimdi dağın tepesine doğru tırmanıp orada bulunan ve ismini dağdan alan Beykent Köyü'ne varmak istiyorlardı. "Köye varınca ne yapacağız?" diye sordu Şerif, Koçero'ya.

"Orada Metke Zeyne'nin"* evine gideceğiz. O bizi bu gece misafir eder. Dinleniriz, sonra da aşağı vadiye doğru ineriz. Orası ormanlık. Oradan Eruh yoluna sapar sonra da sınırdan geçeriz."

İki arkadaş bir saatlik yürüyüşün ardından Beykent'e vardılar. Köy, tam dağın zirvesine kurulmuştu. Arka tarafı Botan Vadisi'ne bakıyordu. Ön taraf ise Kurtalan düzlüğüne. Karşıdaki dağın arkasında ise Siirt Düzü ve Siirt vardı. Ortada da Kurtalan. Köyün girişine vardıklarında köylüler çoktan uyanmış tarlalarında çalışmaya başlamışlardı bile. Köyde ise çocuklar, yaşlılar ve kadınlar kalmıştı. Köyün hemen sağında, en uçtaki eve doğru yöneldiler. Çıplak kerpiç duvarların üzerinde yer yer çatlaklar oluşmuştu. Evin, düz toprak damının tepesinde sararmış otlar göze çarpıyordu. Küçük tahta pencereler ardına kadar açıktı. İki küçük odadan ibaret olan evin kapısına, girişten bir iki metre içeriye kadar uzanan antreden ulaşılıyordu. Yazları ev halkı bu antrenin önüne serilen kilimlere oturur, vakitlerini orada geçirirlerdi. Beykent yöredeki diğer köylere göre daha şanslıydı. Arka tarafındaki Botan Vadisi ve orman, köy için doğal bir klima görevi görüyordu. Yazları, köylüler vadiye iner ormanda avcılık yaparlardı. Ormanda bol miktarda keklik ve ceylan vardı. Tabii bir de kurtlar, yaban domuzları ve ayılar. Özellikle kışın aç kalan kurt sürüleri ve yaban

domuzları oldukça büyük tehlike oluşturuyordu köylüler için. Koçero ve Şerifo, evin kapısının önüne kadar geldiler. Evin tahta kapısı açıktı. Koçero kapıya vurarak içeri doğru seslendi,

"Metke Zeyne... Metke Zeyne..."

İçeriyi dinlediler, hiç ses yoktu. Tekrar seslendi Koçero. Yine hiçbir cevap alamadı. Ayakkabılarını çıkararak içeriye girdi. Evin giriş kapısı geniş bir salona açılıyordu. Salonun sağ ve sol yanında iki oda kapısı vardı. Dipte ise tül bir örtü ile örtülmüş mutfak bulunuyordu. Mutfak "L" biçiminde kıvrılarak sola doğru genişliyordu. Salondan, mutfakta biri olup olmadığını anlamak mümkün değildi. Koçero bir kez daha seslenerek hemen sağdaki odaya döndü. Odada kimse yoktu. Yerde el yapımı eski bir kilim vardı. Duvar diplerine minderler yerleştirilmişti. Duvarda eski bir tüfek ve işlemeli beyaz kılıfının içinde bir de Kur'an asılıydı. Odadan çıkıp karşıdaki odaya yöneldi. Odanın kapısı kapalıydı. Kapının kolunu yavaşça aşağı indirdi ve kapıyı arkaya doğru itti. Bu oda yatak odası olmalıydı. Odada bir kilim, pencerenin hemen dibinde de demirden yapılmış oldukça eski bir karyola vardı. Karyolanın ayaklarının tepesindeki alüminyum topuz başlarının sarı rengi iyice solmuş, neredeyse seçilemez olmuştu. Şerifo evin içine girmemiş, dışarıda arkadaşını bekliyordu. Antrede serili olan kilimin üzerine oturdu. Sırtına çapraz astığı tüfeğini çıkarıp duvara dayadı. Belindeki kuşaktan tütün tabakasını çıkarıp bir sigara sarmaya başladı. İçine tütünü özenle yerleştirdiği sigara kağıdının kenarlarını ağzı ile ince ince yırtmaya başladı. Sonra yırttığı yeri diliyle ıslatarak kağıdı parmaklarının arasında bir ileri bir geri yuvarladı ve kağıdın iki yanını birbirine yapıştırdı. Şalvarının cebinden çakmağını çıkardı. Sigarasını yakarak derin bir nefes çekti. Kafasını kaldırdığı anda karşısında kırk beş, elli yaşlarında alnı ve yüzü kırışıklar içinde bir kadının kapının önünde durduğunu gördü. Kadının kırış kırış olmuş alnının tam ortasında çapa şeklinde küçük bir dövme vardı. Bu dövmeler o yörede, kadınlar arasında çok modaydı. Odun külü iğne ile deri altına işlenir ve kadınlar ellerine, yüzlerine çeşitli şekiller yapardılar. Küçük dar alnındaki kaşları belli belirsizdi. Koyu, kestane rengi gözlerinin al-

tında torbalar oluşmuştu. Beyaz tülbentinin altındaki saçları kına rengindeydi. Ayak bileklerine kadar uzanan siyah entarisinin üzerinde rengarenk yüzlerce çiçek deseni vardı. Belinde turuncu beyaz karışık renkte bir kuşağı vardı. Elleri parmaklarının ucuna kadar kınalıydı. Kadının sırtında, onu iki büklüm hale getiren çalı çırpı demeti ile şaşkın bir şekilde Şerifo'ya bakıyordu, "Sen de kimsin?" Şerif hemen ayağa kalktı ve üstünü başını düzeltti. Kadının sorusuna henüz cevap vermemişti ki içeriden Koçero sevinçle dışarı koştu, "Metke Zeyne... Benim, İhsan" Metke, sırtındaki çalı demetini kapının önüne doğru attıktan sonra Koçero'ya baktı, "İhsan, sen misin?" Koçero hızla kadının ellerine doğru sarıldı ve kınalı ellerini öpüp alnına götürdü.

"Benim Metke Zeyne, sana misafirliğe geldik. Bu da arkadaşım Şerif. O da benimle beraber." Kadın Şerifo'ya dönerek, "Hoş geldin oğlum" dedi. Şerifo da Koçero gibi hemen kadının ellerine doğru eğildi ve Metke'nin ellerini öperek alnına götürdü. Koçero bu arada kadının yere bıraktığı çalı demetini yüklenmişti.

"Bunları nereye götüreyim Metke?"

Kadın tandırı işaret ederek, "Oraya götür oğlum. Tandırın kenarına bırak, akşama doğru ekmek yapacağım" dedi. "Şimdi söyleyin bakalım aç mısınız?"

Metke mutfağa doğru yöneldi. Şerif, Koçero ile birlikte çalı demetini tandırın yanına kadar götürdü.

"Kocası yok mu?"

"Ölmüş. Kimsesi yoktur buralarda. Silvan tarafından bir yerlerden kaçırmış kocası onu, buraya getirmiş. Kocası da oralardanmış. Buraya geldikten birkaç yıl sonra da ölmüş. Çocukları da olmamış. Yalnız başına yaşar burada."

Çalı demetini tandırın yanına bıraktıktan sonra geri döndüler. Kapının önündeki kilimin üzerine oturdular. Biraz sonra Metke de elinde alüminyum bir tepsiyle mutfaktan çıkarak yanlarına geldi. Tepside yoğurt, peynir, incir, üzüm ve bir tabakta dilimlenmiş karpuz vardı. Oturup iştahla önlerine gelen yemeği yemeye başladılar. Metke tekrar mutfağa gidip toprak bir testi getirdi, yanlarına koydu.

"Eeee, de bakalım işin nedir buralarda? Hayırdır, şerdir?"

Koçero toprak testiyi kafasına dikip kana kana su içip ağzının kenarını elinin tersiyle sildikten sonra Metke'ye bakıp

"Hayır veya şer olup olmadığını bilmiyoruz henüz. Dağa çıkmaya karar verdik."

Metke şaşırmış bir ifadeyle Koçero'nun yüzüne baktı. Koçero da bütün olan biteni ayrıntılarıyla anlattı.

"İşte böyle. Bundan böyle bizim yerimiz yurdumuz bu dağlardır Metke."

"İyi de ne yiyip ne içeceksiniz? Hiç paranız var mı? Atınız bile yok. Nasıl gidersiniz oralara?"

"Biz de bunun için sana geldik. Senden yardım istemek için. Varsa borç almak için geldik buralara kadar."

Metke Zeyne Koçero'yu sessizce dinliyordu. Gözleriyle iki genci dikkatlice süzdükten sonra belini tutarak yavaşça ayağa kalktı. Sessizce evin içine girdi ve sola dönerek yatak odasına geçti. Koçero ve Şerifo yerlerinden kıpırdamadan Metke Zeyne'yi izliyorlardı. Kısa bir müddet sonra Metke Zeyne, elinde top haline getirilmiş bir mendille geri döndü. Tekrar eski yerine oturdu ve mendilin ağzını açtı. Mendilin içinde on beş altın bilezik, bir altın zincir ve on tane de Cumhuriyet altını vardı.

"Bunlar bana kocamdan kalan son şeyler. Bu yaştan sonra benim çok fazla işime yaramazlar. Alın, sizin işinizi görür."

Mendili onlara doğru itti. Koçero ve Şerifo kafalarını önlerine eğmiş, hiç ses çıkarmadan yerde sabit bir noktaya bakıyorlardı. Daha sonra Koçero elini mendile uzattı ve mendili tekrar top haline getirip ağzını sıkıca kapattı. Mendili beline sardığı kuşağının arasına iyice yerleştirdikten sonra Metke'nin eline uzandı ve öptü.

"Söz, sana daha fazlasını geri getireceğim"

Metke elini çekmeden Koçero'ya bakarak eliyle saçlarını okşadı.

"Oğul, bu yaştan sonra benim bunlara ihtiyacım olmaz. Kimim kimsem de yok. Siz sağ gidip sağ gelin, başka bir şey istemem"

Koçero'nun gözleri dolmuştu. Bu yaşlı kadını ilk gördüğü günden beri severdi. Tek bir söz söylemeden tandıra doğru yürüdü. Yerdeki çalı demetinden kuru bir dal alıp eğildi. Toprağın üzerine bir şeyler çizip tekrar bozmaya başladı. Şerifo da oturduğu yerden

kalkarak Koçero'nun yanına doğru yürüdü. Elini Koçero'nun omuzlarına koydu. Koçero kafasını kaldırıp köye baktı, "Başaracağız." Şerif kafasını salladı, "Elbette" diye karşılık verdi.

Metke Zeyne oturduğu yerden onları izliyordu. Yavaşça ayağa kalkarak onların yanına gitti.. Yerdeki çalı çırpı demetini kaldırdı ve dikkatlice tandırın içine yerleştirdi bir kısmını. Sonra Koçero'ya döndü.

"İçerideki ekmek hamurlarını buraya getir, sonra ikiniz de gidin biraz yatın, dinlenin. Akşam yemeğine uyandırırım sizi."

Koçero mutfağa giderek geniş bir tepside yuvarlatılarak dizilmiş hamurları aldı ve tandırın yanına götürdü. Daha sonra eve geçtiler ve sağ taraftaki odada kendilerini minderlerin üzerine bıraktılar. Bütün gece yürüdükleri için ikisi de çok yorgundu ve çok geçmeden derin bir uykuya dalmışlardı bile. Metke Zeyne onları uyandırdığı vakit ortalık çoktan kararmıştı. İbriği alıp dışarıda ellerini yüzlerini güzelce yıkadılar. Evin önüne geldiklerinde sofranın hazır olduğunu gördüler. Sofrada hâlâ buharı tüten nefis kokulu bulgur pilavı, tandırda kızartılmış tavuk, bol köpüklü ayran vardı. İştahla yemeklerini yiyip tekrar bahçede ellerini yıkadılar. Vadiden yukarıya doğru tatlı bir esinti vardı. Gece, berrak ve aydınlıktı. Cırcır böcekleri bütün hünerlerini sergiliyorlardı. "Bu akşam hemen gidecek misiniz?" diye sordu Metke Zeyne. Koçero kafasını öne doğru sallayarak cevapladı.

"O zaman çayınızı içip hemen yola koyulun, geç kalmayın. Vadideki hayvanlara da dikkat edin. Domuzlar çoğalmış, insanlara saldırıyorlar artık"

Şerifo şalvarının cebinden tütün tabakasını çıkarıp bir sigara sardı ve Koçero'ya uzattı. Sonra da kendisine bir tane sardı. İkisi beraber sigaralarını içerken Metke, mutfağa gidip çayı getirdi. İnce belli çay bardaklarının etrafında sarı simli çizgiler vardı. Önemli günler ve misafirler için kullanılan çay bardaklarıydı bunlar. Koçero çaydanlığa uzanıp Metke'nin elinden aldı ve çayları doldurdu. Çaylarını içtikten sonra hep beraber ayağa kalkarak dışarı çıktılar. Metke Zeyne'nin Beyaz tülbentinin uçları rüzgarda açılmış, dalgalanıyordu. Şerif ve Koçero, Metke'nin karşısına geçip sırayla elini öptüler, helallik istediler. Sonra da köyden Botan

Vadi'sinin içine doğru inmeye başladılar. Aşağı indikçe yol bozuluyor ağaçlar sıklaşıyordu. Buraları, bu yolları ikisi de iyi bilmiyordu. Bildikleri tek şey vadiden aşağı inip yürümeye devam edince karşı dağın yukarısında Eruh'un olduğuydu. Oraya varınca yolu tarif edecek birilerini bulurlardı nasıl olsa. Şerifo, Koçero'nun omzuna dokundu.

"Bir dahaki sefere Harun'dan yardım isteyelim. O, bu yolları, bütün eşkıyaları bilir. Nereye, nasıl gideceğimizi, kimlerle ilişkiye geçmemiz gerektiğini söyler."

Koçero başını sallayarak onayladı. Beşiri ve Siirt'te Harun'u tanımayan, bilmeyen yoktu. O da yöredeki bütün eşkıyaları tanırdı. Hemen hepsi ile bir şekilde diyalogu vardı. Vadinin eteklerine varana dek yürümeye devam ettiler. Biraz ileride Botan Çayı akıyordu gürültüyle. Çay'ın kenarına varınca oturup biraz dinlenmeye karar verdiler. Ellerini, yüzlerini çayın serin suyu ile iyice yıkayıp kendilerini otların üzerine bıraktılar. Ormandan envai çeşit hayvanın sesi geliyordu. Gece bir çok canlı uyurken bir çoğu da uyanıktı ve avlarını bekliyordu. Botan Çayı bahardaki deli dolu, çağlayarak akışına, yazın bu aylarında sonbaharın ilk yağmurlarına kadar son verirdi. Çay öyle deli gibi akarken karşıya geçmek her babayiğidin harcı değildi. Nice genci, yiğidi almıştı da geri vermemişti Botan Çayı. Bu yüzden özellikle ilkbahar ve sonbaharda çok dikkatli olmak gerekirdi. Metke'nin kendilerine hazırladığı azıklarını yiyip ellerini çayda yıkayarak temizlediler. Bir sigara içip yollarına devam ettiler. Yol üstündeki dağ köylerinin uzağından dolaşıp ertesi sabaha doğru Eruh'a vardılar. Botan vadisine bakan dağın sırtlarına kurulmuş olan Eruh, keskin yamaçlarından ovaya bakarak binlerce yıllık geçmişiyle geleceğe meydan okuyor gibi duran asi bir ilçeydi. Sınıra giden bölgelerle dağ yollarının üzerinde olduğundan dolayı Eruh, kaçakçıların ve eşkıyaların uğrak yerlerinden biriydi. Burada çok dikkatli olmak zorundaydılar, çünkü burada da bir jandarma karakolu bulunuyordu. Eruh'ta kaçakçılıkla uğraşan bir çok insan vardı. Onlarla beraber sınırı geçebilirlerdi. İşte şimdi önlerinde yepyeni bir hayatın kapıları açılıyordu.

Yüzbaşı Reşat

İlk kaçakçılıklarının üzerinden epey bir zaman geçmişti. Koçero ve Şerif birlikte Suriye'ye gidiyor oradan aldıkları, tütün, kilim, envai çeşit esans gibi eşyaları bu tarafta satıyorlardı. Buradan da gittikleri zaman oraya, koyunlar, kuzular, rengarenk kumaşlar götürüyorlardı. İlk kaçakçılıklarının üzerinden neredeyse bir yıl geçmişti. Koçero, uzandığı sedirden bebeğin ağlama sesiyle beraber ayağa kalktı. Şirin, kucağında bebekle odanın ortasında bir ileri, bir geri gidip geliyordu. Koçero, karısının ellerindeki bebeğin gözlerinden ve yanaklarından öperek parmağıyla dudaklarına dokundu. Şirin, kucağındaki bebekle birlikte yan odaya geçtikten birkaç dakika sonra bebeğin sesi kesilmişti bile. Salona geri dönüp gaz lambasının ışığını söndürdü ve kocasının yanına oturdu.

"Bebeği yatağına yatırdım"

Koçero, eliyle Şirin'in alnına düşmüş perçemini toplayıp geriye doğru itti. sonra da cebinden çıkardığı bir deste parayı ona uzattı.

"Biliyorsun bu akşam yine gitmek zorundayım. Şerif bekliyor beni tepede. Al bunlar sizin ihtiyacınızı görür."

Şirin, gözlerini karanlığın ortasına dikmiş sesini çıkarmadan dinliyordu. Kafasının hafifçe salladı. Koçero ayağa kalkıp, karısının karşısında durdu. Yüzünü avuçlarının arasına alıp alnının ortasına bir öpücük kondurdu. Sonrada yavaşça kapıdan dışarı çıkıp karanlıkta gözden kayboldu. Şerif'le buluşacakları yere ulaşana kadar bebeğin yüzü aklından çıkmadı. Şerif, buluşma noktasında oturmuş, sigarasını içiyordu. Onu görünce ayağa kalktı.

"Vay, civarın en ünlü mahkumu. Eskiden Koçerlerin kralıydın şimdi artık dağların kralı olacaksın bu gidişle. Baksana namımız günden güne yayılıyor. Millet bizim bir yaptığımızı üzerine on koyarak anlatıyor. Hani bir şey yapsak o zaman ben de inanacağım ama..."

Gerçekten de Koçero artık civarda tanınan, bilinen bir eşkıya olmuştu. Kaçakçılık için yol üzerinde uğrayıp konaklamak zo-

runda kaldığı her evde büyük bir saygıyla karşılanıyor ve ağırlanıyordu. Ancak, son günlerde Kurtalan'daki bir jandarma yüzbaşısı amansız bir baskıya girişmişti köylülere karşı. Reşat isimli bu yüzbaşı Koçero'yu ele geçirebilmek için bütün yolları deniyordu. Bunun için, Koçero'nun gittiği bütün köylere baskınlar düzenleyerek köylüleri Koçero'yu evlerine almamaları, yardım etmemeleri için tehdit ediyor, köylüleri dayaktan geçiriyordu. Baskılar o kadar artmıştı ki Koçero nereye gitse Reşat Yüzbaşı'nın izleriyle karşılaşıyordu. Bütün köylüler ağız birliği etmişçesine Koçero'ya Reşat Yüzbaşı'dan gördükleri baskıyı anlatıyor, bu duruma bir çare bulmasını istiyorlardı.

"Hadi, hadi gevezelik etme. Yolumuz uzun. Buradan Civanika'ya, Hacı Salih'in evine gideceğiz daha."

Şerif ve Koçero son gidişlerinde aldıkları yeni Avusturya yapımı mavzerlerini atlarının terkilerine yerleştirerek hızla yol almaya başladılar. Koçero, tüfekten başka olarak, bir dürbün, kabı bir de altın işlemeli hançer almıştı kendisine. Gece yarısına doğru köye ulaştılar. Atlarından inerek köyün ortasından geçen patika yoldan ilerlemeye başladılar. Badanasız, çıplak kerpiç bir evin önünde durup kapıyı çaldılar. Kapıyı elli yaşlarında kısa boylu hafif tıknaz bir adam açtı. Yüzünün rengi bembeyazdı. Uzunca sakalları kırlaşmıştı. Kafasında tekkesi, elinde doksan dokuzluk tespihi vardı. Şerif ve Koçero'yu görünce kollarının iki yana açıp sevinçle içeri davet etti onları. Duvarlarında Mekke ve Kabe resimleri asılı olan bir odaya geçip oturdular. O akşam geç saatlerde gelen konuklarını ağırlamaktan hiç çekinmemiş aksine mutluluk duymuştu. Koçero kendini minderin üzerine bırakarak Hacı Salih'e döndü.

"Sen bizi ağırlamaktan, Reşat Yüzbaşı'nın senin de yakana yapışmasından korkmuyor musun?"

"Ne korkacağım oğul bu yaştan sonra. Artık ölüm yakamıza yapışmış zaten, göreceğimiz bir şey mi kaldı şu dünyada."

"Buraya da geldi mi o adam?"

"Geldi ya... Bütün köylüleri sıra dayağından geçirdi. Buraya geldiğin zaman seni ihbar etmeleri için tehdit etti. Herkesi içeri atacağını söyledi. Bu nedenle herkes korkuyor şimdi. Sizin için de

artık tekin değil buralar. Gerçi, kimsenin ihbar edeceğini sanmıyorum ama köylüler ya birisi ihbar ederse diye çok korkuyorlar. Dayanacak güçleri kalmadı."

Koçero, kafasını önüne eğmiş sessizce dinliyordu Hacı Salih'i. O ana kadar sessizliğini koruyan Şerifo birden sinirle ayağa kalktı;

"Artık yeter. Bu adama dersini vermek lazım."

Hızla duvarın dibine dayadığı mavzerinin yanına gitti. Mavzerini yerden aldı, kayışını açarak boynundan aşağı çapraz bir şekilde taktı. Kuşağının altındaki hançerini düzeltti. Koçero arkadaşını şaşkın bir şekilde izliyordu.

"Nereye?"

"Yüzbaşının evine gidiyoruz. Hadi kalk."

"Evini mi basacağız.?"

"Evet."

Hacı Salih araya girdi;

"Aman oğul, sen ne diyorsun öyle. Yüzbaşının evini nasıl basarsınız ikiniz bir başınıza. Bir sürü asker vardır şimdi. Öfkeyle kalkan zararla otururmuş. Hele bir öfken geçsin bekle"

"Yok Hacı Salih, yok. Bu böyle olmaz. Buralar bize dar geliyor. Ya o kalacak ya da biz. Bunun başka yolu yok."

Hacı Salih'in yüzünden derin endişe izleri okunuyordu. Kendisi için değil, bu iki genç adam için korkuyordu. Koçero'ya baktı.

"Oğul bari sen bir şey söyle şuna."

Koçero hiç ses etmeden ayağa kalktı. Dizlerinin dibindeki tüfeğini sırtına astı;

"Şerifo doğru söylüyor. Bu işin başka yolu yok. Dualarını bizden esirgeme Hacı."

İki arkadaş hiç konuşmadan hızlı adımlarla bahçeye çıktılar. Etraf zifiri karanlıktı. Daha sabah ezanına epey bir vakit vardı. Bahçenin arka tarafında tepenin yamacına doğru atlarını gizledikleri yere kadar hızlı hızlı yürüdüler. Atlarının yularlarından tutarak gürültü çıkarmamaya özen gösterdiler. Köyden biraz uzaklaşınca atlarına binip dört nala Kurtalan'a doğru ilerlemeye başladılar. Yaklaşık iki saat sonra Bakırd'a varmışlardı. Ortalık aydınlan-

mıştı. Dağın orta kısımlarında mağaraların olduğu yere çevirdiler yönlerini. Bu saatten sonra artık köye girmeleri tehlikeliydi. Bakırd, Kurtalan'a atla on beş dakika bir mesafedeydi. Bir gören olur ve ihbar ederse jandarmanın oraya ulaşması bir saati bulmazdı. Bu yüzden gündüz vakitlerini mağaralarda geçirmeye karar verdiler. Bütün gece çiseleyen yağmur toprağı iyice balçık haline getirmişti. Kendilerine güvenli bir mağara bulduktan sonra atlarından indiler. Atları mağaranın iyice içine doğru çekip bağladıktan sonra eyerlerinden battaniyelerini alıp yere oturdular. Şerifo kuşağından tütün tabakasını çıkarıp bir sigara sardı. Sonra tabakayı Koçero'ya uzattı. "Yüzbaşı'nın eve ne zaman girdiğini bilmemiz lazım. Bu yüzden bu akşam erken saatte buradan çıkıp karşı tarafa geçelim. Oradan lojmanı izleyelim. Yüzbaşıyı askerler eve bıraktıktan sonra geri dönüyorlar. Onlar geri döndüğünde evi basarız."

"Doğru söylüyorsun. Baskından sonra hızla çekilelim. Hemen Botan Vadisi'ne doğru gideriz oradan da Eruh'a çıkarız. Aslında baskından sonra bizi takip edebileceğini sanmıyorum ama yine de tedbiri elden bırakmamak lazım."

Şerifo omzuna çapraz biçimde astığı tüfeğini çıkararak mağaranın duvarına dayadı. Sırtını mağaranın duvarına yaslayarak ayaklarını öne doğru uzattı ve sigarasından derin bir nefes aldı.

"Verdiğimiz sözü hatırlıyorsun değil mi Koçero?"

"Tabii. Sen de unutma sakın. Kanımın yerde kalmasını istemem."

İki arkadaş birbirlerinin yüzüne baktılar. Mağaranın ağzından dışarısı rahatça görülebiliyordu. Dışarıda yağmur şiddetini arttırmıştı. Yağmur damlalarının sesini rahatlıkla duyabiliyorlardı. Islak ot ve çamur kokusu vardı havada. Koçero da tüfeğini çıkarttı ve bağdaş kurarak oturdu. Elindeki sigaranın son nefesini çekerek izmariti toprağa batırdı.

"Akşam hava kararır kararmaz lojmanın karşısında uygun bir yerde pusu kuralım. Böylece askerlerin geliş ve gidişlerini rahatlıkla görebiliriz."

Şerifo ses çıkarmadan başını sallayarak onu onayladı. Koçero da elini Şerifo'nun omzuna koyarak hafifçe sıktı.

"İstersen sen biraz yat. Benim hiç uykum yok. Seni akşama kaldırırım."

Şerifo ayağa kalkarak battaniyesini yere serdi. Üzerindeki kabanını çıkardı ve katlayarak yastık şekline getirdi. Battaniyesinin üzerine uzandı ve gözlerini kapadı. Koçero bir müddet arkadaşını izledi. Sonra ayağa kalkarak battaniyesini silkeledi ve uyumaya çalışan arkadaşının üzerine örttü. Tüfeğini eline alarak mağaranın girişine doğru yürüdü. Hava iyice aydınlanmıştı artık. Kafasını kaldırarak gümüşî renkteki bulutları izledi. Yağmur damlalarının düşüşünü görebiliyordu. Gözlerini kapadı ve yağmurun yüzüne değişini hissetmeye çalıştı. Civarda seyrek meşe ağaçları vardı. Tam karşıda ise bir kartal kafası şeklinde Mereto Dağı'nın tepesi görünüyordu. Siirt Düzü önünde uzanıyordu. Ova, sarıdan kahverengiye uzanan bir renk gösterisi sunuyordu kendisine. Islak toprağın ve otların kokusunu içine derin derin çekti. Kabanını düzelterek dışarıya çıktı. Etraftan biraz ot topladı ve tekrar mağaranın içine döndü. Topladığı otları atların önüne bırakarak onların otları yemesini izledi bir müddet. Sonra tekrar mağaranın girişine geldi, yere çömeldi ve dışarıyı izlemeye devam etti.

***

Koçero atının eyerinden yemek çıkınını çıkartarak yere serdikten sonra Şerifo'yu dürttü;

"Şerifo kalk. De hadi kalk artık, hava kardı kararacak."

Şerifo gözlerini ovuşturarak Koçero'ya baktı. Uzandığı yerden ellerini iki yana açarak gerindi.

Ani bir hareketle yattığı yerden doğruldu ve dışarıya doğru yürüdü. Yağmur hâlâ yağıyordu. Kafasını kaldırarak yağmurun yüzünü iyice ıslatmasını bekledi. Daha sonra içeriye döndü ve Koçero'nun yemekleri koyduğu yere oturdu. İki arkadaş hızlı hızlı yemeklerini yediler. Dışarıda hava iyice kararmıştı. Şerifo aceleyle ayağa kalktı;

"Hadi artık... Çok geç olmadan yetişelim." Tüfeklerini omuzlarına asıp atlarını bağladıkları yerden çıkardılar ve mağaranın girişine doğru yürüdüler. Tam mağaranın girişinde atlarına bindiler ve Bakırd'ın hemen yanından dolanarak Kurtalan istikametine doğru hızla at sürmeye başladılar. Yarım saat içinde Yüzbaşı'nın

kaldığı lojmana ulaşmışlardı. Lojmanla aralarında en fazla beş yüz metrelik bir mesafe vardı. Atlarını biraz daha geriye sürdüler ve yoldan fark edilmeyecek bir yerde bağlayıp ilk durdukları yere geri döndüler. Evi kolaylıkla seçebiliyorlardı. İkisi de tüfeklerini çıkarmış pür dikkat evi ve yolu gözlüyorlardı. Bir müddet hiç ses çıkarmadan etrafı gözlemeye devam ettiler. Koçero elindeki dürbünle Kurtalan istikametini izliyordu. Askerler o taraftan geleceklerdi. Şerifo ise evi izliyordu. Koçero dürbünü yavaşça indirdi.

"Belki çoktan gelmiştir. Ya da bu gece gelmez."

"Hele biraz daha bekleyelim. Yatsıdan sonra harekete geçeriz. O zamana kadar da gelmezse düşünürüz ne yapacağımızı."

Koçero dürbünü tekrar gözlerine götürerek yolu izlemeye devam etti. Bir ara kafasını çevirerek yan taraftaki dağı izlemeye başladı. Dağdaki ağaçlar insan şeklindeymiş gibi geliyordu ona. Yağmur şiddetini iyice arttırmıştı. Dürbünün ön camları ıslanıyor Koçero eliyle sildikten sonra tekrar yolu gözetlemeye devam ediyordu. Birden uzaktan iki aracın geldiğini gördü. Koluyla Şerifo'yu uyararak araçları işaret etti. Gelen iki askeri jipti. Jipler yağmurdan dolayı biraz yavaş ilerliyorlardı. Tam evin önünde durdular. İlk arabadan iki asker ellerinde tüfekleriyle atlayarak hemen arabanın ön kapısını açıp selam durdular.

Kabanının yakalarını iyice yukarı doğru kaldırmış olan yüzbaşı askerlerin açtığı kapıdan inerek eve doğru koşar adımlarla yürüdü. Askerler, Yüzbaşı eve girene kadar öylece durdular. Evin kapısı açılıp Yüzbaşı içeri girince askerler de arabalara binerek tekrar geldikleri yöne doğru yola çıktılar. Yüzbaşı'nın kaldığı lojman jandarma birliğinden biraz uzaktı. Koçero araba iyice gözden kaybolana kadar dürbünü ile takip etti. Araçların iyice gözden kaybolduğuna kanaat getirince Şerifo ve Koçero ayağa kalkarak eve doğru yürümeye başladılar. O kadar ıslanmışlardı ki, yağmur suları paçalarından musluktan akar gibi akıyordu. Evin kapısının önüne geldiklerinde

Koçero geriye doğru dönerek etrafı izlemeye başladı. Şerifo tereddüt etmeden kapıyı eliyle vurarak çaldı. Bir süre bekledikten sonra tekrar kapıya vurdu. Kapı yavaşça açıldı. Kapının arkasın-

dan otuz yaşlarında kumral saçlı bir kadın duruyordu. Karşısında elinde tüfeğiyle Şerifo'yu görünce keskin bir çığlık attı. Şerifo kadının çığlık atmasıyla birlikte kapıya yüklenerek içeri girdi. Koçero da hemen arkasından içeriye girdi. Şerifo iç odanın kapısının önünde tüfeğini doğrultmuş duruyordu. Koçero kapının hemen yanında şok geçirmekte olan kadına döndü.

"Bacım korkma, sana bir zarar vermeyeceğiz, rahat ol. İçeri odaya gir orada bekle. Kocanla sadece konuşacağız biraz." Kadın sırtını duvara yaslamış öylece hareketsiz duruyordu. Koçero kadının kendisini duymadığını anlayınca Şerifo'nun yanına doğru yürüdü. İşte tam karşısında duruyordu. Aylardır gittikleri bütün köyleri arkalarından basarak köylüleri sıra dayağından geçiren, tehditler savuran, baskı yapan Yüzbaşı Reşat tam karşısındaydı şimdi. Yüzbaşı henüz elbiselerini değiştirmemişti. Üzerinde haki renkli üniforması bulunuyordu.

Tabancasını çekmek için hamle yapmış ama Şerifo ondan önce davranarak tüfeği yüzüne doğrultmuştu. Şerifo ile yüzbaşı hiç konuşmadan birbirlerinin gözlerinin içine bakıyorlardı.

Yüzbaşı Koçero'nun da içeri girdiğini görünce elindeki tabancayı yere bıraktı. "Sen Koçero musun?" diye sordu Şerifo'ya. Şerifo hayır anlamında kafasını sallayarak Koçero'yu işaret etti.

"Koçero benim Yüzbaşı. Sen de Yüzbaşı Reşat'sın."

Yüzbaşı otuz yaşlarında ortasında sarışın uzun boylu yapılı bir adamdı. Traş edilmiş yüzü ıslandığı için ışık altında parlıyordu.

"Bak yüzbaşı, kimsenin canını yakmak istemiyoruz. Senin de. Sana diyeceğim şudur. Bizim yüzümüzden bir daha köylülere baskı yaparsan, bu kez seni öldürmeye gelirim buraya. Şimdi ellerini kafanın üzerine koy ve arkanı dönerek odanın diğer köşesine git. Yüzbaşı kendisine söyleneni yavaşça yaptı ve odanın dibine doğru yürüdü. Koçero yanında getirdiği ipi, kuşağının altından çıkartarak Yüzbaşı'ya doğru yürüdü. Ellerini ve ayaklarını sıkıca bağladı. Şerifo'ya dönerek "Hadi gidelim artık" dedi.

İki arkadaş dış kapıya yöneldiler. Kadın hala duvara yaslanmış nefesini tutarak olanları izliyordu. Koçero ve Şerifo kadına hiç

bakmadan hızla dışarı çıkarak atlarını bağladıkları yöne doğru koştular. Güçlü bir şimşek ortalığı aydınlattı. Yağmur suları küçük derecikler oluşturmuş yola doğru akıyordu. İyice balçıklaşan toprağa bata çıka atlarının olduğu yere geldiler ve hızla Beykent yönüne doğru at sürerek karanlıkta gözden kayboldular.

Yanlış Hesap

Yüzbaşı Reşat'ın evine düzenlenen baskından sonra iki arkadaş önce Eruh'a ardından da Cizre'ye geçmişler, oradan da Suriye'ye gitmişlerdi. Baskın etkisini göstermiş Yüzbaşı köylülere baskı yapmaktan vazgeçmişti. Köylüler de oldukça rahatlamışlardı. Koçero ve Şerif aradan uzun bir süre geçtikten sonra, tekrar sınır geçip başka kaçakçılarla birlikte Kurtalan'a gelmişler ve geceyi de Botan Vadisi'nde geçirmişlerdi. Güneşin ilk ışıkları dağın zirvesinden, vadinin içine doğru akmaya başlamıştı. Envai çeşit kuş sesleri geliyordu ağaçlarla kaplı vadiden. Kışın toplanan karların erimesiyle iyice kabaran Botan Çayı'nın sesi, bütün vadiye dalga dalga yayılıyordu. Sık ağaçların yeni yeşillenmiş yaprakları arasından sızan güneş, muhteşem bir ışık gösterisi sunuyordu. Koçero ve arkadaşları vadinin dibinde ağaçların altında kamp kurmuşlardı. Ahmet, elindeki alüminyum çaydanlığa su doldurmak için oturduğu ağacın dibinden ayağa kalkarak Botan Çayı'na doğru yürümeye başladı. Çayın hemen kenarında bir keklik sürüsü gördü. Keklikler çayın hemen kenarında küçük su birikintilerinden su içiyorlardı. Ahmet onları ürkütüp kaçırmamak için bir süre onların su içmelerini izledi. Sonra elindeki çaydanlığı suya daldırıp doldurdu. Kamp kurdukları yere geri giderek su dolu çaydanlığı akşamdan beri yanan ateş közlerinin üzerine bıraktı. Oradan atları bağladıkları yere doğru yürüyerek son durumlarını kontrol etti. Hepsi de hallerinden oldukça memnun görünüyordu. Boynundaki dürbünü alıp civardaki tepeleri son bir kez gözden geçirdi. Tam dürbünü gözlerinden indiriyordu ki birden Beykent Dağından bir atlının geldiğini fark etti. Dürbünle dikkatlice bakarak atlının ilerlediği yönü tespit etmeye çalıştı. Kamp kurdukları yere doğru ilerliyordu. Oldukça da hızlı at sürüyordu. Hemen arkadaşlarının yanına koştu ve aceleyle onları uyandırdı. Bir atlının büyük bir hızla kamplarının olduğu yöne doğru geldiğini duyan kamptakiler aceleyle kalkarak silahlarına sarıldılar ve atlının kampa iyice yaklaşmasını beklediler. Koçero dürbünle atlıyı dik-

katle izlemeye çalışıyordu. At oldukça tanıdıktı ama yine de tedbiri elden bırakmamak lazımdı. Gerçi tek başına bir atlı olsa olsa yine bu civardan bir köylü olabilirdi. Belki de Eruh'a gitmek isteyen bir yolcuydu. Atlı iyice yaklaşınca Koçero, kendilerine doğru gelen atlıyı tanıdığından artık iyice emindi. Telanlı Kerim'di gelen. Kerim zaman zaman kendisi ile beraber dağlarda gezerdi, ancak gerçek anlamda bir eşkıya sayılmazdı. Koçero ve arkadaşları Kurtalan civarına geldiğinde onlara katılır, bu civarlarda kaldıkları süre de onlarla beraber gezerdi. Uzak bölgelere gittiklerinde de onlardan ayrılırdı. Yani sırf macera olsun diye onlara katılırdı. Aslında Koçero bu tip insanların kendileri ile birlikte gezmesine karşı çıkardı ancak; Kerim bölgeyi avucunun içi gibi bildiğinden dolayı kendilerine katılmasına izin verirdi. Kerim, Koçero ve arkadaşlarının kamp yaptığı yere vardığında kamptaki herkesi ayakta ve kendisini beklerken görünce gülümsedi.

"Sizi korkutmadım umarım."

Atından atlayarak Koçero'nun yanına doğru yürüdü. Elini uzatarak sıkıca tokalaştı. Henüz yirmili yaşlardaydı Kerim. Düz siyah saçları önden iyice uzamış, kaküllleri gözlerinin üzerine kadar düşmüştü. Hafif bir rüzgarda sağa sola doğru sallanıyorlardı. Uzun kirpikleri ışıl ışıl parlıyor, kahverengi gözlerinin üzerinde bir düzine çam iğnesi gibi duruyordu. Biçimli ve düzgün bir burnu vardı. İnce dudaklarının ortasında yeni yeni çıkmaya başlayan bıyıkları ise oldukça seyrekti.

"Hoş geldin Kerim. Nasılsın?"

"Sağ olasın Koçer, çok şükür iyiyiz. Ancak pek de iyi haberlerle gelmedim."

"Hayırdır inşallah. Ne oldu?" Koçero'nun yüzü ekşimişti. Kalın pala bıyıklarının uçlarını aşağıya doğru çekti. Gözleriyle Kerim'i inceliyordu.

"Dün akşam Fariso'ların evine baskın düzenlenmiş, çatışma çıkmış ama çok şükür kimse yaralanmamış bile."

"Kim yapmış?"

"Ahmet ve akrabaları"

Koçero'nun yüzünde anlamsız bir ifade belirdi. Gözlerini vadinin içine doğru çevirdi.

"Bu adamlar çok oldu artık. Ta memleketlerinden kalkıp bizim arkadaşlarımızın evini basıyorlar, kurşun sıkıyorlar. Uzun zaman önce bu meseleyi çözmeliydik. Fariso nasıl?"

"İyi, iyi... Kimseye bir şey olmadı. Harun da orada. O da seni bekliyor."

"Neyse gel hele, çay da olmak üzeredir. Önce iyice bir karnımızı doyuralım sonra ne yapacağımıza bakalım."

Kamptaki diğer adamlar Koçero ve Kerim'in etrafını çevirmiş, kimi çömelmiş, kimi de ayakta konuşmaları dinliyorlardı. Koçero'nun kahvaltımızı yapalım demesi üzerine sabahki nöbetçi közün üzerine bıraktığı çaydanlığı kontrole gitti hemen. Bir diğeri de atları bağladıkları yere giderek beyaz bir atın eyerinde sarılı olan yiyecek torbasını açtı. Yere serdikleri battaniyenin üzerine yiyeceklerini dizdiler ve kahvaltılarını yaptılar. Sofra aynı düzenle kaldırıldıktan sonra Koçero tabakasını çıkartarak kaçak İran tütününden bir sigara sardı. Kerim'e işaret ederek yanına gelmesini söyledi.

"Kerim, Ahmet ve akrabaları nerede biliyor musun?"

"Vallahi buralarda bir tanıdıklarının yanında kalıyorlar ama tam yerini bilmiyorum."

"Şimdi sen tekrar Kurtalan'a git. Mahmut ve Harun'u bul. Onlara de ki, Ahmet ve akrabalarının nerede oldukları konusunda iyice bir araştırma yapsınlar. Yarın da akşam vakti onlarla Hirab Bajar'ın* orada buluşalım. Sakın Şerifo'ya haber vermesinler. O delidir. Tutar şimdi gider adamların köyünü basalım hepsini öldürelim der. Allahım'a yapar da bunu. Onlara söyle Şerifo'ya şimdilik hiçbir şey söylemesinler."

Kerim, tamam anlamında kafasını salladı.

"Yalnız Mahmut'un buralarda olup olmadığını bilmiyorum. Onu görmedim. Ben Harun'a söylediklerini iletirim. Ben de geleyim mi onunla beraber?"

"Sen bilirsin ama istersen bu sefer gelme. Ne yapacağımız, nereye gideceğimiz belli değil."

---

*Hirab Bajar : Yıkık kent

"Olsun geleyim, hem bu sefer seninle uzun yola da çıkmak istiyorum. Kaçağa da gelmek istiyorum."

Koçero gülümseyerek Kerim'e baktı. Elini Kerim'in sırtına atarak omuzlarını sıvazladı.

"Hele sen bir git Harun'u bul ve söylediklerimi ilet de ondan sonra bakarız."

Kerim oturduğu yerden dizlerine dayanarak ayağa kalktı.

"Tamam o zaman ben şimdi gidiyorum. Yarın Hirab Bajar'da görüşürüz."

Atı bağladığı ağacın yanına vardığında arkasına dönerek kamptaki diğer adamların ne yaptığına baktı. Sonra atına atladı ve geldiği tarafa, Beykent'e doğru ilerlemeye başladı. Koçero bir süre Kerim'in ardından baktı. Ne kadar da gençti. Kendisi ilk dağa çıktığında ondan daha gençti gerçi ama onun dağa çıkması için geçerli bir sebebi vardı. Bir kişiyi öldürmüştü ve mahkum olmuştu. Ya yakalanıp hapishaneye düşecekti ya da dağa çıkacaktı. O dağa çıkmayı seçmişti. Şimdi her şeyi yeni baştan yaşama fırsatı olsaydı o kötü olayın hiç yaşanmamış olmasını ve ailesi ile birlikte kalmayı tercih ederdi. Karısı Şirin'i bile doğru dürüst göremiyordu. Çocuklarından hiç birini doğumunu görememişti. Onlara gerektiği gibi babalık yapamadığı için içi içini yiyiyordu. Bir süre annesi, babası ve karısını düşündü. Keşke onlarla birlikte kalabilseydi. Kaderine içinden ağır bir küfür savurdu ve oturduğu yerden ayağa kalkarak diğerlerinin yanına doğru yürüdü.

"Akşam da burada kalacağız, sonra yarın akşam dağın diğer tarafına geçip Hirab Bajar'ın oraya gideceğiz. İsteyen şimdi veya yarın gidebilir. İsteyen de kalır benimle gelir."

Kampta kendisiyle beraber dört kişi daha vardı. Beraber Suriye'den geliyorlardı. Suriye'den getirdikleri malı Cizre ve Eruh'ta satarak paralarını paylaşmışlardı. Artık en azından kısa bir süre için evlerine, ailelerinin yanlarına dönmek istiyorlardı.

"Ben müsadenle bugün gitmek istiyorum Koçer" dedi Seydo kalın sesiyle. Kirden ve yağdan keçeleşmiş gibi görünen saçlarını kaşıyarak kafasını önüne eğdi. İçlerinde kaçakçılıkta en kıdemlisi oydu. Yaşı elli civarındaydı ve kendisini bildi bileli bu dağlarda bir o tarafa bir bu tarafa gider kaçakçılık yapardı. Koçer diğerleri-

ne baktı. Abdo içlerinde en genç olanıydı,henüz geçen sonbaharda evlenmişti. Yani evleneli birkaç ay olmuştu. "Sen de istersen gidebilirsin Abdo. Git karını gör. Daha doyamadın bile. Sen de Ape Seydo ile git." Abdo hiç sesini çıkarmadan kafasını önüne eğdi. Yüzü utançtan kızarmıştı. Gerçekten de gitmek istiyordu ama kendisinin böyle bir gerekçe ile gitmek istemesini söylemesi hiç yakışık almazdı. Koçero'nun söylemesi karşısında da utanmaktan kendini alamamıştı..

Murat ve Tayyip'e bakarak, "Siz de isterseniz onlarla bugün gidebilirsiniz. Zaten artık yapacak bir şey kalmadı. Hepimiz paralarımızı aldık. Şikayeti olan var mı?"

Tayyip elinde kuru bir dal parçası ile yere bir şeyler çiziyordu. Murat da sırtını bir ağaca yaslamış dikkatlice Koçero'yu dinliyordu.

"Ben yarın akşam seninle birlikte geleceğim. Oradan da zaten köye fazla bir mesafe kalmıyor" dedi Murat. Sözleri ağır ve kendinden emin bir ses tonu ile çıkmıştı ağzından. Koçero kafasını salladı. "Peki oraya kadar birlikte gideriz. Sen oradan köyüne geçersin."

Bir müddet hiç ses çıkarmadan öylece oturdular. Sessizliği ilk bozan Seydo oldu. Oturduğu yerden kalkarak elleriyle şalvarının arkasındaki tozları silkti. "Müsaadenizle ben artık gideyim."

"Müsaade senin Ape Seydo." Abdo da yavaşça ayağa kalkarak Seydo'nun yanına yürüdü.

"Bekle beraber gidelim."

Şimdi herkes ayaktaydı. Birbirlerine sıkıca sarılıp vedalaştılar. Seydo, Abdo ve Tayyip atlarının başına giderek eyerlerini düzeltip yola çıkmak için atlarına bindiler ve yavaşça Eruh yönüne doğru ilerlemeye başladılar. Koçero ve Murat, gidenlere ağaçların arasında gözden kaybolana kadar hiç konuşmadan baktılar. Koçero elini şalvarının iç cebine atarak bir tomar para çıkardı.

Dikkatlice paraları sayarak Murat'a uzattı. "Al bu paraları, yarın köyüne gittiğinde bizimkilere de uğra. Bu parayı onlara ver. Onlara de ki; "Küçük bir işi kalmış, en geç bir iki gün içinde evde olacak. Sakın kimseye haber vermesinler." Murat, Koçero'nun elindeki para tomarına baktı. Bir an tereddüt etti. Sonra yavaşça

parayı aldı ve kuşağının altındaki para kesesinin içine yerleştirdi. "Şimdi akşama yiyecek bir şeyler bulalım kendimize. Hadi kalk bakalım, çay kenarında sabah keklik görmüştüm. Güzel bir ziyafet çekelim bu akşam."

***

Ertesi akşam Koçero, gün batımından iki saat sonra Hirab Bajar'da bekliyordu. Murat buraya gelmeden iki saat kadar önce ayrılmıştı kendisinden. Karanlıkta atının hemen yanında oturmuş etrafı dinlemeye çalışıyordu. On dakika sonra uzaktan iki veya üç atlının nal seslerini duyunca hemen doğrularak tüfeğini eline aldı. Birkaç dakika sonra atlılar, bulunduğu yere gelmişlerdi. Koçero tüfeğin mekanizmasına sert bir şekilde vurarak kurşunu namluya sürdü ve bağırdı,

"Dur, kimdir gelen? Kendinizi tanıtın."

"Biziz Koçer, ben Harun. Yanımda da Kerim ile Osman var."

Koçero tüfeğini indirdi ve gelenlere doğru yürüdü. Onlar da atlarından indiler ve beklemeye başladılar. Yanlarına geldiğinde sarılarak selamlaştılar. "Burası çok tekin değil. Dümdüz yer. Karşıya geçip dağın orada bir yer bulalım. Hadi binin atlarınıza. Birisi ihbar ederse jandarma bizi burada keklik gibi avlar."

Atlarına binip dağın eteğine doğru yol aldılar. Kendilerince güvenli bir yer bulduklarında durdular. Atlarını ağaçlara bağlayıp kendileri de bir ağacın altına oturdular. İlk konuşan Harun oldu. Harun kısa boylu, yuvarlak yüzlüydü. Saçları kısacık ve düzgün kesilmişti. Küçük gözleri ve küçük burnu, yüzünü oldukça sempatik kılıyordu.

"Nasılsın yav? Aylar oldu görüşmeyeli."

"Bende değişik bir haber yok. Asıl haberler sizde. Anlatın hele nasıl oldu baskın. Şimdi neredeler?"

"Üç akşam önce olmuş. Ahmet ile iki akrabası Fariso'nun dükkanının önünden geçerken laf atmışlar. Birbirlerine küfür etmişler. Fariso daha bir şey yapamadan bunlar dükkanı kurşun yağmuruna tutmuşlar. Kimseye bir şey olmadı ama hasar çok."

"Şimdi neredeler? Benim burada olduğumu kimse biliyor mu?"

"Yok bilmiyorlar. Onlar da hâlâ Kurtalan'da ama yarın öğlene doğru köylerine gideceklerini söylemişler. Buradan köylerine giden sadece bir araba var. O da öğleden sonra kalkar."

"Güzel o zaman yol üzerinde pusu kurarız. Arabayı durdurup bunların silahlarına el koyarız. Diyeceğimizi deyip işimizi bitiririz. Kan dökmeyiz, ama anlasınlar ki bir dahaki sefere gözlerinin yaşına bakmayız."

"Gündüz yol kesmek biraz tehlikeli değil mi Koçer? Hem de jandarmaya bu kadar yakın bir noktada."

"Olsun. Madem onlar gelip bizim bir adamımızın evini basıp kurşun sıkacak kadar ileri gittiler, her ne şartta olursa olsun derslerini alacaklar. İsterseniz siz gelmeyin ben tek başıma yaparım."

O ana kadar sessiz kalan Osman atıldı birden, "Olur mu hiç öyle. Biz senin için diyoruz sadece. Hani jandarma çok yakın. Senin için tehlikeli olabilir."

"Bir şey olmaz. Arabayı durdururuz, bunları içeriden çıkarırız, arabanın tekerleklerine de iki kurşun sıkarız. Sonra Gire Baran'a doğru hiç durmadan yol alırız. Orada da bunları bırakırız yaya olarak gitsinler."

"Hadi hayırlısı bakalım."

"Ben de geleceğim sizinle" diye atıldı Kerim. Üçü birden Kerim'e baktı. Koçero gülümseyerek "Bu sefer olmaz. Söz, gelecek sefer seni de kendimle beraber Suriye'ye kaçağa götüreceğim. Şimdi sen kalk etrafa göz kulak ol. Bir gelen olursa ses çıkarmadan yanımıza gel ve söyle. Başka bir şey yapmaya kalkma sakın."

Kerim biraz sinirli biraz da üzgün bir şekilde yerinden kalktı ve yola doğru yürümeye başladı. Koçero, Harun ve Osman ise karanlıkta otururak yarın yapacakları eylemi konuşmaya devam ettiler. Uzaktan çakalların uluma sesleri geliyordu. Sert geçen kıştan sonra onlar da rahatlamış, artık daha kolay yiyecek bulabildikleri için de iyice dağlara ve ormanın içlerine çekilmişlerdi. Sabah ezanına kadar konuştuktan sonra battaniyelerini üzerlerine örtüp uykuya çekildiler. Sabahın ilk ışıkları ile Kerim yanlarına gelerek onları uyandırdı. Parlak, güneşli bir gündü. Gökte tek bir bulut bile yoktu. Kerim'in gözleri tüm gece uykusuz kaldığından iyice kızarmıştı. Koçero ayağa kalkarak atının yanına yürüdü ve

heybesinden büyük su matarasını çıkartarak Kerim'e uzattı. Sonra da avuçlarını açıp hafifçe öne doğru eğilerek Kerim'in ellerine suyu dökmesini bekledi. Ellerini ve yüzünü iyice yıkadıktan sonra Osman'la Harun'un yanına döndü.

Onlar da kollarını iki yana açmış geriniyorlardı.

"Ohooo, güneş doğalı neredeyse iki saat olmuş, hadi acele edin de yolun oraya gidelim, arabayı kaçırmayalım."

Koçero kafasını sallayarak Kerim'e döndü.

"Sen şimdi ata binip Kurtalan'a git. Bizi hiç görmedin. Kimseye bir şey söylemek yok. Söz veriyorum, bir dahaki sefere seni kendimle beraber götüreceğim."

Kerim, Koçero'nun söylediklerinden hiç hoşlanmadığını yüzünü ekşiterek gösterdi. Kafasını yere eğdi, ayağıyla sinirli sinirli toprağı eşeledi. Koçero yavaşça Kerim'e yaklaşarak omuzlarını tuttu.

"Sen bana güvenmiyor musun? Bak sana söz verdim. Bir dahaki sefere seni de götüreceğim."

Kerim kafasını sallayarak hiç konuşmadan doğruca atını bağladığı yere gitti. Atına atladı ve Kurtalan'a doğru sürmeye başladı. At henüz birkaç adım atmamıştı ki geriye döndü ve "Bak söz verdin sakın unutma diye" bağırdı. Sonra da atını mahmuzladı ve dört nala sürdü. Koçero, Harun ve Osman'ın yanına döndü. "Hadi kalkın artık gidelim."

Harun ve Osman da ayağa kalkarak atlara doğru yürüdüler. Atların yanına vardıklarında Koçero atının heybesinden bir parça tandır ekmeği çıkarıp üçe böldü. "Atın sırtında giderken yeriz. Aç karınla baskın olmaz." Bir saat sonra kendileri için en uygun olduğuna inandıkları bir noktada durdular. Yolun iki tarafı ağaçlarla kaplıydı. Ağaçların arkasına gizlenecekler ve oradan yolu izleyeceklerdi. Bekledikleri araba iyice yaklaştığı zaman durdurup adamları indireceklerdi. Planları buydu. Güneş iyice yükselmişti artık. Vakit neredeyse öğlen olmuştu. Atlarını yoldan görünmeyecek bir ağacın arkasına bağlayarak tekrar yol kenarına geldiler. Koçero, "Osman sen bu tarafta benimle kal, Harun sen de karşıya geç gizlen. Araba iyice yaklaşınca ben yola çıkıp durduracağım. Siz de tetikte olun. Ters bir şey olursa hemen tetiğe basın" dedi.

Osman tüfeğini omzundan çıkartarak, "Tamam" dedi. Sonra da kendisine uygun bir nokta belirleyip oraya doğru yürüdü. Harun ve Koçero da yolun karşısına geçtiler. Koçero yolun diğer tarafına Osman'a baktı. Bulunduğu yerden onun gizlendiği yeri net olarak görebiliyordu.

"Sen de burada dur. Araba gelince de hazır ol." Boynundan dürbünü çıkartıp yola doğru baktı. Ufukta hiçbir hareketlilik yoktu. Dürbünü tekrar indirip gözlerini kısarak Harun'a baktı.

"Şerif'i gördün mü bugünlerde?"

"En son Irak'a gitmişti. Oradan mal getirecekti. Bir hafta kadar önceydi."

"Özledim onu. Keşke o da buralarda olsaydı. Uzun zaman oldu onunla görüşmeyeli."

Beline sardığı kuşağının altından küçük bir paket çıkardı. "Al bunu Şerifo'ya ver. Onun için Suriye'den getirdim." Harun, Koçero'nun elindeki paketi alarak kuşağının arasına yerleştirdi. Tüfeğini yere koyarak ağaçların arkasına doğru ilerledi; "Ben ihtiyacımı gidereceğim. Hemen geliyorum."

Koçero yolun karşı tarafına Osman'a baktı. Osman yere oturmuş, tüfeğini de kucağına koymuş sigara içiyordu. Güneş iyice tepeye çıkmıştı artık. Harun ağaçların arasında şalvarını düzelterek Koçero'nun yanına doğru geldi. "Gelen yok mu hala?"

"Yok."

"Bu saatlerde geçmesi lazım arabanın."

Koçero boynundaki dürbünü tekrar kaldırıp yolu izlemeye başladı. Çok uzaktan bir toz bulutunun yükseldiğini gördü. Gözlerini ayırmadan toz bulutunu izlemeye başladı. Bulut git gide daha da büyüyordu. Kısa bir süre sonra beyaz bir araba göründü. Koçero hızla dürbünü Harun'a uzattı.

"Bu araba mı?"

Harun dürbünü aldı ve Koçero'nun işaret ettiği yere baktı. Arabayı o da net bir şekilde görüyordu.

"Tamam bu araba."

Koçero hemen Osman'a doğru döndü. Osman hala aynı yerde oturmuş bekliyordu. Koçero, Osman'a doğru küçük bir taş fırlattı. Osman kafasını kaldırıp bakınca da arabanın geldiği yönü işaret etti. Osman arabayı görür görmez hemen toparlanıp tüfeğini

doğrultarak beklemeye başladı. Araba toprak yolda tozu dumana katarak ilerliyordu. Koçero arabanın iyice yaklaşmasını bekledi. Mavzerini sıkıca kavramış, gözlerini arabadan ayırmıyordu. Araba onlara iyice yanaşınca Koçero tüfeğini kaldırarak yolun ortasına fırladı. Ani fren yapmak zorunda kalan araç yolun kenarına doğru savruldu ve güçlükle durdu. Tamamen durduktan sonra Koçero arabaya doğru yürümeye başladı. Bir iki adım atmamıştı ki arabanın kapısı açıldı ve içeriden üzerine kurşun yağmaya başladı. İlk ateşle birlikte göğsünün sol üst kısmında büyük bir acı hissetti Koçero. Silahların patlamasıyla birlikte Harun ve Osman da araca doğru ateş etmeye başladılar. Koçero tüfeğini doğrultup ateş etmeye çalıştı ancak hiç gücü yoktu. Yavaşça olduğu yere çöktü. Ortalık barut kokusuyla dolmuştu. Elini yavaşça göğsünün sol tarafına götürdü. Elleri kan içinde kaldı. Kötü yaralanmıştı. Tam köprücük kemiğinin altındaydı yarası. Harun ile Osman henüz tam olarak ne olduğunun farkına varmamışlardı. Oldukları yerden arabadakilere, dışarı çıkmaları için bağırıyorlardı. Arabadan artık ateş edilmiyordu. İçeriden ilk önce haki renkli üniformasıyla bir jandarma eri çıkınca Harun şaşkınlıktan ne yapacağını bilemez bir şekilde Koçero'ya baktığı zaman yaralanmış olduğunu fark etti. Panik halinde arkasına dönerek bağırmaya başladı "Osman, Koçero'yu vurmuşlar." Arabanın önünde şimdi iki jandarma eri ve birkaç sivil köylü duruyordu. Osman da tam onların karşısında durmuş tüfeğini onlara doğrultmuştu. Harun'un sesi onlara da gelmişti. Jandarmalardan biri "Koçero mu?" diye çığlık atıp aniden yere düştü. Harun Osman'ın olduğu yöne doğru koşup oturduğu yerden kaldırdı. Koçero birkaç adım ileride bir eliyle yarasının üzerine bastırarak ayakta durmaya çalışıyordu.. Güçlükle nefes alıyordu. Eliyle yarasının üzerine bastırmış kanın akmasına engel olmaya çalışıyordu. Ağır ağır yürüyerek arabaya doğru yaklaştı. Yerde yatan jandarmayı görünce yanındaki arkadaşına seslendi "Arkadaşın vurulmadı değil mi?" Sesi güçlükle ve hırıltılı çıkıyordu. "Yok vurulmadı. İlk ateş eden oydu. Ateşi ile senin vurulduğunu duyunca bayıldı."

Askerin cevabına gülümsedi. Ayakta duran jandarmaya arkadaşı ile ilgilenmesini söyledikten sonra aracın içine doğru bir göz attı. Aradıkları adamlar araçta yoktu. Harun'a dönerek "Adamlar

yok. Şimdi ne yapacağız?" diye sordu. Harun dudaklarını bükerek "Bilmiyorum" deyip yavaşça ona yaklaştı ve eliyle yarasını kontrol etti. "Yaran oldukça ağır. Hemen tedavi görmen gerek."

Koçero güçlükle nefes alıyordu. Arabadakilere dönerek tekrar arabaya binmelerini söyledi. Köylüler ve jandarma yerde baygın yatan diğer jandarmayı kucaklayarak arabaya taşıdılar. Araç bütün yolcularının binmesinin ardından yavaşça hareket ederek tekrar yola çıktı. Koçero, Harun ve Osman bir müddet arabanın arkasından bakarak öylece beklediler.

"Şimdi acele etmemiz gerek ama senin yaran ağır. Nasıl yapalım?"

"Ben başımın çaresine bakarım. Sen şimdi git, kendi başının çaresine bak. Jandarmaların buraya gelmesi uzun sürmez. Benle Osman da Gire Baran tarafına gideceğiz. Konuştuğumuz gibi."

"Yaran ne olacak?"

"Kurşun arkadan çıkmış. İçeride değil. Kötü parçalamış. Bir çaresine bakacağız artık. Şimdi daha fazla vakit kaybetmenin lüzumu yok. Hadi sen git."

Harun tüfeğini ona uzattı, "Al sende kalsın. Köye bununla gitmeyeyim. Sizin daha fazla işinize yarar."

Osman tüfeği Harun'un elinden aldı ve omzuna astı. Harun onlarla beraber atları bağladıkları yere kadar yürüdü. Osman ve Harun, iki yanında durarak yürümesine yardım ediyorlardı. Atların yanına vardıklarında atına binip binemeyeceğini görmek için Harun ve Osman izlemeye başladılar. Koçero, siyah atının yanına yaklaştı ve ayağını üzengiye geçirerek ilk denemesinde atın üzerine çıktı. Ancak durumu hiç de iyi görünmüyordu. Atın sırtında ileri geri, sağa sola durmadan sallanıyordu.

"Böyle gidebileceğinden emin misin?"

"Sen bizi merak etme. Güvenli bir yere gidene kadar idare edebilirim. Sen şimdi git hadi."

Harun atına bindi ve Beşiri yönüne doğru ilerlemeye başladı. Biraz ilerledikten sonra durup tekrar arkasına baktı. Osman'la birlikte Beykent yoluna sapmışlardı. Halbuki kendisine Gire Baran tarafına gideceklerini söylemişlerdi. Kendi kendine "Herhalde Metke Zeyne'ye gidecekler" dedi ve atını mahmuzladı.

Osman'la birlikte bir süre Beykent yoluna gitmeye devam ettiler. Atın üzerinde dengesini iyice kaybetmeye başlamıştı. Göz kapakları kapanıyor, gücünün iyice tükendiğini hissediyordu. Dağın yamacına vardıklarında artık dayanacak gücü kalmadı ve yere düştü. Osman, arkadaşının düştüğünü görünce hemen durup ona doğru koşarak yerden kaldırıp yarasını kontrol etti. Kanama devam ediyordu. Egalini yaranın üzerine iyice bastırdı, sonra da beline sardığı kuşağı açıp yarayı sıkıca sardı.

"Burada biraz dinlenelim. Sonra yola devam ederiz yaran kötü."

Acıdan yüzünü buruşturup mırıldanarak su istediğini söyledi Osman'a.

Osman, atının heybesinden su matarasını alarak Koçero'nun yanına döndü. Matarayı ağzına dayayıp yavaş yavaş su içmesini izledi. Alnında biriken terleri elinin tersiyle sildikten sonra yarasının olduğu yere dokunmaya çalıştı. Oldukça acı veriyordu.

"Kalkalım artık. Jandarmalar birazdan varır buraya, durmamız tehlikeli. Hadi... Ben dayanabilirim."

"Bu halde çok gidemezsin. Güvenli bir yer bulmak lazım. Orada yaranın iyice tedavi edilmesi gerek."

"Hele şimdilik bu durumu bir atlatalım. Yaranın çaresine sonra bakarız."

Sağlam eline dayanarak ayağa kalkmaya çalıştı. Büyük bir acı çektiği yüzünden belli oluyordu. Osman koluna girerek atına kadar beraber yürüdü. Atına binmesine yardım ettikten sonra o da kendi atına bindi ve dağın yukarılarına doğru at sürmeye başladılar. Yarasının ağırlığından dolayı hızlı at süremiyordu. Atın sarsıntısı acısını daha da arttırıyordu. Daha dağ yolunun ortalarına varmamışlardı ki, Osman dağın eteklerinde jandarmaları gördü. Artık dört nala sürüp vadiye ulaşmaktan başka çareleri yoktu. Takibatı atlatabilirlerse o zaman nereye gideceklerini düşünürlerdi. Jandarmaları işaret ettikten sonra atını mahmuzlayarak dört nala sürmeye başladı. Jandarmalar, araçlarıyla dağın dibine kadar gelmişlerdi ama yukarıya o araçlarla çıkamazlardı. Bu onlar için bir avantaj sayılırdı. Çok geçmeden jandarmalar da onları fark etti.

Jandarmaların aşağıdan kendilerine doğru belli belirsiz bağırmalarını duyabiliyorlardı. Birden silah sesleri ortalığı kapladı. Jandarmalar ateş ediyorlardı. Osman artık tepeye iyice yaklaşmıştı. Atını durdurup geriye döndüğü zaman Koçero'nun iyice geride kaldığını gördü. Yukarı çıkarken zorlandığı her halinden belli oluyordu. Bunu jandarmalar da fark etmiş olacaklar ki onlar da yukarıya doğru koşuyorlardı. Osman birden atından atlayarak kendisine uygun bir siper bulduktan sonra en önde koşan jandarmaların ayaklarına doğru ateş etmeye başladı. Osman'ın ateş etmesi etkisini hemen gösterdi ve jandarmalar kendilerini yere atarak siper aldılar. Koçero son bir gayretle atını yukarıya doğru hızlandırdı. Osman'ın yanına vardığında nefes nefese kalmıştı. Yüzü de kireç gibi beyazlamıştı. Osman, hemen onun yanına koşarak atından yere düşmesini engelleyip atının yularından tuttu. Yukarıya doğru ilerlemeye devam ettiler. Tepeye vardıkları zaman Osman tekrar aşağıya baktığında jandarmaların hala aynı yerde uzanmış olduklarını görünce derin bir nefes aldı. Şimdi artık aşağıya doğru ilerleyeceklerdi. İşleri biraz daha kolaylaşmıştı. Vadiye vardıklarında da orada iyice dinlenebilirlerdi. Kendi atının da yularından tutarak aşağıya doğru yürümeye başladı. Koçero atın sırtında yüzüstü uzanmış öylece duruyordu. Önceki gün kamp yaptıkları yere kadar hiç durmadan yürümeye devam etti. Oraya vardıklarında Koçero'yu yavaşça atından indirerek yere serdiği battaniyenin üzerine uzanmasını sağladı. Yarayı sardığı egali açarak üzerini iyice temizledikten sonra heybesinden temiz bir egal çıkarıp tekrar sıkıca sardı. Kanama durmuştu ama çok kan kaybetmişti. Su matarasını getirip Koçero'nun ağzına dayadı. Yavaşça su içmesini sağladıktan sonra üzerini örterek biraz uymasını istedi. Zorlukla nefes alıyordu. Gözlerini kapattı ve derin bir uykuya daldı.

Gözlerini tekrar açtığında Kerim'i başucunda beklerken gördü. Ayağa kalkmaya çalışınca sol tarafında keskin bir acı hissetti ve tekrar uzandı. Güneş eteklerini çekiyordu dünyanın üzerinden. Kızıl bir aydınlık kaplamıştı gökyüzünü. Ağzı kupkuruydu. Yutkunarak Kerim'den su istedi. Kerim hemen yanı başındaki ma-

tarayı alarak Koçero'nun dudaklarına doğru götürdü. Dudaklarının kenarından sızan suyu elinin tersiyle sildikten sonra gözlerini Kerim'e çevirdi.

"Ne kadar zamandır uyuyorum."

"Vallahi ben geldiğimden beri yatıyorsun. Osman da dün akşama doğru yattığını söyledi."

"Sen ne zaman geldin. Bizim burada olduğumuzu nereden biliyorsun?"

"Ben üç dört saat önce geldim. Kurtalan'da herkes dün pusuda olanları anlatıyor. Sizin de vadiye doğru gittiğinizi söyleyince ben de buraya gelmiş olabileceğinizi düşünüp kontrol etmeye geldim. İyi ki de gelmişim."

"Başka kimsenin haberi var mı burada olduğumuzdan?"

"Sizin burada kamp yaptığınızı bir çok kişi biliyor. Duyduğuma göre jandarmaların da haberi varmış. Ben buraya gelirken jandarmaların hazırlık yaptığını gördüm. Belki de buraya gelmek için hazırlık yapıyorlardı."

Koçero kolunu kaldırarak Kerim'in omuzlarına uzandı. Sonra ona tutunarak uzandığı yerden doğruldu ve oturdu. Yaranın üzeri temiz sargılarla iyice sarılmıştı. Düne göre kendini iyi hissediyordu. "Burada çok fazla duramayız. Kurtalan'dan da Eruh'tan da buraya gelebilirler.

Hemen gitmeliyiz."

Osman şaşkın bir şekilde Koçero'ya baktı."Bu halde uzun yol çekemezsin. Mümkün değil."

"Beni, bizim köye götürün. Eve gideceğim. Yalnız hiç kimsenin haberi olmasın. Hemen yola çıkarsak sabah namazından önce orada oluruz."

"Sizin eve mi? Bu çok tehlikeli olur."

"Bir şey olmaz. Olsa bile en azından ailemi son bir defa görmüş olurum. Hem korkunun ecele faydası yok. Hadi kalkın gidelim artık."

Kerim'e dayanarak ayağa kalktı ve atına doğru yürüdü. Kerim de onunla beraber yürüyordu. Ata binmesine de yardım ettikten sonra yerdeki eşyaları toplayarak Osman'a uzattı. Osman kafasını sinirli sinirli sallayarak eşyaları heybesine yerleştirdi. Hepsi atla-

rına bindikten sonra Botan Çayı'nı takip ederek ilerlemeye başladılar. Koçero yaralı olduğu için hızlı gidemiyorlardı. Bir saat sonra çaydan yollarını ayırarak sağa doğru, Beşiri istikametine ilerlemeye başladılar.

Gerçekten de sabah ezanına doğru Şihe'ye vardılar. Koçero'nun köyün dışındaki evine doğru ilerlediler. Koçero sağlam tarafının üzerine yaslanarak atının üzerinden indi. Osman ve Kerim hemen arkasında bekliyorlardı. Soluklarını tutmuşlar, hiç ses çıkarmamaya çalışıyorlardı. Onların yanına iyice yaklaşmaları için bir el hareketi yaptı.

"Osman sen şimdi buradan doğruca Şerifo'nun yanına git. Onu bul ve olanları anlat. Onun dışında kimse benim burada olduğumu bilmesin. Kerim sen de istersen Osman'la beraber git, istersen de evine dön."

"Ben Osman ile birlikte giderim Koçer."

"Tamam o zaman Allah yolunuzu açık etsin. En yakın zamanda tekrar görüşmek üzere. Giderken dikkatli olun, kimse sizi fark etmesin."

Kerim ve Osman, Koçero ile sarılarak vedalaştıktan sonra atlarının yanında gürültü çıkarmadan köyün dışına kadar yürüdüler. Koçero, onlar köyün dışına çıkıp tepeye varıncaya kadar arkalarından baktıktan sonra yavaşça eve doğru yürüdü. Kalın geniş, tahtalardan yapılan kapının önünde durdu. Ve kapıyı sessizce tıklattı. Bir müddet bekledi tekrar vurdu kapıya. Kapının arkasından titrek bir kadın sesi duyuldu. "Kimdir o bu saatte?"

"Şirin benim, İhsan... Aç kapıyı."

Zor Karar

Uzandığı tahta sedirden doğrularak, perde yerine kullanılan beyaz örtüyü araladı ve göz ucuyla dışarıyı izledi. Güneş doğalı iki saat kadar olmuştu ama henüz kimsecikler görünmüyordu ortalıkta. Evin önündeki otlar iki karışı geçmişti. Gök, açık mavi rengindeydi ve taptaze bir bahar havası vardı. Bulutsuz, parlak bir gün olacak gibiydi. Eve geleli üç hafta olmuştu. Yarası da neredeyse tamamen iyileşmişti artık. Kendisini oldukça iyi hissediyordu. Bahçedeki dut ağacının yaprakları yemyeşil bir şemsiye gibi bütün evin önünü kapatıyordu. Perdeyi yavaşça kapattıktan sonra yerinden kalktı ve kapının arkasında asılı duran şalvarına doğru yürüyüp cebinden çakmağını alarak tekrar yatağına döndü. Yatağının başucundaki tütün tabakasından sardığı sigarasından daha yeni bir nefes çekmişti ki odanın kapısı açıldı ve karısı Şirin, elinde kahvaltılıklar bulunan bir tepsiyle içeri girdi. Tepsiyi sobanın üzerine bırakarak altına sıkıştırdığı sofra bezini yere serdi ve yiyecekleri kocasının önüne koydu. Çaydanlığı almak için tekrar odadan çıktı. Koçero hiçbir hareket yapmadan önünde duran kahvaltılıklara bakıyordu. Uzun süredir evdeydi. Gerçi evde hapishane hayatı yaşıyor, bulunduğu odadan dışarı bile çıkamıyordu ama yine de ev yemekleri, kahvaltı, temiz yatak, çarşaf, bunları çok özlediğini hissediyordu. Ancak bütün bunların uzun sürmeyeceğini biliyordu. Evde daha fazla kalamazdı. Her an jandarma durumu anlayıp evi basabilirdi. Kendisi ile birlikte ailesini de tehlikeye atıyordu burada kalmakla. Kapı tekrar açıldığında Şirin, elinde ucu hafif burkulmuş alüminyum bir çaydanlıkla içeri girdi. Sofradaki ince belli çay bardağına çayı doldurduktan sonra çaydanlığı sobanın üzerine koydu.

"Hadi gel kahvaltını yap."

Koçero sigarasından son bir nefes daha aldı ve yerinden doğrularak sofranın başına geçti. Şirin biraz geri çekilerek kocasının kahvaltı yapmasını bekledi. Koçero, taze tandır ekmeğinden bir parça kopardı ve elinde oynamaya başladı. Canı hiçbir şey yemek

istemiyordu. Dalgın dalgın sofradaki yiyeceklere bakıyordu. Şirin, kocasının hiçbir şeye elini sürmediğini görünce tedirgin gözlerle ona baktı.

"Niye yemiyorsun? Canın başka bir şey istiyorsa onu getireyim."

"Yok ondan değil."

"Hasta mısın? Yaran mı kötü?"

"Yok Şirin, yok."

"O zaman niye yemiyorsun."

Yan odadan ilk çocuğu olan kızı Muazzez'in sesi gelince Şirin Hanım hemen toparlanıp yerinden kalktı ve kızının yanına gitti. Koçero elindeki ekmeği kenara bırakarak sırtını yatağa dayadı ve eliyle yarasının üzerini ovuşturdu. Şirin tekrar içeri girdiğinde o yeni bir sigara yakmak üzereydi.

"Daha kahvaltı yapmadan üst üste bu ikinci sigaran. Hayırdır?"

Koçero, göz ucuyla Şirin'e baktı, sigarasını, tabakasının metal kısmını vurarak iyice sıkıştırdı. Sardığı sigarayı parmaklarının arasında düşünceli düşünceli yuvarlayıp tekrar tabakasına yerleştirdi. Derin bir nefes alarak karısının yüzüne baktı. Son derece ciddi bir hali vardı. Kafasında söyleyeceklerini tasarlıyordu kaç gündür ama işte yine hepsi bir birine girmişti. Nereden başlayacağını düşünürken kelimeler aniden ağzından dökülüverdi.

"Suriye'ye taşınacağız."

Şirin, kocasının ne dediğini anlamamış gibi , gözlerini kısıp, kafasını hafifçe yana eğerek yüzüne baktı.

"Ne dedin?"

"Suriye'ye gideceğiz, dedim."

Kulağının duyduğuna inanamıyordu. Gözlerini sonuna kadar açmış, afallamış bir şekilde bakıyordu şimdi de.

"Nereden çıktı bu şimdi. Bizim yerimiz yurdumuz burası. Oralarda ne yaparız, nasıl yaşarız?"

"Başka çaremiz yok. Bundan sonra sizi rahat bırakmazlar artık. Ben de, burada kaldığınız müddetçe bir daha kolay kolay eve gelemem. Suriye'den bizim aşiretten akrabalarımız var. Her gidişimde zaten onların yanında kalıyorum. Oraya gideriz. Böylece ben

de rahatça kendi evime gelir giderim. Çocuklarımı görürüm. Seni görürüm. Çok düşündüm Şirin, en iyisi bu."

Şirin'in yüzünde hâlâ şaşkın bir ifade vardı. Elleriyle belini tutarak yavaşça yere oturdu. Bir dizini kırarak elini onun üzerine koydu. Anlamsız bir ifadeyle Koçero'ya bakıyordu. Koçero tabakasına yerleştirdiği sigarasını çıkartıp yaktıktan sonra terin bir nefes çekti. Uzunca bir süre hiç konuşmadan öylece oturdular. Şirin, kafasını karnına doğru çektiği dizlerinin üzerine koyarak ileri geri sallanmaya başladı. Koçero, çok ciddi görünüyordu. Aslında haklılık payı da vardı. Buraya her gelişinde tedirgin oluyorlardı. Doğru dürüst, dışarı bile çıkamıyorlardı. "Belki de böylesi daha iyi" diye geçirdi içinden. Kafasının dizlerinin üzerinden kaldırarak Koçero'ya baktı.

"Ne zaman gideceğiz peki?"

"Ben önce Suriye'ye gideceğim, ardımdan siz gelirsiniz. Suriye'ye gideceğimizi kimseye söylemeyin. Orada bir ev ayarlayacağım sonra da size haber göndereceğim. Siz de bu arada hazırlıklarınızı yapmaya başlayın."

İkisi de hiç konuşmuyordu. Koçero, gözlerini kahvaltı tepsisine dikmiş, donmuş gözlerle oraya bakıyordu.

"Ben bu akşam yola çıkacağım. Sonra da size Şerif ile haber göndereceğim. O sizi getirir yanıma."

İkisine de sonsuzluk kadar uzun gelen bir sessizlikten sonra Şirin kafasını sallayarak ayağa kalktı ve sofrayı toplamaya başladı. Elinde kahvaltı tepsisi ile odanın kapısının önünde durdu. Arkasını dönmeden "Hakkımızda hayırlı olan neyse o olsun" dedi. Koçero, onun arkasından odadan çıkarak kızı Muazzez'in yanına gitti. Küçük kız yatağında yatıyordu. Kızının yatağının başucunda oturarak bir süre onu izledi. Yüzünü hafiften okşayarak alının üzerine bir öpücük kondurdu. Sonra da tekrar odasına döndü. Şirin odaya döndüğünde Koçero, pencerenin perdesini aralamış dışarıyı izliyordu. Yatağın altında duran kırmızı leğeni odanın ortasına çekerek yanına gelmesi için seslendi. Koçero perdeyi kapatarak leğenin yanına çömeldi. Avuçlarını birleştirip Şirin'in eline suyu dökmesini bekledi. Şirin sobanın üzerindeki içi su dolu alüminyum güğümü yerinden alarak suyu yavaşça Koçero'nun bir-

leştirdiği avuçlarına dökmeye başladı. Ellerini iyice yıkadıktan sonra ayağa kalkıp sobanın üzerindeki demir çubuklara asılı havluyla iyice kurulandı.Havluyu tekrar aldığı yere koyduktan sonra iç odaya giderek kızını uyandırmadan kucağına aldı ve yatağın kenarına oturdu. Her şey düşündüğü gibi gerçekleşirse daha mutlu olacaktı. Çocukluğundan beri göç etmeye, oradan oraya gitmeye alışmıştı, ama bu sefer durum farklıydı. Kendini biraz tuhaf hissediyordu. Kendisi neyse de ya Muazzez ve Şirin? Onlar için gerçekten zor olacaktı. Derin bir iç çektikten sonra kızının saçlarını öptü. Akşam yemeğinden sonra da odasına çekildi. Şirin odaya girdiğinde kafasını önüne eğmiş kendilerini bekleyen yeni hayatı düşünüyordu.

"Çok düşünme bey. Kaderimiz buymuş, ne yapalım. Üzülme, sen nereye, biz oraya."

Şirin, bir müddet ayakta durduktan sonra Koçero'nun hemen yanı başına diz çökerek oturdu.

"Hemen bu akşam mı gideceksin?"

Koçero kafasını sallayarak onayladı.

"O zaman ben sana yol için bir şeyler hazırlayayım."

Şirin tekrar ayağa kalkarak odadan çıktı. Koçero da ayağa kalkarak duvardan mavzerini indirdi. Yatağın yanına dönerek yere oturdu. Tüfeğini kucağına yerleştirdikten sonra cebinden mendilini çıkardı ve mavzerini iyice sildi. Dışarıda derin bir sessizlik vardı. Gözlerini kapayarak bütün her şeyi tekrar tekrar düşündü. Kararında haklıydı. Başka türlü olamazdı. Ne kendisi, ne de ailesi rahat ederdi artık buralarda. Tüfeğini yere bırakarak ayağa kalktı ve kapının solunda bulunan beyaz örtüyü kaldırarak yatakların ve döşeklerin üst üste konulduğu köşeye yürüdü. Kalın yün yatakları kaldırarak altından fişeklerini ve hançerini çıkardı. Tekrar yatağın kenarında oturduğu yere döndü. Perdeyi araladı dışarıyı izledi. Birazdan çıkması gerekiyordu. Önce nereye gitmesi gerektiğini düşündü. Atı yanında değildi. Hemencecik ulaşabileceği kimse de yoktu. Buradan Şerif'in köyüne yürüyerek bir saatte varılabilirdi. Orada Şerif'in ailesinden bir at alabilirdi belki. "Onlarda vardır" diye düşündü. Ve hançerini kuşağının altına yerleştirdi. Şirin, odaya girdiğinde Koçero çıkmak için hazırlanmıştı bile.

"Ben gidiyorum şimdi. Sen de taşınmak için hazırlıklara başla. En yakın zamanda. Gelip sana haber verecekler. Kendine iyi bak."

Şirin ile göz göze gelmemeye dikkat ediyordu. Başını önüne eğerek odadan dışarı çıktı. Dış kapının kolunu çevirdi ve açtı. Geriye doğru dönerek evin içine son bir kez baktı ve sonra hızla yürüyerek karanlığın içinde gözden kayboldu.

Dağların Kralı

Oturduğu kayanın üzerinden, aşağıda yemyeşil bir ırmak gibi uzanan ormanı izliyordu. Bulundukları yerden yaklaşık olarak bir kilometre ötede ağaçlar geniş bir açıklık veriyordu. Yeşil çimenlerin yumuşak bahar rüzgarıyla her sallanışında müthiş bir renk armonisi çıkıyordu ortaya. Güneş tepede açık mavi gökyüzünün tam ortasında altın bir tepsiyi andırıyordu. Suriye'ye taşındıktan iki ay sonra yine dağlardaydı. Aklı, Suriye'de kalmıştı. Gerçi, oradaki ağa kendisine ve ailesine çok iyi davranmıştı. Hatta evi bile kendisi ayarlamıştı Koçero'ya. Zaten köyün bir çoğu ile aynı aşirettendiler. Akraba sayılırlardı. Küçük bahçeli, şirin bir evdi. "Keşke biraz daha kalsaydım" diye hayıflandı. Gözünün önüne kızı gelince dudaklarına içten bir gülümseme yerleşti.Yüzünü güneşe çevirip gözlerini kapattı. Göz kapaklarının altında güneş kızıl bir top halini alıyordu. Kayanın üzerine sırtüstü uzanarak Mayıs güneşinin verdiği tatlı sıcaklığın keyfini çıkarmaya çalıştı. Şerif ise hemen yanı başında, tüfeğini kayanın üzerine koymuş hançeri ile eline aldığı bir dal parçasının ucunu yontuyordu. Göz ucuyla Koçero'nun kayanın üzerine uzanışını izledi.

"Keyfin yerinde galiba..."

Küçük bir gülümsemeyle cevap verdi Şerif'e.

"Şu malları Irak'a götürüp satalım sonra da yeni evinin keyfini çıkartmaya gideriz beraber."

"Doğru söylüyorsun. Hele bir sağ salim bu seferi bitirelim, sana evde bir ziyafet çekeceğim ki yedi düvel o ziyafetten bahsedecek."

"İnşallah."

Dirseklerinin üzerine doğrularak gözlerini kırpıştırdı. Kısık gözlerle Şerif'e bakmaya çalışıyordu.

"Ali nerede?"

"Atların yanına gitmişti. Durumlarına bakacaktı."

Şerif arkasına dönerek kamp yaptıkları yere doğru baktı.

"İşte geliyor."

Arkadaşının omzuna dayanarak doğruldu ve ayağa kalktı. Ellerini iki yana açarak gerindi. Aşağıya, ormana doğru baktı. Yüzünde halinden memnun, mutlu bir tebessüm vardı. Birden aşağılarındaki açık alanda bir grup atlının ilerlediğini fark etti. Hemen olduğu yere çökerek dürbünle kendilerine doğru gelen atlıları izlemeye başladı. Şerif arkadaşının aniden yere oturması ve dürbünü ile aşağıyı gözetlemesi üzerine toparlanarak tüfeğini eline aldı. Oturduğu yerde yavaşça sürünerek Koçero'nun yanına ilerledi.

"Ne oldu, bir şey mi gördün?"

"Aşağıda atlılar var. Altı atlı görebildim şimdiye kadar. Bir tane de yaya."

"Kaçakçılardır. Başka kim gelir ki buralara kadar."

"Bilmiyorum. Eğer yanlış görmediysem bir tane de kadın var yanlarında. Yaya da kadının bindiği atın önünde yürüyor."

"Ne düşünüyorsun?"

"Ali'ye haber ver, hazırlıklı olsun. Atları hazırlasın ve hemen buraya gelsin. Beraber karar verelim. Sen gelene kadar ben onları izlemeye devam edeyim."

Şerif geri geri sürünerek kamp yaptıkları yere doğru gitti. Ali sırtını bir ağaca dayamış şekerleme yapıyordu. Ali'yi tüfeğinin dipçiğiyle dürtükledi. Gözlerini aralayan Ali, karşısında Şerif'i elinde tüfeği ile görünce şaşkın bir bakış fırlattı.

"Aşağıda birileri var. Sen hemen atları hazırla sonra da kayanın üzerine gel. Orada ne yapacağımıza karar vereceğiz."

Ali hızla yerinden kalkarak atları bağladıkları yere doğru yöneldi. Şerif de Koçero'nun yanına geri döndü.

"Bir şey görebildin mi?"

"Eğer yanlış anlamadıysam bu adamlar kaçakçı değil ve kadını da kaçırıyorlar."

"Nereden anladın?"

"Kadının elleri ve ayakları bağlı. Adamların hepsi de silahlı. Üstelik yanlarında hiç eşya yok. Atlar çıplak."

"Ne yapmayı düşünüyorsun?

"Hele bir soralım kimdirler, nereden geliyorlar, kadını hangi köyden kaçırmışlar? Ali gelsin de nasıl yapacağımıza karar verelim."

"Bence bırakalım gitsinler. Bize ne elin adamından da kadınından da."

Elindeki dürbünü indirerek arkadaşına doğru sert bir şekilde baktı.

"Dağın kanunları vardır Şerif. Ve bu kanunlara herkesin uymasını sağlamak da dağların kralının işidir."

Şerif arkadaşına gülümseyerek baktı. Ellerini iki yana açarak, "Doğru söylersin kralım" dedi. Arkasına dönerek Ali'ye baktı. Ali tüfeğini eline almış, yere eğilerek onların yanına doğru geliyordu. Yanlarına vardığında eliyle gözlerine siper yaparak aşağıya doğru baktı.

"Kimmiş bunlar?"

Şerif gülerek, "Kralın yasalarını çiğneyen bir grup eşkıya" diye cevap verdi. Koçero hiç cevap vermeden, olduğu yerden hâlâ atlıları izliyordu. Atlılar yönlerini değiştirerek kendilerinin bulunduğu yere doğru ilerleyen dağ yoluna saptılar.

"Acele karar vermeliyiz. Durduralım mı yoksa bırakalım gitsinler mi? Bence onları durdurup ne yaptıklarını öğrenelim. Eğer yanlış bir şey yapmıyorlarsa bırakırız gitsinler."

"Olur sayın kralım."

"Ben şaka yapmıyorum Şerif."

"Tamam ben de şaka yapmıyorum. Durduralım onları."

Ali hiçbir şey anlamamış gibi ikisine bakıyordu. Koçero uzandığı yerden geri geri sürünerek çekildi. Arkadaşlarına da gelmeleri için işaret ederek kayanın arkasına oturdu. Ali ve Şerif de geri geri çekilerek yanına gittiler.

"En çok yirmi dakika sonra burada olurlar. Biz hemen pusuya yatalım. Hepsi de silahlı. Ne olur ne olmaz. Onları durdururuz. Eğer niyetleri kötüyse zaten o zaman açığa çıkar."

"Şerif kafasını öne doğru tamam anlamında salladı. Ali, hala tam olarak ne olduğunu anlamamış gibi yüzlerine bakıyordu. Koçero tüfeğini alarak kontrol etti.

"Şerif sen şu yukarıya, ağaçların arkasına çık orada bekle. Ali sen de yolun karşısındaki şu kayalıkların arkasına gizlen. Ben yolun hemen yan tarafında şu küçük çukurun içine gireceğim ve onları durduracağım. Ateş ederlerse karşılık verin."

İkisi de seslerini çıkarmadan söylediklerini başlarıyla onayladılar. Sonra da tüfeklerini ve fişekliklerini kontrol ederek yerlerine gittiler. Koçero ise gözüne kestirdiği, yolu tam karşısına alan küçük çukura doğru yürüdü. Çukurun içine girdiğinde buranın pusu kurmak için hiç de uygun olmadığının farkına vardı. Çukurun için yayvan ve sığdı. Çok rahat bir hedef haline gelebilirdi. Etrafına bakındı. Patikanın hemen yanında kurumuş büyük bir ağaç kütüğü fark etti. Kütüğü yuvarlayarak çukurun önüne kadar getirdi. Arkasına siper alabilecek şekilde yerleştirdikten sonra çukurun içine uzandı. Ali'nin ve Şerif'in bulundukları yerlere doğru baktı. İkisi de görünmüyordu. Tüfeğini uzatarak yolu gözlemeye başladı. Güneş tam tepelerindeydi. On beş dakika kadar sonra ilk atlı yolun başında göründü. Arkasında da diğerleri yavaş yavaş belirmeye başladılar. Kadın elleri ve kolları bağlı olarak en arkadaki atın üzerindeydi. Koçero pür dikkat onları izliyor, arkadaşları ile kurduğu pusunun tam ortasına gelmelerini bekliyordu. Atlılar hiçbir şeyin farkında olmadan ağır ağır ilerlemeye devam ediyorlardı. Koçero tüfeğinin mekanizmasını çekerek mermiyi namluya sürdü son bir kez gözlerinin ucuyla Şerif'in olduğu tarafa baktı. Atlılar tam istediği noktaya gelince sert ve yüksek bir sesle bağırdı.

"Durun. Kıpırdamayın yoksa hepinizi vururuz. Ben Koçero'yum."

En önde giden atlı şaşkınlıktan ne yapacağını bilemez bir halde arkaya doğru geriledi. Diğerleri de aniden panik içinde geri dönmeye çalıştılar. Kıskıvrak yakalanmışlardı. Etraflarına bakınıyorlar birilerini görmeye çalışıyorlardı. Koçero bulunduğu yerden kadının atının önünde duran adamın yüzünü çok rahat görebiliyordu. Ona doğru nişan almıştı. Bir çatışma olursa en azından kadını kurtarabilmeyi düşünüyordu. Atlılar panik halinde ne yapacaklarını bilemeden etraflarına bakınıyorlardı. Onlara doğru bir kez daha seslendi.

"Silahlarınızı bırakın, atlardan uzaklaşarak kayanın olduğu yere doğru yürüyün."

Atlılar bu kez sesin geldiği yöne bakmaya başladılar. Etraflarında kimseyi göremiyorlardı. Koçero, güneşin sırtını iyice yaktı-

ğını hissediyordu. Aniden arkada, kadının yanında duran adamın yavaşça tüfeğine uzandığını ve arkadaşlarına kendisini işaret ettiğini fark etti. Adam tüfeğini eline alır almaz, ondana önce davranarak tetiğe bastı. Keskin bir çığlık atan adam bir iki metre kadar geri fırlayarak yere düştü. İlk ateşle birlikte diğer atlılar tüfeklerine sarılıp Koçero'nun biraz önce üzerine uzandığı kayanın olduğu yere doğru koşmaya başladılar. Silah sesinin ardından Ali ve Şerif da bulundukları yerden ateş etmeye başladılar. Ortalık toz duman içindeydi. Atlar silah seslerinden ürkmüş şaha kalkıyor, acı acı kişniyorlardı. Koçero bu toz duman içinde yanlışlıkla kadını vurmamak için bir müddet bekledi. Bulunduğu yerden hepsini net olarak görebiliyordu. Gruptan üç kişi yerde yatıyordu. Atlılar da ilk şoku atlatıp kendilerini yere atmış siper alarak bulunduğu yere ateş etmeye başlamışlardı. İyice sipere yatarak korunmaya çalıştı. Kendisine siper yaptığı kütüğe isabet eden bir kurşun, kütükten büyük bir parça koparark yüzüne savurdu. Sağ kaşının hemen üzerine çarpan parça tüfeğinin yanına düştü. Başının üzerinden geçen bir kurşunun vınlaması kulağını çınlattı. Atlar iyice huysuzlanmışlardı. Birbirlerine sokulup tekrar açılıyorlar, durmadan şaha kalkıyorlardı. Atların bu hareketliliği ortalığı daha da kızıştırıyor, tozun iyice etrafa yayılmasına sebep oluyordu. Bir an gözleriyle kadının üzerinde bulunduğu atı aradı. At, en arkada çıldırmış gibi üzerindeki biniciyi atmaya çalışıyordu. Kadın atın üzerinden düşmemek için büyük çaba sarf ediyordu ancak daha fazla dayanamadı, yolun sağ tarafına, ağaçlıklı alana doğru savruldu ve yere düştü. Elleri ve ayakları bağlı olduğu için hareket edemiyordu. Ayaklarını karnına doğru çekerek ağaçların olduğu yöne doğru sürünmeye çalışıyordu. Adamların hepsi onun bulunduğu yere doğru ateş ediyorlardı. Tekrar nişan alarak kendisine en yakın olan adama doğru ateş etti. Adam acı bir çığlık atarak tüfeğini fırlattı ve ellerini yüzüne götürdü. Koçero eliyle gözünün üzerinde biriken ter ve toz tabakasını silerek adama doğru baktı. Olduğu yerde hareketsizce duruyordu. Biraz önce kendisinin uzandığı kayalıktan hala ateş ediliyordu üzerine. Ali ve Şerif de o tarafa doğru ateş ediyorlardı. Koçero bulunduğu çu-

kurdan çıkmak için hareketlendiği anda iki silah birden ateşlendi. Tekrar yüzü koyun çukura attı kendini. Tüfeğine yeni mermileri yerleştirdikten sonra nişan almak için doğrulttu. Şimdi ortalık biraz daha sessizleşmişti. Anlaşılan herkes biten kurşunlarının yerine yenilerini sürüyordu. Biraz önce atlıların durduğu yerde yatan beş adam saydı. Demek ki iki kişi kalmıştı. Yana doğru yuvarlanarak çukurun kayaya bakan tarafına uzandı. Şimdi aslında durumu daha tehlikeliydi, deminki gibi kendisine siper edebileceği bir kütük yoktu önünde. Kafasını kaldırarak nişan almaya çalıştı. Kimseyi göremiyordu. Tüfeğini öylece tutarak beklemeye başladı. Göz ucuyla da Şerif ve Ali'nin olduğu yere baktı. İkisi de bulundukları yerden çıkmış kayaya doğru ilerliyordu. Şerif kızın yanına vardığında kızı kolundan tutarak daha güvende olduğu bir noktaya kadar çektikten sonra tekrar siper alarak adamları beklemeye başladı. Ali ayağa kalkmış dikkatsiz bir şekilde yürümeye devam ediyordu. Birden kayanın arkasına saklanmış olan iki adam ayağa kalkarak Ali'ye doğru ateş etmeye başladılar. Koçero hemen tüfeğine davranarak ardı ardına tetiğe bastı. Şerif de uzandığı yerden ateş ediyordu. Silah sesleri kesildiğinde kafasını kaldırdı ve kayaya doğru baktı. İki adam da boylu boyunca yerde yatıyordu. Ali de düştüğü yerden doğrularak üstünü başını düzeltti. Kayanın dibinde yatan iki adamı gördü.

"Tamamdır. İkisi de ölmüş."

Koçero sinirle Ali'ye doğru yürüdü ve gömleğinin yakasından kavrayarak kendine doğru çekti.

"Sen ne yaptığını sanıyorsun? Kendini öldürtmek mi istiyorsun, nedir bu yaptığın?"

Ali şaşırmış ve korkmuş gözlerle ona bakıyordu. Şerif uzaktan onlara doğru seslendi.

"Siz ne yapıyorsunuz? Bırakın kavgayı da etrafa bakalım. Başka kimse var mı, bunların durumu nedir? Yaralı var mı aralarında bakalım hadi."

Ali'nin yakasını bıraktıktan sonra eliyle yüzünde biriken terleri sildi. Dönüp çatışmanın çıktığı alana baktı. Havada ağır bir barut ve kan kokusu vardı. Yerdekileri saydı. Yedi kişiydiler. Kaya-

nın üzerine çıkıp dürbünü ile etrafı dikkatlice izledi. Kimsecikler görünmüyordu. Ali ve Şerif de yerde yatan adamları teker teker kontrol ederek yaralı olup olmadığına baktılar.

Şerif başındaki kasketi çıkarıp yüzünü mendiliyle sildi;

"Hepsi ölmüş. Yaralı kimse yok."

Koçero kayanın üzerinden yere atlayarak arkadaşlarının yanına doğru yürüdü.

Yerde yatan adamlara baktı. Kafasını sallayarak Şerif'e döndü.

"Kadın nerede?"

Şerif başını çevirerek kadını biraz önce çektiği yeri işaret etti. Kadın yan yatmış ardına kadar açık gözlerle onlara bakıyordu. Koçero, kadının yanına gidip tüfeğini yere bıraktı ve ona doğru eğildi. Kadın bütün gücüyle kendini geriye doğru savurmaya çalıştı. Başındaki beyaz tülbenti omuzlarının üzerine düşmüştü. Uzun simsiyah saçları toz içinde kalmıştı. Küçük ve oldukça sempatik bir yüzü vardı kadının. Bir an durakladıktan sonra kadına bakarak;

"Bacım korkma, bizden sana bir zarar gelmez. Hele dur bir elini ayağını çözeyim de kendine gel."

Tekrar eğilerek kadının elindeki ve ayağındaki ipleri çözdü. Kadın, elleri serbest kalır kalmaz bileklerini ovuşturmaya başladı. El ve ayak bileklerinde iplerin derin izleri kalmıştı. Ayağa kalkarak etrafına göz gezdirdi. Atlar az ileride kendilerini güvende hissettikleri ağaçlık bir alanda toplanmışlardı. Ali ve Şerif'in kendisini izlediğini fark etti.

"Ali, git biraz su ve yiyecek getir. Şerif biz de gidip şu atları buraya getirelim."

Şerif'le birlikte atlara doğru yürüdüler. Atlar biraz önceki çatışmadan dolayı iyice hırçınlaşmışlardı. Uysallaşmalarını bekledikten sonra atları alarak tekrar döndüler. Ali elinde su matarası ve yiyeceklerin sarılı olduğu bir bohça ile kadının hemen yanında ayakta onları izliyordu.

"Ali sen onları yere bırak, git bizim atları da buraya getir. Burada daha fazla duramayız."

Ali elindekileri yavaşça yere bırakarak atları bağladığı yere doğru yürüdü. Koçero ve Şerif atları yakınlarında bulanan bir ağa-

ca bağlayarak tekrar kadının yanına döndüler. Yerde bulanan su matarasını alarak kadına uzattı,

"Bacım al iç, susamışsındır. Hele bir su iç, bir şeyler ye de kendine gel. Sonra konuşuruz."

Kadın tedirgin bir şekilde mataraya doğru uzandı. Şerif'e döndü ve yerde yatan adamları işaret etti.

"Bunları ne yapacağız. Buraya mı gömelim yoksa en yakın köye mi götürelim."

Şerif dudaklarını büküp, kaşlarını yukarıya kaldırdı.

"Bilmiyorum. Hepsini bir araya getirelim, sonra bakarız ne yapacağımıza."

Koçero ve Şerif yerde yatan adamları bir araya getirdiler. Bu arada Ali de atları getirmiş, onlara yardım ediyordu. Bütün cesetleri bir araya topladıktan sonra kadının yanına döndüler. Kadın önüne konulan yemeği yemişti. Dizlerini iyice karnına doğru çekmiş bir ağacın dibine sinmişti. Koçero, yavaşça kadının karşısında çömeldi. Matarayı yerden alarak salladı. Hiç su kalmamıştı.

"Biraz daha su ister misin?"

Kadın oturduğu yerden korkmuş gözlerle ona bakmaya devam ediyordu. Bir müddet bekledikten sonra matarayı hemen arkasında duran Ali'ye uzattı.

"Biraz daha su getir. Belki içer."

Tekrar kadına dönerek yere oturdu. Şerif de onun yanına gelerek tüfeğini yere bıraktı ve çömeldi. Koçero şalvarının cebinden tütün tabakasını çıkararak bir sigara sardı, sonra da tabakayı Şerif'e uzattı. Sigarasından bir nefes çektikten sonra kadına baktı.

"Bacım benim adım Koçero, bu da Şerif, diğer arkadaşımızın ismi de Ali. Bizden korkma, sana zarar vermeyiz. Senin adın ne? Bu adamlar kimdi, ne yapacaklardı sana?"

Kadın sorulara cevap vermeden öylece ona bakıyordu. Sigarasından bir nefes daha çekti ve Şerif'e baktı. İkisi de ne yapacağını bilemez bir haldeydiler.

"Benim adım Lori. Bu adamlar beni istemeye gelmişlerdi, babam vermeyince de kaçırdılar."

Dikkatle kadının yüzünü inceliyordu. Yüzünde derin bir acının izleri vardı. Başını önüne eğerek hiç sesini çıkarmadan sigarasından içmeye devam etti.

"Köyün nerede?"

Kadın gözlerini karşıki dağa dikti. Kafasını hafifçe o yana uzatarak cevap verdi, "Orada,"

Şerif'le aynı anda kafalarını çevirerek kadının işaret ettiği yöne baktılar. Ali, elinde yeni bir matara su ile onların yanına geldi. Matarayı yavaşça kadının önüne bırakarak arkadaşlarının yanına oturdu. Bir süre hiç biri konuşmadan öylece karşıdaki dağa baktılar. Koçero yavaşça ayağa kalkarak atların yanına doğru yürüdü. Şerif ve Ali de arkasından gittiler. Atların yanına vardıklarında arkadaşlarına döndü. Yüzünde gergin bir ifade vardı.

"Şimdi ne yapacağız... Benim önerim kadını köyüne götürmek. Cesetleri de buraya gömelim. Yolda kokarlar, bizi ve atları rahatsız ederler. Köye vardığımızda onları gömdüğümüz yeri köylülere söyleriz. Sonra da yolumuza devam ederiz."

Şerif sesini çıkarmadan Koçero'nun sözünü bitirmesini bekledi. Dönüp kadına baktı. Kadın önüne konulan matarayı ağzına dayamış su içiyordu. Ali, bu öneriden hiç memnun olmamıştı.

"Biz niye gömüyoruz onları. Bırakalım burada açıkta. Hem kadın da kendi köyünün yolunu bulabilir. Biz kendi işimize bakalım bence."

Şerif, Ali'ye ters ters baktı. Eliyle aşağıda uzanan geniş ormanı işaret etti.

"Kadın yalnız başına nasıl gitsin bu ormanın içinden. İmkânı yok. At sürmeyi bilmiyordur. Bilse bile hızlı gidemez. En az iki gün sürer yolculuk. Gece ormanda tek başına nasıl gitsin, nerede kalsın?"

Ali, sinirli bir şekilde elindeki sigarayı yere attı. İzmariti ayağının altına alarak iyice ezdi ve söndürdü.

"Siz bilirsiniz. Ben sadece kendi düşüncemi söyledim."

Şerif ve Ali'ye bakarak araya girdi.

"Tamam o zaman. Şimdi bu adamları şu kayanın önüne gömelim. Sonra da yola çıkarız. Kadını köyüne bıraktıktan sonra da kendi işimize bakarız."

Üç arkadaş beraberce atlarına doğru yürüyerek kazmak için işe yarar eşyalarını indirdiler ve kayanın önünü kazmaya başladılar. Sonra da cesetleri teker teker gömdüler. İşlerini bitirdiklerinde

vakit neredeyse akşam olmuştu. Üçü de çok yorulmuştu. Kadın hala aynı yerde oturmuş onları izliyordu. İşlerini bitirdiklerini görünce ayağa kalkarak yanlarına doğru yürüdü. Elindeki su matarasını Koçero'ya doğru uzattı. Bir an kadının gözlerinin içine baktı. Yavaşça uzanarak matarayı aldı. Herkes su içtikten sonra beraberce demin oturdukları yere doğru yürüyüp büyük ağacın dibine oturdular. Cebinden mendilini çıkararak yüzünü iyice sildi. Mendilini dizlerinin üzerinde dikkatlice katlayarak tekrar cebine koydu.

"Bu akşam senin köyüne doğru gideceğiz. Öyle sanıyorum ki yarın akşama doğru varmış oluruz. Şimdi bir şeyler yiyip dinlenelim. Sonra yola çıkarız."

Kadın kafasını önüne eğmiş sessizce dinliyordu. Koçero Ali'ye bakarak ayağa kalktı.

"Kalk bakalım Ali, gidip senle beraber yiyecek bir şeyler hazırlayalım."

Ali'nin kolundan tutarak ayağa kalkmasına yardım etti. Sonra da atlarına doğru yürüdüler. Şerif de ayağa kalkarak su matarasını bıraktığı yerden aldı ve arkadaşlarının olduğu yere yürüdü. Birkaç adım attıktan sonra dönüp kadına baktı, "İstediğin bir şey varsa söyle."

Kadın kafasını "Hayır" anlamında geriye doğru salladı. Koçero ve Ali yere serdikleri bir battaniyenin üzerine yiyecekleri yerleştiriyorlardı. Şerif bir parça tandır ekmeği, soğuk et ve otlu peynir alarak kadının yanına gitti. Elindeki yiyecekleri kadının önüne bırakıp arkadaşlarının yanına oturdu. Tandır ekmeğine uzandı ve bir parça kopardı. Kopardığı ekmek parçasını elinde çevirerek oynamaya başladı. Hiç iştahı yoktu.

"Ben biraz yatacağım. Üç saat sora beni kaldırın. Ardından siz yatarsınız. Gece de yola çıkarız." Ayağa kalkarak atının yanına gitti. Battaniyesini yere sererek sırt üstü uzandı. Ceketini katlayıp yastık haline getirdi ve kafasının altına koydu. Berrak bir akşamdı. Gökyüzü milyonlarca parlak yıldızla doluydu. Bir süre yıldızları izledikten sonra gözlerini kapadı ve uyudu. Yemeği yedikten sonra ortalığı toparladılar. Demin çatışmanın geçtiği kayanın üzerine çıkıp birer sigara sardılar. Bir yandan da kadını izliyorlardı.

Koçero kayadan aşağıya atlayarak atların yanına gitti. İki battaniye alarak kadının olduğu tarafa yöneldi. Battaniyeleri kadının ayaklarının dibine bıraktı.

"İstersen sen de biraz yat. Yola çıkmadan önce seni uyandırırız. Çok yorgunsundur."

Kadın sırtını ağaca dayamış bir şekilde battaniyelere sarınmış ve ayaklarını uzatarak yatmıştı. Aradan epey uzun bir süre geçtikten sonra ayağa kalkıp sessizce Şerif'in yanına gitti. Arkadaşını omuzlarından hafifçe dürterek uyandırdı.

"Hadi kalk artık biraz da biz yatalım."

Şerif gözlerini aralayarak baktı. Ellerini yumruk şeklinde gözlerine bastırarak ovuşturdu. Uzandığı yerden doğrularak uzun uzun esnedi.

"Tamam, siz yatın. Ben gidip nöbet tutayım"

Şerif, tüfeğini alarak kayaya doğru yürüdü. Ali ve Koçero da battaniyelerini açarak üzerlerine uzanıp uyudular.

***

"Koçero, Koçer, kalkın artık." Şerif, Koçero'nun başucunda ayakta dikilmiş tüfeğinin dipçiğiyle dürtüyordu. Koçero gözlerini aralayarak arkadaşına baktı. Kollarını iki yana açarak esnedi. "Tamam, tamam... Kalktık işte." Gözlerini ovuşturduktan sonra etrafına bakındı. Gökyüzünde tek tük bulutlar ortaya çıkmış yarım ay şeklindeki ayın önünü de bu bulutlardan biri kapatmıştı. Yanındaki su matarasına uzandı ve matarayı ağzına dayayarak su içti. Sağ avucunun içine biraz su dökerek gözlerini ıslattı. Ayağa kalkıp tüfeğini omzuna astı. Battaniyesini katladı ve atının sırtındaki heybeye yerleştirdi.

"Kadın yatıyor mu hâlâ?"

"Yok çoktan kalktı. Hâlâ aynı yerde oturuyor."

"İyi hemen yola çıkalım. Yarın akşama doğru kadının köyüne varırız."

Üç arkadaş atlarını hazırladıktan sonra öldürdükleri köylülerin atlarını bağladıkları yere gittiler. Atların dizginlerini birbirlerine bağladıktan sonra kadının oturduğu ağacın yanına gittiler.

Kadın battaniyeleri katlamış ayakta onları bekliyordu. Ali yerdeki battaniyeleri alarak atının heybesine yerleştirdi. Koçero kadına atlardan birini işaret etti.

"Ata binebilir misin?"

Kadın kafasını öne doğru salladı.

"İyi o zaman ata bin ve yola çıkalım artık."

Atlarına bindikten sonra dağdan aşağı kıvrılarak inen patikadan ilerlemeye başladılar. Hiç durmaksızın ilerlemeleri gerekiyordu. Boş atlar ve kadın yüzünden yavaş ilerliyorlardı. Ertesi akşam hava kararmaya başlamıştı. Yaklaşık bir saat sonra köyün ilk ışıklarını gördüler. Lori'nin yüzünde büyük bir heyecan ve mutluluk ifadesi vardı. Kafasıyla köyü işaret etti Lori'ye.

"Burası mı köyün?"

Lori kafasını salladı. "He burası."

Elli, altmış haneli büyük bir köydü. Tek katlı ve kerpiçten yapılmış evlerin dış duvarları kireçle sıvanmıştı. Evler birbirlerinden uzaktı. Her evin önünde büyük, geniş bahçesi vardı. İlk evin önünden geçtikleri sırada bahçede yaşlı bir kadını fark ettiler. Atlarını durdurup kadına baktılar. Kadın bahçenin köşesine yapılmış tandırdan pişirdiği ekmekleri çıkarıyordu. Atlıları fark edince durup onlara baktı. Koçero atından atlayarak kadına doğru yaklaştı.

"Kolay gelsin anne."

"Sağ olasın yavrum."

Kadın başını beyaz bir tülbentle örtmüştü. Tülbentin üzerini de rengarenk gül desenleri bulunan siyah bir örtü ile sarmıştı. Dikkatli bir şekilde Koçero'ya bakıyordu.

"Hayrola yavrum. Bu saatte nereden gelirsiniz böyle?"

"Ana yanımızda bu köyün bir emaneti var, onu getirdik."

Koçero Lori'yi işaret etti. Kadın Lori'ye dikkatle baktıktan sonra küçük bir çığlık attı.

"Lori!.."

Lori atının üzerinden gülümseyerek kadına bakıyordu.

"Benim Keje ana."

"Kim var orada? Kiminle konuşuyorsun Keje?"

Evin kapısı açılmış dışarı çıkan elli yaşlarında bir adam Keje'ye sesleniyordu.

"Gel Hüseyin gel. Bak Lori gelmiş."

"Rezan'ın kızı mı?"

Yaşlı adam hızla onlara doğru yürüdü. Koçero'yu görünce birden durdu.

"Siz kimsiniz?"

"Benim adım Koçero. Bunlar da arkadaşlarım Şerif ve Ali"

"Demek Koçero sensin. İsmini çok duydum."

"Lori'yi nerede buldunuz?"

"Uzun hikaye baba. Şimdilik evine götürelim onu. Sonra sana kendisi anlatır, başına neler geldiğini. Evi ne tarafta?

"Durun bekleyin hele. Üzerimi değişeyim, hemen sizi oraya götürürüm."

Yaşlı adam hızla eve doğru gitti. Keje Ana tandırdan çıkardığı sıcak ekmeklerden birini Koçero'ya uzattı, "Yavrum yoldan geldiniz, açsınızdır şimdi."

Keje Ana'nın uzattığı ekmeği alarak bir parça kopardıktan sonra Şerif'e verdi.

"Evim şu köşede." Lori, parmağıyla sağ tarafta, köyün ortasındaki bir evi işaret etti. Heyecandan elleri titriyordu.

"Amca gelsin de gidelim."

Daha sözünü bitirmeden Hüseyin bir elini ceketinin koluna sokmaya çalışarak kapıda belirdi.

"Geldim, geldim."

Koşarak Koçero'nun yanına geldi.

"Hanım koş sen de Ağanın hanımına haber ver. Biz şimdi Rezan'lara gidiyoruz."

Hep beraber Lori'nin işaret ettiği eve doğru yürümeye başladılar. Evin önüne geldiklerinde Hüseyin koşarak bahçeden içeri girdi ve hızlı hızlı kapıya vurdu.

"Rezan, Rezan aç kapıyı."

Kapıyı kırk, kırk beş yaşlarında, orta boylu bir erkek açtı. Gömleğinin düğmelerini iliklemeye çalışıyordu.

"Ne var, ne oldu Hüseyin?"

Hüseyin, Koçero ve arkadaşlarını işaret etti.

"Kızın, kızın gelmiş."

Rezan'ın arkasından tülbentini örtmeye çalışan bir kadın belirdi. Şaşkın şaşkın Hüseyin'in dediklerini dinledikten sonra işaret ettiği yöne bakınca tiz bir çığlık attı.

"Lori, kızım, Lorim." Kadın ayağındaki terliklerle bahçenin içinden koşarak kızının yanına geldi. Lori attan inerek annesine sarıldı ve hıçkırarak ağlamaya başladı. Rezan da yanlarına gelmişti şimdi. Koçero'nun yanında durarak ona baktı.

"Sen kimsin?"

"Ben Koçero'yum."

"Koçero mu? Yalan söyleme. Koçero'yu ben görmüştüm. Sen o değilsin."

Koçero gülümsedi.

"Bana inanmıyorsan kızına ve arkadaşlarıma sorabilirsin"

Kapının önünde durmuş konuşurlarken üç atlı hızla onlara doğru yaklaşıyordu. Bahçenin kapısının önünde durdular ve atlarından indiler. Hüseyin hemen en önde yürüyenin yanına giderek olanları anlatmaya başladı. Adam Koçero'nun önünde durdu.

"Köyümüze hoş geldin. Benim adım Kâmuran Ağa."

Adamın uzattığı eli sıktı. Ali ve Şerif de atlarından indiler. Ayak üstü kısa bir tanışma faslından sonra adam Koçero ve arkadaşlarını evine davet etti. Hep beraber Kâmuran Ağa'nın evine gittiler. Ağanın evi köyün tek, iki katlı eviydi. Oldukça büyük bir bahçesi vardı. Bahçede sulama için kurulmuş küçük bir havuz ve asma çardağı vardı. Bahçenin iki yanına çiçekler ekilmişti. Evin içinden ikinci kata çıkan bir merdivenden geçip lüks lambalarla aydınlatılmış arka bahçeye bakan geniş bir terasa çıktılar. Yerlerde son derece şık İran halıları vardı. Duvar diplerindeki tahta sedirlerin üzerinde kırmızı kadifeden işlemeli minderler bulunuyordu. Ağa sedirleri işaret ederek misafirlerinden oturmalarını rica etti. Koçero, Ali ve Şerif beraber aynı sedirin üzerinde oturuyorlardı. Koçero omzundan tüfeğini çıkartıp yanındaki duvara dayadı. Ağa da hemen karşılarında bir sandalyeye oturdu. Otuz yaşlarında genç biriydi. Temiz traş edilmiş yüzü lüks lambalarının ışığı altında parlıyordu. Uçları düzeltilmiş pos bıyıkları üst dudağını tamamen kapatmıştı.

"Hoş gelmişsiniz, sefa getirmişsiniz."

Kapının önünde el pençe divan duran adama seslendi:

"Hele misafirlere yiyecek bir şeyler hazırlayın hemen."

Adam hızla içeri girerek gözden kayboldu. Hüseyin ve Rezan, ağanın sağ ve solunda oturmuşlar, konuşmaları dinliyorlardı. Ağa gülümseyerek Koçero'ya baktı.

"Lori'yi nasıl buldunuz? Nasıl kurtardınız onu?"

Koçero arkadaşlarına bakarak konuşmaya başladı. Başlarından geçen bütün olayları ayrıntısıyla anlattı. O anlatırken köylüler arada bir heyecanlanıp küfürler savuruyorlardı. Koçero hikâyeyi bitirdiğinde yemek de hazırlanmıştı. İki gencin tepsilerle getirdiği yemekler yere serilen büyük bir sofraya diziliyordu. Üzerinden hâlâ buharları çıkan nar gibi kızarmış tavuk, pirinç, salata, türlü, ve tepeleme dolu tepsilerde haşlama koyun eti. Sürahilerde bol köpüklü ayranlar da sofraya yerleştirildikten sonra hep birlikte yemeğe oturdular. Bütün gün ve gece yürüdükleri için oldukça acıkmışlardı. Büyük bir iştahla yemeklerini yedikten sonra sofraya büyük tepsiler içinde meyveler getirildi. O kadar çok yemişlerdi ki neredeyse patlayacaklardı. Koçero dizlerine dayanarak ayağa kalktı.

"Ağa, kesene bereket olsun. Biraz daha yesem patlayacağım."

Şerif ve Ali de fırsattan istifade hemen ayağa kalktılar ve Koçero ile birlikte biraz önce oturdukları sedire yöneldiler. Ağa kapıda bekleyen gençlere gözleriyle işaret edince, hemen leğen, ibrik, havlu ve sabun getirildi. Koçero'nun önünde durarak sabunu uzattılar. Beyaz kokulu sabunu ellerinin arasında iyice ovuşturarak köpürttü. Köpük içinde kalan ellerini duruladıktan sonra uzatılan havlu ile iyice kurulandı. Sabunu Şerif'e uzattı. O da ellerini iyice yıkadıktan sonra Ali'ye uzattı sabunu. Gençlerden biri içeri giderek yeni bir sabun ve içi su dolu yeni bir ibrik getirdi. Ağa da ellerini iyice yıkadıktan sonra sofra toparlandı. Birkaç dakika sonra gümüş tepsiler de etrafı sarı yıldızlı şeritle süslenmiş ince cam bardaklar içinde çay geldi. Ağa, tütün tabakasını çıkararak misafirlerine uzattı. Sigaralar sarıldıktan, çaylar içildikten sonra Koçero gitmeleri gerektiğini söyleyerek ayağa kalktı. Ağa hızlı davranarak onu omzundan tuttu.

"Hayatta bırakmam. Bu gece bizim misafirimizsiniz. Düşmanlarımızın elinden kızımızı kurtardınız. Bari bu gece misafirimiz olarak kalın, sabah gidersiniz."

Ne yapacağına karar veremiyordu, arkadaşlarına baktı, hallerinden son derece memnun görünüyorlardı. Ağaya döndü ve gülümsedi.

"Tamam ağam, bu gece misafiriniz."

Ağa bu karardan son derece memnun olmuş bir şekilde gülümseyerek kapıda bekleyen gençlere odaların derhal hazırlanmasını söyledi. Gençler on dakika kadar sonra odaların hazır olduğunu bildirdiler. Ağa, Koçero'nun koluna girerek kalacakları odaya götürdü. Şerif ve Ali de peşleri sıra yürüyorlardı. Ağa odanın kapısını açtı ve eliyle içeriyi işaret etti. Sonra gençleri göstererek, "Bunlar sabaha kadar kapıda bekleyecekler, bir ihtiyacınız olursa seslenmeniz yeter. Hadi şimdi Allah rahatlık versin. Sabah görüşürüz."

Ağa odanın kapısını yavaşça kapattı. Koçero odaya şöyle bir göz attı. Yerlerde kırmızı, yumuşacık İran halıları vardı. Odanın üç tarafına da büyük kalın döşekler serilmişti. Döşeklerin üzerinde bembeyaz çarşaflar vardı. Uzun yastıkların uçlarını açıkta bırakan beyaz örtüleri gerilmişti. Yatakların başucuna da kırmızı sarı renklerde, parlak kumaştan yüzeyleri olan kalın yün yorganlar düzgün bir şekilde konulmuştu. Elindeki tüfeğini duvarın dibine koyarak gözüne kestirdiği yatağın başucuna geldi. Ceketini çıkardıktan sonra arkadaşlarına döndü. "İyi bir uyku çekelim. Yarın sabah kahvaltıdan sonra yola çıkarız."

Şerif esneyerek kendini döşeğin üzerine bıraktı. "Offf, hakikatten çok yorulmuşum ha." Ali, arkadaşlarının yatağa girişini izledikten sonra tüfeğini kapının arkasına dayadı ve ceketini çıkararak pencerenin kenarına yürüdü. Kenarları ince dantel işlemeli beyaz tül perdeyi aralayıp dışarıya baktı. Bahçe yıldızların ışığı altında nefis görünüyordu. Perdeyi kapatıp yatağına yöneldi ve o da uzanıp uyudu.

Ertesi sabah kapı çalındığında üçü de henüz uyanmamıştı. Sese, ilk uyanan Koçero oldu. Mırıldanarak, kapıyı çalana içeri girmesini söyledi. Dün geceki gençlerden biri içeri girdi. İbrik ve leğen taşıyordu. Elindekileri yavaşça yere bırakarak Koçero'ya döndü.

"Kahvaltı hazır. Ağam sizi terasta bekliyor."

Sözünü bitirdikten sonra odadan çıktı. Leğenin içinde kuru havlular ve beyaz sabun vardı. Sabunu bir kenara koyarak suyu eline döktü ve yüzünü yıkadı. Genç hizmetkarla konuşmaları Şerif ve Ali'yi da uyandırmıştı. Havluyla yüzünü kuruladıktan sonra arkadaşlarına döndü: "Hadi kalkın. Bu kadar tembellik yeter" dedi. Şerif ve Ali gerinerek yavaşça yataklarından doğruldular. Koçero yatağın başucuna astığı ceketini giyerek kapıya yürüdü.

"Ben çıkıyorum. Hadi siz de hazırlanın gelin de kahvaltımızı yapalım. Yola çıkacağız."

Kapıyı açtı ve terasa doğru yürüdü. Terasa çıktığında ağayı sedirlerden birinin üzerinde otururken gördü. Yanında Rezan ve Hüseyin ile birlikte ilk kez gördüğü iki adam daha vardı. Koçero'nun terasa çıktığını görünce hepsi ayağa kalktı. Ağa yüzünde büyük bir gülümsemeyle ona bakıyordu.

"Günaydın. İnşallah iyi uyumuşsunuzdur."

"Uzun zamandır böyle güzel bir uyku çektiğimi hatırlamıyorum. Sağ olasın"

Ağanın oturduğu sedirin kenarına oturdu. Ağa yeni gelen iki adamı işaret ederek konuşmaya başladı.

"Bu Süleyman, köyün muhtarıdır. Diğeri de kardeşim İsmail."

İki adam gülümseyerek Koçero'yu selamladılar. O da elini göğsüne götürerek kafasını hafifçe öne eğdi. Kısa bir süre sonra Ali ve Şerif da terasa gelerek onlara katıldılar. Ağanın daveti üzerine hep beraber kahvaltı sofrasına oturdular. Karınlarını iyice doyurduktan sonra tekrar sedirlerin oturarak ağanın uzattığı filtreli sigaralardan içtiler. Koçero, Ali ve Şerif ile göz göze geldikten sonra elindeki sigarasını küllüğü bastırarak söndürdü ve ayağa kalktı.

"Artık bize müsaade ağam"

Ağa, bu ani kalkış karşısında şaşırmış halde ayağa kalkarak Koçero'nun koluna girdi.

"Hayırdır inşallah. Bir kusurumuz mu oldu?"

"Yok, estağfurullah. Ama yola düşme vaktidir. Bizi de bekleyenler var, işlerimiz var."

"Bu akşam da kalsaydınız"

"Olmaz ağam. Sağ olasın ama yola çıkmak zorundayız, geç bile kaldık."

Ağa üzülmüş bir yüz ifadesiyle onları süzdü.

"Tamam o zaman ama biraz bekleyin şimdi. Size bir şey vermek istiyorum"

Ağa, Koçero'nun yanından geçerek evin içine girdi. Ali ve Şerif de ayağa kalkmışlar tüfeklerini omuzlarına asmışlardı. Rezan, ayağa kalkarak Koçero'nun yanına geldi. Elini uzatarak sıkıca sıktı.

"Sana nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum. Kızımı bana geri getirdin, Allah da sana çocuklarını bağışlasın"

Hüseyin ve diğer iki yeni gelen adam da gülümseyerek onları izliyorlardı. Ağa elinde küçük bir kutuyla döndü. Koçero'nun karşısında durdu ve kutuyu açtı. İçinden mendile sarılmış altın kaplama bir silah çıkardı.

"Buyur, bu sana küçük bir hediyemizdir"

Kısa bir tereddütten sonra silahı aldı ve ağanın elini sıkarak teşekkür etti. Ağa yeleğinin iç cebinden bir tomar para çıkartarak Koçero'ya uzattı. Koçero kaşlarını çatarak ağanın elini hafifçe itti.

"Yanlış anlama Koçero. Bu hediye değil. Beraberinde getirdiğin atların parasıdır. Onları senden satın aldığımı kabul et."

Şerif ve Ali'ye döndü. Onlar da başlarını hafifçe öne doğru salladılar. Bunun üzerine parayı aldı ve cebine koydu. Sonra da merdivenlerden bahçeye doğru yürüdü. Ali ve Şerif de onun arkasından yürüyorlardı. Ağa onlarla beraber merdivenlerden aşağıya inerek bahçeye kadar çıktı. Diğerleri de grup halinde onları izliyorlardı. Bahçede bekleyen adamlardan biri ağanın bir işareti ile ahıra doğru koştu. Beş dakika sonra da atlar ile beraber çıktı. Atının yanına giderek başını okşadı. Oldukça iyi görünüyordu. Anlaşılan at da misafirperverlikten nasibini almıştı. Köyün içinden geçen yola kadar atlarının dizginlerinden tutarak yürüdüler. Yolun kenarına vardıklarında durdular. Koçero, Ağaya dönerek her şey için teşekkür etti. Ağa, yüzünde memnun bir ifade ile Koçero'nun elini sıktı. Diğerleri ile de teker teker vedalaştıktan sonra atlarına bindiler ve dün gece geldikleri yola doğru ilerlemeye başladılar. Köyün biraz dışına çıktıkları zaman durup köye baktılar. Sonra da atlarını mahmuzlayıp dört nala ormanın içine daldılar.

Kanlı Yemin

Koçero, ailesi ile birlikteydi. Kaldığı köy, Suriye'nin Türkiye sınırına en fazla otuz, kırk kilometre mesafede bulunuyordu. Suriye'deki günlerinde yaptığı en zevkli şey çocuklarını Qamışlo'ya götürüp onlara hediyeler ve oyuncaklar almaktı. Köyde sabahları diğer köylüler gibi erken kalkmıyor, öğlene kadar yatıyordu. Kahvaltısını bile neredeyse öğlen vakitlerinde yapıyordu. Çocukları ile biraz oynadıktan sonra da çayhaneye veya ağanın evine gidiyordu. Oralarda ağa veya köyün yaşlılarıyla saatlerce dama ve satranç oynuyordu. Yine böyle bir gündü. Güneş henüz tam tepeye ulaşmamıştı ancak yazın ortası olduğu için sıcaktan dışarı çıkmak mümkün görünmüyordu. Zaten uyanık olanlar da ya kendilerini bir ağacın dibine ya da serinlemek için Fırat'ın sularına atıyorlardı. Köy meydanında kimsecikler görünmüyordu. Koçero da bunaltıcı sıcağın etkisiyle uyanmıştı. Buna rağmen yataktan da çıkmak istemiyordu. İçinde garip bir sıkıntı vardı. Bir sağa bir sola dönüyordu. Sonunda istemeye istemeye yataktan kalktı. Avluya çıkıp ibrikteki suyla elini yüzünü iyice yıkadı. Ensesini ıslatarak serinlemeye çalıştı. Kafasını kaldırınca kahvecinin küçük oğlunun nefes nefese avluya girdiğini gördü. Çocuk da onu görmüştü. Koçero'ya, "Ape Koçer,* Ape Koçer... Türkiye'den misafirin var" diye seslendi.

"Kimmiş?"

"Bilmem. Şimdi kahvede seni bekliyor. Arkadaşın olduğunu söylüyor"

"Tamam. Üstümü değişeyim, geliyorum"

Koçero'nun bu sözleri üzerine çocuk hızla avlu kapısından çıkıp gözden kayboldu. Koçero, kimin geldiğini merak ederek hemen üzerini giyindi ve kahveye doğru yürümeye başladı. Kahveye girdiğinde gelenin Beşiri'den tanıdığı ama çok da yakın olmadığı bir adam olduğunu gördü. Muhlis isimli bu adamla çok ya-

*Ape Koçer; Koçer Amca

kından tanışmıyordu ancak onun da sınırdan mal geçirdiğini ve kaçakçılıkla uğraştığını biliyordu. Muhlis'in yanına doğru yürüdü, elini uzatarak "Hoş geldin" dedi. Yirmi beş otuz yaşlarında zayıf, uzun boyluydu. Kavruk bir teni vardı ve bıyıkları dudaklarının üzerinde ince bir çizgi şeklinde uzanıyordu. Düz ve ince bir suratı vardı Muhlis'in. Özenle alınmış gibi incecik kaşları vardı. Simsiyah gözlerini yere çevirdi, "Hoş bulduk ama pek de hoş gelmedim" dedi. Bir an kahvedeki herkeste bir hareketlenme oldu. Koçero'nun üzerine titriyordu köy halkı. Suriye'deki diğer aşiretlerin, ağaların yoğun ısrarına karşın Koçero onlarda kalmayı tercih etmişti. Türkiye'de aranan bir mahkum olduğunu bildikleri için de Koçero'nun misafirlerine biraz temkinli davranıyorlardı. Koçero hiç hareket etmeden anlamsız bir bakış fırlattı Muhlis'e "Ne demek istiyorsun? Kötü bir şey mi oldu?" diye sordu. Muhlis bakışlarını yerden hiç kaldırmadan cevap verdi. Sözleri ağzından ağır ağır çıkıyordu. Sesi iyice titrekleşmişti.

"Şerif öldü."

Koçero birden irkilerek bağırdı

"Ne dedin, ne?"

"Ali, Şerif'i öldürdü"

Bir an sanki bütün dünya başına yıkıldı Koçero'nun. Yüzü dondu, öylece kaldı. Etrafındaki her şey uçmaya başladı, bütün yüzler silikleşti sadece bir ses yankılanıp duruyordu kafasının içinde "Şerif öldü, Şerif öldü, Şerif öldü..."Sanki görünmez bir el boğazını tutmuş da sıkıyor gibi güçlükle nefes alabiliyordu. Başını ellerinin arasına alarak bir müddet hiç ses çıkarmadan öylece durdu. Sonra yavaşça başını kaldırdı ve Muhlis'e baktı. "Nasıl oldu?" diye sordu. Muhlis dikkatle Koçero'ya bakıyor kelimelerini seçerek konuşuyordu.

"Bir kız meselesi yüzünden olmuş olay. Öyle diyorlar. Ben de olaya şahit olan birinden duydum."

"Nasıl yani? Anlat."

"Ali, memleketi Gercüş'ün köylerinden bir kıza aşıkmış. Şerif'e anlatmış ve o kızı kaçırmak istediğini söylemiş. Şerif da kabul etmiş. Kızı Ali için kaçırmaya söz vermiş. Kızın köyüne gitmiş ve kızla konuşmuş. Ona kendisini Alo için kaçıracağını söy-

lemiş. Kız önce direnmiş, sonra da demiş ki beni Ali'ye verirsen kendimi öldürürüm de senle gelmem. Ancak kendine eş olarak alırsan gelirim seninle. Güzel bir kızmış anlatılanlara göre. Şerif da aşık olmuş kıza ve kendisi için kaçırmış. Tabii Alo bu duruma çok bozulmuş. Şerif'ten korktuğu için yüzüne karşı pek bir şey demiyormuş ama yine araları iyice bozulmuş. Ali ara sıra konuyu açsa da Şerif ona 'O artık benim karımdır. Ne yapacaksın, beni öldürecek misin?' diye kızıyormuş. Bir gün Ali Şerif'in yolunun üzerin pusu kurmuş ve Şerif namaza durmak için mola verdiğinde, başı secdedeyken vurmuş onu. Şerif olduğu yerde can vermiş. Benim bildiğim ve herkesin birbirine anlattığı kadarıyla olay böyle olmuş."

Hâlâ inanamıyordu böyle bir şeyin olduğuna. Oturduğu kürsüde hiç hareket etmeden öylece duruyordu. Kahvede kimseden ses çıkmıyordu. Herkes Koçero ve Şerif'in kan kardeş olduğunu biliyordu ancak bilmedikleri şey onların ilk günkü yeminleriydi. Ne kadar süre öylece oturduğunu kendisi de hatırlamıyordu artık. Ayağa kalkıp kahveden dışarı çıktığında güneş dağların ardına doğru çekilmeye başlamıştı. Ağır adımlarla evine doğru yürüyordu. Kulaklarından Muhlis'in sesi bir an olsun çıkmıyordu, "Şerif öldü."

Eve vardığında dört yaşına girmiş kızı ve iki yaşındaki oğlunu avluda oyun oynarken buldu. Çok sevdiği çocuklarına baktı ve hiç konuşmadan içeri girdi. Yatak odasına geçti. Duvardan mavzerini indirdi. Büyük tahta sandukanın kapağını açarak içeriden fişekliklerini çıkardı. Hançerini kuşağına yerleştirdi. Tam o sırada karısı odaya girdi. Koçero'ya bakarak "Nereye? Daha yeni gelmiştin" dedi. Koçero kafasını hiç kaldırmadan "Yeminimi tutmaya gidiyorum. Şerifo'nun intikamını almadan evim ve çocuklarım bana haramdır" dedi ve hızla dışarı çıktı. Avluda oynayan çocuklarına baktı. Çocuklar babalarının böyle geliş gidişlerine alışmıştı artık. Nedenini sormuyor, sadece babalarının ardından bakıyorlardı. Koçero bir şeyler söylemek istedi, fakat ağzından hiçbir kelime çıkmadı. Kafasını çevirdi ve bahçenin kapısını açarak dışarı çıktı.

****

Bolunt'a vardığında vakit gece yarısını biraz geçmişti. Şerif'in evi köyün tam ortasındaydı. Yanında arkadaşları Mahmut ve Hasan vardı. Şerif'in evine doğru yürüdüler. İçeride hala ışıklar yanıyordu. Kapının önüne geldiler. Kapı ardına kadar açıktı. Orada durdular. Hiç birinden ses çıkmıyordu. Köyün evleri hep aynıydı. Şerif'in evi de kerpiçten yapılmıştı. Girişte bir iki

metrelik bir genişlik vardı. Giriş kapısı sağlı sollu odalara açılan geniş bir salona bakıyordu. Salonun tam ortasında yaşlı bir erkek oturmuş sessizce Kur'an okuyordu. Koçero ve arkadaşları kapının önünde durmuş sessizce içeriyi izliyorlardı. Sağ taraftaki odanın kapısı açıldı ve orta yaşlarda bir kadın göründü. Kadın başını çevirip dışarı bakınca Koçero'yu gördü. Kur'an okuyan yaşlı adamı hiç rahatsız etmeden sessiz adımlarla dışarı çıktı. Bir an sonra Koçero ile karşı karşıya geldiler. Hiç ses çıkarmadan köyün mezarlığına yöneldi. Koçero ve arkadaşları da arkasından yürümeye başladılar. Mezarlığa geldiklerinde kadın üzeri taze toprakla kapanmış bir mezarın başında durdu ve Koçero'ya baktı. Koçero mezara doğru yürüdü. Mezarın başucuna vardığında çömeldi ve taze toprağı avuçlayarak ellerinin arasında sıktı. Hiç kimseden ses çıkmıyordu. Uzaklardan çoban köpeklerinin havlamaları duyuluyordu. Yıldızlar altında aydınlanmış mezarlıkta öylece dakikalar geçti. Koçero yavaşça çömeldiği yerden doğruldu, kadının yüzüne baktı,

"İntikamını almadan yaşamak bana haramdır. Abla sana söz veriyorum, Ali'yi öldürüp kulakların keseceğim ve sana getireceğim."

Kadın hiç ses çıkarmadan Koçero'nun yüzüne baktı. Yüzünde acının ve hüznün bütün tonları dolaşıyordu. Gözleri doldu. Arkasına döndü ve eve doğru yürümeye başladı. Koçero ve arkadaşları bir müddet daha mezarlıkta kaldılar. Sonra sessizce köyün dışına çıktılar. Hiç birinden ses çıkmıyordu. Koçero Hasan'a dönerek "En son Hasankeyf'te görüldüğünden eminsin değil mi?" diye sordu. Hasan kafasını sallayarak onayladı. Köyün dışında bıraktıkları atlarının yanına vardılar. Koçero çabucak atına atlayarak, "Hasankeyf'e gidiyoruz" dedi ve atını mahmuzlayarak dörtnala sürmeye başladı. Gecenin sessizliğinde atın nal sesleri bütün ova-

ya yayılıyordu sanki. Beşiri'nin arkasından dolanarak Bleder'e indiler. Yolun kenarından ilerleyerek Şıkefte'ye ulaştılar ve Sabah ezanının okunduğu vakitlerde Hasankeyf'e vardılar. Uzaktan köprünün ayakları görülünce atlarını durdurdular. Nehir tarafından yol olmadığından arka taraftan dolanarak gireceklerdi şehre. İlçede jandarma karakolu bulunduğundan ortalık aydınlanmadan şelaleler tarafındaki bostanlara ulaşmaları gerekiyordu. Orada kalabilecekleri güvenilir bir tanıdıkları vardı. Hızlı hareket etmek zorundaydılar, havanın aydınlanmasına az bir zaman kalmıştı çünkü. Atlarını şehrin arka tarafına doğru sürdüler. Şehrin en son evlerinin sıvasız toprak duvarları belli belirsiz seçiliyordu. Güvenli bir noktaya ulaştıklarında atlarının yönü şehre çevirip dört nala sürmeye başladılar. Çok geçmeden ana yola vardılar. Oradan hızla geçip bostanlara doğru sürdüler atlarını. Bostanlara yaklaştıklarında yavaşladılar. Artık ses çıkarmadan ilerlemek zorundaydılar. Bahçelerin arasında ilerleyerek dağa doğru tırmanmaya başladılar. Büyükçe bir kayanın yanından geçtiler. Biraz ileride dağın tepesinden akıp gelen suyu bahçelere dağıtan kanallar görünüyordu. Suyu ilk gördükleri yerin hemen üzerinde geniş bir düzlük vardı. Orada durdular. "Sülo'nun evi burası mı?" diye sordu Hasan'a. Hasan emin olmak için etrafına bir daha baktı ve kafasını salladı, "He burasıdır" Bostanı çevreleyen çalıların arasından geçtiler. Ev bostanın tam ortasındaydı. Ortalık yavaş yavaş aydınlanmaya başlamıştı. Atlarını evin yanına kadar sessizce sürdüler. Kapının önüne vardıklarında atlarından indiler. Koçero kapıya doğru yöneldi. İçeride hiçbir ses yoktu. Evin etrafından dolandı. Arka tarafta kurulu tahtı gördü. Oradaydılar. Tahtın yanına gitti ve eliyle tahta vurdu. Tahtın içinden kuru bir öksürük ve inleme sesi yükseldi. Koçero bir daha vurdu tahtın kenarına. Tahtın etrafını çevreleyen beyaz örtü aralandı ve bir erkek kafası uzandı dışarı. Tahtın içinde yatan diğerleri de uyanmaya başlamıştı. İçeriden meraklı sesler yükseliyordu hafiften. Bez örtüden kafasını uzatan adam gözlerini kırpıştırarak Koçero'ya baktı. Oldukça korkmuş görünüyordu. Koçero'yu tanıyınca birden "Koçer!" diye bağırdı. Koçero kafasını salladı ve dudakları ile sus işareti yaparak sessiz olmasını söyledi. Adam hızla tahttan inerek Koçero'nun yanına geldi.

Üzerinde yırtık bir fanila ve rengi iyice solmuş çizgili bir pijama vardı. Pijamanın lastiği gevşediğinden ikide bir yukarı doğru çekmek zorunda kalıyordu. Saçının büyük bir bölümü döküldüğünden kafası açıktaydı. Kırlaşmış sakalları ve pos bıyıkları ile oldukça şişman bir yüzü vardı. Yanakları aşağı doğru sarkmıştı. Şakaklarındaki saçları ağarmaya başlamıştı bile. Dar ve küçük alnını boydan boya çizgiler kaplamıştı. Kalın kaşları iyice uzamış gözlerine doğru düşmüşlerdi. Derin bir çukurun içindeymiş gibi duran gözlerinin altı şişmiş ve morarmıştı. Yüzünde heyecandan ve şaşkınlıktan oluşan garip bir ifade vardı. Sessizce Koçero'nun yanına geldi ve eliyle evi işaret ederek "Hadi gelin içeri geçelim" dedi. Ortalık artık aydınlanmaya başlamıştı. Sabahın gümüşî rengi etrafı kaplıyordu. Dört adam sessiz adımlarla eve doğru yürüdüler. Kapının önüne geldiklerinde ayakkabılarını çıkardılar ve içeri girdiler. Ev sahibi salonun sağındaki ikinci odanın kapısını araladı. Misafirlerini içeri buyur etti. Koçero ve arkadaşları içeri girince kapıyı kapattı. Yerde kırmızı büyük bir kilim bütün tabanı kapatıyordu. Oda duvardan duvara döşek ve minderlerle çevrilmişti. Pencerelere beyaz bir örtü çekilmişti. Sessizce minderlere oturdular. Süleyman Koçero'ya dönerek "Hayırdır inşallah" dedi. Koçero, "Üç gündür at sırtındayız. Durmadan yol alıyoruz. Hepimiz çok yorgun ve uykusuzuz. Önce biraz yatıp dinlenelim, akşama uzun uzun konuşuruz," dedi. Sülo hemen ayaklandı "Şimdi size, temiz çarşaflar getiririm," dedi ve odadan çıktı. Birkaç dakika sonra Sülo kucağında bir yığın çarşafla tekrar içeri girdi. Koçero ve arkadaşları Sülo'nun getirdiği temiz çarşafları odadaki minderlerin üzerine sererek uykuya çekildiler. Akşama doğru ilk uyanan Koçero oldu. Yerinden kalkarak pencereye doğru yöneldi. Pencerenin üzerindeki beyaz örtüyü aralayarak dışarıya baktı. Ortalık iyice kararmıştı. Bahçeden kadın ve çocuk sesleri geliyordu. Perdeyi tekrar kapatarak yatağına döndü. Oturdu ve cebinden tütün tabakasını çıkardı bir sigara sardı. Sigarasını yaktığı sırada odanın kapısı hafifçe aralandı ve Sülo'nun kafası göründü. Sülo, Koçero'nun uyanık olduğunu görünce diğerlerini uyandırmamak için kapıyı sessizce açtı ve içeri girdi. Koçero'nun yanına oturdu. Koçero tütün tabakasını Sülo'ya uzattı. Sülo tabakayı alarak bir siga-

ra sardı. Sonra ayağa kalkarak pencerenin kenarında bulunan küllüğü aldı ve yerine geri döndü. Koçero'ya dönerek sessizce, "Seni buralara hangi rüzgar attı Koçer" diye sordu. Koçero sigarasından derin bir nefes çekti,

"Ali'yi arıyorum. En son buradaymış."

"He, doğrudur. Ama geçen hafta Gercüş'e gitti."

"Yalnız mıydı?"

"Tekti. Yanında kimse yoktu."

"Bir şey söyledi mi? Nereye gideceğini, ne yapacağını dedi mi sana?"

"Yok, sadece..." Sülo birden sustu ve Koçero'ya baktı. Koçero dikkatlice Sülo'nun yüzüne bakıyordu "Sadece ne?"

"Sadece Şerif'i nasıl öldürdüğünü anlattı."

İkisi birden sustu. Mahmut ve Hasan da seslerden uyanmışlar, gözlerini kırpıştırarak Sülo ve Koçero'ya bakıyorlardı. Onların sustuğunu görünce toparlanıp kalktılar. Sülo da ayağa kalkarak dışarı çıktı. On dakika sonra odaya geri döndü.

"Bahçede elinizi yüzünüzü iyice bir yıkayın da kendinize gelin. Sonra da yemek yiyip karnınızı doyurursunuz."

Koçero ve arkadaşları ayağa kalkarak Sülo'nun ardından bahçeye çıktılar. Bahçede kuyunun başına gidip emme tulumbadan su çektiler ve ellerini yüzlerini yıkadılar. Ağaçların altında sofra kurulmuştu. Evin arkasında Sülo'nun çocuklarının sesleri geliyordu. Beraberce sofranın başına oturdular. Yemekte çayda avlanan balık vardı. Tereyağında kızartılan balığın kokusu bütün bahçeyi kaplamıştı. Üzerinden buharı tüten bulgur pilavı ve bahçeden toplanmış sebzelerden yapılan salata vardı sofrada. Yemeklerini yedikten sonra tekrar kuyunun başına geçtiler. Ellerini kokulu sabunla güzelce yıkayıp Sülo'nun getirdiği beyaz havluda kurulandılar. Tekrar sofranın başına oturdular. Sülo yemekleri toplayıp içeri götürdü. Sonra elinde büyük bir semaverle geri döndü. Çay bardaklarını ve şekeri almak için tekrar mutfağa gidip geldiğinde Koçero ve arkadaşları sigaralarını sarıp içmeye başlamışlardı bile. Bardakları ve şekeri aceleyle yere koyup kendisi de bir sigara yaktı.

"Bu gece de misafirim olacaksın değil mi?"diye sordu.

Koçero, "Hayır" anlamında başını salladı.

"Bu gece Gercüş'e doğru at süreceğiz"

Sülo çayı bardaklara doldurdu. Çaylarını içerken hiç biri ağzını açmadı.

"İyi ama şimdiye kadar Gercüş'ten çoktan çıkmıştır"

"Olsun. En azından nereye doğru gittiğini öğreniriz"

Koçero bardağın dibinde kalan son yudum çayı da içip hızla ayağa kalktı.

"Yolumuz uzun, fazla oyalanıp vakit kaybetmeyelim"

Hepsi birden ayağa kalktı. Sülo atları bahçenin dışarıdan görünmeyen bir köşesine bağlamıştı. O tarafa doğru yöneldiler. Sülo ile vedalaşıp atlarına bindiler ve çalıların arasında tekrar bahçeye girdikleri yere çıktılar. Şimdi dağın dibinden ilerleyip Gercüş'e doğru gideceklerdi. Evler iyice görünmez oluncaya kadar sessizce sürdüler atlarını sonra da dört nala sürmeye başladılar. Sabahın ilk ışıklarına doğru Gercüş'ün dış mahalleleri göründü. Gün ışımadan ilçeye girmeleri mümkün görünmüyordu. Geri dönüp dağın eteklerinde uygun bir yerde beklemeye karar verdiler. Etraftan kolaylıkla görünmeyeceğinden emin oldukları bir noktada durup atlarından indiler. Büyükçe bir kayanın arkasına atlarının terkilerinden indirdikleri battaniyeleri yere serip üzerine oturdular. Koçero oldukça düşünceli görünüyordu. Şerif'in yüzü bir an olsun aklından çıkmıyordu. Hasan'a döndü;

"Sen şimdi ilçeye gidip Mehmet'i bul. Benim gönderdiğimi söyleyip Ali'nin yerini sor. Akşama kadar seni burada bekleyeceğiz, ay iyice yükseldiğinde hala gelmemişsen biz Mehmet'in evine gideriz. İşini bitirirsen de buraya gel aldığın bilgilere göre plan yaparız" Hasan kafasını sallayarak "Tamam" deyip ayağa kalktı. Arkadaşları ile vedalaşarak yola koyuldu. Hasan gözden kaybolunca kadar ikisi arkasından baktılar. Mahmut, Koçero'nun yanına gelerek "Sen biraz yat, ben nöbet tutarım" dedi ve tüfeğini omzundan çıkararak kayanın yolu kesen tarafına geçti. Koçero bir müddet boş gözlerle Hasan'ı izledikten sonra battaniyenin üzerine uzandı. Güneşin altında kalan ayaklarına kendine doğru çekti ve hemen uyudu. Mahmut'u uyandırdığında vakit ikindiyi geç-

miş, güneş kızıl eteğini giymişti. Gerinerek kalktığında Hasan'ın dönmüş olduğunu gördü. Hızla ona dönerek Ali'yi sordu.

"Söylediğin gibi gidip Mehmet'i buldum. Beni gördüğüne çok şaşırdı. Kahvedeydi hemen çıkıp evine gittik. Ali'yi sordum. Geçen hafta başında buraya gelmiş, iki gün kalmış buralarda. Sonra acele işim var diyerek ayrılmış. Mehmet nereye gideceğini sormuş, o da Kurtalan tarafına demiş tam olarak bir yer söylememiş. Aslında işim erken bitti ama Mehmet beni bırakmak istemediği için biraz oturmak zorunda kaldım. Öğlen yemeğini orada yedim. Sonra da hemen çıkıp geldim."

Koçero boş boş Hasan'ın yüzüne bakıyordu. Hasan Koçero'nun bu bakışlarından biraz ürkmüş bir şekilde kayanın dibine doğru geriledi. Hasan'ın hemen arkasındaki Mahmut elinde tüfeği ile ikisini izliyordu. Koçero bakışlarını Hasan'dan çevirip önündeki toprağa bakmaya başladı. Hiç konuşmadan öylece duruyorlardı. Koçero kafasını kaldırmadan konuşmaya başladı; "Benim yeminim var. Ali'nin peşinden gitmem lazım. Sizi de kendimle beraber sürükleyemem. Siz varın gidin kendi yolunuza."

Mahmut ve Hasan hiç konuşmadan Koçero'yu dinliyorlardı. Hasan elindeki tüfeği kayanın dibine dayayarak şalvarının cebinden tütün tabakasını çıkardı ve bir sigara sardı. Tabakayı daha sonra Koçero ve Mahmut'a uzattı. Onlar da kendilerine birer sigara sardılar. Hasan sigarasını parmaklarının arasında çevirerek aşağı dümdüz uzanıp giden yola bakıp "Seninle Kurtalan'a kadar gelirim. Oradan sonra da nereye istersen yine senle beraber gelirim" dedi. Mahmut da Hasan'la aynı fikirde olduğunu göstermek amacıyla, "Sen nereye gidersen biz de geliriz" dedi. Koçero iki arkadaşının yüzlerine bakmaksızın "Bunu sizden isteyemem. Benim işim ne zaman, nerede biter bilinmez o zamana kadar sizi de kendimle beraber oradan oraya peşimde sürükleyemem. Hem bu benim yeminim, sizi de bulaştıramam" dedi. Sözlerini bitirdikten sonra sigarasından derin bir nefes daha çekti. İzmariti toprağa iyice bastırarak söndürdü.

"Şimdi ikiniz de yatın, dinlenin. Yarın akşama doğru yola çıkarız. Kurtalan'a vardığımızda siz kendi yolunuza ben kendi yoluma."

Koçero sözlerini bitirdikten hemen sonra arkadaşlarının cevap vermelerini beklemeden kayanın dibine bıraktığı tüfeğini eline aldı ve az önce Hasan'ın durduğu yere geçerek yolu izlemeye başladı. Güneş iyice gözden kaybolmuş ortalık kararmıştı artık. İki arkadaş sigaralarını söndürerek bir müddet Koçero'yu izlediler. Sonra battaniyelere uzanarak yattılar. Ertesi gün sabah erkenden ikisi de ayaktaydılar. Koçero hala kayanın dibindeki yerinde oturmuş elinde tüfeği ile yolu gözlüyordu. Mahmut eliyle omzunun üst kısmını kaşıyarak ayağa kalktı. Koçero'nun yanına vardığında yere çömeldi.

"Nöbete ben geçerim. Akşam yolumuz uzun, siz biraz daha dinlenin" dedi.

Hasan "Ben de senle beraber nöbet tutayım nasıl olsa yeni kalktım. Koçero, sen yat biraz" diyerek tüfeğine uzandı. Koçero battaniyeye uzandı ve gözlerini kapadı. Kalktıklarında hava kararmıştı. Uykusunda arkadaşı Şerif'i görmüştü. Alnında boncuk boncuk terler birikmişti. Eliyle terlerini silerek derin bir nefes aldı. İki arkadaşına bakarak, "Fazla vakit kaybetmeyelim. Yolumuz uzun. Hemen hazırlanın gidelim" dedi. Mahmut ve Hasan battaniyeleri silkeleyerek atlarının terkilerine yerleştirdiler. Atlarına binip tekrar geldikleri yoldan Hasankeyf'e doğru ilerlemeye başladılar.

Hasankeyf'e sabaha doğru varmışlardı. Tekrar, Sülo'nun evine giderek günü orada geçirdiler. Akşamın karanlığında yeniden yola düştüler. Hasankeyf'in tam karşısındaki dağ silsilesinin eteklerinden ilerleyerek Beşiri'nin arka tarafına çıktılar. Oradan yönlerini sağa çevirerek Kurtalan'a doğru atlarını sürdüler. Önlerinde dümdüz bir ova uzanıyordu. Yoldan uzak ilerlemeye çalışıyorlardı. İkinci günün sabahı Kurtalan'a vardılar. Kurtalan'ın girişinde soldaki köyde durdular. Orada bir diğer arkadaşları olan Osman'ın evinde kalacaklardı. Osman'ın evine doğru ilerlediler. Henüz akşamın erken saatleri olduğu için bütün köy uyanıktı. Köylü kadınlar evlerinin önüne oturmuş, akşam serinliğinde çaylarını içip sohbet ediyorlardı. Köy erkekleri de köy meydanındaki caminin avlusuna toplanmışlar hararetli bir tartışmaya dalmışlardı. Atlarını doğrudan Osman'ın evine sürdüler. Kadınlar onlara bakı-

yor, sessizce fısıldaşıyorlardı. Herkes onları görmüştü. Bu durum onlar için tehlikeliydi. Köy, Kurtalan'a çok yakındı ve ihbar halinde jandarma'nın buraya ulaşması zor olmayacaktı. Bunun için acele etmeleri gerekiyordu. Osman'ın evine vardıklarında Osman kapının önüne oturmuş sigarasını içiyordu. Uzun boylu, yuvarlak yüzlü, iri yapılı, genç bir delikanlıydı Osman. Yaşı en fazla yirmi beşti. Özenle tıraş edilmiş sakalları dolgun yüzünü iyice ortaya çıkartıyordu. Uzun, burma bıyıkları dudaklarının köşelerinden üç parmak yukarıya çıkmıştı. Yuvarlak kahverengi gözlerinin üzerinde kalın siyah kaşları vardı. Osman gelenleri görünce hemen ayağa kalktı. Koçero'yu tanıyınca kollarını iki yana açarak içten bir sesle "Vay Koçer, hoş geldin, safa getirdin" dedi ve onlara doğru yürüdü.

Koçero atından inmeden Osman'a bakarak "Hoş bulduk, hadi hazırlan gidiyoruz" dedi.

Osman hiç soru sormadan hemen eve girdi ve tüfeğini omzuna asarak tekrar dışarı çıktı. Evin arkasındaki atını çözerek Koçero'nun yanına sürdü.

"Nereye gidiyoruz?"

"Geldiğimizi bütün köy gördü. Garzan'a gidelim. Orada bir mola verip konuşuruz. Şimdi vakit kaybetmeyelim"

Yol üzerinde petrolcülerin kampları olduğu için dikkatli olmak zorundaydılar. Atlarının yönünü sağa çevirip Telan istikametine yöneldiler. Dağın arka yamacına ulaştıklarında durup bir mola verdiler. Atlarını bir ağaca bağlayıp yakındaki başka bir ağacın dibine oturdular. Koçero, Mahmut'a dönerek "Sen nöbet tut" dedi. Mahmut tüfeğini eline alıp geldikleri istikamete doğru yürümeye başladı. Etrafı rahatça izleyebileceği bir noktaya gelince yere çömeldi.

Osman'la baş başa kalmıştı şimdi.

"Ali'den haberin var mı? Buralara geldi mi?".

Osman yüzünü buruşturdu.

"Ben görmedim ama önceki gün Kurtalan'daymış. Gece Bakırd'ta kalmış. Sonra da Bitlis'e doğru gitmiş."

Yere tükürerek şansına lanet etti. Yemeklerini yedikten sonra Hasan, Mahmut'un yanına giderek onun yerine nöbeti devraldı.

Kafasını kaldırmış, karşıda bir kartal kafası gibi uzanan Mereto Dağı'nı izliyordu. Osman'ın sardığı sigarayı yaktıktan sonra kendi kendine mırıldandı, "Bitlis'e gitmiş demek. Nereye giderse gitsin elimden kurtulamaz. Onu bulacağım." Osman sigarasının külünü elinde oynadığı kuru bir dal parçası ile temizledikten sonra "Nereden geliyorsunuz?" diye sordu. Osman'ın sorusuna Mahmut cevap verdi ve yola çıktıkları ilk günden itibaren olup bitenleri ayrıntısıyla anlattı. Koçero hançeriyle elindeki bir dal parçasının ucunu yontuyordu. Onları dinlemiyordu bile. Osman bütün hikâyeyi dinledikten sonra Koçero'ya dönerek "Şimdi de Bitlis'e gitmeyi mi düşünüyorsun?" diye sordu. Koçero kafasını kaldırmadan cevap verdi, "Birkaç gün buralarda kalacağım, sonra da Bitlis'e gideceğim."

"Ben de seninle geliyorum. Zaten burada sıkıntıdan patladım."

"Olmaz, Mahmut'la Hasan da birazdan gitsinler evlerine artık. Bundan sonra yalnız başıma gitmek zorundayım. Bu benim işim ve tek başıma yapmak zorundayım."

Mahmut itiraz edecek oldu. Koçero hemen engelledi ve konuşmasına izin vermedi.

"Zaten günlerdir benimle beraber oradan oraya koşturup duruyorsunuz. Şimdilik size ihtiyacım yok. Ayrıca bir yararı da olmaz, varın gidin yolunuza. İhtiyacım olduğu zaman haber vereceğim. Sabah olur olmaz atlarınıza atlayın ve doğru Kurtalan'a gidin. Orada güvenilir yerlerde kalın ve dikkatli olun. Gözünüz de kulağınız da açık olsun."

Mahmut isteksiz bir şekilde kafasını önüne eğdi. Hiç biri konuşmuyordu. Osman kafasını çevirdi; Mahmut ve Hasan'a bakarak Koçero'ya seslendi.

"Onları gönder ama ne yaparsan yap ben senle geleceğim. Belli ikisi de çok yorulmuş."

"Benim bir amacım var. İş peşinde değilim. Yani senin için boşa geçmiş bir zaman olacak eğer benimle gelirsen."

"Olsun ben burada sıkıntıdan öldüm. Ayrıca her akşam jandarma basacak korkusuyla da yaşanmıyor. Yeterince hasret de giderdim."

"Sen bilirsin. Ben diyeceğimi dedim. Bundan sonrası senin kararın."

Kısa bir sessizlikten sonra Koçero elindeki dalı yere bırakarak, "Bu gece ve yarın sabahı geçirebileceğimiz güvenli bir yere gidelim, yarın akşam da yola çıkarız" dedi.

"Telan'da çok güvendiğim bir arkadaşım var. Onun evine gidelim. Bir sorun çıkmaz. Mahmut ile Hasan da sabah oradan istedikleri yere giderler artık."

"Tamam o zaman, onlara seslen de hazırlanıp gidelim artık"

Osman, Mahmut ve Hasan'a seslenerek kalkacaklarını haber verdi. İkisi hemen toparlanıp atlarının başına geçtiler. Atları tepeye, Telan'a doğru sürdüler. Yarım saat sonra Telan'a vardılar. Köy sessiz görünüyordu. Osman en önde gidiyor diğerlerine yol gösteriyordu. Köyün en dışındaki eve doğru yöneldiler. Evin pencerelerini lüks lambasının titrek ışığı aydınlatıyordu. Osman, atını evin birkaç metre önünde durdurdu ve atından inerek eve doğru yürümeye başladı. Kapıyı tıklattı. İçeriden kısa boylu, zayıf orta yaşın biraz üzerinde bir erkek çıktı. Osman ile selamlaştılar. Kısa bir konuşmanın ardından Koçero ve arkadaşlarına doğru bir bakış fırlattı ve hemen evin içine girdi. Beş dakika geçmeden tekrar kapının önüne çıktı. Osman arkasına dönerek arkadaşlarına gelmeleri için çağrı yaptı. Koçero atından inerek eve doğru yürüdü. Ardından da Mahmut ve Osman geliyordu. Evin önüne geldiklerinde ev sahibi elini uzatarak, "Hoş geldiniz" dedi.

Biraz korkmuş görünüyordu. Kaçamak gözlerle Koçero'yu izliyordu. Evin içine doğru yöneldi ve hemen soldaki odanın kapısını açtı. Önde Osman, arkada diğerleri sırayla ayakkabılarını çıkardılar ve odaya girdiler. Oda klasik köy odası gibi döşenmişti. Yerde temiz bir kilim. Duvardan duvara minder ve döşekler. Odaya girip minderlerin üzerine kuruldular. Ev sahibi hepsinin teker teker elini sıkarak tekrar hoş geldiniz dedi. Sonra da dışarı çıktı. Osman oturduğu minderden ayakların öne doğru uzatarak ev sahibinin güvenilir biri olduğunu tekrarladı. Tam adamı anlatacakken odanın kapısı açıldı. Ev sahibi ve büyük bir ihtimalle oğlu olan genç bir delikanlı, ellerinde de bir tepsi çay bardağı ve çaydanlıkla içeri girdiler. Delikanlı çayları doldururken babası da minderlerden birinin üzerine oturdu. Gülümseyerek çayları işaret etti: "Siz gelmeden az önce kendimizi için demlemiştik tam üze-

rine geldiniz iyi oldu" Osman ile sohbet etmeye başladılar. Sohbet esnasında kaçamak bakışlarla Koçero'yu süzmeye devam ediyordu. Koçero bakışlardan rahatsız olmamıştı. Sadece meraklı gözlerdi bunlar. Büyük ihtimalle kendisi hakkındaki hikâyeleri duymuş olan bu adam anlatılan eşkıyayı karşısında gördüğü için şaşırmıştı. Hiç sesini çıkarmadan Osman ile ev sahibinin sohbetlerini dinliyordu. Delikanlı ise gecenin bir vakti gelen bu acayip misafirlerin tümünü dikkatle inceliyordu. Sohbetleri Suriye üzerineydi. Belli ki ev sahibi de bir zamanlar kaçakçılık yapmıştı. Yolları ve Suriye'yi çok iyi tanıyordu. Koçero da sohbete katıldı. Birlikte uzun uzun Irak'ı, Suriye'yi, yolların tehlikelerini konuştular. Ev sahibi ballandıra ballandıra kendi başından geçen maceralarını anlatmaya başladı. Koçero ev sahibinin anlattığı hikayelere bıyık altından gülüyordu. Bir çoğunun uydurma olduğu belliydi. Köy camisinden sabah ezanının sesi yükselene kadar sohbetleri devam etti. Daha sonra ev sahibi her birine temiz çarşaf ve yastık getirdi, uyumaya çekildiler. Ertesi gün ikindiye doğru uyandılar. Osman, odanın kapısını açarak ev sahibine seslendi ve kahvaltıyı hazırlamasını istedi. Yirmi dakika sonra akşamki delikanlı ve babası ellerinde iki tepsi odaya girdiler. Delikanlı yere sofra bezini serdikten sonra tepsilerdeki zeytin, otlu peynir, yoğurt, çiçek balı, reçel ve tereyağını sofraya koydu. Ardından çay bardaklarına çayları doldurarak servis yaptı. Tandır ekmeği sıcacıktı. Tandırdan yeni çıkmış olduğu belliydi. Büyük bir iştahla kahvaltılarını yaptılar. Delikanlı sofrayı topladı ve tepsileri dışarı çıkardı. Ev sahibi de delikanlının ardından dışarı çıktı. Koçero, Mahmut ve Hasan'a dönerek konuşmaya başladı,

"İkiniz şimdi gidebilirsiniz. Buralara geri döndüğümde mutlaka size haber vereceğim. Ama bundan sonra birbirimize pek bir faydamız dokunmaz. Benimle birlikte boş yere yorulmuş olursunuz."

Hasan, Koçero'nun sözlerine itiraz edecekti ki Hasan'ın konuşmasına izin vermedi. Cebinden tütün tabakasını çıkararak Hasan'a uzattı, "Sende kalsın. Geri geldiğimde verirsin" dedi. Hasan kararsız bir şekilde elini uzattı ve tabakayı yavaşça aldı. Bir müddet elinde tuttuğu tabakayı dikkatlice cebine yerleştirdi. Sonra

ayağa kalktı. Ardından Mahmut da ayağa kalktı. Mahmut ve Hasan sırayla Koçero'ya sarılıp vedalaşarak dışarı çıktılar. Ev sahibi de onlarla birlikte çıktı. Osman ve Koçero odada yalnız kalmışlardı. Koçero ayağa kalkarak pencerenin perdesini araladı. Mahmut ve Hasan atlarının üzerindeydiler. Mahmut eve dönüp baktığında Koçero ile göz göze geldiler. Gülümseyerek elini kaldırdı ve atını mahmuzladı. Bir müddet ikisinin arkasından öylece baktı. Sonra odanın dibindeki tüfeğini omzuna astı;

"Gitmek zamanı. Beklemenin yararı yok. Herkes onlarla beraber gezdiğimi biliyor. Bu hızla on dakika sonra Kurtalan'da olurlar. Onları gören, benim buralarda olduğumu anlar. Hemen hareket edelim."

Osman da ayağa kalktı ve tüfeğini aldı. Bu arada ev sahibi de odaya girmişti. Hiç konuşmadan onları izliyordu. Koçero ev sahibine doğru yürüyerek elini uzattı, "Bizi ağırladığın için sağ ol. Benim burada kaldığımı kimse biliyor muydu?"

Ev sahibi hayır anlamında başını sallayarak "Yok" dedi.

"Yine de sen dikkatli ol. Şimdi gitmek zorundayız. Yine görüşürüz."

Kapıya doğru yürüdü. Osman da arkasından yürüyerek odadan çıktılar. Atlarına atlayıp yönlerini Baykan istikametine çevirdiler. Arkalarına bakmadan atlarını dört nala aşağıya doğru sürdüler.

***

Koçero ve Osman iki gün sonra akşam vakitlerinde Bitlis'e vardılar. Ancak Alo oradan da ayrılmış Tatvan tarafına gitmişti. Ali'nin izini takip etmeye devam ettiler. Ne var ki onu Tatvan'da da bulamamışlardı. Böylece günler günleri, haftalar haftaları kovaladı. Ağaçlar yapraklarını döktü, yağmurlar bastırdı. Dünya sarardı, toprak derin bir uykuya çekildi. Kar, beyaz bir örtü gibi bütün dağların omuzlarına düştü, sonra da yavaş yavaş ovalara. Kış bitti, ilk bahar geldi, yeniden uyanmaya başladı dünya ağır ağır. Göçmen kuşlar terk ettikleri yuvalarını yine kurdular, yine yavrularının yumurtadan çıkmasını beklediler sabırla. Doğa, tarihin ba-

şından beri süregelen döngüsünü aksatmadan yerine getiriyordu. Koçero ile Osman ise Bitlis'te başlayan yol arkadaşlıkları süresince Tatvan, Erciş, Van ve Başkale'ye kadar gitmişler oradan da tekrar gerisin geriye aynı yolu izleyerek Baykan'a kadar dönmüşlerdi. Kışın hareket olanakları kısıtlı olduğundan çok fazla yer değiştirememişler, güvenli buldukları yerlerde uzun zaman geçirmişlerdi. Şimdi Baykan'daydılar ve tekrar Kurtalan'a dönmek için hazırlık yapıyorlardı. Ali'nin izini tamamen kaybetmiş gibiydiler. Gittikleri yerden çoktan ayrılmış oluyordu Ali. Atlarına binip tekrar Kurtalan'ın yolunu tuttular. Gece boyunca hiç durmadan at sürdüler. Ancak yolculuk hiç de kolay olmuyordu. Bütün gece yağmur da kendilerine eşlik etmişti. Yollar balçık tarlasına dönüştüğünden atlar oldukça zorlanıyordu. Sabahın ilk ışıklarına doğru Osman'ın köyüne vardılar. Sırılsıklam olmuşlardı. Hemen içeri girdiler. Girişin hemen sağındaki odanın kapısını açtı Osman sessizce. Karısı ve çocukları henüz yatıyordu. Koçero dış kapının önünde durmuş üzerini silkeliyordu. Osman kapıyı sessizce tekrar kapatarak karşıdaki odanın kapısını açtı ve içeri girdi. O da Osman'ın ardından içeri girdi. Ceketlerini çıkararak minderlerin üzerine yaydılar. Osman dışarı çıktı ve birkaç dakika sonra kucağında odunlarla odaya döndü. Kucağındaki odunları odanın ortasında kurulu olan sobanın içine doldurdu. Sonra bir çırayı yakarak ateşi tutuşturdu. Bir müddet sobanın başında bekleyerek ateşin iyice harlanmasını izledikten sonra arkadaşının yakınında bir yere oturdu. İkisi de çok yorgundular. Şalvarlarının paçalarından yerdeki kilimin üzerine sular damlıyordu. Osman tekrar ayağa kalkıp "Üzerlerimize kuru bir şeyler alalım" diyerek odadan çıktı. Elinde pijamalarla odaya geri döndüğünde Koçero belindeki kuşağı çözmüş, saçını onunla kurulamaya çalışıyordu. "Al, sana havlu ve pijama getirdim." Osman'ın elindeki kenarları çiçek işlemeli beyaz havluyu alıp saçını kurulamaya onunla devam etti. Sonra da üstündeki ıslak elbiseleri çıkararak pijamaları giydi. Osman da üzerini değişmişti. Kendisinin ve Koçero'nun ıslak elbiselerini alarak sobanın borusuna yatay bir şekilde asılı olan demir çubukların üzerine serdi ve kurumaya bıraktı. Osman kendini yatağın üzerine bırakarak ellerini başının arkasında birleştirdi

"Çok yorulduk. İyi bir uyku çekelim ama istersen önce bir şeyler yiyelim."

"Yok. Kalkınca yeriz. Şimdi uyumak istiyorum."

Kafasını kaldırıp pencerenin perdesinin hafif aralık kalan tarafından dışarıyı izledi. Ortalık aydınlanmıştı ama koyu yağmur bulutlarından sanki daha henüz gün ağarmamış gibi görünüyordu. Köy derin bir sessizlik içindeydi. Minderin üzerine uzandı ve gözlerini kapadı. Aylardır evine gitmemişti. Çocuklarını özlüyordu. Üstelik Ali'yi de bulamamış ve yeminini de yerine getirememişti. Osman elinde iki yorgan ve yastıkla tekrar odaya girdiğinde uykuya dalmak üzereydi. Osman elindeki yorganlardan birini Koçero'nun üzerine örttü, kendisi de yatağını hazırlayıp uyudu.

Uyandığında akşam olmuştu. Üzerindeki battaniyeyi yana iterek odanın içine göz gezdirdi. Osman'ın yatağı boştu. Çoktan kalkmış olmalıydı. Yorganı üzerinden iyice iterek doğruldu ve sırtını mindere dayadı. Odanın içi sıcacık olmuştu. Soba hâlâ gürül gürül yanıyordu. Gözlerini duvardaki üzerinde ceylan figürü olan kilime çevirdi. Hemen hemen bütün köy evlerinde aynı desenli kilim vardı. Kendi evinde de. Suriye ve ailesini düşünmeye başladığı anda odanın kapısı açıldı. Osman gülümseyerek, "Ohoo kalkabildin! Ölü gibi yattın ha. Dur sana ibrikle leğen getireyim de elini yüzünü yıka iyice kendine gel" deyip tekrar odadan çıktı. Birkaç dakika sonra elinde kırmızı küçük bir leğen ile tekrar odaya girdi. Leğenin içinde de yuvarlak ağızlı toprak bir testi vardı. Leğeni Koçero'nun önüne koyarak testiyi eline aldı. Osman'ın döktüğü suyla elini yüzünü iyice yıkadı. Sonra kalkıp akşam sobanın arkasına koyduğu havlu ile kurulandı. Osman leğeni alarak dışarı çıktı. On dakika sonra bu kez elinde genişçe bir tepsi ile tekrar odaya girdi. Tepsiyi odanın ortasına koydu.

"Hadi gel karnımızı iyice bir doyuralım."

Koçero yerinden kalktı, Osman'ın odanın ortasına koyduğu tepsinin yanına oturdu. Tandır ekmeğinden bir parça kopardı. İki gündür ağzına tek lokma koymamış olmasına rağmen hiç iştahı yoktu. Yemekten bir iki kaşık aldıktan sonra sofradan kalktı.

"Ne oldu. Yemeği mi beğenmedin?"

"Yok. Ondan değil . Hiç iştahım yok. Geç olmadan yola çıkayım artık."

"Bekle bir çay içelim sonra çıkarız."

"Sen burada kal. Ben yalnız gideceğim"

Osman şaşkın bir şekilde Koçero'ya baktı.

"Beni yanında istemiyor musun?"

"Sen burada ailenle kal biraz. Ben Beykent'e gideceğim. Orada Metke Zeyne'yi bir ziyaret edip geleceğim. Öbür gün akşam Telan'da buluşuruz. O zamana dek burada kal. Eğer gelmezsem sen kendi başının çaresine bak. Ama yarına kadar da evinde dur. Ne olur, ne olmaz!"

Koçero konuşurken sobanın yanına gitti ve demir çubuklardaki elbiselerini elleriyle kontrol etti. sonra pijamalarını çıkarıp elbiselerini giydi. Osman sessizce onu izliyordu.

"Söylediğin vakitte gelmezsen ben Beykent'e gelirim."

Koçero Osman'a bakmadan kafasını olur anlamında salladı. Kuşağını da beline sardıktan sonra tüfeğini aldı ve odanın kapısına doğru yürüdü. Kapıyı açıp dışarı çıktı. Yağmur hâlâ hafif hafif yağıyordu. Ceketinin yakalarını yukarıya doğru kaldırdı. Egalini kafasına sardı ve atına doğru hızlı adımlarla yürüdü. Osman da hemen arkasından geliyordu. Bir sıçrayışta atına bindi ve "Telan'da görüşürüz" diyerek atını karanlığın içine doğru sürdü. Köyün dışından sessizce dolanarak yolun karşısına geçti. Sonra atını Beykent Dağı'na çevirdi ve olabildiğince hızlı sürmeye başladı. Yağmurdan iyice balçıklaşan toprak atın hareketini güçleştiriyordu. Dağın eteklerine vardığında atı yavaşlattı ve yukarıya doğru tırmanmaya başladılar. Yaklaşık yarım saat sonra Beykent'e vardı. Doğruca Metke Zeyne'nin evine gitti. Atı evin arka tarafına kolay kolay görünmeyecek şekilde bağladı ve ön tarafa yürüdü. Tam kapının önüne varmıştı ki kapı birden açıldı. Metke Zeyne gözlerini kısmış ona bakıyordu, "İhsan sen misin?" diye seslendi. Koçero kapıya iyice yaklaşarak "Metke Zeyne benim, İhsan..."

Metke kollarını sevinçle iki yana açarak "Hoş gelmişsin oğul" dedi. Koçero, Metke Zeyne'nin ellerini tuttu ve öperek alnına götürdü. "Hoş bulduk Metke"

"Hele içeri gir. Islanma orada" deyip Koçero'nun kolundan tutarak onu içeri soktu.

Girişteki salonda kurulu olan odun sobası, içindeki ateşin ısısından nar gibi kızarmıştı. Koçero sobanın başına geçerek ellerini uzattı ve biraz ısınmaya çalıştı. Evin diğer odalarının kapıları da açık bırakılmıştı. Böylece sobanın ısısının bütün eve yayılması sağlanıyordu.

"Sen çıkart üstünü ben hemen sana yiyecek bir şeyler getireyim."

Arkasına dönüp mutfağın girişini kapatan tül örtüyü kaldırdı ve içeri girdi. Koçero da onun ardından mutfağa geçti. "Hiç zahmet etme Metke. Hemen burada yerim." Tandır ekmeğinin sarılı olduğu bezi açarak bir parça kopardı ve ocağın üzerinde kaynayan tenceredeki yemeğin içine bandıktan sonra ekmeği ağzına attı. Metke, Koçero'nun hemen yanı başında duruyordu. Rafın üzerinden aldığı bir kaşığı ona doğru uzattı. "Yavaş oğlum, ağzını yakacaksın."

Koçero, Metke'ye gülümseyerek ağzında yutamadığı ekmeği ile nefes alıp vermeye çalıştı, sıcaktan yanan ağzını serinletmeye çalıştı. Metke'nin elinden aldığı kaşığı bir kez daha tencereye daldırdı. Bu kez dikkatliydi; kaşığın içindeki yemeğe birkaç kez üfürdükten sonra ağzına götürdü.

"Çok acıkmışım. İki gündür ağzıma tek lokma sokmamıştım."

"Afiyet olsun oğlum. Ye, doyur karnını. Çıkart şu ceketini de sobanın üzerine asayım."

Koçero kaşığı elinden bırakarak ceketini çıkarttı. Tam Metke'ye uzatıyordu ki çok yakından gelen bir at kişnemesi duydu. Eliyle sus işareti yaptı ve sesi dinlemeye çalıştı. Tam kapının önünden geliyordu. Ceketini tekrar giydi ve omzundan tüfeğini çıkardı. Metke'yi yavaşça arkasına aldı. Duvarın kenarına geçerek kapıya doğru baktı.

"Metke Zeyne, Metke Zeyne, aç kapıyı"

Bir an Metke ile göz göze geldiler. Şaşkınlıktan küçük dilini yutmuş gibi ağzını açmış Metke'ye bakıyordu. Bu, Ali'nin sesiydi. Aylardır peşinden dolaştığı Ali'nin sesi. Metke'ye eliyle işaret ederek kapıyı açmasını ve onu içeri almasını söyledi. Kendisi de duvara iyice sokularak saklandı. Metke yavaşça kapıya doğru yürüdü. Ali, yine kapıya vurup, "Metke Zeyne..." diye seslendiği anda

Metke kapıyı açtı. Kapının önünde öylece duruyordu. Egalinin ve iyice uzamış sakallarının ucundan sular damlıyordu. Elinin tersiyle saçından yüzüne akan suları sildikten sonra Metke'nin yanından geçerek içeri girdi. Kasketinin üstüne sardığı egalini sobanın yanına gelince çıkardı ve sobanın demir çubuklarından birinin üzerine astı. Ellerini sobanın üzerinde ovuşturarak "İnşallah yemeğin vardır, kurt gibi acıktım" dedi. Metke tedirginliğini gizlemeye çalışarak hemen Ali'nin koluna girdi ve onu odaya doğru çekti.

"Sen burada otur biraz dinlen ben hemen sana yiyecek bir şeyler getireceğim" dedi.

Ali itiraz etmeden içeri girdi ve kendini minderlerin üzerine bıraktı. Ayağını uzatarak, "Metke acelem var, çok durmayacağım yemeği yiyip hemen yola çıkmam gerek. Biraz çabuk!" diye bağırdı mutfağa girmekte olan Metke'ye. Metke, eliyle tamam işareti yaparak mutfağa girdi. Koçero duvarın dibine yapışmış elinde tüfeğiyle tetikteydi. Metke ile göz göze geldiler. İçeriden türkü mırıldanan Ali'nin sesi geliyordu. Metke hemen ocağın başına geçti ve tabağa yemek doldurmaya başladı. Koçero Metke'ye dönerek sessizce, "Ona Şerif'i niçin öldürdüğünü, sonra da beni sor. Bakalım ne cevap verecek" dedi.

Metke başını salladı ve rafın üzerindeki tepsiye yemek dolu tabakla beraber tandır ekmeği, kuru soğan ve bir testi suyu koydu. Dışarı çıkarken konuşmadan Koçero'nun gözlerinin içine baktı ve odaya geçti. Yemek tepsisini Ali'nin önüne koyduktan sonra ellerini karnının üzerinde bir araya getirerek Ali'nin tam karşısına oturdu.

"Nereden gelirsin böyle Ali?"

"Siirt'ten geliyorum. Yolum uzun, çok durmam burada. Yemekten sonra hemen gideceğim."

"Uzun zamandır yoksun. Diyorlar ki Koçero seni arıyor her tarafta. Şerif'in intikamını alacakmış. Sen mi vurdun Şerif'i?"

"Ben vurdum, o alçak herif sevdiğim kızı aldı benden. Koçero'nun peşimde olduğunu da biliyorum. Nasıl ki kan kardeşini vurdum, onun da kafasına bir tane sıkacağım. Gelsin bakalım. Geleceği varsa göreceği de vardır. Biliyorum sen Koçero'yu oğlun

gibi seviyorsun. Ben de severim onu ama maalesef bana arkadaş, sana da evlat acısı yaşatacağım."

Alo, kafasını hiç kaldırmadan hızlı hızlı yemeğini yiyordu. Metke'nin yüzü kıpkırmızı oldu. Koçero duvarın dibinde Ali'nin kendisi ve Şerif hakkında söylediklerini duyunca öfkeden kudurdu adeta. Tüfeğinin kabzasını parmakları ile kıracak gibi sıkıyordu. Odaya girip Ali'yi oracıkta vurmamak için kendini zor tutuyordu. Burada olmazdı. Ne de ola burası Metke'nin eviydi ve burada vursa Metke'nin başını belaya sokabilirdi. Kendine hakim oldu. İçeriden Metke'nin "Dur sana bir çay koyayım. Sen yemeğini bitirmeden hazır olur" dediğini duydu. Metke mutfağı örten tülü elleriyle kaldırıp rafta duran çaydanlığa su doldurdu ve ocağın üzerine koydu. Koçero ona doğru dönerek fısıldadı.

"Hele bir sor bu gece nereye gidiyormuş. Nereden gidecekmiş, öğren."

Metke, Koçero'ya hiç bakmadan sadece kafasını salladı. Sonra tekrar içeri girdi. Ali yemeğini yemiş sofranın başında ayaklarını uzatmış sigarasını sarıyordu.

"Bu gece, yağmur çamurda nereye gideceksin? İstersen kal burada. Yarın akşam gidersin."

"Olmaz gitmem gerek. Yarın sabaha kadar Eruh'a varmam gerek. Oradan da Şemdinli tarafına geçeceğiz."

"Botan delirmiş gibi akar. Aşağıda yaban domuzları köylere saldırır artık. Yollar tehlikeli."

"Olsun, biz ne tehlikeler gördük. Vurdum mu patikadan en fazla üç dört saat sonra varırım oraya."

Koçero bütün konuşmaları duymuştu. Sessiz adımlarla mutfak penceresine doğru gitti. Yavaşça pencereyi açtı ve büyük bir dikkatle hiç ses çıkarmadan dışarı çıktı. Bir an atını alıp almamakta kararsızlık geçirdi. Sonra gürültü çıkabilir endişesiyle atı almaktan vazgeçti. Evlerin arkalarından dolanarak vadiye inen patikanın başına geldi. Patikadan aşağıya doğru koşmaya başladı. Nefesi kesilene kadar durmaksızın koştu. Köyden yeterince uzaklaştığına kanaat getirince durdu ve kendini bir ağacın altına attı. Yağmur yavaş yavaş şiddetini arttırıyordu. Vadinin içinden deli gibi çağlayarak akan Botan Çayı'nın sesi, gecenin karanlığında yankı-

lanıp duruyordu. Soluk soluğa kalmıştı. Ceketinin yakalarını yukarıya doğru kaldırdı. Omzundan tüfeğini çıkarıp kontrol etti. Her şey tamamdı. Yoldan görünmeyecek şekilde ağacın arkasına saklandı. Etraftaki ağaçlardan birkaç büyük dal parçası koparak yolun ortasına koydu. Böylece burada mecburen duracaktı. Dünya ne kadar da küçüktü. Aylardır her yerde Ali'yi aramış bulamamıştı. Şimdi ise umulmadık bir şekilde karşısına çıkıyordu. Artık yeminini yerine getirebilecekti. İçini bir sıkıntı kaplamıştı. Aklına gelen bütün düşünceleri def ediyor, "Onu konuşturma. Hemen işini bitir ve yeminini tut" diyerek kendi kendine konuşuyordu. Ona saatler gibi gelen bir beklemenin ardından uzaktan bir atın nallarının sesini duydu. Hemen ağacın arkasına iyice gizlenerek beklemeye başladı. Yağmur şiddetini iyice artırmıştı. Zifiri karanlığı ara sıra çakan şimşekler aydınlatıyordu. Alo, tam Koçero'nun ağaç dallarıyla kapattığı yerde atını durdurdu. Güçlü bir şimşek çaktı. Şimşeğin ışığı Ali'nin silüetini ortaya çıkardı. Ali atından inerek dallara doğru yürüdüğü anda Koçero saklandığı yerden fırladı ve tüfeğini Ali'ye çevirdi.

"Ali, sonun geldi artık."

Sesi karanlığın içinde dalga dalga yayıldı. Aniden karşısında tüfeğini kendisine doğrultan Koçero'yu gören Ali'nin gözleri korkudan fal taşı gibi açılmıştı. Ellerini iki yana açmış, donmuş gibi Koçero'ya bakıyordu. Koçero tüfeğinin mekanizmasına kurşunu sürdü ve tetiğe bastı. Alo kurşunun etkisiyle geriye doğru fırladı ve sırtüstü yere düştü. Koçero, bir süre hiç hareket etmeden yerde yatan Ali'ye baktı. Boğazından hırıltılar yükseliyordu. Güçlü bir şimşek ortalığı aydınlatınca patikadan aşağıya doğru çamurlu sularla birlikte Ali'nin kanının da ince bir çizgi şeklinde aktığını gördü. Tüfeğini hiç indirmeden yavaşça Ali'ye doğru yaklaştı. Tüfeğin namlusuyla hafifçe dürttü. Hiç hareket yoktu. Eğildi, elini Ali'nin ağzının ve burnunun üzerinde tuttu. Hiç nefes almıyordu. Tam kalbinden vurmuştu. Sonra yavaşça ardına dek açık kalan gözlerini kapattı.

"İntikamını aldım Şerif. Yeminimi de tuttum."

Cesedi kenara doğru çekti ve kuşağından hançerini çıkartarak Ali'nin kulaklarını kesti. Kestiği kulakları cebinden çıkardığı

mendiline sardı ve şalvarının cebine soktu. Sonra yukarı köye doğru yürümeye başladı. On beş dakika kadar sonra köye varmıştı. Doğruca Metke'nin evine gitti. Evin arka tarafına giderek atını bağladığı yerden çözdü ve evin önüne doğru sürdü. Atın sesini duyan Metke, kapıyı açtı ve Koçero'ya baktı. Hiç konuşmadan yanına doğru yürüdü ellerini tuttu. "Yolun açık olsun oğlum. Allah günahlarını affetsin" deyip tekrar içeri girdi ve kapıyı kapattı. Metke içeri girip kapıyı kapatıncaya kadar arkasından baktı. Sonra da atını aşağıya doğru çevirdi. Bir an Osman'a uğrayıp uğramamak konusunda tereddüt etti. Düzlüğe varınca Osman'a uğramaktan vazgeçti ve atını Beşiri'ye doğru sürdü. Nasıl olsa yarın akşama kadar işini tamamlamış ve tekrar dönmüş olurdu. Sonra da ailesinin yanına dönerdi. Atını mahmuzlayarak karanlığın içinde dörtnala sürmeye başladı. İki Köprü'de Beşiri Çayı'nı geçebileceği uygun bir noktadan karşıya geçti. Sabah ezanı okunuyordu. Evlerin arkasında dolanarak ilerlemeye devam etti. Kısa bir süre sonra Şerif'in köyüne vardı. Doğruca Şerif'in evine gitti. Evin içinde bazı karaltılar gördü. Sabah namazına kalkmışlardı herhalde. Atından indi, kapıyı tıklattı. Kapı hafifçe aralandı. Şerif'in ablası, Koçero'yu görünce kapıyı açtı ve içeriye buyur etti. Koçero hiç konuşmadan elini şalvarının cebine attı ve üzeri kanlanmış mendili çıkararak Şerif'in ablasına uzattı,

"İkimizin de yüreğinin acısı birdi. İkimiz de kardeşimizi kaybettik. Ve ben de yeminimi tuttum bugün. İntikamını aldım. Kardeşimizin kanı yerde kalmadı."

Kadın yavaşça elini uzatarak mendili Koçero'nun elinden aldı. Koçero başka hiçbir şey söylemeden geri döndü ve atına bindi. Kadın hâlâ ona bakıyordu. Ceketinin yakasını kaldırdı, egalinin uçlarını iyice sıktıktan sonra kadına son bir kez baktı "Hakkını helal et" diyerek atını karanlığın içine doğru sürdü. Evinden, kan kardeşinin intikamını almak için çıktığı günden bu yana tam dokuz ay geçmişti.

Lanetli Mal

Koçero, kan kardeşi Şerif'in intikamını aldıktan sonra Suriye'ye ailesinin yanına döndü. Birkaç ay burada ailesiyle kaldıktan sonra yüklü bir mal alıp, Harun, Mahmut, Seyido ve üç arkadaşı ile birlikte malı İran'a götürüp satmışlardı. İran'da satılan mala sadece onlar değil, aynı zamanda kaçağa gelmeyen bir çok kişi de para verip ortak olmuştu. İran sınırından geçip Tatvan - Gevaş arasındaki Teylo köyüne vardıklarında, vakit gece yarısını biraz geçmişti. Kar ve tipi yürümeyi imkansız hale getiriyordu. Koçero atının dizginlerinden tutmuş, kafilenin en önünde yürüyordu. Köye vardıklarında geriye dönüp bütün kafilenin tam olup olmadığını kontrol etti. Yüksek bir dağ yamacına kurulu olan Teylo köyü Tatvan Gevaş yolu üzerinden birkaç kilometre içeride kalıyordu. Köy evlerinin cılız ışıkları bu kadar yakın bir mesafeden bile zor seçiliyordu. Kafilenin eksiksiz olduğunu görünce kendilerine en yakın olan eve doğru yürümeye başladı. Evin küçük pencereleri kalın örtülerle sıkıca kapatılmıştı. Duvarlardaki beyaz kireç yer yer dökülmüş altından samanla karıştırılmış toprak yüzey görünüyordu. Koçero evin önüne geldiğinde atının dizginlerini Sait'e uzattı. Harun'a el işareti yaparak yanına gelmesini işaret etti. Harun, kendi atının dizginlerini hemen yanındaki Kerim'e vererek hızlı adımlarla Koçero'nun yanına yürüdü. Evin tam önünde durmuşlardı. Köyün içinde, meydanda kimsecikler görünmüyordu.

"Harun, bu ev mi?!"

Harun kafasını sallayarak onayladı. İkisi beraber kapının önüne kadar yürüdüler. Evin dış kapısı öne doğru çıkıntı yapan iki odanın oluşturduğu küçük bir girişin sonundaydı. Kapının önünde üzerlerindeki karı iyice silkeledikten sonra Harun kapıya hızla vurmaya başladı. Kısa bir süre bekledikten sonra tekrar kapıya vurdu. İçeriden belli belirsiz ayak seslerinin geldiğini işitince bir adım geri atarak beklemeye başladılar.

"Kimdir bu kışta kıyamette, gecenin bu vaktinde!"

"Ape Seyit* biziz, Harun ve Koçero."

Kapının arkasında belli belirsiz bir şeyler söyledikten sonra kapıyı açtı. Yüzünde büyük bir gülümsemeyle kollarını Harun'a doğru uzattı.

"Gelin, gelin. İçeri girin. Durmayın öyle kapıda."

"Biraz kalabalığız Ape Seyit. Arkadaşlarımız da dışarıda bekliyor."

Seyit bahçenin önünde bekleyen diğerlerine baktıktan sonra onlara da el işareti yaptı.

"Onlar da gelsinler. Hele siz bir girin içeri şimdi de bir oda hazırlayalım hemen."

Koçero bahçede bekleyen arkadaşlarına gelmeleri için el salladı. Onlar da atları ile birlikte evin önüne kadar ilerlediler. Koçero Kerim'i işaret ederek atları ahıra götürüp bağlamasını söyledi. Ape Seyit yaklaşık elli yaşlarındaydı. Saçları iyice dökülmüş şakaklarında kalan bir tutam saç da bembeyazdı. Kafasına taktığı kahverengi takkesinin geniş kareleri altından kel kafası parlıyordu. Eşini geçen sene kaybetmişti. Çocukları da çalışmak için Van'a gitmişler orada iş bulamayınca da İstanbul'a göç etmişlerdi. Köyde kimsesi kalmamıştı. Tek başına yaşamaya çalışıyordu. Daha önce birkaç kez evlenmek için girişimlerde bulunmuş, hatta Muş'a kadar kız bakmaya gitmişti ama her seferinde bir sorun çıkmış ve evlenememişti. Koçero ve diğerleri sırayla içeri girdiler. Koçero kafasının üzerinden yüzünü iyice örterek sardığı egalini çözerek kapının önünde silkeledi. Sonra da dönüp sobanın başına geçti. Ellerini sobanın üzerinde ısıtmaya çalıştı. Harun, Sait ve Mahmut, kabanlarını çıkarmış kapının arkasına askılık niyetine çakılmış çivilere astılar. Koçero da aynı şekilde kabanını sobanın kenarında iyice silkeledikten sonra çiviye astı.

"Durun size bir çay koyayım. Açsanız, hemen yiyecek bir şeyler de hazırlarım."

Koçero arkasına dönerek Seyit'e baktı. Yaşlı adam odanın bir köşesinde ayakta öylece durmuş kendilerini izliyordu.

"Sen zahmet etme Ape Seyit. Biz aç değiliz ama sıcak bir çaya yok demeyiz."

*Ape Seyit: Seyit Amca

Sobanın başında ellerini ısıtmaya çalışan Harun ve diğerleri de başları ile onayladılar. Ape Seyit evin giriş kapısının tam karşısındaki mutfağa girerek elinde büyük bir su bidonu ile dışarı çıktı. Kapıya yöneldiği anda Koçero ileri atılarak Seyit'in elinden su bidonunu aldı.

"Olmaz Ape Seyit. Bırak bu işi bari biz yapalım."

Ape Seyit itiraz edecek oldu ama Koçero hiç oralı bile olmadan kapıyı açtı. Kerim de atları ahıra bırakmış kapının önüne kadar gelmişti. Koçero kapıyı açınca Kerim ile yüz yüze geldi. Kerim soğuktan morarmış ellerini birbirine sürterek ısınmaya çalışıyordu. Henüz tüy tüy olan bıyıklarının uçları soğuktan buz tutmuştu. Her nefes alışında ağzından ve burnundan çıkan buharlar yüzünü tamamen örtüyordu. Koçero gülümseyerek Kerim'in omuzlarından yakaladı ve içeri doğru çekti.

"Gir içeri bakalım Kerim efendi. Seni büyük eşkıya seni. Gir de biraz ısın bakalım."

Kerim gülümseyerek Koçero'ya baktı ve içeri girdi. Koçero bahçeye çıkarak hemen ahırın yakınında gözüne çarpan su kuyusunun yanına gitti. Bidonu su tulumbasının ağzına yerleştirdikten sonra tulumbanın koluna asıldı ve pompalamaya başladı. İkinci ya da üçüncü pompalamadan sonra tulumbanın ağzından su akıp bidonun içine dolmaya başladı. Bidon iyice su dolana kadar bekledikten sonra tulumbanın ağzından alarak eve döndü. Kapıyı açıp içeri girdiğinde evin sıcağının yüzüne çarptığını hissetti. Sait sobanın yanında durduğu yerden gelerek Koçero'nun elinden su bidonunu aldı ve mutfağa götürdü. Koçero gömleğinin ve yeleğinin üstünde birikmiş karları iyice silkeledikten sonra sobanın başına geçti. Harun ve Mahmut iyice ısınmış olacaklardı ki kendilerini sobanın karşısındaki minderin üzerine atmışlar, ayaklarını uzatmışlardı. Dışarıdaki fırtına şiddetini giderek arttırıyordu. Rüzgarın sesi evin bacasından ıslık çalarak içeriye kadar geliyordu. Mahmut tütün tabakasını çıkartarak sigara sarmaya başladı. Sigarasını sardıktan sonra tabakasını Harun'a uzattı, kendisi de kalkıp sobanın kenarına geldi. Sobanın altındaki mazgalı açarak demir çubukla küçük bir köz parçasını iyice kenara çekip sigarasını yaktı. Tekrar Harun'un yanına giderek mindere oturdu. Koçe-

ro kaçamak gözlerle Harun ve Mahmut'u izliyordu. Yanında duran Kerim'in omuzlarına dokunarak mutfağı işaret etti. "Git Ape Seyit'e yardım et" Harun küçük gözlerini kısmış Sait'e bakıyordu. Elindeki sigarayı parmaklarının arasında çevirip duruyordu. Sait ise sobanın hemen sağ tarafında bulunan odanın kapısına sırtını dayamış, ayaklarını uzatmış türkü söylüyordu. Harun ayağa kalkarak elindeki sigarayı sobanın içine attıktan sonra Sait'in yanına gitti. Elini Sait'in dizlerine koydu.

"Yüksek sesle söyle de biz de nasiplenelim. Öyle sadece kendine söylemek var mı?"

Sait gözlerini açarak Harun'a baktı. Eliyle, ıslanmış saçlarını geriye doğru atarak gülümsedi. Oturdukları odanın sağında ve solundaki iki kapı, iki ayrı odaya açılıyordu. Sobanın ısısının odalara dağılması için bütün kapılar açık bırakılmıştı. Koçero sağdaki odadan içeri girdi. Yerde eski bir kilim vardı. Odanın duvarlarının iki yanına yüzleri iyice eskimiş, renkleri solmuş minderler yerleştirilmişti. Duvarda üzerinde su kenarında duran bir ceylan resmi olan ince bir duvar halısı asılıydı. Halının biraz ötesinde de beyaz kılıfının üzerine rengarenk desenler işlenmiş bir Kur'an duruyordu. Koçero içerideki minderlerden birinin üzerine oturdu. Oturduğu yerden arkadaşlarının hepsini kolayca görebiliyordu. Ayaklarını uzatarak elini şalvarının cebine attı. Tütün tabakasını çıkardı. Tabakayı açtığında içine kar suyu sızdığını ve tütünlerinin ıslandığını fark etti. Tabakayı bir kenara bırakarak kafasını duvara dayadı ve gözlerini kapadı. Dışarıdaki fırtına camları sarsıyordu. Koçero, bu eve ulaşamamaları halinde ne olacağını düşünüyordu. Hiçbiri bu fırtınaya ve kara dayanamazdı. Tam yolun ortasında yakalamıştı onları fırtına. Suriye'yi, evini, ailesini ve çocuklarını düşündü. Keşke şimdi onların yanında olabilseydi.

"Al sana sıcak bir çay iç. Kendine gelirsin."

Koçero gözünü açtığında Kerim'i elinde bir bardak çayla karşısında gördü. Sıcaktan mayışmıştı. Oturduğu yerde kollarını iki yana açarak gerindi ve Kerim'in elinden bardağı aldı. İçeride arkadaşları hararetli bir sohbete dalmışlardı. Kerim olduğu yerde çökerek Koçero'nun karşısına oturdu. Koçero çayından bir yudum aldıktan sonra Kerim'e sigarası olup olmadığını sordu. Kerim şal-

varının cebinden tabakasını çıkartarak Koçero'ya uzattı. Kerim, Koçero'nun tütün tabakasını alarak içeriye sobanın yanına bıraktıktan sonra geri döndü.

"İlk seferinde böyle zorlu bir yolculuk çıktı, senin de bahtına. Allah'tan, bir çatışma falan çıkmadı."

Kerim gülümseyerek Koçero'nun yere bıraktığı tütün tabakasını eline aldı ve kendisine bir sigara sarmaya başladı.

"Benim için fark etmez. Yola çıkarken bütün zorlukları göze almıştım."

"Daha önce bir insana ateş ettin mi?"

"Yok, ama Botan'da çok yaban domuzu, tilki vurdum"

"Botan'da domuz, tilki vurmaya benzemez bir insana ateş etmek. Karşında duran etkiyle kanıyla bir insandır Kerim. Düşün o da senin gibi bir gençtir belki, babasına kızmıştır da çıkmıştır dağlara. Belki de ekmeğinin peşinde gariban bir kaçakçı. Onu evde bekleyenleri düşün Kerim. Ya onu bekleyen karısı, çoluğu çocuğu varsa. Kurşun bir kez çıktı mı namludan bunları sormaz adama. Sen düşüneceksin. Bir insana silahını doğrultacağın zaman bunları düşün Kerim. Ölüm, bildiğin hiçbir şeye benzemez."

Elindeki sigarasının külünü dökmek için bir şeyler aradı gözleriyle. Bir şey bulamayınca külünü avucunun içine döktü. Dizinin üzerine dayanarak ayağa kalktı.

"Hadi içeri gidelim. Ev sahibine ayıp olmasın."

Harun ve Sait hâlâ aynı yerde oturuyorlardı. Mahmut ise ilk oturduğu minderin üzerine bağdaş kurmuş çayını içiyordu. Ev sahibi de Mahmut'un yanındaydı. Çaydanlık sobanın üzerinde duruyordu. Sobanın yanına gelerek elindeki boşalan çay bardağını doldurdu. Kerim'in biraz önce kuruması için bıraktığı tütün tabakasını alarak sobanın sağ tarafında duvarın dibine oturdu. Kerim de Koçero'nun arkasından gelerek onun yanına oturdu. Koçero çayından bir yudum aldıktan sonra Mahmut'a döndü.

"Mahmut buradan Irak'a mı gideceksin, yoksa benimle Suriye'ye mi geleceksin?"

"Daha karar vermedim. Hele bir Kurtalan'a varalım, o zamana kadar Allah kerimdir."

Mahmut, Koçero ile aynı yaşlardaydı. O da neredeyse on yıldır dağlardaydı. Gür siyah saçlarında beyaz teller gümüş gibi parlıyordu. Alnında sert, derin çizgiler oluşmuştu. Düzgün ve biçimli burnu çıkık elmacık kemiklerinin arasına gömülmüştü. Her sabah düzenli sakal tıraşı olurdu Mahmut. Tanınan ve sevilen bir eşkıyaydı. Mahmut eliyle alnını kaşıyarak Ape Seyit'e döndü.

"Ape Seyit, sana da bu akşam çok zahmet veriyoruz ama..."

Ape Seyit mahcup bir tavırla itiraz etti.

"Ne alakası var yahu... Ben zaten burada bir başıma yaşıyorum. Sıkıntıdan ne yapacağımı şaşırmıştım. Geldiğiniz çok iyi oldu."

Harun gülerek konuşmaya katıldı.

"Ape Seyit sana kız getirelim bir dahaki sefere..."

Ape Seyit utançtan kızaran yüzünü saklamak için kafasını önüne eğdi.

"He vallah, olur."

Odadaki herkes gülüyordu. Koçero, Harun'a seslenerek

"Asıl sana bir tane lazım. Sen bir evlen de Ape Seyit'e nasıl olsa bir kız buluruz."

Sait, Harun'un omzuna hafif bir yumruk atıp gülmeye başladı.

"Doğru vallahi. Ben bu adamla artık gece aynı yerde yatmaya bile korkuyorum yav."

Harun sinirle dönerek Sait'i duvara doğru itti. Ape Seyit'e yaptığı şaka şimdi dönmüş kendisini bulmuştu. Herkes halinden son derece memnun görünüyordu. Ape Seyit ayağa kalkarak sobanın üzerinden çaydanlığı aldı. Kendi bardağını doldurduktan sonra diğerlerinin bardaklarına baktı. Mahmut'un bardağı boşalmıştı. Mahmut'a doğru yöneldiğinde Mahmut elini kaldırdı ve göğsüne götürdü.

"Sağ olasın Ape Seyit. Çok içtim, artık yer kalmadı. Üstelik uykum da geldi. Uzun yoldan geldik, yorgunuz."

Ape Seyit çaydanlığı tekrar sobanın üzerine yerleştirdi.

"Haklısın, hiç düşünemedim. Kusura bakmayın. Ben şimdi yatakları hazırlarım."

Mahmut ayağa kalkarak Ape Seyit'in önüne geçti.

"Yok Ape Seyit, olmaz. Sen bize yatakların yerlerini göster biz kendimiz hallederiz."

"Olur mu hiç öyle şey. Siz benim misafirlerimsiniz. Ben hazırlarım şimdi."

Koçero da ayağa kalkarak elini Ape Seyit'in omzuna koydu.

"Ne demek misafir, Ape Seyit. Biz burayı evimiz gibi görüyoruz. Sen hiç zahmet etme. Yatakların yerlerini ve yatacağımız yeri göster gerisine karışma."

Ape Seyit çaresiz, eliyle sol taraftaki odayı işaret etti.

"Odanın köşesinde döşekler ve minderler var. İstediğiniz yerde yatabilirsiniz... Benim odamda da kalabilirsiniz"

"Yok Ape Seyit, olmaz. Sen hiç rahatını bozma bizim için. Git kendi yatağında yat. Biz odalara dağılır yatarız. Yarın akşam da yola çıkarız."

Koçero, Kerim ve Mahmut, Ape Seyit'in gösterdiği odaya girdiler. Bu odanın da diğer oda gibi son derece yoksul bir görüntüsü vardı. İki kilim yan yana serilmişti. Odanın iki yanında da diğer odadakilerle aynı kılıflara geçirilmiş minderler konulmuştu. Kapının hemen solunda da üzerleri beyaz bir örtü ile örtülmüş döşekler ve yorganlar bulunuyordu. Koçero örtüyü kaldırıp üstteki döşeği pencerenin hemen dibine serdi. Sonra bir yorgan indirdi ve döşeğinin yanına bıraktı. Mahmut ve Kerim de kendi yataklarını aynı odaya serdiler. Koçero salona geçerek diğerlerine yataklarını almaları için seslendi. Harun ve Sait girdiklerinde kendilerine bu odada yer kalmadığını gördüler. Onlar da yatacakları döşekleri kucaklayıp karşıdaki odaya gittiler. Ape Seyit sobanın yanında durmuş onları izliyordu.

"Ape Seyit sen git yat artık. Biz de yatacağız. Yorma kendini, geç oldu artık."

"Yok oğlum, ne yorgunluğu. Hele siz bir yatın, ben de gidiyorum uyumaya."

"İyi o zaman, Allah rahatlık versin"

Kerim ve Mahmut da içeriden seslenerek Ape Seyit'e iyi geceler dilediler. Ape Seyit, Harun ve Sait'in yattığı odaya bir göz attıktan sonra kendi odasına çekildi. Koçero, salonda yanan lüks lambalarını söndürerek yatacağı odaya girdi. Şalvarını, Şirin Hanım'ın kendisine ördüğü kahverengi el işi kazağını ve gömleğini çıkardıktan sonra yatağına uzandı, kalın yün yorganı üzerine çek-

ti. Çok yorgun hissediyordu kendini. Karanlıkta Kerim ve Mahmut'a bakmaya çalıştı. Mahmut kafasını yastığa koyar koymaz yatmış olmalıydı ki horlamaya başlamıştı bile. Yorganın üzerindeki soğukluk yavaş yavaş geçip yatağının içi ısınmaya başlayınca gözlerini kapadı ve derin bir uykuya daldı.

Sabah salondan gelen seslerle uyandı. Perdenin aralığından dışarıya bakmaya çalıştı. Kurşunî bir gökyüzü vardı dışarıda. Ayağa kalkarak salona girdiğinde Ape Seyit'i elindeki odunlar. sobaya yerleştirmeye çalışırken gördü. Yavaşça yanına yaklaşarak odunlardan birini elinden aldı ve sobanın içine yerleştirdi. Ape Seyit kafasını kaldırıp Kocero'ya baktı.

"Oğlum sen rahatsız olmasaydın. Git biraz daha yat. Ben çayı koyup kahvaltıyı hazırlarım. Sonra da gelip sizi uyandırırım."

"Sağ olasın Ape Seyit, uzun zamandır bu kadar rahat bir uyku çekmemiştim. Zaten yeterince eziyet de verdik sana. Bırak bari bunları biz yapalım. Sen kendini yorma bizim için."

"Ne yorgunluğu. Ben zaten hep yapıyorum bu işleri. Bir başına olmak zor. Yalnızlık zor. Gerçi alıştık artık. Siz olmasaydınız da ben tek başıma yapacaktım bütün bunları. Şimdi hiç değilse siz varsınız da biraz olsun can sıkıntım olmuyor."

Koçero gülümseyerek Ape Seyit'e baktı. Cebinden çıkardığı çakmağıyla çırayı tutuşturduktan sonra sobanın içine attı ve odunların tutuşmasını izledi. "Bunlar şimdi öğlene kadar uyanmazlar. Sen istersen kahvaltını yap. Onlar uyanınca da kendilerine birşeyler hazırlarlar."

"Olur mu hiç öyle. Misafir yemek yemeden ben nasıl karnımı doyururum? Olmaz... Beklerim. Dur ben çaydanlığı getireyim de çay demleyelim."

Ape Seyit Koçero'nun arkasından dolanarak mutfağa gitti. Mutfak tezgahının üzerinde duran çaydanlığı aldı ve içinde dün akşamdan kalan çayı çöpe boşaltıp çaydanlığın içini iyice yıkadıktan sonra odaya geri döndü. Sobanın hemen yanıbaşında duran su güğümünden doldurduktan sonra çaydanlığı iyice tutuşmuş olan sobanın üzerine koydu. Koçero yattığı odaya dönerek elbiselerini giydi ve tekrar Ape Seyit'in yanına döndü. Ape Seyit sobanın hemen yanındaki mindere oturmuştu. Harun daha önce Ape Seyit

hakkında bilgi vermişti Koçero'ya. Bu yüzden durumunu biliyordu. Koçero odadaki pencereye doğru yürüdü. Pencerenin beyaz örtüsünü kaldırarak dışarıyı izledi. Gece boyunca yağan kar bütün köyü bembeyaz bir örtü ile kaplamıştı. Üst üste yığılmış pamuk balyaları gibi görünen gri bulutlar, gökyüzünü gümüşî bir renge çevirmişti. Dışarıda kimsecikler görünmüyordu. Perdeyi kapadı ve yerde duran yatağın toplayıp düzgün bir şekilde yerine bıraktı. Mahmut ve Kerim'e baktı. Hâlâ derin bir uykudaydılar. Ses çıkarmamaya çalışarak salona Ape Seyit'in yanına gitti. Tam karşısındaki mindere oturarak ayaklarını uzattı. Kollarını, kafasının arkasında kenetledi ve esnedi. Ape Seyit oturduğu minderde sırtını duvara dayamış ve uyumuştu. Koçero kendi kendine gülümseyerek ayağa kaktı ve mutfağa gitti. Mutfak tezgahının üzerinde duran kahvaltılıkları büyük bir tepsinin üzerine yerleştirdi. Salona geçerek sobanın üzerinde kaynayan çayı demledi. Ape Seyit irkilerek gözlerini açtığında, Koçero sobanın başında durmuş ateşin yanışını izliyordu.

"Gözlerim dalmış."

"Sen yat biraz istersen Ape Seyit. Kahvaltıyı ben hazırlayıp seni de uyandırırım."

"Yok, yok. Benim uykum yok. Sadece sobanın başında uyuya kalmışım biraz işte. Dur gidip kahvaltıyı hazırlayayım."

"Ben bir şeyler hazırladım. Çay demlensin arkadaşları da kaldırırız. Hatta şimdi kaldıralım, onlar ellerini yüzlerini yıkayıp hazırlanana kadar zaten çay da demlenir."

"Niye kendini yoruyorsun oğlum. Beni de mahcup ediyorsun."

Koçero kafasını kaşıyarak Ape Seyit'e baktı. "Ne zahmeti Ape Seyit, ne yaptık ki?"

Bir an kısa bir tereddüt geçirdikten sonra yüzüne meraklı bir ifade takınarak Ape Seyit'in yanına oturdu. Sol elini onun dizine koydu, "Apo, Harun'la nereden tanışıyorsunuz?"

Ape Seyit gülümseyerek eliyle havada bir daire çizdi, "Ohooo, onunla uzun zamandır tanışıyoruz. Bütün köy tanır onu. Buralarda çok sevilir. Yıllardır gelir gider buralara. Babası ve amcasından dolayı da tanınır buralarda."

Koçero, Ape Seyit'in söylediklerini dikkatle dinliyordu. Ha-

run'un mahkum olmadığı halde bölgedeki bütün eşkıyaları tanıdığını, onlarla beraber çoğu zaman kaçağa gittiğini, görüştüğünü biliyordu ama Beşiri'den, Siirt'ten, bu kadar uzakta da tanınmasına şaşırmıştı. Kafasını sallayarak Ape Seyit'in dizini hafifçe sıktı. Sobanın üzerinde kaynamaya başlayan çaydanlıktan yükselen buharı görünce eğilerek sobanın mazgalını kapadı.

"Neyse çay da kaynadı, artık diğerlerini uyandırmanın vakti geldi."

"Ben de sofrayı hazırlayayım bari."

Koçero yattığı odaya giderek kapıyı vurmaya başladı.

"Kalkın artık, tembeller sizi. Kalkın daha yapacak çok işimiz var. Evinize vardığınız zaman istediğiniz kadar yatarsınız."

Mahmut ve Kerim yataklarının içinden çıkmadan homurdanarak cevap verdiler. İkisi de uzandıkları yerde gerinerek Koçero'ya kısık gözlerle bakıyordu.

"Tamam, tamam kalkıyoruz işte."

Koçero diğer odaya girdiğinde Harun ve Sait'in uyanık olduğunu gördü. Harun uzandığı yerden kafasını kaldırmadan Koçero'ya seslendi,

"Biz uyandık bile yav, boş yere burada da bağırma sakın."

"O zaman kalkın da üstünüzü başınızı giyin, yataklarınızı kaldırın ve kahvaltıya gelin."

Ape Seyit elindeki sofra bezini salonun ortasına serdi. Koçero da hemen mutfağa gidip kahvaltılıkları koyduğu tepsiyi salona getirdi. Bu arada diğerleri de yataklarından çıkmış elbiselerini giyiyorlardı. Koçero ekmek getirmek için tekrar mutfağa gidip geldiğinde Harun ve Sait de üzerinde yattıkları yorgan ve döşekleri sırtlamış yerine götürmek için salonda geçiyorlardı. Geçmelerini bekledikten sonra ekmekleri sofraya koydu ve bardaklara çayı doldurdu. Sofraya ilk gelenler Mahmut ve Kerim oldu, onların hemen arkasında da Sait ve Harun gelip oturdular. Sait tandır ekmeğinden bir parça kopardıktan sonra Ape Seyit'e dönerek konuşmaya başladı.

"Apo, Allah senden razı olsun. Sen olmazsan dün akşam o fırtınada, o karda perişan olurduk vallahi..."

"Ne yaptık canım. Bir şey yaptığımız yok. Kim olsa yapar."

Harun çayından bir yudum aldıktan sonra Ape Seyit'in omuzlarına hafifçe vurarak gülümsedi.

"Ape Seyit çok iyi bir insandır, aslında bütün köy çok iyidir sağ olsunlar. Bu köye ne zaman gelsem ellerinden gelen bütün misafirperverliklerini gösteriyorlar. Muhtar buralarda mı Apo?"

"Yok, evvelsi gün ilçeye gitti. Bugün seçim var ya onun için çağırmışlardı ama

şimdi yollar kapalı, bir haftaya kadar gelemez."

"Ne seçimi yav" diye merakla sordu Mahmut.

"Cemal Paşa'nın seçimi. Ona rey vereceğiz"

"Bizim de dünyadan haberimiz yok."

Koçero boşalan bardağına yeniden çay doldururken Mahmut'a baktı ve bardağını uzatmasını istedi.

"Bu akşama yola çıkalım. Hava daha fazla bozmadan Baykan'a vardık mı, oradan Siirt'e ulaşmamız rahat olur."

Ape Seyit Koçero'nun bu sözlerine itiraz etti.

"Niye böyle erken gidiyorsunuz. Birkaç gün daha kalırsınız iyice bir dinlenirisiniz ondan sonra gidersiniz."

"Yok Apo, yok. Biz gidelim. Yolcu yolunda gerek."

Diğerleri de Koçero'yu onayladıklarını belli eden cevaplar verdiler. Koçero bardağını alarak geriye doğru çekildi. Akşam sobanın yanına bıraktığı yerden tütün tabakasına uzanarak aldı ve kendisine bir sigara sardı. Diğerleri de sırayla sofradan çekilerek sigaralarını sardılar. Kerim ve Sait sofrayı kaldırarak onlara katıldı. Koçero, Sait ve Kerim'den dışarıdaki odunlardan kesebildikleri kadarını öğlene kadar kesmelerini istedi. Ape Seyit itiraz edecek oldu ama Harun onun kolunu tutup sıkınca sesini çıkartmaktan vazgeçti. Kerim ve Sait sigaralarını söndürüp kapının arkasına astıkları ceketlerini giydiler ve dışarı çıktılar. Mahmut ayağa kalkarak su güğümünü aldı ve içindeki suyu mutfakta bir kaba boşalttıktan sonra o da dışarı çıktı. Koçero, Harun ve Ape Seyit odada oturuyorlardı. Koçero ayağa kalkarak yan odaya geçti. Pencereden dışarıyı izliyordu. Kerim ve Sait seçtikleri odunları odunluğa götürüyorlardı. Mahmut da tulumbanın başında durmuş güğümü dolduruyordu. Perdeyi tekrar kapatarak salona Harun ve Ape Seyit'in yanına döndü. Harun ve Ape Seyit yan yana oturmuş

keyifli bir sohbete dalmışlardı. Kapıya doğru yürüyüp ceketini aldı ve dışarı çıktı. Ahıra gidip atları kontrol etmek istiyordu. Kapının önünde Mahmut'la karşılaştı. Mahmut elindeki su güğümüyle Koçero'nun yanından geçerek evin içine girdi. Koçero bulutlara baktı. Vakit öğlene yaklaşmasına rağmen bu kalın bulut tabakasından tek bir güneş ışığı bile sızmıyordu. Hava da çok soğuk değildi. Akşam geldikleri yöne baktı. Tepeler ve dağlar bembeyazdı. Kar her tarafı kaplamıştı. Ahıra yönelerek atları kontrol etti. Hepsi de iyi görünüyordu. Ahırın kapısını kapatarak Kerim ve Sait'in kırdığı odunlardan bir kısmını kucakladı ve eve girdi. Akşam ezanı okunduktan sonra Koçero ayağa kalkarak arkadaşlarına seslendi.

"Hadi artık kalkın, hazırlanın. Bu kadar tembellik ettik yeter, yola çıkma vakti geldi."

Ape Seyit hemen ayağa fırlayarak Koçero'nun koluna girdi.

"Bu ne acele yahu. Durun hele, hiç olmazsa akşam yemeği de yiyelim, sonra yola çıkarsınız."

"Apo, şimdi yemek yersek üzerimize bir ağırlık çöker. Sağ olasın. Yine gecikiriz. Bizim için en iyi vakit bu vakittir. Hazır rüzgar ve kar yokken bir an önce yola çıkalım biz."

Mahmut ve Sait de Koçero'ya hak veriyorlardı, onlar da ayağa kalktılar. Sonra da diğerleri ayağa kalktı, kapının arkasına astıkları ceketlerini giydiler. Egalleri ile yüzlerini iyice örtükten sonra Ape Seyit ile vedalaşarak dışarı çıktılar. Hava kararmıştı ama kar sayesinde ortalık oldukça aydınlık sayılırdı. Atlar karda yürümekte bayağı zorlanıyorlardı. Bu yüzden onlar da atlara binip onları daha fazla yormak yerine yürüyebilecekleri yol boyunca yayan gidip sonra atlara binmeye karar verdiler. Yarım saat sonra köyü ilk gördükleri tepeye varmışlardı. Koçero arkasına dönerek köye baktı. Köyün ışıklarını hala seçebiliyordu. Bu küçük tepeden aşağı inecekler sonra hemen karşıdaki bir başka küçük tepeyi de aşıp yola çıkacaklardı. Koçero adımlarını sıklaştırarak Harun'un yanına ilerledi. Egalinin ön kısmını biraz indirerek yolu işaret etti.

"Yol şu tepenin ardındaydı değil mi?"

Harun kafasını sallayarak onayladı. Koçero yüzünü tekrar kapattı ve yavaşlayarak kafilenin en arkasında kaldı. İlk tepeden

inip ikincisine tırmanmaya başladılar. Karlara bata çıka zorlukla ilerliyorlardı. Koçero, içinden karın yağmamasına ve rüzgarın olmamasına şükür ediyordu. Tepenin zirvesine ulaşmaları iki saatlerini almıştı. Koçero biraz durup soluklandıktan sonra sağına ve soluna bakındı. Tırmanmaya başlarken kafilenin en arkasındaydı ama tepeye ilk önce o varmıştı. Durup arkadaşlarını beklemeye başladı. Bu arada da etrafı incelemek için boynundan dürbününü çıkarıp tepenin aşağısını ve yolu izlemeye başladı. Ortalıkta endişelenecek herhangi bir hareketlilik görünmüyordu. Sol tarafına dönüp baktığında kendilerine oldukça yaklaşmış bir kafilenin tepeye doğru çıktığını fark etti. Hemen yere uzanarak kendini sakladı ve kafileyi izlemeye başladı. Arkadaşları tepeye vardıklarında Koçero onlara da eliyle gelen kafileyi işaret ederek yere yatmalarını söyledi. Şimdi hepsi tepenin zirvesinde uzanmış dikkatle kendilerine doğru yaklaşan grubu izliyordu. Koçero, dürbünü gözünden indirip arkadaşlarına baktı.

"Dokuz kişiler. Hepsi de atlı ve silahlı. Buraya yaklaştıklarında onlara sesleneceğim. Dikkatli olun eğer ateş ederlerse siz de karşılık verin."

Mahmut sinirli bir şekilde Koçero'nun sözünü kesti.

"Sakın öldürmek için ateş etmeyin. Çok büyük ihtimalle onlar da kaçaktan dönüyorlar ya da kaçağa gidiyorlardır."

Koçero dürbünü boynuna tekrar astı. Artık çıplak gözle de çok rahat bir şekilde görebiliyordu onları. Hepsi nefeslerini tutarak yan yana uzanmış elleri tetikte kendilerine yaklaşmakta olan grubu izliyordu. Koçero grubun kendilerine iyice yaklaşmasını bekledi. Tam tepenin ortasında kendilerinden yaklaşık yüz metre ilerdeydiler. Biraz daha yaklaşmalarını bekledi. Adamların yüzlerini de rahatlıkla seçebiliyordu artık. Yüzünü tüfeğine yaslayarak iyice nişan aldı. Nefesini tuttu ve olanca gücüyle bağırdı.

"Durun! Kimsiniz?"

Tepenin ortasından ilerlemeye çalışan grup Koçero'nun bağırması üzerine kısa süreli bir hareketlilik yaşadıktan sonra kendilerini yere atıp siper aldılar. Koçero en öndeki adamın kendisini işaret ederek bir şeyler söylediğini duyabiliyordu ancak ne dediğini anlamıyordu. Bir kez daha bağırdı, "Sakın ateş..."

Cümlesini tamamlayamadan üzerine kurşun yağmaya başladı. Koçero yüzünü kara bastırarak kendini korumaya çalıştı. İlk salvoyu atlattıktan sonra yanağını tekrar tüfeğe dayayarak kendisine en yakın olan adama doğru ateş etmeye başladı. İlk ateşle birlikte arkadaşları da rast gele ateş etmeye başlamışlardı. Kurşun sesleri karşıdaki tepelere çarpıp yankılanıyordu. Koçero, mermisi bitince mekanizmasını çekerek tüfeğine yeni kovan yerleştirdi ve tekrar ateş etmeye başladı. Aşağıdakiler yukarıdan gelen bu yaylım ateşi karşısında şaşırmış olmalıydılar. Sadece bir ses duymuşlar, etrafta da kimseyi görememişlerdi. Koçero aşağı bakarak kendisine hedef aradığı vakit aşağıdan artık kendilerine doğru ateş edilmediğinin farkına vardı. Birden atların ardından yolun ters tarafına doğru koşan adamları gördü. Arkadaşları henüz ne olduğunun farkına varmamışlar ve ateş etmeye devam ediyorlardı. Koçero elini kaldırarak ayağa kalktı.

"Ateşi kesin, ateşi kesin."

Kurşun sesleri kesilmişti. Bir süre ayakta atların olduğu noktayı gözledi dikkatle. Hiçbir hareketlilik görünmüyordu. Yalnız bir at en önde vurulmuş yatıyordu. Diğerleri de ayağa kalkarak atlara doğru bakmaya başladılar. Kerim heyecandan titreyen ellerine hakim olmaya çalışarak Koçero'nun yanına doğru ilerledi.

"Ne oldu? Öldürdük mü hepsini?"

Koçero gözlerini atlardan ayırmadan başını salladı.

"Kaçtılar ama yine de dikkatli olmalıyız. Tuzak kurmuş olabilirler."

Mahmut boynundaki dürbünü çıkararak atların olduğu yeri izlemeye başladı.

"Yerde yatan birisi var orada. Yaralı görünüyor."

Koçero, Mahmut'un işaret ettiği yöne baktığında orada yerde yatan birinin olduğunu gördü. Sait ve Kerim'e işaret ederek tepede kalmalarını söyledi.

"Bize doğru gelen birisi olursa haber verin. Sakın kendi başınıza ateş etmeyin. Harun, sen iyice sağa açıl oradan aşağıya in, ben sola doğru gideceğim, Mahmut da tam buradan insin. Etrafı iyice kontrol ederek inelim. Dikkatli olun, tuzağa düşmeyin. Harun, Koçero'nun sözünü bitirmesi üzerine hafifçe eğilerek sola

doğru ağır ağır ilerlemeye başladı. Tüfeğini omzuna dayamış elleri tetikteydi. Koçero da yol tarafına doğru açılmaya başladı. Mahmut ikisinin de biraz uzaklaşmasını bekledikten sonra sürünerek aşağıya doğru ilerlemeye başladı. Koçero neredeyse, Harun'un olması gerektiğini söylediği yere kadar ilerledikten sonra etrafına dikkatlice bir göz atıp atların olduğu noktaya yöneldi. Şu ana kadar kimselerle karşılaşmamışlardı. Tepeye doğru bir göz attığında Sait ve Kerim'in tüfekleri ile nişan almış bir şekilde oturduklarını gördü. Gizlenme gereği bile hissetmemeleri onu kızdırmıştı. Yavaşça ilerlemeye başladı. Atların yanına vardığında Mahmut ve Harun'u yerde yatan adamın yanı başında gördü. Onlara doğru koştu. Mahmut kafasını adamın göğsüne dayamış kalp atışlarını dinlemeye çalışıyordu. Bembeyaz kar tabakası kan gölüne dönmüştü. Koçero ceketinin cebinden eşkıyaların bir çoğunun yaralanmalara karşı yanlarında taşıdıkları fısfıs dedikleri püskürtmeli ilacı çıkardı ve yerde yatan yaralının yarasının üzerine sıkmaya başladı. Ancak artık çok geçti. Adam ölmüştü. Mahmut bir süre hareketsiz bir şekilde öylece dizlerinin üzerinde durdu. Gözlerini ölünün gözlerinden ayırmıyordu. Sinirle ayağa kalkarak Koçero'nun yanına yürüdü. Sesi titrek ve derinden çıkıyordu.

"Biz buraya adam vurmaya gelmedik."

Koçero elindeki ilaç pompasını ceketinin cebine yerleştirdi. Kafasını önüne eğerek cevap vermeden Mahmut'un yanından yürüyüp gitti. Tepeye doğru işaret ederek ayağa kalkmış kendilerini izlemeye çalışan Kerim ve Sait'e aşağıya gelmelerini işaret etti, sonra da dönüp Harun'a baktı. Harun, sağda dağ yoluna doğru giden patikadan aşağısını izliyordu. Bir süre etrafını izledikten sonra tekrar arkadaşlarının yanına döndü. Koçero yerde dört tane ölü at saymıştı. Beş tanesi de sağdı. Atların hepsi de yüklüydü. Bu adamlar kaçağa yeni gidiyor olmalıydılar. Yerde yatan atlardan birinin sırtındaki eşyalar etrafa saçılmıştı. Koçero biraz aşağıya yürüyerek ölü atın yanına kadar geldi. Yere dağılan eşyaları kontrol etti. Küçük beyaz çuvalın ağzını açınca içinin afyon dolu olduğunu gördü. Hemen diğer paketleri kontrol etti. Bütün paketlerde afyon vardı. Koçero biraz daha sağında bulunan diğer ölü atın yanına gitti ve atın sırtında yan yatmış olan yükünün içine baktı. Bu

da afyonla yüklüydü. İlk hayvandan aldığı paketle Mahmut'a doğru hızlı adımlarla yürüdü. Onun yanına vardığında nefes nefese kalmıştı. Ağzından ve burnundan çıkan buharlar bıyık uçlarının buz tutmasına neden olmuştu. Mahmut ölü adamın üzerinden çıkan kimliğini okumaya çalışıyordu. Koçero Mahmut'un omuzlarına dokunarak kendine doğru çevirdi. Elindeki paketi havaya kaldırdı.

"Bütün atlar afyonla yüklü."

Mahmut, Koçero'nun elindeki paketi aldı ve içine baktı. Gerçekten de afyondu bu. Hemen sağında ayakta duran atın yanına yürüdü. Atın sırtında tepeleme yüklü eşyaları çözdü ve paketlerden birini açtı. Bu da afyondu.

"Bütün atların üzerleri tepeleme afyonla yüklü."

En uzaktaki atın üzerindeki yükten bir paketi açmış kendilerine böyle sesleniyordu Harun. Kerim ve Sait yapacaklarını şaşırmış bir şekilde bir o tarafa bir bu tarafa bakıyorlardı. Harun elindeki paketle Koçero ve Mahmut'un yanına doğru yürüdü. Tüfeğini omzuna çaprazlamasına asmıştı artık. Elindeki paketi Koçero'nun ayaklarının dibine bıraktı. Yüzünde halinden memnun kocaman bir gülümseme vardı.

"Bu atların hepsinin yükü afyon. Burada yüzlerce kilo afyon var."

Mahmut eğilerek Harun'un yere bıraktığı paketi aldı ve içinden bir parça afyon çıkararak kokladı. Sonra ağzına alarak çiğnedi.

"Birinci kalite."

Koçero Sait ve Kerim'i yanlarına çağırdı. Birini sağ, birini de sol tarafa göndererek nöbetçi durmalarını istedi. Kerim ve Sait kendilerine söylenileni yaparak sağa ve sola doğru ilerleyip etraflarını izlemeye başladılar. Harun, Koçero'nun ayağının dibine attığı paketi yerden alarak ağzını sıkıca kapattı.

"Şimdi ne yapacağız?"

Koçero dudaklarını bükerek omuzlarını yukarıya doğru kaldırdı.

"Ne bileyim, ne yapacağımızı. Bu kadar malı nereye götürürüz?"

Mahmut, Harun'un koluna dokunarak adamların kaçtığı yönü gösterdi. İki küçük tepenin arasından dolanan geniş bir patikadan kaçmışlardı.

"Kimseyi görebildin mi?"

"Yok kimseyi göremedim ama, yerde kan izleri vardı. Tahminime göre iki ya da üç yaralıları var. Ancak yaraları ağır değil galiba."

Mahmut kafasını öne doğru eğdi. Eliyle açılmış olan egalinin ucunu çekerek düzeltti.

"Kim olduğumuzu bile bilmiyorlardır. Şimdi ne yapacağız, bu kadar malı nereye götüreceğiz? Tekrar sınırı geçip satalım mı bu malları hemen?"

Koçero yüzünü buruşturarak cevap verdi.

"Şimdi bu malları alıp tekrar sınırı geçmek tehlikelidir. Çatışma haberi en geç akşama kadar bütün her tarafa yayılır. Ayrıca jandarma da çok geçmeden buraya damlar. Ne yapacaksak acele etmeliyiz."

Harun elinde tuttuğu paketi omzuna attı. Etrafına bakındı. Sait ve Kerim dikkatlice yolu izliyorlardı.

"Bence ölen hayvanlardaki malları hemen sağ kalanlara yükleyelim. Sonra da geri dönüp Teli'ye gidelim. Malları orada güvenilir birine emanet edebiliriz. Köyün hepsi beni tanır, sever. Oradan da Siirt'e gideriz. Orada bir müddet ortalığın yatışmasını bekleriz, sonra da gelip malı alırız."

Koçero ve Mahmut bir süre cevap vermeden etraflarını izlediler. Yapacak daha mantıklı bir şey olmadığına karar verdiler. Koçero, Kerim ve Sait'e seslenerek yanına gelmelerini istedi. Hepsi bir araya gelince hemen harekete geçerek ölü atların yüklerini aldılar ve diğer hayvanların sırtına yüklediler. Yarım saat içinde bütün işlerini bitirmişlerdi. Koçero yerde cansız yatan kaçakçıya gözlerini dikti.

"Buna ne yapacağız?"

Hepsi birden gözlerini cesede diktiler. Adamın yüzü bembeyaz olmuştu. Harun cesedin yanına doğru yürüdü.

"Atının bacaklarının arasına götürelim. Nasıl olsa arkadaşları geri geleceklerdir. Bu arada ben de Mahmut'la beraber atları kö-

ye götüreyim. Hazır hava iyi, acele edersek bir saate kadar burada oluruz. Bizi şu karşıki tepelerde bekleyin."

Koçero, Sait ile göz göze geldi. Beraberce cesede doğru yürüdüler. Cesedin ellerinden tutarak biraz arkasında yatan ata doğru sürüklediler. Adamın elleri buz gibiydi. Koçero bütün vücudunda garip bir titreme hissetti. Gözlerini cesetten kaçırarak yukarıya doğru çevirdi. Sait, cesedin ayaklarından tutmuş Koçero'ya yardım ediyordu. Adamı atın ayaklarının arasına iyice yerleştirdikten sonra hızla yanından uzaklaştılar. Geri döndüklerinde Mahmut ve Harun'un köye doğru yola çıkmış olduklarını gördüler. Onlar da üstlerini düzelttikten sonra ilk pusu kurdukları tepeye çıktılar ve atların yanına döndüler. Atlarına binip Harun'un işaret ettiği epeye dogru sürdüler. Vakit gece yarısına iyice yaklaştığında Harun ve Mahmut göründü. Tepenin rüzgar ve kar almayan bir noktasında büyükçe bir kayanın altındaki oyukta bekleyen Koçero, Sait ve Kerim önlerinde uzanan uçsuz bucaksız kar denizini izliyorlardı. Mahmut ve Harun karın beyazlığıyla aydınlanan gecenin ortasında iki karaltı şeklinde görünüyorlardı Bulundukları kayanın dibine vardıklarında durup yukarıya baktılar. Koçero kayanın önünden onlara el sallayarak yukarıya, yanlarına gelmelerini işaret etti. Mahmut ve Harun atlarından inerek yukarıya doğru tırmanmaya başladılar. On dakika kadar sonra arkadaşlarının yanlarına varmışlardı. Atlarını kayanın arkasında küçük bir ağaca bağladılar. Kovuğun içine geldiler. Yerler kuruydu. Bir köşeye çömelerek oturdular. Harun derin bir nefes alarak alnında biriken terleri egalinin ucuyla sildi.

"Tamamdır. Malları güvenli bir yere yerleştirdik. Bizden başka kim giderse gitsin alamaz oradan. Ayrıca olay hakkında da bizimle ilgili hiç bir şey anlatamazlar. Bu olayın bizimle ilgili olduğunu kimse bilmeyecek."

Koçero şalvarından tabakasını çıkararak bir sigara sardı.

"İyi o zaman. Hadi biraz dinlendikten sonra vakit kaybetmeden yola düşelim. Sonra da geri geliriz."

Eski Dostlar !

Koçero, arkadaşlarıyla birlikte Tatvan yakınlarında yaşadıkları olaydan sonra, Siirt'e geri dönmüş. Tatvan'da meydana gelen çatışma kısa sürede bölgede hızla yayılmış ve herkes öğrenmişti. Ancak herkes bu çatışmanın jandarma ve kaçakçılar arasında meydana geldiğini sanıyordu. Yakın çevrelerinden başka kimse Koçero ve arkadaşlarının bu çatışmanın içinde olduğunu bilmiyordu. Bu gerçek, kısa sürede eşkıyalar arasında kulaktan kulağa yayılmaya başladı. Koçero ve arkadaşlarının Tatvan'da çatışmada ele geçirdikleri afyonun miktarı tam bir ton yüz kiloydu ve bu miktar da herkesin ağzının sulanmasına neden oluyordu. Koçero, üç gündür Kurtalan'ın bir dağ köyünde kalıyordu. Gece sabaha kadar bütün olayları ayrıntısıyla kafasında tekrar tekrar düşündü. "En iyisi Suriye'ye gitmeden, hemen Tatvan'a dönmek ve malı alıp bir an önce elden çıkartmak" diye geçirdi içinden. Sabah, ilk işi bütün arkadaşlarını toplamak oldu. düşündüklerini onlara da açıkladı. Harun hariç, hepsi de en doğrusunun bu olduğunu kabul edince hiç vakit kaybetmeden Tatvan'a gitmeye karar verdiler. Harun, Batman'a gitmesi gerektiğini söyleyerek onlarla birlikte gelmek istememişti. Onlar da Harun'la daha sonra görüşmek üzere anlaşıp Siirt'te bir gece kaldıktan sonra, ertesi akşam yola çıktılar. Yolları üzerindeki hiçbir köye uğramadan sadece ihtiyaç molası vererek ilerliyorlardı. Siirt'ten çıktıklarından beri kar kesilmiş, yerini şiddetli bir yağmura bırakmıştı. Koçero, yorgunluktan yürümekte zorlanan atının sırtını okşayarak tam karşısındaki tepeye doğru sürdü. Atını tam tepenin üzerinde durdurup ileride görünen köye doğru baktı. Gök yarılmış gibi yağmur yağıyordu. Başına sardığı egalinin ucundan yüzüne doğru akan suları koluyla sildikten sonra dönüp arkasına baktı. Arkadaşları ile arayı bir hayli açmıştı. Atından inerek onların kendisine yetişmelerini bekledi. İlk gelen Mahmut oldu.

"Geldik sonunda."

Koçero atının yanında durmuş ona bakıyordu. Kafasıyla onu onayladıktan sonra köyün girişindeki ilk evi işaret etti.

"Ape Seyit'in evi. Sen onunla beraber gitmiştin, malları oraya mı bıraktınız?"

Mahmut atından atlayarak Koçero'nun yanına yürüdü. Bütün elbiseleri su içinde kalmıştı. Balçıklaşan toprakta yürümek bir hayli zordu. Atlar da bu zor şartlar altında oldukça yorulmuşlardı. Vücutlarından buhar yükseliyordu.

"Evet, onun evine bırakmıştık. Fazla vakit kaybetmeden gidip alalım malları."

"Ya vermek istemezse! O zaman ne yapacağız? Öldürecek veya zor kullanacak değiliz ya..."

"Bunu şimdilik düşünmeyelim, elbette ona bir zarar veremeyiz. Hele şimdilik bir varalım oraya, gerisini o zaman düşünürüz."

Bu arada arkalarından gelen Sabri ve Kerim de onlara yetişmişti. Koçero ve Mahmut tekrar atlarına binerek Ape Seyit'in evine doğru ilerlemeye başladılar. Evin önüne vardıklarında atlarından inerek kapıya doğru yürüdüler. Vakit gece yarısına doğru geliyordu. Yoğun bulutlardan dolayı gece zifiri karanlıktı. Ancak birkaç metre ötesini görebiliyorlardı. Koçero kapının önünde durdu ve eliyle tahta kapıya birkaç kez vurdu. Mahmut ve diğerleri de hemen arkasında durdular. Biraz bekleyip bu defa daha hızlı vurdu kapıya. İçeriden hiç ses gelmiyordu. Koçero arkasına dönerek Mahmut'a baktı.

"Evde değil mi acaba?"

Tekrar kapıya doğru hareketlendiği anda içeriden Ape Seyit'in sesini duydular;

"Bu saatte gelen kim?"

"Ape Seyit biziz, Koçero ve Mahmut."

Tahta kapı yavaşça açıldı. Ape Seyit yüzünde kocaman bir gülümsemeyle karşılarında duruyordu.

"Vay siz hoş gelmişsiniz sefalar getirmişsiniz. Girin, girin içeri durmayın öyle kapıda."

Ape Seyit yana çekilerek Koçero ve arkadaşlarının önünü açtı. İçeri girdiklerinde hepsinin elbiselerinden akan sular kapının önünde küçük bir su birikintisi meydana getirmişti. Evin içerisi hiç değişmemişti. Salondaki soba gürül gürül yanıyordu. Koçero ayakkabılarını çıkararak sobanın yanına gitti. Ellerini sobanın üzerinde ovuşturarak ısıtmaya çalıştı.

"Nasılsın Ape Seyit? İyisin inşallah."

"Çok şükür oğul. İyiyim, aynı bıraktığınız gibi. Harun yok mu, gelmedi mi sizinle beraber?

Koçero yüzünü buruşturdu, Ape Seyit'in görmemesi için de kafasını önüne eğdi

"Yok, gelmedi o bu sefer. Zaten bizim işimiz de çok uzun sürmeyecek inşallah. Hemen geri dönmeyi düşünüyoruz ."

"Hemen mi? Bırakmam vallahi, bu gece misafirimsiniz. Durun ben size hemen bir çay koyayım. Yemeği ısıtayım."

Ape Seyit hemen mutfağa geçti. Mahmut da sobanın yanına gelerek ellerini ısıtmaya başladı. Koçero arkasına döndü, Kerim ve Sabri'ye baktı. Onlar hâlâ kapının önünde öylece bekliyorlardı.

"Ne duruyorsunuz öyle. Gelsenize, ısının biraz. Rahat olun. Ape Seyit güvenilir bir tanıdıktır. Girin hadi."

Kerim ve Sabri üzerinden su damlayan ceketlerini çıkararak kapının arkasındaki çivilere astılar ve sobanın yanına gittiler. Ape Seyit mutfaktaki işini bitirdikten sonra tekrar odaya döndü.

"Oho, siz kötü ıslanmışsınız. Durun ben size havlu getireyim. Siz de elbiselerinizi çıkarıp sobanın üzerine asın, kurusunlar."

Koçero yanından geçip kapının sağındaki odaya girmeye çalışan Ape Seyit'in kolundan yavaşça tuttu.

"Zahmet etme Apo, o kadar uzun kalamayacağız. İşimiz acele. Hele bir yanımıza gel de seninle biraz konuşacaklarımız var"

Ape Seyit Koçero'nun kendisini kolundan tutmasından oldukça tedirgin olmuştu. Tedirginliğin izleri yüzüne yansıyordu. "Hayırdır oğul. Kötü bir şey mi oldu, bir yanlışımızı mı gördün?"

Koçero, Mahmut'a baktı. Mahmut kafasını eğmiş sobanın yanışını izliyordu. Ape Seyit'in olduğu tarafa bakmamaya çalışıyordu. Koçero bıyıklarını burduktan sonra derin bir nefes aldı. Ape Seyit'e baktı. Yaşlı adam oldukça korkmuş görünüyordu."Korkma Apo, bizden sana zarar gelmez. Biz sadece sende olan emanetimizi almaya gelmiştik."

Ape Seyit'in yüzü birden bire bembeyaz oldu. Yutkunarak başını öne eğdi.

"Hangi emaneti oğul?"

Koçero elini yavaşça kaldırarak Ape Seyit'in omzunun üzerine koydu. Gülümsemeye çalışarak yüzüne baktı. Yaşlı adamın dudakları kurumuştu. Gözlerini kaçırıyordu.

"Harun'un bıraktığı malı Apo, onu almaya geldik."

Ape Seyit hiç ses çıkarmıyordu. Koçero elini Ape Harun'un omzundan çekerek şalvarının cebine soktu. Şalvarın cebi de ıslanmıştı. Ellerini çıkararak gömleği ile kurulamaya çalıştı. Mahmut da onlara doğru yaklaşmış Ape Seyit'e bakıyordu. Yaşlı adamdan hâlâ hiçbir ses çıkmıyordu. Mahmut, Koçero'ya bir bakış fırlattıktan sonra Ape Seyit'e seslendi.

"Apo, o akşam benle Harun gelip sana emaneten biraz eşya bırakmıştık ya, onları almaya geldik biz. Sana bir zararımız olmaz, korkma bizden."

Ape Seyit kafasını yavaşça kaldırarak Mahmut'a baktı. Derinden ve titrek çıkan bir sesle konuşmaya başladı.

"Doğru oğul, doğru da... Bana emaneti bırakan Harun oldu. Emanet ederken de bana yemin ettirdi, kendisinden başka kim olursa olsun vermeyeyim diye. Hatta size bile..."

Koçero ve Mahmut ardına kadar açılmış gözlerle birbirlerine baktılar. Koçero Ape Seyit'in yüzüne sert sert bakarak, "Yani şimdi sen bize vermeyecek misin o malı?" dedi.

Ape Seyit'in yüzü ağlamaklı bir hal almıştı. Kafasını önüne eğdi ve iki yana salladı.

"Veremem oğul. Yemin ettim ve emanete de ihanet edemem. Anlayın beni. Harun'la beraber gelin alın malı, sonra ne yaparsanız yapın. Ama onsuz size veremem."

Koçero ve Mahmut birbirlerinin yüzlerine bakıyorlardı. Odada gergin bir hava vardı. Kerim ve Sabri'nin tüfeğine doğru hareketlendiğini gören Koçero sert bir yüz ifadesi ile onlara herhangi bir şey yapmamalarını işaret etti. Koçero ceketinin iç cebinden tütün tabakasını çıkartarak bir sigara sardı. Derin bir nefes çekerek Ape Seyit'e döndü.

"Ape Seyit, bak o mal bizim malımız. Harun sana emanet etmiş. Şimdi bizim malımızı bize geri vermeyecek misin yani?"

Ape Seyit bir süre hiç sesini çıkarmadı. Kafasını yavaşça kaldırarak Koçero'ya baktı.

"Oğlum, yemin ettim, veremem. Ayrıca emanete de hıyanet edemem. İsterseniz beni öldürün ama size o malı veremem."

"Ape Seyit, bizden sana bir zarar gelmez. Çıkar kafandan bunu. Ama biz ne yapalım şimdi, sen söyle. Bizim malımızı vermiyorsun bize."

"Oğlum dedim ya, Harun'la Mahmut gelip o malı buraya bıraktıkları zaman Harun bana yemin ettirdi. Kendisi olmadan malı siz dahil kimseye vermemem için. Harun'la beraber gelin alın malı. Ama ondan hariç beni öldürseniz de ne malın yerini söylerim, ne de size veririm."

Koçero sigarasının külünü sobanın içine silktikten sonra Mahmut'a döndü.

"Ape Seyit'ten başka kimse yok muydu burada."

"Yoktu. Size yetişmek için atları buraya getirip ahıra bağladık. Apo da bize malları ertesi akşam saklayabileceği çok uygun bir yer olduğunu söyledi sadece."

Koçero, Sabri ve Kerim'e dönerek kapıyı işaret etti.

"Hele bir gidin ahırı iyice arayın bakalım, orada mı saklamış acaba malları."

Kerim ve Sabri hızla kapıdan çıkarak ahıra gittiler. Ape Seyit arkalarından bakıyordu. Koçero sigarasından son nefesini çekerek sobanın içine attı.

"Şimdi ne yapacağız Mahmut?"

Mahmut dudaklarını bükerek "Bilmiyorum" dedi.

"Hele bir Kerim ve Sabri gelsinler de bakalım duruma. Ahırda da yoksa burada durmamızın çok anlamı yok."

Yaşlı adam kafasını önüne eğmiş hiç sesini çıkarmıyordu. Koçero odanın içinde bir ileri bir geri yürümeye başladı. Aradan on dakika kadar zaman geçtikten sonra Kerim ve Sabri içeri girdiler. Mahmut ve Koçero aynı anda atıldılar;

"Bir şey bulabildiniz mi?"

Kerim ve Sabri kafalarını iki yana sallayıp omuzlarını kaldırdılar.

"Hiçbir şey yok, ahır bomboş."

Koçero Ape Seyit'in yanına yaklaşarak omuzlarından tuttu.

"Son sözün bu mu Apo, vermeyecek misin bize malı şimdi."

Yaşlı adam kafasını hiç kaldırmadan sessizliğini sürdürdü. Koçero yaşlı adamın titrediğini hissedince omuzlarını bırakarak odanın içinde tur atmaya başladı. Mahmut sobanın başında durmuş, ne yapacağını bilemez halde göz ucuyla Koçero'yu süzüyordu. Kerim ve Sabri kapının önünde elbiselerinin uçlarını sıkarak kurutmaya çalışıyorlardı. Yağmur pencereye vuruyordu. Koçero iç odalardan birine girerek perdeyi aralayıp dışarıyı gözetlemeye çalıştı. Hiçbir şey göremeyince sinirli bir hareketle perdeyi kapatarak salona geri döndü.

"Burada durmamızın bir anlamı yok o zaman. Hadi gidelim."

Kerim ve Sabri ne olduğunu anlamaya çalışarak Koçero'ya bakıyorlardı. Mahmut kafasını sallayarak elbisesini düzeltti.

"Doğru söylüyorsun. Burada durmamızın bir anlamı yok. Apo bize vermeyecek malı, gidelim artık."

Koçero kapıya doğru yürüdü. Kerim ve Sabri kenara açılarak Koçero'ya yol verdiler. Tam kapının önünde durdu ve arkasına dönmeden Ape Seyit'e seslendi.

"Apo sen doğrusunu yapıyorsun, üzülme. Keşke herkes senin kadar namuslu, sözünün eri olsaydı. Ne yazık ki bu dünyada namussuzların hepsi senin gibi namusluların arkasına gizleniyor"

Yaşlı adam kafasını güçlükle kaldırarak Koçero'ya döndü. Oldukça bitkin ve üzgün görünüyordu.

"Oğlum kızma bana, kırılma da... Ne yapayım, yemin ettim bir kere."

Koçero Ape Seyit'e cevap vermeden dışarı çıktı. Mahmut sobanın yanından kapıya doğru yürüdü. Ape Seyit'in yanından geçerken yavaşça koluna dokundu.

"Boş ver Apo, sen üzülme bir çaresine bakarız biz."

Bahçede bağladıkları atlarına binerek hızla geldikleri yöne doğru ilerlemeye başladılar. Tepeye vardıklarında durdular. Yağmur şiddetini arttırarak yağmaya devam ediyordu. Mahmut atını Koçero'nun yanına doğru sürdü. Yüzüne sardığı egalinin ucunu indirdi.

"Şimdi ne yapacağız?"

"Bilmiyorum ama ben önce Suriye'ye gideceğim. Orada biraz kaldıktan sonra da geri döneceğim. Şimdi mevsim kış, hareket et-

memiz çok zor, en iyisi havaların biraz ısınmasını beklemek. Nisan sonu gibi ben Suriye'den çıkarım. Önce Beşiri'ye gidip bir iki arkadaş alırım yanıma sana da haber gönderirim. O zaman Aynbaran'ın oradaki bağda buluşuruz."

Sonra birden susarak tepeden aşağıya inen karalık yola dikti gözlerini. Oldukça sinirli görünüyordu. Atın mahmuzlarını hızla kendine çekti. Kelimeler ağzından tek tek ve ıslık gibi çıkıyordu.

"Ama yemin olsun ki, Harun'un ölümü benim elimden olacak!"

Mahmut, Koçero'nun gözlerindeki nefreti görünce bir an konuşup konuşmamakta kararsız kaldı. Sonra da kendi düşüncelerini söylemenin yeri olmadığına karar verdi.

"Bence de en doğrusu bu. Biz Siirt'e geri dönelim, senden haber bekleyelim. Hem belki orada Harun'u da buluruz ve alıp buraya getirir, malları alırız."

Koçero karanlığın içine bakıyor, Mahmut'un söylediklerini duymuyor gibiydi. Sinirden rengi gitmiş, buz tutmuş bıyıklarının uçlarını kemiriyordu. Mahmut, atını çevirerek Kerim ve Sabri'ye döndü.

"Siirt'e gidiyoruz!"

***

Harun Beşiri'den Batman'a doğru gidiyordu. Yörede özel arabası olan ender kişilerden biriydi. Direksiyonun başında dümdüz uzanıp giden yola dalmıştı. Kafasında onlarca soru vardı. Acaba el koydukları malı diğerleri ile paylaşsa mıydı? Durum oldukça kötü görünüyordu. Şimdi hepsi ağız birliği etmiş gibi kendisinin peşine düşeceklerdi. Zaten Koçero ve Sabri'nin kendisini öldürmek için yemin ettiklerini söylemişti bir arkadaşı ona. Kafası oldukça karışıktı. Şimdi ne yapmalıydı? Düşüncelerinden sıyrılmak istedi, torpido gözünden çıkardığı filtreli sigaradan yaktı bir tane.

"Off, hele bir Şeyh H'nin yanına gideyim, o bir çare bulur bana."

Yarım saat sonra Batman'daydı. Doğruca Şeyh'in evine sürdü arabayı. Şeyhin evi kentin en işlek yerinde, iki katlı bahçeli ol-

dukça iyi görünümlü bir evdi. Arabayı evin önüne park ettikten sonra bahçe kapısına yürüdü. Yüksek duvarlarla çevrili bahçeye demir bir kapıdan giriliyordu. Demir kapıya sertçe birkaç defa vurup kapının çiçek desenli mazgal aralıklarından izlemeye başladı. Bahçe kapısının tam karşısında evin giriş kapısına çıkan merdivenlerin ışığı yandı ve kapı açıldı. Kapıyı açan yirmili yaşlarda genç biriydi. Kapıya doğru seslendi.

"Kim o?"

"Aç kapıyı Saim, benim Harun. Şeyh beni bekliyor."

Genç adam ayakkabılarını giyerek merdivenlerden koşar adımlarla indi. Bahçe kapısının sürgüsünü açarak Harun'a elini uzattı.

"Harun abi hoş geldin. Şeyhim de seni bekliyordu, buyur."

Harun gencin uzattığı elini sıkarak bahçeye girdi. Beraberce eve doğru yürüdüler. Merdivenleri çıktılar. Harun kapının önünde ayakkabılarını çıkarıp içeri girdi. Saim, Harun'un önünden giderek giriş kapısının tam karşısındaki odanın kapısını açtı. Evin kapısında odaya kadar olan hole son derece şık ve pahalı bir yolluk serilmişti. Duvarlara Kâbe ve bazı kutsal mekânların resimleri asılmıştı. Odanın sarı ışığı koridoru aydınlatıyordu. Harun odanın girişinde durup içeriye baktı. Şeyh odanın tam köşesine kurulmuş oturuyordu. Yerlerde İran halıları vardı. Yüzünde geniş bir gülümsemeyle Harun'a bakıyordu.

"Gel Harun, gel. Ben de seni bekliyordum."

Şeyh yetmiş yaşlarında kısa boylu zayıf biriydi. Bembeyaz sakalları göğsüne kadar uzanıyordu. Başındaki beyaz sarığı onu olduğundan daha uzun gösteriyordu. Harun seri adımlarla şeyhe doğru yürüyüp cüppesinin eteklerini öptükten sonra ellerini önünde birleştirerek karşısında durdu.

"Geç otur şöyle Harun, rahat ol."

Şeyh elindeki doksan dokuzluk tespihi kucağına alarak ayaklarını vücuduna doğru çekti.

"Eee nasılsın bakalım Harun? Maşallah iyi gördüm seni."

"Sağlığınıza duacıyım şeyhim. İyiyiz çok şükür."

"İyi, iyi. Sizinkiler nasıl? Amcanlar, iyidirler inşallah. Gerçi iyi haberlerini alıyoruz ama..."

"Onlar da iyidir. Sizlere selamları var efendim."

"Söyle bakalım derdin nedir? Bakalım derdine derman olacak güç var mıdır bizde?"

Harun kafasını önüne eğerek ayaklarının ucuna baktı. Söze nasıl başlayacağını bilemiyordu. "Şeyhim biliyorsun ben Koçero ve diğer mahkumlarla beraber gezerim çoğu zaman. Geçen ay biz Tatvan'da bir vukuat işledik. Bu vukuattan sonra aramızda bir anlaşmazlık oldu. Ben de yolumu ayırdım onlardan. Şimdi Tatvan'daki o vukuatı bahane ederek beni suçluyorlarmış, duyduğuma göre. Koçero ve diğerleri de beni öldürmek için yemin etmişler."

Şeyhin suratında ciddi bir ifade belirdi, Harun'un anlattıklarından sonra. Sağ ayağını bükerek üzerine oturdu. Gözlerini kısmış Harun'a bakıyordu.

"Bak Harun, eğer sana yardım etmemizi istiyorsan olanları detaylı bir şekilde anlat ki ne yapabileceğimizi bilelim."

Harun yutkunarak kafasını önüne eğdi. Ne diyeceğini bilemiyordu, şimdi ne yapmalıydı. Aklından bir sürü şey geçiyordu. Yutkunarak şeyhe baktı ve bütün olayları anlatmaya karar verdi. Bitlis'te olayları bütün ayrıntısıyla anlattı. Tedirgin olmuş bir şekilde şeyhe baktı. Şeyh susmuş düşünceli bir ifadeyle ona bakıyordu.

"Demek mesele bu."

Harun yutkunarak kafasını salladı. Şeyh elindeki tespihi yanındaki ceviz ağacından yapılmış işlemeli sehpanın üzerine bıraktıktan sonra derin bir iç çekti.

Kelimelerini tartarak ve tane tane konuşmaya başladı.

"Eğer mesele bana anlattığın gibiyse sorun çıkmaz inşallah. Merak etme sen. Ben Koçero'nun Suriye'de yanında kaldığı Haco'lara haber gönderirim. Onlar beni kırmazlar. Bir bakalım ne yapabiliriz?"

Harun'un yüzünde büyük bir rahatlama ifadesi belirdi. Kafasını kaldırarak şeyhe baktı. Şeyhin yüzünde ciddi bir ifade vardı. Oturduğu koltuktan ayağa kalkarak gerindi. Harun şeyhin ayağa kalktığını görünce hemen toparlanarak ayağa kalktı.

"Şimdi çok yorgunum. Yatsı namazını kılıp biraz istirahat edeceğim. İstersen bu akşam misafirimiz ol. Bu meselede elimizden geleni yapacağımızdan şüphen de olmasın."

Harun şeyhin yanına doğru giderek eteğini öptü. Şeyh elini Harun'un başının üzerine koydu ve sağına döndü.

"Bu arada işi tatlıya bağlarsak hediyemizi unutmazsın inşallah Harun."

"Ne demek şeyhim, üzerimize farzdır"

Şeyh arkasına hiç bakmadan odanın dibinde yere serili olan tiftikten yapılmış işlemeli seccadesinin başına gitti.

"Şimdi müsadenle namazımı kılayım."

Harun odanın kapısını açarak dışarı çıktı. Saim kapının sesini duyar duymaz oturduğu odadan koridora fırladı;

"Şeyhim ne yapıyor?"

"Namazını kılıyor. Ben gidiyorum şimdi. Hadi sağlıcakla kalın."

Saim, Harun'la beraber bahçe kapısına kadar yürüdü. Harun dışarı çıktıktan sonra da kapıyı arkasından kapattı.

***

Koçero, söylediği gibi arkadaşlarından ayrılarak doğruca Suriye'ye gitti. Nisanın ortalarına kadar da orada kaldı. Türkiye'den gelen herkese Harun'u soruyordu. Uzun zamandır kimse görmemişti onu. Daha fazla dayanamayarak ayın son gününde yola çıktı. İlk önce Gercüş'e gitmiş, Hasan ile buluşmuştu. Oradan da Hasankeyf'e giderek İbo ve Sülo'yu da yanına alarak hep beraber Beşiri'ye doğru at sürmeye devam ettiler. Batman Çayı'nın derin bir kıvrım yaptığı noktayı geçtikten sonra yönlerini Raman Dağı'na bakan köye çevirdiler. İki gündür yağan nisan yağmurları sabah dinmişti ama yol da atlar için tam bir cehennem azabına dönüşmüştü. Köyün yakınına geldiklerinden, atlarından inerek yürümeye başladılar. Köyün arka tarafından dolanarak sırtı tepeye dönük olan bir evin penceresine doğru ilerlediler. Evin önünde durduklarında Koçero, İbo'ya işaret ederek yanına gelmesini istedi. İbo hızlı adımlarla Koçero'nun yanına gitti.

"Şimdi sen içeri gireceksin ve Sabri'yi soracaksın. Sonra da onunla beraber dışarı çık, tamam mı?"

İbo kafasını sallayarak eve doğru yürümeye başladı. Kapının önüne geldiğinde kapıyı iterek birden içeri girdi. Evin içinde biri

çocuk olmak üzere dört kişi oturuyordu. Elinde tüfeği ile odaya giren bu yabancıya donmuş gibi bakıyorlardı. İbo tüfeğinin ucunu tavana kaldırarak içerdekilere seslendi.

"Sabri hanginiz?"

Tam karşısındaki minderin üzerinde yanındaki çocukla birlikte oturmuş kırk yaşlarındaki adam tedirgin bir şekilde elini kaldırdı,

"Benim"

"Benimle dışarı gel."

Sabri odadakilere bakarak ağır ağır oturduğu yerden kalktı. Bacağına sarılan çocuğunun saçlarını okşayarak kendisinden uzaklaştırdıktan sonra kapıya doğru yürüdü. İbo'nun yanına geldiğinde durdu ve yüzüne dikkatlice baktı. İbo, Sabri yanına gelince kenara çekilerek yol verdi ve beraberce dışarı çıktılar. Sabri dışarıda duran silahlı adamları görünce duraksayarak İbo'ya baktı. Koçero, yanlarına gelerek Sabri'ye elini uzattı.

"Sabri Dayı merhaba"

Sabri karanlıkta yüzünü seçemediği Koçero'yu iyice yanına yaklaşınca tanıyabildi. Yüzünde büyük bir rahatlama ifadesi ile Koçero'nun elini sıkıca tuttu.

"Vay Koçero sen miydin. Hoş gelmişsin, sefa getirmişsin."

"Sağ olasın dayı, rahatsız ettiysek kusura bakmayasın. Müsait midir içerisi, konuk kabul eder misin?

"Ne demek yahu, hadi gelin içeri girelim."

Sabri, Koçero'nun koluna girerek eve doğru yürümeye başladı. Diğerleri de onları takip ediyorlardı. Kapıdan içeri girdiklerinde odadakileri ayakta beklerken buldular. Koçero evin içinde tanımadığı iki adam olduğunu görünce Sabri'ye baktı.

"Arkadaşlar Gercüş'ten misafir geldiler. Bu gece misafirimdir onlar da."

Koçero onlara kafasını sallayarak biraz önce Sabri'nin oturduğu mindere oturdu. Minderin yanında ayakta bekleyen çocuğu kucağına alarak saçlarını okşadı.

"Vay maşallah, bu Mehmet Ali değil mi? Delikanlı olmuş bu yav." Küçük çocuğu dizlerinin üzerine oturttu. Birden gözü Hasan'a takıldı. Hasan kapının önünde durmuş öylece bekliyordu.

"Ne bekliyorsun öyle, girsene içeri."

Hasan gözlerini evin içindeki iki yabancıya dikmiş tüfeğine de sıkıca sarılmıştı. Koçero Hasan'ın adamlara baktığını görünce sesinin tonunu yükselterek bir daha seslendi.

"Ne oldu, bir sorun mu var?"

Hasan sinirli bir şekilde cevap verdi Koçero'ya;

"Baksana yüzümüze bakıp bir selam bile vermiyorlar, hoş geldiniz bile demiyorlar"

Koçero Hasan'ın bu sözleri üzerini iyice sinirlenerek ayağa kalktı.

"Sen ne diyorsun adam. Burası benim dayımın evidir ve bu adam da dayımdır. Şimdi silahını çıkart ve şu duvarın dibine koy. Yemin ediyorum ki ters bir hareketin olursa seni buracıkta öldürürüm"

Hasan tüfeğinin namlusuyla iki misafiri gösterdi,

"Ben bu iki adama söylüyorum Koçero, ev sahibine değil."

Koçero Hasan'ın işaret etmesinden sonra iki adama baktı. Gerçekten de iki adam kafalarını önlerine eğmiş hiç konuşmadan önlerine bakıyorlardı. Koçero tekrar Hasan'a döndü.

"Sen bu adamları tanıyor musun?"

"Tanıyorum. Genç olan kaçırdığım kızın abisidir, yanındaki de onun amcası. Kızı kaçırırken diğer amcaları bizi engellemeye kalkıştığı için de ona kurşun sıkmıştım, ölmüş."

Koçero adamlara baktı. "Doğru mu söylüyor bu?" Adamlardan hiç ses çıkmıyordu.

Öylece önlerine bakıyorlardı. Hasan silahını duvarın dibine bırakarak karşılarına geçip oturdu. Koçero da tekrar yerine geçti. Adamlara dönüp bir kez daha sordu.

"Hasan doğru mu söylüyor?"

Adamlardan yine ses çıkmıyordu. Koçero bir süre nasıl konuşacağını düşünerek sustu. Sonra tekrar adamlara bakarak konuşmaya başladı.

"Bakın. Aranızda ne geçmiş, ne olmuş beni ilgilendirmiyor. Bir davanız varsa sonra halledersiniz. Ama benim size tavsiyem kin gütmeyin. Kan davasına dönüştürmeyin bu işi. Bırakın artık."

Adamlar hâlâ başları önlerinde hiç konuşmadan öylece duruyorlardı. Koçero derin bir nefes alarak yeniden konuşmaya başladı. Koçero konuştukça konuşuyor, adamlar ise seslerini çıkarmıyorlardı. Adamların sessizliği Koçero'nun da sinirlerini bozmuştu. Daha fazla dayanamayarak ayağa kalktı. Arkadaşlarına bakarak kapıya doğru yürüdü.

"Kalkın gidiyoruz."

Kapının önünde durdu ve son bir kez adamlara döndü.

"Bakın biz şimdi gidiyoruz. Eğer yarın öbür gün duyarsam ki bu evi asker basmış, beni sormuş, o zaman size hayatı zindan ederim. Köyünüzün etrafında zebani olurum. Bir Allah'ın kulunu sağ bırakmam. Burada olduğumu, beni burada gördüğünüzü unutun."

Sabri, Koçero'nun aniden kalkışı karşısında şaşırmış, aceleyle yerinden kalkarak ona yetişmişti. Koluna girerek onunla beraber dışarı çıktı.

"Kusura bakmayasın. Misafir işte. Kalsaydınız siz de bir şeyler yeseydiniz bari."

Yok Sabri Dayı, bu ortamda kalmamız doğru olmazdı. Zaten fazla uzun da kalmayacaktık. Sadece seni görmek için gelmiştim. Gördüm, gidiyorum."

Sabri, Koçero ile beraber köyün dışına kadar yürüdü.

"Duydun mu bilmiyorum, Albay, Nusrettin ile konuşmuş."

Koçero birden durarak Sabri'ye döndü. Oldukça şaşırmıştı.

"Hangi albay, hangi Nusrettin?"

"Kardeşin Nusrettin. Siirt alay komutanı albay ile konuşmuş."

"Nasıl olmuş?"

"Albay, Nusrettin'in evine asker gönderip aldırmış onu. Sonra onunla beraber Gire Baran'a gitmiş. Orada ikisi yalnız konuşmuşlar. Albay, Nusrettin'e senin gelip teslim olman gerektiğini söylemiş. Senin, anlatılan tüm olayları yaptığına inanmadığını, teslim olman halinde elinden gelen yardımı yapacağına söz vermiş."

Koçero, Sabri'nin anlattıklarını dikkatle dinledi. Kafasını sallayarak içinden bir şeyler mırıldandı. Köyden iyice uzaklaşmışlardı, Sabri'ye sarıldı.

"Sen artık dön. Çok fazla uzaklaşma. Bu akşam için de kusura bakma."

"Ne kusuru, asıl sen bizim kusurumuza bakmayasın sakın. Kendine iyi bak."

Sabri vedalaştıktan sonra köye geri döndü. Koçero bir süre Sabri'nin arkasından baktı. Kafası karışmıştı. Gözlerini ovuşturdu ve arkadaşlarına döndü.

"Haydi arkadaşlar şimdi Aynbaran'a gidiyoruz. Orada bizi bekliyorlar."

Tuzak

Aynbaran'a vardıklarında güneş dağların ardından sarı yüzünü göstermeye başlamıştı. Açık mavi gökte tek bir bulut yoktu. Epey sıcak bir gün olacağa benziyordu. Aynbaran'ın hemen arkasında yüksek bir tepe üzerine kurulmuş bir bağ evine gelmişler, burada beklemeye karar vermişlerdi. Atlarını bağ evinin arka tarafına bağlamışlar, kendileri de ön taraftaki sulama havuzunun yanında çardağın altında oturmuşlardı. Kerim, Sait ve Osman da öğleden sonra ya da akşam vakti buraya gelip onlara katılacaklardı. Hepsi bütün gece at sürmüştü ve oldukça yorgundular. Koçero bağ evinin kapısını açıp içeri girdi. İçeride eski bir somya üzerinde de tozlu bir minder vardı. Eliyle mindere birkaç defa vurup kontrol etti. Minderden büyük bir toz bulutu yükselince yüzünü buruşturarak tekrar dışarı çıktı. Arkadaşlarının yanına gitti.

"Ben biraz yatacağım. Çok yorgunum, Sait'ler geldiği zaman beni uyandırırsınız."

Mahmut kararsız bir şekilde ayağa kalktı. Elinde oynadığı kuru dal parçasını yere atarak Koçero'ya baktı.

"Uyandığında burada olmayabilirim. Akşama kadar gitmiş olurum. Yolum uzun, görüşemeyebiliriz."

Koçero arkadaşının sıkıntılı halini görünce onun yanına doğru yürüdü. "Şeyhin mesajını birlikteyken aldık. Benim kararım kesindir. Onu vurmadan buradan gitmeyeceğim. Eğer gelip de malı bize teslim ederse, bizimle paylaşırsa sorun yok. Bize kazık atmaya kalkışırsa onu burada öldüreceğim."

"Biliyorum. Bunu Suriye'de de, Şeyhin adamına da söyledin ama ben yokum bu işte. Harun benim arkadaşım, onu öldürmek istemem, ancak size de karşı çıkmam. Siz vurursanız da bir şey demem."

Koçero Mahmut'a yaklaşarak elini Mahmut'a uzattı.

"Öyleyse, eğer ben uyanmadan gitmiş olacaksan, görüşemeyeceğiz demektir bu. Yolun açık olsun, kendine iyi bak. Malı alabilirsek, senin payına düşeni de vereceğimizden emin ol."

Mahmut, Koçero'nun uzattığı eli güçlü bir şekilde sıktı. Yüzündeki sıkıntı dağılmış gibiydi.

"Sağ olasın ama ben o maldan pay istemiyorum. Madem bu işte yokum o zaman malda da hakkım yok. Siz kendi bildiğinizi yapın. Kendinize iyi bakın. Hakkınızı da helal edin."

"Helal olsun. Bu işte yoksun ama malı ilk aldığımız zaman sen de bizimle beraberdin. Bu yüzden senin de hakkın var, sen almak istemezsen bile ailene veririm. Sen de hakkını helal et."

Mahmut kafasını sallayarak hakkını helal ettiğini gösterdikten sonra dönüp çardağın altında oturduğu yere gitti ve sırtını direğe dayadı. Koçero da evin arkasına dolanarak atların yanına gitti. Atının eyerinde sarılı olan battaniyelerini çıkararak gözüne kestirdiği bir ağacın altına doğru yürüdü. Battaniyelerin birini yere serdi ve üzerine uzanarak gözlerini kapadı. Rüyasında, kanlar içinde yere düştüğünü görüyordu. Kankardeşi Şerifo'da beyaz bir atın üzerinden ona gülümsüyordu. Şerifd, atının üzerinden hiç inmeden ellerini sallayarak ona teşekkür ediyordu. Sonra büyük beyaz bir bulutun arasına karışıp gözden kayboluyordu. Ne kadar da ona ulaşmaya çalıştıysa da bir türlü başaramıyordu. Şerifo iyice gözden kaybolduktan sonra şaşırarak yarasının tamamen iyileşmiş olduğunu görüyordu.

"Koçero kalk artık yahu. Ne uykucu adam olmuşsun böyle."

Gözlerini açtığında Sait'i başucunda çömelmiş gördü. Yüzünde geniş bir gülümsemeyle onu dürtükleyerek uyandırmaya çalışıyordu. Kollarını iki yana açarak iyice gerindikten sonra bir hamlede yattığı yerden ayağa kalktı. Güneş dağların ardına çekilmek üzereydi. Hava kızılca aydınlıktı. Sait, Koçero'nun yatağından fırlamasını keyifle izlemiş geri çekilerek ona bakıyordu. Koçero kollarını iki yana açarak Sait'e doğru yürüdü.

"Uzun zaman oldu, dur sana bir sarılayım"

İki arkadaş sıkıca birbirlerine sarıldılar. Sonra da kol kola girerek havuzun önünde oturan diğerlerinin yanına gittiler.

"Ne zaman geldiniz, çok oldu mu? Ben de iyi uyumuşum ha."

"Yok yeni geldik, uyuduğunu söylediler ben de gelip seni uyandırayım dedim."

Havuzun başındakiler ayağa kalkmış onlara bakıyorlardı. Koçero, Kerim ve Osman'ın yanına giderek elini uzattı.

"Arkadaşlar hoş geldiniz."

"Hoş bulduk"

Sait ve Koçero çardağın altında kendilerine bir köşe seçerek gidip oturdular. Diğerleri de etraflarına dizildiler. Koçero havuzun hemen yanında otlayan bir kuzu görünce şaşırmış bir şekilde Sait'e baktı.

"Biz getirdik, akşama güzel bir ziyafet çekeriz."

Koçero elini Sait'in omuzlarına atarak hafifçe sıktı. Diğer eliyle de şalvarının cebinden tütün tabakasını çıkararak Sait'e uzattı.

"Hele bir kendine, bir tane de bana sar da içelim."

Sait, tabakayı Koçero'nun elinden alarak içinden sigara sarmaya başladı. Koçero, Sait'in omzuna koyduğu elini çekerek tekrar ayağa kalktı ve havuzun başında durdu.

Eğilerek suyu avuçladı ve yüzüne çarptı, bu hareketi iki kez daha tekrarladı. Yeleğinin cebinden çıkardığı mendili ile yüzünü iyice kuruttu. Sonra tekrar Sait'in yanına döndü ve oturdu. Sait sardığı sigarayı Koçero'ya uzattı.

"Nasılsın Koçero, iyisin inşallah. Suriye nasıl, ya Şirin ve yeğenlerim?"

"İyiyim iyi, Suriye'dekiler de iyidir çok şükür. Yaramaz bir durum yok."

"Sen nasılsın, neler yaptın? "

"Sizden ayrıldıktan sonra doğruca köye gittim. Geçen hafta sonu Kerim gelip senin buraya geleceğini söyleyince de Siirt'e geldim, bir haftadır da burada bekliyoruz. Bu sabah Cıvanike tarafında Mahmut ile karşılaştık, o bize sizin burada beklediğinizi söyledi, biz de hemen geldik. Yoksa sizi yarın sabahtan önce beklemiyorduk, erken geldiniz."

"Doğru, köyde bir akrabamda kalacaktım ama kötü bir rastlantı sonucu orada kalamadık."

"Şeyh H. sana haberci göndermiş diye duydum. Doğru mu?"

"Doğrudur, ben Suriye'de iken geldi şeyhin adamı. Haco'ların evine gitmiş. Oradan beni çağırdılar. Harun'un peşini bırakmamı istiyormuş, ben de ona kesinlikle Harun'un peşini bırakmayacağı-

mı söyledim zaten. Bu arada bir haftadır buradasın, ondan haberin var mi? Nerede, ne yapıyor şimdi?"

"Burada, Siirt'te şu anda. Evden pek dışarı çıkmıyor. Onu gören de yok ortalıkta."

Koçero eliyle alnını kaşıdı, sigarasından bir nefes çektikten sonra Sait'e baktı.

"Demek burada, o zaman hemen bir plan yapmalıyız."

"Sen bilirsin Koçero, adam başka bir yere gidemez zaten, buralardan da fazla uzaklaşamaz. Onun için en sağlam yer buralar."

Koçero ayağa kalkarak çardağın ucuna doğru gitti. Güneş son ışıklarını da çekmişti dünyanın üzerinden ama yine de ortalık aydınlık sayılırdı. Elindeki sigaranın izmaritini parmaklarının arasında çevirdikten sonra yere atarak üzerine bastı.

"O zaman şimdi, hemen birisi gitsin onu bulsun ve yarın öğleden sonra ona burada onunla konuşup anlaşmak için beklediğimi söylesin. Gelirse onunla oturup anlaşmaya çalışırız. Eğer bize kazık atmaya çalışırsa da öldürürüm."

Sait, Koçero'nun söyledikleri karşısında şaşırmıştı.

"Hemen şimdi mi gidip söyleyelim?"

"Evet bu akşam. Fazla vakit kaybetmenin bir anlamı yok. Birisini gönderelim gidip söylesin."

Koçero havuzun başında otlayan kuzuyu izliyordu. Kuzunun yanına yaklaştı. Başını okşadıktan sonra arkadaşlarına döndü.

"Kim gidecekse hemen gitsin ki akşam ki ziyafete de yetişsin. Kim yapacak akşam yemeğini bize?"

Sait ayağa kalktı ve şalvarının arkasını eliyle silkeledi.

"Kim gitsin? Ben mi gideyim?"

"Yok sen gitme. Sen gidersen o şüphelenir. Bence en iyisi Osman gitsin. Ona burada beklediğimizi söylesin."

Osman, Koçero'nun ismini anmasıyla beraber hemen ayağa fırladı. Yüzünde hiçbir endişe ya da korkunun izi yoktu.

"Giderim ben. Hem kaldığı evi de çok iyi biliyorum. Hemen şimdi mi gideyim?"

Koçero, Osman'ın yanına gelerek koluna girdi. Beraberce atların bulunduğu yere yöneldiler.

Diğerleri de onları izliyordu.

"Hemen şimdi git Osman. Git ve de ki; Koçero seni Aynbaran'daki bağ evinde konuşup barışmak için bekliyor. Yarın öğleden sonra buraya gelsin."

Evin köşesine geldikleri zaman durup çardağın altındaki diğer arkadaşlarına baktılar. Osman kendi atına doğru yürüdü ve atına bindi. Koçero tekrar çardağın altına, arkadaşlarının yanına dönerken Osman atıyla ona varmıştı bile.

"Akşamki ziyafete bekleyin beni, çok geç kalmam, en geç iki saate kadar burada olurum."

Atını tepeden aşağıya kıvrılan patika yola sürdü birkaç dakika sonra da gözden kayboldu. Koçero Sait'e dönerek kuzuyu işaret etti.

"Eee bu kuzuyu pişirmek de sana kaldı artık. Ne yapalım, aramızda en iyi sen yemek yapabiliyorsun."

Sait gülerek ayağa kalkıp Koçero'nun yanından geçti, kuzuyu kucağına alarak sırtını okşamaya başladı.

"Ne yapalım kaderimize razı olacağız. Yalnız biri bana yardıma gelsin, derisini yüzerken yardım gerekecek. Bu arada siz de boş durmayın da bol bol yakacak odun toplayın."

Kerim ile İbo ayağa kalkarak Sait'in yanına gittiler. Üçü hep beraber evin arkasını dolanarak ağaçların arasında kuzuyu kesmek için uygun bir yer aradılar.

Koçero, Hasan ve Sülo'ya seslenerek biraz yakacak odun toplamalarını istedi. Onlar da yerlerinden kalkarak tepenin kıyısındaki büyük ağaçların arasına daldılar. Koçero bir süre onları öylece izledikten sonra havuzun başına çömelerek ne yapacağını düşünmeye başladı. Yerden aldığı bir dal parçasını havuzun suyuna daldırarak çevirmeye başladı. Suda oluşan küçük dalgaları izliyordu. Belki de en iyisi buydu. İyi kötü birçok anısı vardı Harun'la ama ihaneti de affedemezdi ki. O malı beraber çatışarak ele geçirmişlerdi. Hayır, bunu affedemezdi asla. Bu düşünceyle sinirlenerek ayağa kalktı ve elindeki dal parçasını ağaçların arasına fırlattı. Karanlık iyice bastırmıştı. Gökyüzünde milyonlarca yıldız ışıl ışıl parlıyordu. Evin arka tarafına doğru yürüdü. Sait eti kuzunun postuna sarıyordu. Kerim ve İbo da kuzunun artıklarını ve sakatatlarını açtıkları bir çukurun içine gömüyorlardı. Sait, Koçero'yu görünce gülümsedi.

"Öyle boş dolaşacağına git çardağın yakınına küçük bir çukur kaz da bir işe yaramış ol."

Koçero arkadaşının sözlerine gülerek karşılık verdikten sonra geri dönerek çardağın hemen yanına elleriyle yirmi otuz santim derinliğinde geniş ağızlı bir çukur kazarak arkadaşlarını bekledi. Sait kucağında kuzu postu dikkatli bir şekilde Koçero'nun kazdığı çukurun başına kadar geldi. Dizlerinin üzerine çökerek postu çukurun içine düzgün bir şekilde yerleştirdi. Ağzının iyice kapalı olup olmadığın kontrol ettikten sonra postun üzerini toprakla iyice örttü.

"Odunlar nerede kaldı yahu?"

Koçero arkasına dönerek ağaçların arasına işaret etti.

"Şimdi gelirler."

Daha sözünü bitirmemişti ki Hasan ve Sülo ağaçların arasında kucaklarında odun yığınlarıyla göründüler.

"Geldiler bile."

Hasan ve Sülo kucaklarında taşıdıkları odunları Koçero ve Sait'in hemen arkalarına bıraktıktan sonra üzerlerini silkeleyerek oturdular. Sait odunları alarak düzgünce, biraz önce toprakla örttüğü çukurun üzerine yerleştirdi. Yeterli odunu koyduktan sonra birkaç küçük dal parçasını aralarına soktu ve dalları da çakmağıyla tutuşturdu. Küçük dallar tutuşunca Sait ateşi beslemek için üzerlerine birkaç küçük dal parçası daha attı. Bir yandan da nefesiyle üfürerek ateşin sönmesini önlemeye çalışıyordu. Odunlar tutuşunca geriye çekildi ve sırtını çardağın direğine dayadı.

"Bitti işte, şimdi ateşin sönüp, korun küllenmesini bekleyeceğiz sonra da ziyafetimizi çekecegiz, hele şimdi biriniz bana bir sigara sarsın."

***

Evin içinde bir ileri bir geri gidip geliyordu. Elindeki sigarayı kül tablasına bastırarak söndürdükten sonra sabahtan beri onlarca defa yaptığı gibi pencerenin kenarına giderek evin önündeki sokağa baktı. Kimsecikler görünmüyordu. Mutfağa giderek bir bardak su doldurdu ve tekrar salona döndü. Vakit neredeyse ikin-

di olacaktı. Beklediği adam şimdiye kadar çoktan gelmiş olmalıydı. Tütün tabakasını koyduğu sehpanın yanına doğru yürüyüp yeni bir sigara sardı. Kendi kendine konuşmaya başlamıştı. "Nerede kaldı ki? Başına bir şey mi geldi acaba?"

Sigarasını yakmak üzereyken kapının çalındığını duydu. Sigarayı aceleyle küllüğe bırakarak kapıya yöneldi. Kapının önünde bir an durarak dinlemeye çalıştı, hiçbir ses duymuyordu. Oldukça tedirgindi. Kapıya iyice yanaşarak kısık bir sesle "Kim o?" diye sordu.

"Benim, Ahmet. Harun kapıyı aç. Şeyh H. gönderdi beni."

Harun kapının ardındakinden aldığı sesle rahatlayarak hızla kapıyı açtı.

"Nerede kaldın? Sabahtan beri seni bekliyorum. Gir içeri, gel hadi."

"Gireyim ama çok uzun kalamayacağım buradan Kurtalan'a gitmem gerek hemen. Akşam olmak üzere. Karanlığa kalmadan yola çıkayım."

"Tamam, gidersin ama şimdi gir içeri de biraz soluklan."

Ahmet ayakkabılarını çıkararak içeri girdi. Kısa ve dar bir koridordan geçip tam karşıdaki odaya girdiler. Harun küllüğe bıraktığı sigarasını alarak yaktı.

"Şeyhten haber var mı?"

"Ben de onun için geldim zaten. Acil olarak sana ulaşmamı istedi. Ama maalesef haberler kötü. Ne zamandır sana ulaşmaya çalışıyoruz. Suriye'den kötü haberler var Harun."

Harun yüzündeki bütün kanın çekildiğini hissediyordu. Sigarasından derin bir nefes çekerek dikkatle Ahmet'in yüzüne baktı. Ahmet, Harun'un gergin halinden rahatsız olmuştu. Kafasını önüne eğdi.

"Mahkumlar hiçbir şeyi kabul etmiyor. İlla ki onu öldüreceğiz, bize ihanet etti, diyorlarmış. Şeyhim diyor ki Harun kendine dikkat etsin. Senin peşindeymişler."

Harun böyle bir haber bekliyordu ama yine de bunu duymak onu sarsmıştı. Gerisin geri giderek divanın üzerine oturdu. Sigarasını küllüğe bırakarak Ahmet'e baktı.

"Demek beni öldürmeye yemin ettiler ha! Peki öyle olsun bakalım."

"Kusura bakma Harun, sana iyi haberler vermek isterdim ama."

Harun, Ahmet'in dediklerini hiç duymuyordu bile. Güneş ışıkları perdenin kenarlarından sızarak salona ince çizgiler halinde giriyordu. Ahmet kafasını kaldırıp Harun'a baktı. Harun onu duymuyordu bile. Eliyle kapıyı işaret ederek kısık bir sesle konuşmaya başladı;

"Harun, ben artık gitmek zorundayım."

Harun kafasını çevirerek Ahmet'e baktı. Yüzünde endişeli bir ifade vardı. Yavaşça ayağa kalkarak odanın kapısını açtı,

"Kusura bakma Ahmet, kendimi iyi hissetmiyorum. Eğer zorunlu değilsen burada da kalabilirsin."

"Yok mutlaka gitmem gerek, hava kararmadan buradan çıkıp Kurtalan'a dönmem lazım."

"Sen bilirsin, şeyhe çok selamımı söyle."

Ahmet kapının önünde ayakkabılarını giydikten sonra Harun'a dönerek elini uzattı.

"Kendine dikkat et Harun."

Harun, Ahmet'in uzattığı eli sıktı ama hiç cevap vermedi. Kapıyı Ahmet'in arkasından kapatarak içeri odaya girdi. Karmaşık düşünceler içindeydi. Hiçbir şeyi net olarak düşünemiyordu. Kafasındaki her şey uçuşup duruyordu sanki. Şimdi ne yapacaktı? Jandarma kendisine inanmıyordu, onları kandırdıklarını mahkûmlarla hâlâ dost olduklarını düşünüyorlardı. Bu saatten sonra da geri de dönemezdi. Kendini divanın üzerine bırakarak gözlerini tavana dikti. Çizgi çizgi sızan güneş ışıkları toz zerrecikleri ile tavan doğru bir hat çiziyorlardı. Gözlerini kapadı ve bir müddet hiçbir şey düşünmemeye çalıştı.

Kapının vurulmasıyla uzandığı yerden fırladı ve pencereye doğru baktı. Oda iyice karanlığa gömülmüştü. Hava iyice kararmış olmalıydı. Gözlerini ovuşturarak duyduğu sesin hayal olup olmadığını anlamaya çalıştığı esnada kapının tekrar vurulduğunu duydu. Tedirgin bir şekilde, küçük adımlarla ses çıkarmamaya gayret göstererek kapının önüne kadar geldi. Belinden Kırıkkale tabancasını çıkartarak kulağını kapıya iyice dayadı. Hiçbir ses du-

yamıyordu. Kısa süren bir sessizlikten sonra kapı bir kez daha vuruldu. Harun iyice kenara çekilerek silahın horozunu kaldırdı.

"Kim o?"

"Benim, Osman. Harun aç kapıyı, yalnızım, sana haber getirdim."

Harun kapıyı yavaşça açarak aralıktan Osman'a baktı. Gerçekten de yalnız gelmişti ve silahsızdı. O da silahını tekrar kuşağına yerleştirdikten sonra kapıyı Osman'ın geçebileceği kadar açtı ve koridora doğru geri çekildi. Osman kapıdan içeri girdi. İçerisi oldukça karanlıktı.

"Harun, Koçero'dan sana haber getirdim. Diyor ki yarın öğlen Aynbaran'daki bağ evinin oraya gelsin, konuşup barışalım."

"Aynbaran'a mı? Kim var onunla beraber, Mahmut da onunla mı?"

"Sait, Kerim ve bir iki arkadaş daha var. Mahmut bu öğlen ayrıldı. Gelecek misin, kararın nedir?"

Harun hiç cevap vermeden öylece Osman'ın yüzüne bakıyordu. Gözleri karanlığa iyice alışmıştı artık. Osman'ın yüzünü seçebiliyordu.

"Kararın nedir, gelecek misin?"

Harun kafasını sallayarak "Bilmiyorum" dedi.

"Benim hemen geri dönmem gerek, şimdi ne diyeyim ben onlara, gelecek misin yoksa gelmeyecek misin?"

"Bilmiyorum, akşama kadar beklesinler, belki gelirim belki de gelmem. Şimdi bilmiyorum. Kafam çok karışık, kesin bir cevap veremem şimdi."

"Peki o zaman, yarın akşama kadar senden bir haber beklemelerini söyleyeceğim."

"Dur, dur... Onlara geleceğimi söyle. Yarın öğleden sonra orada olacağım."

Osman, Harun'daki bu ani değişiklik karşısında şaşırmıştı. Bir an duraksadıktan sonra arkasını döndü ve dışarı çıktı. Harun kapının önünde durmuş, arkasından bakıyordu.

Osman, "Tamam o zaman onlara yarın öğleden sonra geleceğini söyleyeceğim" diyerek ardına bakmadan yürüyüp avluya çıktı. Harun, Osman'ı gözden kaybolunca kadar izledikten sonra ka-

pıyı kapatarak odaya koştu. Hemen pencerenin yanına gitti. Perdenin kenarını kaldırarak sokağı izlemeye başladı. Sokakta kimsecikler görünmüyordu. Perdeyi tekrar kapayarak sedirin üzerine oturdu. Kafası karmakarışıktı, bu sefer kesin kararlıydı. Ne olursa olsun bu mesele artık son bulmalıydı. Kendisine tuzak kurmuş olmalıydılar. Bir başına öylece Aynbaran'a gidecek olursa bir daha sağ dönemeyecekti. Bu kesindi. Evet artık kesin kararlıydı, gidecekti oraya ama tek başına değil. Tabakasından tütünü çıkararak kağıdın üzerine dikkatlice yerleştirdi.

Sigarasını özenle sardıktan sonra emin bir ses tonuyla kendi kendine şöyle dedi;

"Geleceğim bakalım ne olacak, el mi yaman bey mi?"

Sabahın ilk ışıkları kentin üzerine düştüğü zaman Harun hâlâ yatmamıştı. Gözlerinde uykudan eser yoktu. Ağzına kadar dolu küllüğü alıp mutfaktaki çöpe boşalttı. Midesinin yandığını hissediyordu. Mutfak tezgahının üzerinde açıkta duran tandır ekmeğinden bir parça koparararak ağzına attı. Tekrar odaya gelerek perdeleri açtı. Güneşin sarı beyaz ışıkları gözlerini kamaştırdı. Gözlerini kısarak karşıki dağa doğru baktı. "Bugün her şey belli olacak."

Sehpanın üzerindeki tütün tabakasına uzandı. İçinde hiç tütün kalmadığını görünce sinirlenerek tabakayı sedirin üzerine fırlattı. Odanın diğer ucundaki sedirin üzerine bıraktığı ceketini almak için oraya doğru yürüdü. Ceketini giydi. Gömleğini şalvarının altına sokarken eli belindeki silahına takıldı. Silahını çıkararak sedirin minderinin altına yerleştirdi. Kararlı adımlarla yürüyerek evden dışarı çıktı. Gökte tek bir bulut bile yoktu. Yine çok sıcak bir gün olacak, diye geçirdi içinden. Kollarını iki yana açarak iyice gerindi. Kahvenin önünden geçerken içeride iki, üç kişinin oturduğunu gördü. Kahveciye selam verdikten sonra adımlarını sıklaştırarak ilk sokaktan sağa döndü. Sokaklarda tek tük insanlar vardı, onlar da yarı uyuklayarak işlerine gidiyorlardı. Harun etrafında akıp giden yaşama bakıyor sanki her şeyi ilk defa görüyor gibiydi.

Sokağın sonunda tek katlı bahçeli karakolun önünde durdu. Bahçenin giriş kapısına doğru yürüdü. Girişteki asker de uykulu

gözlerle sokağı izliyordu. Harun bahçe kapısının önüne gelene kadar onun farkına bile varmamıştı. Harun nöbetçi askerin yanına gelince ona seslendi.

"Asker, komutanın içeride mi?"

Nöbetçi kendisine asker diye seslenmesinden rahatsız olduğunu belli eden bir yüz ifadesi ile Harun'a baktı.

"İçeride. Ne yapacaksın?"

"Onunla görüşmem gerek, acil ve önemli bir mesele, ona Harun geldi de."

"Sen burada dur, bakalım o seninle görüşmek istiyor mu?"

Asker küçümser bir ifadeyle Harun'u tepeden tırnağa süzdükten sonra binanın önünde nöbet tutan arkadaşına seslendi.

"Lan Turgut, burada yüzbaşıyı görmek isteyen Harun isimli bir köylü var. Bir sorsana komutana ne yapalım diye."

Kapının önünde uyuklamakta olan asker arkadaşının isteğinden hiç hoşlanmamıştı.

"Si.tir et oğlum. Yahu sabah sabah nereden çıktı bu şimdi."

İki asker kendi aralarında konuşurlarken binanın sağ tarafında bahçeye bakan pencerelerinden biri açıldı.

"Ne oluyor lan dışarıda, sabah sabah ne bu gürültü."

İki nöbetçi de aniden toparlanarak esas duruşa geçtiler. Bahçede duran asker pencereye doğru dönerek Harun'u işaret etti.

"Komutanım burada Harun isimli bir köylü var, sizinle görüşmek istiyormuş."

"Harun mu? Bırakın gelsin bakalım."

Harun askerin önünden geçerek binanın giriş kapısına doğru yürüdü. Kapıdaki nöbetçi asker de Harun'un içeri girebilmesi için kapıyı açtı. Binanın içine girdikten sonra Harun sağa dönerek koridorda yürümeye başladı. Bahçe tarafındaki ilk odanın kapısının önünde durdu. Kapıyı hafifçe tıklatarak içeriden ses gelmesini bekledi.

"İçeri gir."

Yüzbaşı büyük çalışma masasının başında oturmuş ayaklarını da masanın üzerine uzatmıştı.

"Vay Harun, gel bakalım. Ne istiyorsun, derdini bir öğrenelim senin."

Harun kapıyı kapatarak, yüzbaşıya döndü.

"Komutanım Koçero ve arkadaşları burada."

Komutan duyduğuna inanamamış gibi Harun'a baktı. Ayaklarını masanın üzerinden indirerek dikkatle Harun'a bakıyordu. Eliyle karşısındaki sandalyeyi işaret etti.

"Geç otur şuraya bakalım. Ne diyorsun sen, Koçero ve arkadaşları sahiden burada mı?"

Harun yüzbaşının işaret ettiği sandalyeye oturdu. Gözlerini yüzbaşının gözlerine dikti.

"Buradalar, Aynbaran'da, tepedeki bağ evinin orada beni bekliyorlar."

Yüzbaşı masaya doğru eğilerek, dirseklerine dayandı.

"Sana niye inanayım ki?"

"Biliyorum, bana daha önce de inanmadınız ama son zamanlarda aramızın bozuk olduğunu söylemiştim size. Şimdi de onlara ihanet ettiğimi düşündükleri için beni öldürmeye gelmişler."

Yüzbaşının yüzünde garip bir ifade belirdi. Oturduğu sandalyede geriye doğru yaslanarak eliyle kafasını kaşıdı.

"Aynabaran'da seni mi bekliyorlar şimdi? Kaç kişiler?"

"Bu akşama kadar bekleyecekler. Tam bilmiyorum ama en fazla beş ya da altı kişidirler."

"Sen nereden biliyorsun orada olduklarını?"

"Benimle konuşmak istediklerini söyleyen bir haberci gönderdiler. Öğleden sonra geleceğimi söyledim onlara."

"Demek öğleden sonra..."

Yüzbaşı hızla masasından ayağa kalkarak odanın kapısını açtı. Nöbetçi askere seslendi.

"Oğlum bana Semih başçavuşu çağır, acele buraya gelsin. Teoman başçavuşa da söyle bütün askerleri, harekata çıkacak şekilde yarım saat içinde karakolun bahçesine toplasın."

Yüzbaşı kapıyı kapatarak masasının başına döndü. Şapkasını alarak taktıktan sonra Harun'a baktı.

"İnşallah doğru söylüyorsundur, yoksa senin için hiç de iyi olmaz."

Harun da ayağa kalkmış yüzbaşıyı izliyordu. Bütün vücudunun alev alev yandığını hissetti.

Yüzbaşı kapıya doğru yürüdü, kapıyı açıp Harun'a döndü:
"Hadi kalk Aynbaran'a gidiyoruz."

***

Koçero yüzünü ovuşturarak havuzun başına yürüdü. Elini suya daldırarak suyu avuçladı ve yüzüne çarptı. Eliyle boynunu ve ensesini de ıslattıktan sonra çardağın direğine yaslanarak oturdu. Diğerleri de sırayla uyanarak havuzun başına gelip el ve yüzlerini yıkadılar. Koçero tepelerinde parlayan güneşe baktı.

"Bugün çok sıcak bir gün olacak."

Sait, Koçero'nun hemen yanına oturarak ayaklarını uzattı.

"Gelecek mi sence?"

"Gelecek, başka seçeneği yok. Hiçbir yere gidemiyor. O da bu oyundan bıkmıştır artık."

Sait kafasını yana salladı ve dizlerine dayanarak ayağa kalktı.

"O gelene kadar biz açlıktan ölmeyelim bari. Hadi gidip güzel bir kahvaltı yapalım."

Kerim, Sülo ve İbo da Sait'le beraber ayağa kalkarak evin arkasına doğru gittiler. Koçero oturmaya devam ediyordu. Gözlerini patika yola dikmiş öylece bakıyordu. Arkasında Sait'in kendisini çağıran sesini duyduğunda ayağa kalkarak arkadaşlarının yanına gitti. Evin arkasındaki ağaçlıkların altına geniş bir sofra kurmuşlardı. Kerim ve İbo'nun arasına oturdu. Bir parça otlu peynir alarak tandır ekmeğinin arasına koydu. "Çaysız da kahvaltının hiç tadı yok ha."

Büyük bir iştahla kahvaltılarını yaptıktan sonra ortalığı toparlayarak aynı ağacın altına oturdular. Güneş tepeye doğru yükselmeye başlamıştı. İbo ve Kerim kendi aralarında bir tartışmaya girmişlerdi. Koçero bir süre onların tartışmalarını dinledikten sonra Sait'e döndü.

"Vakit de geçiyor, gelmeyecek galiba bu adam."

"Yahu biraz önce sen demedin mi gelecek, başka seçeneği yok diye. Ne çabuk fikrini değiştirdin böyle."

Koçero gülerek kafasını önüne eğdi.

"Doğru ama gelseydi şimdiye kadar gelirdi. Baksana, neredeyse öğlen oluyor."

En arkada, çimlerin üzerine uzanmış olan Sülo oflayarak ayağa kalktı.

"Bugün ne kadar da sıcak yahu. Ben gidip biraz havuza gireceğim."

Sait ve Koçero gülerek Sülo'ya baktılar. Koçero gömleğinin düğmelerini açarak göğsüne doğru üfledi.

"Gerçekten de çok sıcak ha."

"Daha şimdiden sıcaklar böyleyse yazın ortasında nasıl olacak?"

İkisi de arkalarına yaslanarak dağdan esen rüzgardan biraz olsun serinleyebilmek için gömleklerinin düğmelerini açtılar. Yarım saat kadar sonra oflayarak ayağa kalktı. Evin diğer ucunu göstererek Koçero'ya seslendi,

"Ben şu tarafa doğru gideceğim. O taraftan yol daha net görünüyor. Bir bakayım gelen giden kimse var mı?"

Sait ağır ağır evin diğer ucuna doğru yürüdü. Evin köşesini dönüp yola baktığı anda olduğu yerde donakaldı. Kendini hemen toparlayarak Koçero'nun olduğu yere doğru panik içinde koşmaya başladı.

"Kalkın, kalkın çabuk jandarma etrafı çevirmiş. Pusu yedik çabuk kaçalım buradan."

Kerim ve İbo hızla ayaklanarak atları bağladıkları yere doğru koşmaya başladılar. Koçero nefes nefese kalan Sait'i kollarından tutarak durdurdu.

"Dur hele dur. Çok mu kalabalıklar?"

Sait kafasını sallayarak onayladı.

"En az on araba saydım. Çok kalabalıklar, buraya varmak üzereler çabuk, acele et yoksa keklik gibi avlanacağız."

Koçero ve Sait atların olduğu yere koştular. İbo ve Kerim çoktan atlarına binmişlerdi. Koçero atına bindiği sırada arkasına dönerek Sait'e seslendi.

"Sülo ön taraftaydı, havuza girmişti"

Koçero atını ön tarafa sürdü. Sülo havuzun kenarına oturmuş tüfeğiyle aşağıya doğru nişan almıştı. At sesi duyunca arkasına döndü ve Koçero'yu gördü. Eliyle gitmesi için hareket yaptı.

"Siz gidin. Benim için çok geç. Ben giyinene kadar onlar buraya varırlar. Ben burada durup onları biraz oyalamaya çalışacağım."

"Olur mu öyle şey hadi kalk çabuk, ben bekliyorum seni. Gerekirse ikimiz çarpışa çarpışa geri çekiliriz, çabuk kalk hadi!"

Sülo, gülerek eliyle çıplak vücudunu gösterdi.

"Sonra arkamızdan, donlarını bile bırakarak kaçtılar mı desinler, hadi çabuk git buradan. Siz biraz uzaklaşana kadar onları biraz olsun oyalayabilirim."

Konuşmasını bitirdikten sonra tüfeğiyle nişan alarak aşağıdan gelen jandarmaları izledi.

Koçero içinden küfürler ediyor, atını olduğu yerde çeviriyordu. Görünüşe göre Sülo haklıydı Sülo'ya son bir kez baktıktan sonra evin arkasına sürdü atını. Arkadaşları iyice huzursuzlanmış atlarının üzerinde onu bekliyorlardı. Onların yanına vardıktan sonra atını durdurdu.

"Haydi vakit kaybetmeyelim. Sülo gelmiyor. Onları biraz oyalayacakmış. Biz gidelim."

Sait, arkasına doğru bakarak Sülo'yu düşündü. Tam o tarafa doğru gidecekti ki silah sesini duydu. Hepsi birbirine baktı ve atlarını mahmuzlayarak dörtnala, tepenin arkasındaki ağaçların arasına daldılar. Ön tarafta Sülo tüfeğini doğrultmuş, en yakın arabaya doğru ateş ediyordu. Sülo'nun ateşi ile arabalar aniden durdular. Araçlardan atlayan jandarmalar etrafa dağılarak tepeye doğru koşmaya başladılar. Sülo tüfeğiyle rast gele nişan almadan ateş ediyordu. Birkaç dakika kadar sonra ilk askerler tepeye varmışlardı. Sülo askerlerin tepeye vardıklarını görünce tüfeğini yere atarak ellerini kaldırdı.

"Durun, ateş etmeyin! Teslim oluyorum."

Amansız Takip

Ertesi gün akşama kadar kısa dinlenme molaları hariç hiç durmadan at sürdüler. Dağlar, dereler, tepeler, nehirler aştılar. Köyler, kasabalar, şehirler geçtiler ve Tatvan'a vardılar. Ancak jandarma da takibini hiç kesmedi. Gittikleri her yere onlardan bir adım sonra vardı. Devletin gözü kulağı her yerdeydi ve onlar da devletin gözlerinden ve kulaklarından ne kadar sakınmaya çalışsalar da başaramamışlardı. İki gündür sürekli at sürüyorlardı. Atları, onlardan daha çok yorulmuş, artık yürümekte bile zorluk çekiyorlardı. Sağ tarafta uzanan dağ silsilesinin eteklerinde yol alarak şehrin çıkışına doğru ilerliyorlardı. Güneş son ışıklarını da dünyadan çekmiş, karanlık bastırmıştı. Koçero atını durdurarak ışıklar içindeki Tatvan'ı izlemeye başladı. Karanlığın içinde öylece asılı kalmış bir alev topunu andırıyordu. Şehrin arkasındaki göl kapkara bir nokta gibi görünüyordu buradan. Sait, Koçero'ya yaklaşarak onun baktığı yöne baktı.

"Çok güzel bir görüntü değil mi?"

Koçero kafasını sallayarak cevap verdi.

"Öyle, ama ne yazık ki bu görüntüyü ya kaçakçılık yaparken ya da bir şeylerden kaçarken izlemek zorunda kalıyoruz."

"Bu akşam gideceğimiz yerde manzara daha güzel. İzimizi bulamazlarsa keyfimizce sabaha kadar o manzaranın tadını çıkarırız."

Koçero arkadaşına bakarak gülümsedi. Eliyle atının başını okşadı.

"Atlar çok yoruldu. Biraz biz yürüyelim."

"Gideceğimiz yere kadar yürüyerek gidebiliriz, zaten pek bir şey kalmadı. Yol ileriden sağa kıvrılıyor. Şehrin hemen çıkışında tam gölün yanında ormanlık bir tepe var, oraya gideceğiz. Yürüyerek en fazla yarım saat çeker."

"Hadi o zaman fazla vakit kaybetmeyelim. Daha yolumuz çok uzun. Kazasız belasız atlatırsak yarın gece sınırı geçmiş oluruz."

İbo, Kerim ve Osman da onlara yetişmişler, atlarından inerek

yanlarına gelmişlerdi. Koçero bir an Kerim ile göz göze geldi. Kolunu Kerim'in omuzlarına atarak beraber yürümeye başladılar. Sait de hemen yanlarında yürüyordu. Kerim ile ilk tanıştığı gün geldi aklına. O da babasına kızmış, eşkıya olmak istiyordu. Kim bilir ne hikâyeler anlatmışlardı çocuğa da böyle bir hevese kapılmıştı.

Kerim'in omuzlarını sıkarak konuşmaya başladı.

"Eee, Kerim, eşkıya olmak istiyordun, oldun işte sonunda. Nasılmış bakalım eşkiyalık? Düşündüğün gibi mi ha?"

"Valla hayali ile gerçeği arasında çok büyük fark var. Doğrusu hayali daha güzel. Hayal kurarken hiç zarar görmüyorsun, yorulmuyorsun en azından."

Koçero ve Sait, Kerim'in bu açık yürekli sözleri karşısında kendini tutamayıp kahkahalarla gülüyorlardı. Sait hemen arkalarından yürümekte olan İbo ve Osman'a dönerek Kerim'in cevabını söyleyince onlar da gülmeye başladılar. Sait, atıyla arasında kalan Kerim'i görebilmek için hafifçe öne doğru eğildi.

"Demek yorulmuyorsun en azından. Aslında haklısın, keşke her şey hayal ettiğimiz gibi olabilse."

Kerim, Sait'in bakışlarından kaçırdığı gözlerini karanlığa doğru dikti. Hiç cevap vermedi.

Yol ileride kıvrım yapıp sağa dönüyordu. Koçero eliyle yolun kıvrım yaptığı yeri gösterdi.

"Sait, oradan dönüyoruz değil mi?"

"Evet, sağa dönünce hemen sol tarafta bir tepe var, tam gölün yanında. Orada kalırız bu akşam."

Adımlarını biraz hızlandırarak geceyi geçirecekleri noktaya doğru yürümeye devam ettiler. Gerçekten de yolun kıvrım yaptığı noktadan döndükleri anda hemen sol taraflarında bir tepeyi gördüler. Pek yüksek olmayan sık ağaçlıklı bir tepeydi. Tepeye tırmanmak için yolun karşısına geçtiler. Sait tam karşıya geçtikleri esnada birden durarak omzundan tüfeğini çıkardı ve dikkatlice şehre giden yola doğru bakmaya başladı. Koçero arkadaşının aniden durması üzerine atının dizginlerini Kerim'in eline tutuşturarak hemen onun yanına gitti.

"Ne oldu, bir şey mi var?"

"Bilmiyorum ama sanki birilerini gördüm. Bize bakıyorlardı sanki."

Koçero hemen tüfeğini çıkartarak Sait'in gösterdiği noktaya yürümeye başladı. Sait ve diğerleri de, Koçero'nun arkasından sessizce ilerliyorlardı. Yüz metre kadar ilerledikten sonra durdular. Koçero, Sait'e dönerek ellini salladı.

"Burada kimse yok."

"Yanılmışımdır. Belki de bir hayvandı. Zaten gecenin bu saatinde kim ne arasın buralarda. Neyse, biz işimize bakalım. Hadi tepeye çıkalım."

Koçero geri dönerek atının dizginlerini aldı ve hep beraber tepeye tırmanmaya başladılar. Dolunayla açık gecede parlayan milyonlarca yıldız önlerini aydınlatıyordu. On beş dakika kadar sonra tepenin zirvesine varmışlardı bile. Tepeden manzara Sait'in dediği gibi büyüleyiciydi. Ağaçla kaplı tepenin eteği göl kenarında son buluyor, yakamozların adeta dansettiği mavilik alabildiğine uzanıyordu. Koçero bir süre hayranlıkla manzarayı izledi. O kadar yıldır buralardan gelip geçmişti ama bir kez olsun durup da manzarayı izlememişti. Sait, gözleri manzaraya dalmış olan Koçero'nun yanına giderek koluna girdi.

"Sana demiştim değil mi manzara çok güzel diye. Dediğim kadar var mıymış?"

Koçero gözlerini manzaradan ayırmadan cevap verdi.

"Daha güzel. Bunca yıldır bu güzelliğin farkına nasıl varamadığımı düşünüyordum."

Sait, Koçero'nun kolunu çekerek diğer arkadaşlarının olduğu yöne çevirdi,

"Daha sonra beraber yine geliriz buralara. Şimdi uygun bir kamp yeri seçelim hadi, herkes çok yorgun."

Durdukları noktanın hemen sağında açık bir alan vardı. Koçero ve Sait o tarafa doğru yürüdüler. O noktadan tepenin aşağıya kadar olan kısımı ve hatta yolun öte tarafını bile rahatlıkla görebiliyorlardı. Tepenin aşağısından ve yoldan, burada duracak nöbetçiye görünmeden kimse tepeye çıkamazdı. Hemen biraz aşağıda da kendilerine siper olarak kullanabilecekleri ağaçların arasın-

da gizlenmiş küçük yükseltiler vardı. Koçero yükseltileri göstererek konuşmaya başladı.

"Buraya bir nöbetçi koyarız, biz de şu yükseltilerin orada kamp yaparız."

Sait, olur anlamında kafasını öne doğru salladıktan sonra diğerlerine el sallayarak yanlarına gelmelerini söyledi. Onlar da atlarla beraber Koçero ve Sait'in yanına geldiler. İlk nöbeti İbo'nun tutmasına karar verdikten sonra kamp yapacakları yere yürüdüler. Atlarını tepenin göl tarafına bakan yamacındaki ağaçlara bağladıktan sonra battaniyelerini alarak uyumak için geri döndüler.

Koçero tepede nöbet tutan İbo'ya baktı. İbo tüfeğini dizlerinin üzerine koymuş sigara içiyordu. Yere serdiği battaniyesinin üzerine uzandı. Ceketini katlayarak başının altına yerleştirdi ve yıldızları izlemeye başladı. Bu kadar çok yıldız olmasına çocukluğundan beri şaşırıyordu. Öylece gökte asılı duran milyonlarca lüks lambası diye düşünürdü çocukken. Osman ve Kerim sağ tarafına uzanmışlardı. Koluyla Osman'ı dürttü.

"Senin sesin güzeldir, hele bize bir şarkı söyle keko*"

Osman ünlü bir şarkıcı edasıyla boğazını temizledikten sonra uzaklardan duyulamayacak kadar kısık bir sesle türkü söylemeye başladı,

"Male bave mın, male merane ....**"

***

Harun, yüzbaşının jipinin kapısını açarak koltuğa oturdu. Yüzbaşı yanındaki koltukta oturmuş, elindeki telsizle konuşuyordu. Konuşmasını bitirdikten sonra telsizi arabanın yanında bekleyen askere uzattı ve Harun'a döndü.

"Ne anlattı o köylü sana?"

"Dün gece şehrin hemen çıkışındaki tepeye atlı bir grubun çıktığını gördüğünü söyledi."

---

*Keko: Abi

**Male Bavêmın Malâ Mêrane: Babamın evi yiğitlerin evidir. Bir Kürt Halk türküsü

"Onlar olduğunu mu düşünüyorsun? Sıradan köylüler de olabilir."

"Bence onlardır. Hiç durmadan at sürüyorlar. Atlar bu kadar zorlanmaya dayanamazlar. Muhtemelen dün gece orada konakladılar. Eğer hızlı davranırsak onları orada kıstırabiliriz."

"Onlar olsa bile bu saate kadar dururlar mı orada. Çoktan gitmişlerdir."

"Yok gidemezler. Yolu geçmeleri gerekir. Tepenin arkası göl. Tek çıkış var. Kimseye görünmek istemezler. Gündüz gözüyle de geçmeye cesaret edemezler. Eğer adamın dediği gibi gece varmışlarsa oraya, iyice dinleninceye kadar orada duracaklardır. Yani bu akşama kadar. Sonra da sınıra gidecekler büyük ihtimalle."

Yüzbaşı şapkasını çıkararak alnında biriken terleri elinin tersiyle sildi. Elini gözlerine siper edip güneşe baktı.

"Hemen alaya dönelim o zaman. Ben de şimdi komutanla konuşuyordum. Oradan destek kuvvet alıp söylediğin tepeye gidelim."

Yüzbaşı geriye dönerek arkadaki araca hareket etmeleri için el salladıktan sonra jipi kullanan askerin omzuna dokundu.

"Doğruca alaya gidiyoruz."

Araç ağır ağır hareket ederek toprak yoldan çıktı ve asfalta girdi. Harun başını çevirmiş etrafı izliyordu. Yol boyunca tarlalar sapsarı bir örtü gibi kaplamıştı toprağı. Yolun kenarında tek tük ağaçlar vardı. Jipin naylon kaplı brandasından sızan rüzgar yüzüne çarpıyordu. Gözlerini kapayarak rüzgarı hissetmeye çalıştı. Neredeydi? Ne yapıyordu? Nasıl düşmüştü böyle bir işin içine? Kendisi de artık düşünemiyordu, yaptığının ne anlama geldiğini. Olayların akışına bırakmıştı kendini ama yine de içinde onu durmadan rahatsız eden bir şeyler vardı.

On dakika kadar sonra nizamiye kapısına varmışlardı. Harun nizamiyedeki nöbetçilerin araba geçerken selam verişlerini gülümseyerek izledi. Nizamiyeden alayın içine uzanan düz yolun sonunda büyük ve geniş, iki katlı bir binanın önünde durdular. Şoför araç durur durmaz yerinden fırlardı ve yüzbaşının kapısını açtı. Yüzbaşı tam arabadan inecekken Harun'a döndü.

"Ben dönene kadar arabada bekle, askerleri toparlayıp hemen geleceğim."

"Tamam komutan."

Yüzbaşı kapıyı sert bir şekilde kapatıp koşar adımlarla binaya girdi. Harun, Yüzbaşının binaya girdiğini görünce kapıyı açıp dışarı çıktı. Kollarını iki yana açarak gerindi. Binanın girişinde iki silahlı nöbetçinin kendisini izlediğini fark edince onlara sırtını döndü. Şoför ve ön taraftaki koruma askeri arabanın ön tarafına yaslanmışlar birbirleri ile şakalaşıyorlardı. Harun bir süre onların konuşmalarını dinledi. Şalvarının cebinden çıkardığı filtreli sigarasını koruma askere doğru uzattı. Asker şaşkın gözlerle Harun'a ve uzattığı sigaraya bakıyordu.

"Al bir tane."

"Bize yasak, komutan görürse askerliğimi yakar vallahi. Hem seninle konuşmamız da yasak."

Harun sigara paketinden bir tane çekerek güldü,

"Ben asker olmadığıma göre bana yasak değil."

Asker hiç cevap vermeden öylece bakıyordu Harun'a. Sigarasını yaktıktan sonra geriye döndü ve arabanın arka kapısını açtı. Ayaklarını dışarı sarkıtarak koltuğa oturdu. Arabanın ön camından araca yaslamış sohbet eden iki askeri görüyordu. Kafasını arkaya yaslayarak etrafı izlemeye başladı. Arka tarafta ağaçlarla çevrili toprak bir alanda askerler eğitim yapıyorlardı. Bir kısmı da tüfeklerini birbirine çatmış ağaç gölgelerine sığınmışlardı. Eğitim alanının biraz ilerisinde askerlerin kaldığı baraka yatakhaneler uzanıyordu. Yatakhanelerin önünde grup grup asker birikmiş bir şeylerle uğraşıyor görünüyorlardı. Sigarasından son nefesini çekip izmaritini yere attı. Tam üzerine basacakken karargahın önündeki nöbetçinin ona seslendiğini duydu. Kafasını kaldırıp askere baktı. Asker eliyle yeri gösterip ona attığı sigarayı yerden almasını söylüyordu. Sigaranın üzerini iyice bastıktan sonra hiç duymamış gibi koltuğa oturup kapıyı kapattı. Ön tarafta duran koruma askeri yanına gelerek kapıyı açtı. "Dayı izmaritini yerden al, vallahi askerliğimizi yakacaksın sen bizim. Komutan görürse hiç dinlemez, hepimizin terhisini yakar Allah'ıma."

Harun askerin korku dolu gözlerine bakarak gülümsedi ve eliyle uzanarak izmariti yerden alıp arabada atabileceği bir küllük aradı. Küllük benzeri bir şey göremeyince de parmaklarının ara-

sında oynamaya başladı. Birkaç dakika sonra yüzbaşı koşar adımlarla binadan çıktı ve arabaya geldi. Şoför, inerken olduğu gibi, yine hızlı hareket ederek yüzbaşıdan önce kapıyı açıp yüzbaşının arabaya binmesini bekledi. Yüzbaşı koltuğuna oturduktan sonra kapıyı kapatıp direksiyonun başına geçti.

"Bölük binasına sür oğlum."

Yüzbaşı şapkasını çıkararak Harun'a döndü.

"Bu iş tamamdır. Şimdi bölükten askerleri alıp tepeye gideceğiz. Dediğin doğru çıkarsa onları orada yakalarız bu sefer. Etraflarını çevirirsek hiçbir yere kaçamazlar."

"Kesinlikle oradadırlar. Başka yapabilecekleri bir şey yok."

Araba karargah binasının köşesinden sağa dönerek barakaların önünden geçti. Arabanın geçtiği yerlerde askerler durup selam veriyorlardı arabaya doğru. Barakaların hemen arkasında tek katlı küçük bir binanın önünde durdular. Binanın önünde iki tane de başçavuş onları bekliyordu. Arabanın geldiğini görünce koşarak gelip selam verdiler. Yüzbaşı araçtan inerek şişman olanıyla konuşmaya başladı.

"Kaç asker var?"

"Dört yüz asker hazır komutanım. Hemen çıkabiliriz şimdi."

"Güzel, hemen çıksınlar, nizamiyenin orada bekliyorum. Acele edin, vaktimiz daralıyor."

"Baş üstüne komutanım!"

Yüzbaşı arabaya binip kapıyı kapattıktan sonra başçavuşlar koşarak binaya girdiler. Yüzbaşı koltuğuna yaslanmış derin bir nefes alıyordu.

"Bu iş de tamam. Nizamiyeye gidiyoruz."

Şoför, aracı geri geri sürerek dönüş alıp geldiği yoldan nizamiye kapısına sürdü. Harun ve yüzbaşı kapının girişinde arabadan inerek bariyerlerin arkasındaki küçük binaya girdiler. Tek katlı küçük binanın kapısındaki askerler karşılarında daha önce hiç görmedikleri bir yüzbaşıyı görünce panik içinde selama geçiyorlardı. Kapısında nöbetçi subay yazılı odaya girdiler. Odada, kolunda nöbetçi bandı bulunan bir başçavuş vardı. Yüzbaşının içeri girmesiyle ayağa kalkarak selam verdi.

"Hoş geldiniz yüzbaşım. Ben de sizi bekliyordum. Bölükten aradılar, araçlar yola çıkmış. İki üç dakikaya kadar burada olurlar."

"Güzel, ancak başçavuşa söyle onu burada bekliyorum. Nizamiyede araçları durdursun buraya gelsin. Önce biraz konuşmamız lazım"

"Peki yüzbaşım."

Nöbetçi başçavuş telsizi alarak yüzbaşının isteklerini ilettikten sonra tekrar yüzbaşıya döndü.

"Koçero'yu yakalamaya mı gidiyorsunuz yüzbaşım?"

Yüzbaşı, başçavuşun yüzüne ters ters baktı.

"Sen Koçero'yu nereden biliyorsun? Hem sana kim söyledi bu operasyonu?"

Başçavuş gülümseyerek yüzbaşıya baktı.

"Yüzbaşım Koçero'yu artık bütün ülkede duymayan, bilmeyen kalmadıki. Buradaki askerler bile onun hikâyelerini anlatıyorlar birbirlerine. En son Siirt'te baskından kurtulduğunu duymuştum. Şimdi siz de ta Siirt'ten kalkıp buralara kadar gelince Koçero'yu takip ettiğinizi düşündüm."

Yüzbaşı cevap vermeden pencereye doğru yürüyerek dışarıya baktı. Askerleri taşıyan kamyonlar yolun ucunda görünmüşlerdi. Nöbetçi başçavuşun masasının üzerine oturarak cebinden sigarasını çıkardı, Harun'a uzattı. Harun gülümseyerek paketten bir sigara aldı.

"Demek size de yasak değil?"

Yüzbaşı Harun'a ne demek istediğini anlamadığını ima eden bir surat ifadesi ile baktı. Kamyonların sesini duyan yüzbaşı Harun'un cevap vermesini beklemeden ayağa kalkarak pencereye doğru gitti. Kamyonların önünde duran, kendilerininkine benzer bir jipten biraz önce bölük binasının önünde konuştuğu iki başçavuşla birlikte dört kişi indi. Koşarak binaya girdiler. Yüzbaşı kapıya dönerek içeri girmelerini bekledi. İki başçavuş selam vererek odaya girdiler. Şişman olanı bir adım öne çıktı,

"Dört yüz asker ve dört başçavuş, emir ve görüşlerinizi bekliyor efendim."

Yüzbaşı onlara nöbetçi başçavuşun masasının önündeki sandalyeleri işaret etti.

"İyi, şuraya oturun ve beni iyi dinleyin."

Başçavuşlar yüzbaşının işaret ettiği sandalyelere oturdular. Gözleriyle yüzbaşıyı takip ediyorlardı.

"Aradığımız şahıslar büyük ihtimalle şehrin hemen çıkışında, göl kenarındaki tepede bulunuyorlar şu anda. Vaktimiz daralıyor. Akşamdan önce operasyonu bitirmek zorundayız. Bu yüzden hızlı ve kararlı hareket edeceğiz."

Yüzbaşı bir soluk aldıktan sonra şişman Başçavuş ve Harun'u işaret etti.

"Sen ve sen, benim yanımda kalacaksınız. Kesinlikle yanımdan ayrılmayacaksınız. Tepenin üç tarafını birden saracağız ve yavaş yavaş tepeye doğru ilerleyeceğiz. Askerlerin yeterli cephanesi var mı? Karşımızdakiler son derece tehlikeli adamlar."

Yüzbaşının sorusuna şişman olan cevap verdi;

"Var yüzbaşım, hepsinde altmışar mermi var."

Başçavuş kısa bir tereddütten sonra ayağa kalktı,

"Yüzbaşım, eğer bir sakıncası yoksa kimin peşinde olduğumuzu öğrenebilir miyiz?"

Yüzbaşı gülümseyerek başçavuşa baktı. Kafasıyla nöbetçi başçavuşu işaret etti,

"Ona sorun, o biliyor."

Yeni gelen başçavuşlar şaşkın gözlerle nöbetçiye baktılar. Nöbetçi de yüzbaşının cevabı karşısında şaşırmışa benziyordu. Yüzbaşı, Harun'un koluna girerek kapıya yürüdü:

"Hadi gidelim, artık bu iş bitsin de rahatlayalım, yeter bu kadar."

Yüzbaşı kapıdan çıkıp arabasına yöneldi. Diğer başçavuşlar yüzbaşının ardından hızla kapıya koştular, nöbetçi olanı arkalarından seslendi:

"Koçero ve arkadaşlarını avlamaya gidiyorsunuz."

Hepsi birden durarak nöbetçiye baktılar. Nöbetçi kendinden emin ve mağrur bir bakışla bakıyordu onlara. Şişman olan yanındaki arkadaşına döndü:

"Bak ben sana demiştim değil mi lan? Aha işte dediğim çıktı. Oğlum bir şeyi ancak askerden öğrenebilirsin. Veletler nasıl yapıyor, nereden öğreniyor bilmiyorum ama her şeyi duyuyorlar yahu!"

Dışarıdan yüzbaşının sesini duyunca dördü birden koşarak binadan çıkıp arabalarına bindiler. Konvoy hareket ederek alaydan çıkıp şehrin içinden geçen ana yola girdi. Alay şehrin yaklaşık on, on beş kilometre kadar dışındaydı. Şehrin içinden geçen yolla birlikte tepeye yirmi kilometre kadar uzaktaydılar. Ancak askerleri taşıyan araçlar eski model ve hantal oldukları için ağır ağır gitmek zorundaydılar, bu da onları oldukça yavaşlatıyordu. Yaklaşık on dakika sonra şehrin ilk evlerini gördüler. Harun kafasını pencereye çevirmiş dışarıyı izliyordu. Araba şehrin caddelerine girdiği zaman kaldırımlardaki insanların arabalara bakışına dikkat ediyordu. Hepsinde hissedilebilir bir gerginlik ve korku vardı. Bu çok normal, diye düşündü Harun. Ne de olsa daha birkaç ay önce askeri bir darbe olmuş ve ordu yönetime el koymuştu. Harun bütün bunları düşünürken yüzbaşı telsizle karargaha bilgi geçiyordu. Kahvelerin önüne konulmuş küçük tahta taburelerde oturup yüzlerini güneşe çevirmiş, uyuklayan yaşlılar, kamyonların çıkardığı gürültüyle irkiliyor tedirgin bakışlarla konvoyu izliyorlardı. Yüzbaşı konvoyla arayı açmamak için şoföre biraz daha yavaş gitmesini söyledikten sonra Harun'a döndü:

"Hemen şehrin çıkışındaydı değil mi?"

Harun kafasını sallayarak yüzbaşıyı onayladı.

"Evet, zaten geldik sayılır, birkaç dakika sonra oradayız. Oraya kadar kamyonlarla mı gideceğiz?"

"Evet. Tepenin önünde askerler iner. Zaten arka tarafları göl olduğu için kaçmaya çalışırlarsa önümüzden geçmek zorunda kalacaklar. Öyle bir durumda da kucağımıza düşerler. Eğer tepede kalırlarsa tepenin etrafını çevirip onları kuşatırız."

Harun kafasını çevirip havaya baktı. Güneş yönünü çevirmiş yavaşça batıya kayıyordu. Vakit ikindi olmuştu bile.

"Vakit geçiyor. Gecikirsek elimizden kaçabilirler."

"Hiçbir yere gidemezler. Etraflarını saracağız, nasıl kaçabilirler ki!"

"Ben de sizin yanınızda olacağım, değil mi komutan?"

"Evet!"

"Yani çatışmanın ortasında."

Yüzbaşı gözlerini kısıp yan gözlerle Harun'a baktı,

"Evet benim yanımda olacaksın. Biraz önce alaydan çıkarken söyledim ya."

"İyi de komutan, çatışmanın ortasına silahsız mı gireceğim. Bana silah vermeyecek misiniz?"

Yüzbaşı gülümseyerek Harun'un omuzlarına vurdu.

"Merak etme, sana da bir tüfek vereceğiz, onu ayarladık bile."

Başçavuşların önden giden arabası durup yüzbaşının aracının iyice yaklaşmasını bekledi. Araçtan inen şişman başçavuş, öndeki koruma askerine yandaki araca binmesini söyleyip onun yerine kendisi bindi.

"Yüzbaşım malum tepe biraz ileride. Şimdi ne yapalım?"

Askerleri taşıyan kamyonlar arkalarında büyük bir gürültü çıkararak bekliyorlardı. Yüzbaşı arabanın kapısını açarak dışarı çıktı ve şişman başçavuşun gösterdiği noktaya baktı. Eğilip Harun'a dışarı çıkması için işaret etti. Harun kapıyı açıp dışarı çıktı.

"Bu tepe, değil mi Harun?"

"Burası komutan."

"Tamam, bin arabaya gidiyoruz."

Arabaya bindikleri zaman yüzbaşı önde oturan şişman başçavuşa seslendi:

"Başçavuşum, bölükte size söylemiştim. Arkadaşın silahını hazırladınız değil mi?"

"Hazır yüzbaşım, diğer arabada."

"Silahı getirip arkadaşa verin, sonra da hareket edelim."

Başçavuş, yüzbaşı sözlerini bitirir bitirmez fırlayarak biraz önce indiği arabaya koştu. Az sonra elinde bir Kırıkkale mavzerle geri döndü. Tüfeği ve dört bant kurşunu Harun'a uzattı. Harun tüfeği alarak haznesini kontrol etti. Yüzbaşı hareket için emir verdikten sonra gülümseyerek Harun'a döndü.

"Rahatladın mı şimdi?"

"Tabi komutan, çatışmaya silahsız gidilir mi? Hele çatışacağın adamlar bu kadar usta savaşçılarsa... Benim tanıdığım, bu adamlar üzerine iyi silah kullanan kimse yoktur buralarda."

Şişman çavuş Harun'un yüzüne ters ters bakarak konuşmanın arasına girdi:

"Göreceğiz bakalım ne kadar usta olduklarını"

Araçlar hareket ettikten birkaç dakika kadar sonra yüzbaşı arabayı durdurdu.

"Hadi bakalım, başlıyoruz. Bütün askerler aşağıya insin."

Şişman başçavuş araçtan fırlayarak kamyonlara durmaları için el kaldırıp bağırmaya başladı,

"Herkes aşağı, herkes aşağı!"

Önlerindeki jipte giden diğer başçavuşlar da araçlarından inerek yüzbaşının yanına koştular. Yüzbaşı ilk gelen uzun boylu başçavuşa yolun karşı tarafını işaret etti.

"Sen yanına yüz asker al ve o taraftan göle doğru yayıl. Askerler birbirlerine yakın dursunlar. Hadi çabuk acele edin, kaçmasınlar oradan."

Başçavuş koşarak kamyonların yanına gitti. Biraz sonra da arkasında yüz askerle yüzbaşının söylediği noktaya doğru koşarak yanlarından geçtiler. Yüzbaşı şişman başçavuşla birlikte bölük binasının önünde konuştuğu başçavuşa eliyle yolun kendi taraflarında kalan kısmını işaret etti.

"Yüz asker al ve gölden yola doğru yay. Birbirlerine yakın dursunlar. Telsizinin frekansını da ayarla ve benden haber bekle."

Son kalan başçavuşa da yüz asker almasını söyleyerek ilk grubun yanına destek için gönderdi. Şişman olan başçavuş da bu arada yanlarına gelmişti. Yüzbaşı ona askerleri alıp yolun ortasından tepeye doğru yaymasını söyledi.

Başçavuş kalan askerleri toparlayarak yüzbaşının söylediği mevkiye doğru koştu. Askerler heyecanla koşuşturuyorlardı. Yüzbaşı arabaya giderek dürbününü aldı ve tepeyi izlemeye başladı. Askerler yüzbaşının söylediği noktalara doğru yayılmışlar uzanarak sipere yatmışlardı. Yüzbaşı, Harun'a döndü ve en son giden grubu işaret etti.

"Hadi hazırlan biz oraya gidiyoruz. Oradan iki tarafı da çok net görebilirim ve daha hızlı karar verebiliriz. Şimdi etrafları sarıldı artık bir yere gidemezler."

Harun ve yüzbaşı beraberce yürümeye başladılar. Harun elindeki tüfeğin mekanizmasına mermileri yerleştiriyordu bir yandan da. Henüz daha birkaç adım atmamışlardı ki yukarıdan ateş edilmeye başlandı. Birkaç silah sesinin ardından askerler tepeye doğ-

ru yaylım ateşine başladılar. Yüzbaşı ve Harun aynı anda kendilerini yere atarak siper aldılar, kurşun sesleri kulaklarını çınlatıyordu Harun'un. Yüzbaşı telsizle bağırarak ne olduğunu soruyordu.

"Yüzbaşım yukarıdan ateş açtılar üzerimize."

Konuşan ilk grubun başında gönderdiği başçavuştu. Harun kafasını çevirerek Yüzbaşıya baktı. Yüzbaşının rengi kaçmıştı.

"Anlaşılan bizim geldiğimizi fark edince o taraftan kaçmaya çalıştılar."

Silah sesleri birkaç dakika sonra yavaşladı, ardından tamamen kesildi.

Yüzbaşı telsizin mandalına bastı,

"Ne oluyor başçavuşum?"

"Tepeye doğru çekiliyorlar komutanım. Ne yapalım, takip edelim mi?"

"Olumsuz. Konumunuzu muhafaza edin ve emirleri bekleyin."

Yüzbaşı, Harun'a döndü. Elli metre ileride şişman başçavuşun olduğu yeri işaret etti. Hemen önlerinde askerler geniş bir yay çizerek göle kadar yere uzanmış tepeye doğru nişan almış bir şekilde bekliyorlardı.

"Şimdi oraya gideceğiz . Hadi kalk"

Ayağa kalkarak şişman başçavuşun olduğu yere koştular. Yukarıdan hiç ses çıkmıyordu. Oraya vardıklarında tekrar yere uzandılar. Başçavuş uzanmış, ağaçların arasına dürbünü ile bakıyordu.

"Yüzbaşım hiçbir şey görünmüyor. Ne yapalım?"

Yüzbaşı sağına ve soluna baktı. İki taraftaki başçavuşları ve tüm askerlerini görebiliyordu. Herkes elleri tetikte bekliyordu. Harun, güneşi göstererek yüzbaşıyı uyardı:

"Komutan, bir saate kalmaz ortalık kararmaya başlar. Ne yapacaksak acele edelim."

Yüzbaşı iki yanına dönerek eliyle tepeyi işaret etti. Bütün askerler olduğu gibi açıkta yatıyordu. Açık hedeftiler. Yukarıdakiler isteseler hepsini avlayabilirlerdi. Yüzbaşı telsizine uzanıp anons yaptı;

"Alanı daraltarak tepenin eteğine kadar ilerleyin ve ikinci emrimi bekleyin."

Yüzbaşının telsiz anonsuyla birlikte askerler sürünerek tepeye doğru ilerlemeye başladılar. Yüzbaşı şişman başçavuşa dönerek kendi askerlerinin de aynı şeyi yapmasını söyledi. Harun, yüzbaşının hemen yanındaydı. Başçavuş yüzbaşının önüne geçerek sürünmeye başladı. Harun ve yüzbaşı da onun arkasından. Tepenin eteğine vardıklarında yüzbaşı, Harun'a döndü.

"Yukarıya teslim olmalarını söyle."

Harun kafasını kaldırıp tepeye doğru bağırmaya başladı;

"Koçer, İbo, teslim..."

Sözünü bitirmeden üzerine kurşun yağmaya başladı. Hemen yüzüstü kapaklanıp siper aldı. Tüfeğini doğrultarak kurşun sesinin geldiği yere doğru nişan alıp tetiğe basti. Tüfekten ses çıkmayınca tetiğe bir kez daha bastı, yine ses çıkmamıştı. Önündeki şişman başçavuşla göz göze geldiler. Şişman başçavuş yüzünde alaycı bir ifadeyle onu izliyordu.

"Ne yani senin gibi bir adama sağlam tüfek mi verecektik?"

Harun tüfeği yüzbaşının önüne fırlatarak kafasını yukarıdan gelen kurşunlara karşı korumak için iyice yere bastırdı. Şişman Başçavuş hemen önünde dizlerinin üzerine doğrulmuş yukarıya doğru durmadan ateş ediyordu, yüzbaşı da hemen onun arkasında elindeki tabanca ile ateş ediyordu. Birden Şişman Başçavuş keskin bir çığlık atarak geriye doğru fırlayıp üzerine düştü. Harun, üzerine düşen başçavuşu iterek doğrultmaya çalıştı. Adam tam göğsünden vurulmuştu. Boğazından kesik kesik hırıltılar yükseliyordu. Harun, yüzbaşıya döndüğünde onun da yerde kanlar içinde yerde yattığını gördü. Hemen sürünerek yüzbaşının yanına gitti. Kolundan vurulmuştu. Kurşun kolunun üst kısmından girmiş kolun yarısını parçalayarak çıkmıştı. Harun telsizi alıp mandalına bastı.

"Yüzbaşı ağır yaralı, Başçavuş da öldü."

Telsiz konuşmasının ardından tepenin iki yanındaki askerler yüzbaşının olduğu noktaya doğru gelişi güzel koşmaya başladılar. Bütün askerler şimdi yüzbaşının etrafında toplanmışlardı. Ortalık ana baba günüydü. Yukarıdan ateş de kesilmişti. Harun, askerlerin arasından kendine yol açmaya çalışarak çıktı ve tepenin yola açılan tarafına baktı. İşte oradaydılar. Atlarına binmişler son sürat

askerlerin boşalttığı yerden yolun karşısına geçiyorlardı. Artık her şey için çok geçti. Koçero ve arkadaşları kuşatmayı yarıp kaçmayı başarmışlardı. Harun tepeye doğru yürümeye başladı. Askerler ve başçavuşlar ne yapacaklarını şaşırmış öylece yüzbaşının etrafına toplanmışlardı. Henüz elli metre gitmemişti ki ağaçların arasından bir ses duydu. Hemen o yöne koşmaya başladı. Birkaç dakika sonra sesin geldiği yere varmıştı. İbo, ağacın dibinde uzanmış yatıyordu. Üstü başı kan içindeydi. Harun İbo'nun yanına giderek eliyle alnındaki terleri sildi. Yarasına baktı. Kurşun omzunun sol üst kısmına isabet etmişti. Yarası kötü görünüyordu ama ölümcül değildi. En azından yüzbaşının yarası kadar ağır değildi. İbo gözlerini açıp Harun'u karşısında görünce güldü.

"Yine atlattık sizi!"

Harun, İbo'nun sözlerine gülümsedi. Parmağıyla sus işareti yaptı.

"Sus konuşup kendini yorma, sonra konuşmak için uzun uzun vaktin olacak zaten"

Büyük Oyun

Askeri jip anayoldan çıkarak patika yola girdi. Yaz sıcağında kuruyan toprakta sarsıntılar içinde ilerleyen araç büyük bir toz bulutuna sebep oluyordu. Harun, iki yanına oturmuş sivil istihbaratçıların arasında sağa sola sallanarak aracın ön camından dışarıyı izlemeye çalışıyordu. Tatvan olayının hemen ardından askerler, olaylardan onu sorumlu tutmuşlar ve köylülere yazdığını iddia ettikleri düzmece bir tehdit mektubunu gerekçe göstererek de tutuklamışlardı onu. Sonradan cezaevine gelip kendisiyle konuşan istihbaratçılardan anlamıştı onu neden tutukladıklarını. İstihbaratçılar, ona yanına alacağı adamlarla sınırı geçip Koçero ve yanındaki mahkumları, Suriye'de öldürmelerini teklif etmişler, karşılığında da onu serbest bırakacaklarını söylemişlerdi. Aksi takdirde cezaevinden bir daha zor çıkardı. İlk başta bu isteğe gülüp geçmiş, kabul etmemişti. Ama mahkemenin ilerleyen safhalarında durumunun gerçekten ciddi olduğunu görünce de cezaevinden çıkabilmesinin tek yolunun isteklerini kabul etmekten geçtiğini anlamıştı. Hakkında ileri sürülen bütün suçlamalar bir bir düşmesine rağmen, her seferinde yeni bir gerekçe gösteriliyor ve bir türlü serbest bırakılmıyordu. O da sonunda çaresiz istihbaratçıların isteğini kabul etmişti. Tam on üç ay olmuştu. Özgürlüğüne kavuşmaya az kalmıştı. Ancak kafasının içinde onu kemiren ve gittikçe büyüyen sorulardan bir türlü kurtulamıyordu. Onlara "Evet" diyerek ne kadar özgür olabilirdi ki? Öte yandan mahkûmlar da onu asla affetmezlerdi. Kendisini her açıdan iyice köşeye sıkışmış hissediyordu. Jip, yoldan yarım bir dönüş yapıp toz bulutu içerisinde önlerinde duran aracın yanına yanaşarak durdu. İki yanındaki istihbaratçılar dışarı çıkarak Harun'un dışarı çıkmasını beklediler. Burası, onu alıp cezaevine götürdükleri yerdi. Daha da ilginci yine bu araçla götürülmüştü. Harun, kapıdan uzattığı kafasını çevirip gözlerini kısarak açık mavi gökyüzünü izledi.

"Çık dışarı hadi"

Ağır hareketlerle dışarı çıktı. Ön araçtaki üniformalılar onları izliyor ama yanlarına gelmiyorlardı. Uzun boylu kirli sakallı olan Kemal isimli istihbaratçı Harun'un koluna girdi.

"Evet, Harun. İşte geldik. Sonunda serbestsin ama yapacağın önemli işleri sakın unutma."

Harun istihbaratçıya anlamsız bir gülümseme ile bakıyordu. Şehrin tek katlı evlerinin düz damlarını görebiliyordu.

"Unutmam."

"Şimdi gidebilirsin. Seni daha sonra ziyaret edeceğiz."

İstihbaratçılar Harun'un iki yanından geçerek arabaya bindiler. Öndeki askeri araçla beraber hareket edip anayola doğru ilerlediler. Harun araçların kaldırdığı toz bulutunun içinde öksürerek bir müddet arabaların arkasından baktıktan sonra şehre doğru yürümeye başladı. İçinde daha önce hissetmediği acayip bir duygu vardı. Bu ne bir sevinç, ne bir ferahlama, ne bir bunalım, ne bir sıkıntı, hiç biri değildi ama belki de hepsi birden. Şehrin en dış mahallesinde sokakların arasında ilerleyerek yürüyordu. Bu şehir, bu insanlar bu evler, bu yüzler ne kadar da yabancı ve ne kadar da tanıdıktı. Çayhanelerin önünde oturup çaylarını içen yaşlı yüzler, sokaklarda yalın ayak, pantolonsuz ve donsuz koşan küçük çocuklar, kapılarda ağızları tülbentli kadınlar, yüzler, yüzler...

Sonunda evine varabilmişti. Kendini salondaki sedirin üzerine bırakıp gözlerini kapadı. Çok yorgundu. "Uyandıktan sonra banyo yaparım" diye geçirdi içinden. Aralık duran beyaz perdeden sızan güneş ışıklarının yüzüne vurmasıyla gözünü açtı. Perdeye sızan ışığın bir şerit gibi akışını izledi. Kollarını iki yana açarak gerindi ve doğrulup sedirin üzerine oturdu. Elbiseleriyle öylece yatmıştı. Ayağa kalkıp banyoya doğru ilerlerdi. Uzun zamandır iyi bir banyo yapmamıştı. Banyodaki her şey olduğu gibi duruyordu. Suyu ısıtmak için banyo sobasını yaktı ve yiyecek bir şeyler almak için dışarı çıktı. Dışarıda onu tanıyanlara beraat ettiğini söyleyecekti. İstihbaratçılara verdiği sözden kimseye bahsedemezdi. Kahvaltılık bir şeyler alıp tekrar eve döndü ve kahvaltısını yapıp banyoya girdi. Güzelce temizlenip tıraş olduktan sonra elbiselerini değiştirerek dışarı çıktı. Her zaman gittiği çayhaneye gidip çay içmek istiyordu. Daha çok fazla uzaklaşmamıştı ki istihbaratçı Ke-

mal ile yüz yüze geldi. Kemal yüzünde alaycı bir gülümsemeyle yanına yaklaştı.

"Hadi ama seni bekliyoruz. Hâlâ buralarda mısın?"

Harun şaşırmış ve Kemal'in ne dediğini anlayamamış gözlerle bakıyordu ona.

"Daha dün bir, bugün iki olmadı!"

"Ne yani senin bir hafta tatil yapmanı mı bekleyeceğiz?"

Harun oldukça sinirlenmişti. Kemal'in tuttuğu kolunu hırsla çekti.

"Beni geri götür o zaman. Ne yani birazcık nefes de mi alamayacağız?"

Kemal, Harun'un kızgınlığı karşısında bir kahkaha atarak ona baktı.

"Tamam, tamam biraz dinlen ama yarın buraya komitenin* içişleri bakanı geliyor. Onun için fazla vaktin yok. hemen harekete geçmen gerekiyor. Şimdilik gidiyorum. Ama en yakın zamanda tekrar görüşeceğiz."

Kemal arkasını dönerek karşıdaki sokağa daldı ve gözden kayboldu. Bir süre onun arkasından bakan Harun ne düşüneceğini şaşırmıştı. Sonra toparlanarak Kemal ile konuştuklarını kimsenin görmediğini anlamak için çevresine bakındı. Karşı kaldırımdan seyrek de olsa insanlar geçiyor ama hiç biri dönüp ona bakmıyordu. İçinden küfür ederek çayhanenin yolunu tuttu. Çayhanenin kapısında oturanlara selam verip

*Komite: 1960 Darbesinde yönetime el koyan Milli Birlik Komitesi

içeri girdi. Camın kenarına oturarak dışarıyı izlemeye başladı. İçinde büyük bir huzursuzluk vardı. Kafasını boşaltıp hiçbir şey düşünmemek için zorladı kendini. Tanıdık arkadaşları, çayhanenin sahibi ve garsonu ile muhabbet etmeye başladı. İkindiye kadar çayhanede oturduktan sonra müsaade isteyip kalktı ve evine gitti. Yoldan tütüncüler pasajına uğrayarak en iyi kalitede Mutki tütünü aldı. Kaliteli tütün içmemişti ne zamandandır. İçtiği kalitesiz tütünlerden boğazı yanıyordu. Eve gidip sedirin üzerine oturdu ve aldığı tütünü tabakasına yerleştirip bir sigara sardı. Bü-

tün gece deliksiz yatmasına rağmen kendisini hâlâ çok yorgun ve uykusuz hissediyordu. yatak odasına geçip üstünü değiştirdi ve sarı yaldızlı başları olan demir yatağın üzerindeki yün döşeğe uzandı. Cezaevindeki sert ranzalardan sonra kendini saraydaymış gibi hissediyordu. Gözlerini kapatıp bütün olan biteni unutmaya çalıştı. Açık mavi bir gökyüzünün altında yemyeşil bir ovada deli gibi at sürerken hayal etti kendini. Rüzgar yüzüne çarpıyor, kırlarda açan binlerce çiçeğin kokusu burnunu dolduruyordu. İçinin müthiş bir mutluluk ve huzurla dolduğunu hissetti. At, dizlerine kadar boy atmış yemyeşil çimenlerin içinden nehirde suları yaran bir sandal gibi ilerliyordu. Saçları rüzgardan geriye doğru yaslanmış, rüzgar bütün bedenini saran ipeksi bir kadın teni olmuştu. Kadın! Sahi kadın! Kapının yumruklanmasıyla uzandığı yerden fırladı. Gözlerini zorlukla açarak sesi dinlemeye çalışıyordu. Bir kere daha, bu sefer daha şiddetli çalınınca, ayağa kalkarak aceleyle şalvarını giydi ve kapıya bakmaya gitti. Kapıyı açtığında Kemal ile birlikte beş altı sivil giyimli adamın heyecanlı bir biçimde beklediklerini gördü. Kemal, Harun'a doğru uzattığı eliyle atletini işaret ederek sinirle bağırdı;

"Şuna bak, yeni kalkmış. Daha giyinmemiş bile. Ağa, ağa! Hadi çabuk giyin, bakan geldi, seni istiyor. Çabuk ol acele, acele!"

Bir yandan bağırıyor bir yandan da Harun'un koluna girmiş onu evin içine sürüklüyordu. Harun ne olduğunu anlayamadan kendisini yatak odasında buldu. Kemal elinde Harun'un gömleğini tutmuş acele giyinmesini söylüyordu durmadan. Harun'un gömleğinin düğmelerini iliklemesine bile fırsat vermeden onu tekrar dışarı doğru çekti.

"Hadi, hadi arabada kapatırsın önünü."

Kapının önünde üç araba bekliyordu. Ortadakine doğru yönelidiler ve içine biner binmez de hareket ettiler. Kemal paniklemiş, heyecanla Harun'a üstünü başını düzeltmesi için direktifler veriyordu.

"Lan, bakanın karşına çıkacaksın! Düzeltsene şu yakanı! Daha düzgün bir elbisen yok muydu?"

Araba valiliğin bahçesine hızla girip kapının önünde durdu. Harun ve Kemal arabadan inerek koşar adımlarla merdivenleri çı-

kıp binaya girdiler. Bahçede, kapıda ve koridorlarda onlarca polis ve asker vardı. Her tarafta olağanüstü bir güvenlik hemen göze çarpıyordu. Valinin odasına geldiklerinde kapının önünde durdular. Kapının iki tarafında duran üniformalı subaylar küçümseyen bakışlarla baştan aşağı süzdükleri Harun'u işaret edip Kemal'e sordular,

"Bu mu bakan beyin istediği adam?"

"Bu, bu! Bekliyor mu hâlâ?"

Subaylardan birisi Harun'un koluna girip kapıyı açtı ve beraberce odaya girdiler. Kapının tam karşısında büyük kahverengi meşe ağacından işlemeli masada kısa boylu, Harun'un bakan olduğunu düşündüğü, şişman temiz tıraş edilmiş, yüzünden kan fışkıran orta yaşlı bir adam oturuyordu. Masanın önündeki sandalyelerin birinde Harun'un daha önce gördüğü vali ve hiç tanımadığı sivil giyimli biri daha vardı. Harun ve Subay içeri girince konuşmalarını kesip onlara baktılar. Subay sert bir topuk selamı verip Harun'u gösterdi, "Emrettiğiniz şahsı getirdik bakanım."

Bakan Harun'u gözleriyle iyice bir süzdükten sonra subaya dışarı çıkması için bir el hareketi yaptı. Subay yine sert bir topuk selamı verip olduğu yerde geri döndü ve dışarı çıkıp kapıyı kapattı. Bakan, Harun'a yaklaşması için işaret etti.

"Demek Harun sensin. Gel bakalım Harun. Nasılsın?"

"Sağlığınıza duacıyım efendim."

"Sağol, sağol. Anladığıma göre önemli bir vatan görevi için aday olmuşsun. Aferin sana oğlum. İşte böyle her Türk vatandaşı gerektiği anda bu tür görevler için hazır olmalıdır."

Vali, bakanın sözlerini onaylayarak kafasını salladı. Bakan, valiyi işaret ederek Harun'a sordu,

"Bu, ilimizin valisi Haşmet Bey, bu da Siirt İstihbarat Daire Başkanı Naim Bey."

Harun solunda kalan Naim Bey'e dikkatle baktı. Daha önceki istihbarat amirini tanıyordu, bu yeni olmalıydı. Bakan Harun'u dikkatle izleyerek konuşmasına devam etti.

"Evet evladım ne zaman başlıyorsun görevine. Biliyorsun hükümetimiz bu eşkıya meselesini oldukça ciddiye alıyor. Hepsinin kökünü kurutacağız. Soylarını tüketmeden peşlerini bırakmaya-

cağız. Bu yüzden yaptığın işin hükümetimiz ve devletimiz için ne kadar önemli olduğunu anlamanı istiyorum. Büyük bir vazifeyi yerine getireceksin, kendinle iftihar etmelisin."

Harun, bakanın sözleri karşısında heyecanlanmıştı. Göz ucuyla vali ve istihbarat amirini kontrol ederek bakanla konuşmaya başladı.

"Efendim, müsaadenizle bir hafta kadar sonra çıkacağız vazifeye. Ancak benim seçeceğim elli adamın silahsız olarak böyle bir vazifeye girişmeleri fayda etmez. Hepimizin silahlanması ve vazifeye silahlarımızla çıkmamız gerekir."

Sesi titrek ve heyecanlı çıkıyordu. Bakan dirseklerine masaya dayayarak öne doğru eğildi.

"Bir hafta mı? Olmaz, iki gün sonra çıkacaksın. İstediğin silahları da sana Naim Bey tedarik edecek. Ayrıca sizinle beraber eski istihbarat amiri Sadi Bey de operasyona katılacak. Kendisini getirecek olan askeri uçak şu anda havaalanına inmiş olmalı. Bütün her şeyi beraber yapacaksınız. Hepsinin kellesini almadan da sakın geri dönmeyin."

Bakan, konuştukça çenesine doğru sarkan yanakları titriyor, yüzü de renkten renge giriyordu. Konuşmasını bitirdikten sonra saatine bakarak hızla ayağa kalktı. Ellerini ovuşturup masanın yanından geçerek odanın ortasına doğru yürüdü. Tam Harun'un yanında durdu. Vali ve Naim Bey de bakanın ayağa kalkmasıyla ayağa fırlamışlar ceketlerinin önünü ilikleyerek ona bakıyorlardı.

"Beyler benim artık gitmem gerek. Bu işi de hallettik sayılır. Naim Bey siz bu arkadaşla bizzat ilgilenin ve bütün ihtiyaçlarını karşılayın."

Bakan sözlerini bitirdikten sonra kapıya yöneldi. Vali hızla önüne geçerek bakana kapıyı açtı. Vali ve bakan koridora çıkıp kapıyı arkalarından kapattılar. Şimdi odada Naim bey ile baş başa kalmıştı. Naim Bey tekrar koltuğuna oturup cebinden filtreli sigara paketini çıkardı. Harun'a da karşısındaki koltuğu işaret ederek oturmasını istedi. Harun biraz önce valinin oturduğu koltuğa oturunca paketi ona uzattı. Cebinden çıkardığı altın kaplama çakmağıyla sigaraları yaktıktan sonra konuşmaya başladı.

"Bakanın dediğini duydun. İki gün süremiz var. Şimdi senle beraber merkeze gideceğiz. Sadi Yarbay da orada olacak. Seninle beraber gelecek elli kişiyi de yarın sabahtan toparlayacağız. Ertesi gün de Sadi Yarbay'la beraber Suriye'ye gideceksiniz ve sana verilen 21 kişilik listenin tamamını temizleyeceksiniz. Özellikle Koçero ve avanesini. Anladın değil mi?"

Harun kafasını salladı. Bütün her şey son derece hızlı gelişmiş, düşünmesine dahi fırsat kalmamıştı neredeyse. İçinden, böylesi belki de daha iyi oldu diye geçirdi. Naim Bey sözlerini bitirdikten sonra sigarasını masanın üzerindeki kristal küllüğe bastırarak söndürdü ve ayağa kalktı.

"Arkadaşlar seni merkeze getirecek. Orada görüşürüz. Ben şimdi bakanı uğurlamaya gidiyorum."

Harun, Naim Bey'in arkasından bakıyordu. Naim Bey kapıyı açınca kapının önünde bekleyen Kemal ile göz göze geldiler. Kemal, Naim Bey'in odadan çıkmasının ardından içeri girerek Harun'un yanına geldi. Omzuna dokunarak ayağa kalkmasını istedi.

"Kalk bakalım mühim adam, kalk merkeze gidiyoruz. Sadi Yarbay bekliyor seni orada."

Harun sigarasını küllüğe bastırıp ayağa kalktı ve Kemal ile birlikte dışarı çıktılar. Koridorlarda şimdi kimse görünmüyordu. Anlaşılan herkes bakan beyi uğurlamaya gitmişti. Hızlı adımlarla geçtiler boş koridorları. Kapının önünde duran iki bekçi sandalyelerine oturmuş sigara içiyorlardı. Bahçede şimdi sadece geldikleri araba vardı. Arabanın ön tarafında iki sivil daha oturuyordu. Kemal kapıyı açarak Harun'la birlikte arka koltuğa oturdu ve beraberce istihbarat merkezine gittiler. Binadan içeri girip üst kata çıktılar. Koridorun sonundaki odaya girdiklerinde Sadi Yarbayı gördü Harun. Koltukta oturmuş sigarasını içiyordu. Sadi Yarbay, Harun'u görünce gülümseyerek ayağa kalkıp yanına geldi.

"Vay, Harun uzun zaman oldu ha! Nasılsın bakalım?"

Harun kolunu Kemal'den kurtarıp elini Sadi Yarbay'a uzattı,

"Sağolun komutanım. İyiyim. Siz nasılsınız?"

"İyi, iyi. Demek seninle beraber iş yapacağız ha? Bin yıl düşünsem aklıma gelmezdi vallahi. İyi oldu iyi, ben de paslanmak üzereydim. Hele geç şu koltuğa otur da biraz soluklan. Sen de bura-

da kal Kemal, sana işimiz düşecek birazdan... Ama önce sana zahmet, içeriden şu yirmi bir kişinin dosyasını da bir getiriver."

Kemal geriye dönerek odadan çıktı. Sadi Yarbay masanın başındaki koltuğa oturarak geriye doğru yaslandı. Yüzünde kocaman bir gülümseme vardı. Görevin kendisine verilmesinden dolayı mutlu olmuşa benziyordu."

"Evet Harun, göreve götüreceğin isimler hazır mı kafanda. Bir liste yaptın mı?"

Harun, kafasını sallayarak onayladı.

"Bütün isimler kafamda hazır."

"Güzel. O zaman hemen yarın sabah tek tek bütün isimleri alayda toplayalım. Ertesi akşam da yola çakalım. Hiç vakit kaybetmeyelim. Ben sizinle Şırnak'a kadar beraber geleceğim. Hükümet bu işe çok büyük önem veriyor. Çok gizli olmalı, kimse bilmemeli. Şunu önceden söyleyeyim Harun eğer Suriye'ye geçtikten sonra orada Suriye askerleri veya polisi sizi ele geçirirse, yakalanırsak sizi kimse savunmayacak anladın değil mi?"

"Biliyorum komutanım. Bunların hepsini, bütün ayrıntıları cezaevindeyken ve çıkışta anlattılar."

"İyi o zaman, şimdi ne yapmayı düşünüyorsun. İstersen beraber alayın misafirhanesine gidelim, bu gece orada kalalım ha. Hem bütün ayrıntıları da konuşuruz."

"Emrin olur komutanım, ama müsaadenle eve gideyim de birkaç parça özel eşyam var, onları alayım."

"Tamam o zaman, Kemal gelsin, onunla beraber eve gidip eşyalarını topla ve misafirhaneye gelin."

Konuşmalarını bitirdikleri anda kapı açıldı ve Kemal kolunun altında kalın mavi bir dosyayla içeri girdi. Dosyayı yavaşça masanın üzerine koyup sessizce beklemeye başladı. Yarbay, dosyanın sayfalarını şöyle bir karıştırdıktan sonra Kemal'e baktı.

"Kemal ikiniz beraberce Harun'un evine gideceksiniz. Harun bazı eşyalarını aldıktan sonra onu misafirhaneye getir."

"Baş üstüne komutanım."

Kemal ve Harun birlikte odadan çıkarak koridorda yürümeye başladılar. Kemal, Harun'un koluna girdi.

"E, Harun sen de teşkilata çalışacaksın ha. Seninle iş arkadaşı olduk demek. Vay be, bak şu kaderin işine!"

Kemal'in bu sözleri Harun'un içinde büyük bir boşluğun oluşmasına sebep oldu. Kendini dipsiz bir kuyunun içinde hiç durmadan aşağıya doğru düşüyormuş gibi hissediyordu. Bütün vücudunun soğuk soğuk terlediğini hissetti. Kemal'e donuk bir yüz ile baktı.

'Neyin var senin? Hasta mısın? Çok kötü görünüyorsun."

"Yok, bir şeyim yok. iyiyim. Sadece biraz yorgun ve halsiz hissettim kendimi, o kadar."

Dışarıya çıkıp arabaya doğru yürüdüler. Kemal, arabanın yanından bekleyen şoföre işaret ederek arabaya binmesini söyledi. Kapıyı açarak Harun'la birlikte arka koltuğa oturdu.

"Hadi bakalım, Harun'un evine gidelim. Oradan eşyalarını alıp tekrar buraya geliriz. Uzun bir süre daha evini göremeyebilirsin Harun. İyice hasret gider bu kısa zamanda."

Kemal kendi söylediklerine kahkaha atarak güldü. Harun boş gözlerle Kemal'i izliyordu.

İki gün sonra akşama doğru alayın arka tarafında kullanılmayan bir barakanın önünde toplanmışlardı. Yarbay Sadi, Naim Bey, Kemal ve Harun. Naim Bey ve Yarbay Sadi yan yana durmuşlardı. Naim Bey, Harun'a doğru bir iki adım atarak yanına yaklaştı, cebinden çıkardığı bir kağıdı ona doğru uzattı,

"Evet Harun, bugün yola çıkıyorsunuz. Her ne kadar yanınızda yarbayım olsa da bu görevde resmi ünvanını kullanmayacak. Sizden birisi olarak bilinecek. Komşu ülkelerden birinde yakalanmanız halinde varlığınız tamamen inkâr edilecek ve o ülkenin size vereceği cezalar karşısında sessiz kalınacak. Göreviniz son derece tehlikeli. Yurt içinde, sınıra kadar olan mıntıkada bir sorunla karşılaştığınız takdirde şimdi sana vereceğimiz şu izin belgesini göstereceksin. Ayrıca Şırnak alay komutanlığına da geleceğiniz bildirileceğinden orada da en iyi şekilde karşılanacaksınız. Benim söyleyeceklerim bu kadar. Senin bana bir sorun var mı?"

Harun, Naim Bey'in kendisine uzattığı kağıdı alarak inceledi. Kağıt, Siirt İstihbarat Dairesi tarafından görevli olarak gönderil-

diklerini belirten resmi bir belgeydi. Katlayıp dikkatli bir biçimde cebine koydu.

"Benim soracağım bir şey yok. Eğer başka bir şey yoksa biz hemen gidelim. Adamlar bizi tepenin orada bekliyor. Yolumuz uzun."

Naim Bey dönüp Sadi Yarbay'a baktı. O da dudaklarını bükerek omuzlarını yukarıya doğru kaldırınca elini Harun'a uzattı,

"Pekâla, gidebilirsiniz, yolunuz açık olsun."

Harun, Naim Bey ve Kemal ile tokalaştıktan sonra Sadi Yarbay ile birlikte yürüyerek kullanılmayan eski kapının arkasında bekleyen atlarının yanına gittiler. Harun dönüp son bir defa arkasına baktıktan sonra atını mahmuzlayarak ilerledi. Yaklaşık yirmi dakika kadar sonra adamlarının onları bekledikleri yere ulaşmıştılar. Harun grubun en önünde iki adamın tam önünde durarak atından atladı ve kollarını iki yana açtı.

"Vayy, amca oğlu, nasılsın yahu? Uzun zaman oldu ha, seni görmeyeli."

Adamlar da yüzlerinde kocaman gülümsemelerle Harun'a karşılık veriyorlardı. Harun iki adamın koluna girerek Sadi Yarbay'ın yanına doğru yürüdü. Yarbay atından inmiş onları izliyordu. Harun, başıyla iki yanındaki adamı işaret ederek Yarbay'a tanıttı onları;

"Bu amcamın oğlu Halil, bu da dayımın oğlu Mesut."

Yarbay gülümseyerek elini göğsüne götürdü ve kafasını hafifçe öne eğdi. Harun'un yanına doğru ilerleyerek kolunu dürttü.

"Hadi, yolda konuşursunuz, yolumuz uzun nasıl olsa, şimdi gidelim buradan."

Harun, Halil ve Mesut'u görmekten son derece mutlu olmuştu. Yarbay'ın sözlerini bitirmesinin ardından ikisinin arasına girdi.

"Herkes malzemesini aldı mı? Yeterince mermi dağıtıldı mı size?"

"Dağıtıldı amcaoğlu. Herkese bir tüfek ve onar deste mermi dağıtıldı."

"Güzel, hadi yola çıkalım. Yolda uzun uzun konuşuruz. Herkes atlarına binsin!"

Harun'un atlara binin, komutunun ardından ortalık birden hareketlendi. Kimi tüfeğini omzuna çapraz taktı. Kimi de atının eyerine astı ve atlarına bindiler. Zirveye doğru tırmanmaya başladılar. Hiç durmadan yol alıyorlardı. Önce Eruh, ardından da Cizre ve Şırnak'a gideceklerdi. Harun yol boyunca Halil ve Mesut ile tanıdıklarının durumunu, eski günleri konuştu. Ertesi gün sabaha doğru Şırnak'a on beş kilometre mesafedeki Kaymakam Çeşmesi'nde mola verdiler. Sınırdan geçmeden önce Şırnak'taki alayda konaklayacaklardı. Harun istihbaratın kendilerine dağıttığı silahları kontrol etmek istemişti. Hepsi atlarından inerek mavzerlerine kurşunlarını sürerek ateş etmeye başladı. Elli kişi beşer kurşundan toplam iki yüz elli atış yaptılar ve güneşin ilk ışıkları ile tekrar hareket edip Şırnak'ın diğer ucundaki alaya vardılar. Kapıdaki nöbetçilerle konuşan Harun ve Sadi, Yarbay nöbetçi kulübesinden alay komutanı Yarbay Hıdır ile görüştükten sonra içeri girebildiler. Yanlarında iki kılavuz asker ile birlikte alayın yemekhanesine gittiler. Yemekhaneye girdiklerinde masaların üzerinde kahvaltılıkların hazır olduğunu gördüler. Masalara oturdukları sırada yemekhanenin kapısındaki asker bütün gücüyle "Dikkat" diye bağırınca gayri ihtiyari kapıya döndüler. Yanında iki tane başçavuş ile birlikte rütbeli bir subay en ön masadaki adamlarla konuşuyordu. Adamlar elleriyle Harun ve Sadi Yarbay'ı işaret ediyordu. Subay gülümseyerek yanlarına geldi. Harun'a elini uzattı.

"Hoş geldiniz. Ben bu alayın komutanı Yarbay Hıdır."

Harun ve Sadi yarbay ayağa kalkarak Hıdır Yarbay'ın uzattığı elini sıktılar. Hıdır Yarbay uzun boylu, iri yapılı biriydi. Her asker gibi yüzü yeni tıraş edilmişti. Kalın kara kaşları, koyu kestane gözleri, yanık teni ile buranın insanlarına benziyor, diye düşündü Harun.

"Buyrun oturun, keyfinize bakın şimdi. Kahvaltınızı yaptıktan sonra askerler sizi odama getirirler, orada konuşuruz."

"Tamam komutanım. Sağ olun."

Hıdır Yarbay, beraber geldiği iki başçavuş ile birlikte yemekhanedeki herkese "Afiyet olsun" dedikten sonra hızlı adımlarla yemekhaneden çıktı. Bir iki dakika sonra başçavuşlardan biri yanında bir asker ile döndü. Harun ve Sadi Yarbay'ı işaret ederek yeni-

den yemekhaneyi terk etti. Asker koşar adımlarla Harun ve Sadi Yarbay'ın yanına gelerek arkalarında beklemeye başladı. Harun arkasına dönerek askeri yemek yemesi için masaya davet etti. Asker yeni yediğini söyleyerek teklifi reddetti. Harun'un iştahı kaçmıştı, Sadi Yarbay'a baktığında onun da yemeğini yemediğini gördü.

"Sadi komutan, sen de yemeyeceksen hemen kalkıp Hıdır Yarbay'ın yanına gidelim mi?"

"Gidelim, ben de onu düşünüyordum zaten. Hadi kalk. Ama adamlarına biz gelene kadar yemekhaneyi terk etmemelerini söyle."

"Tamam, Halil ile Mesut'a söylerim, onlara göz kulak olurlar."

Harun, karşısında oturan Halil ve Mesut'un yanına giderek olanları anlattıktan sonra yemek yiyen adamlara kendileri gelene kadar göz kulak olmalarını istedi. Sonra arkalarında bekleyen asker ile birlikte yemekhaneden dışarı çıktılar. Yarbayın yol göstermesi için gönderdiği askerin arkasından ilerliyorlardı. Yemekhanenin arkasına dönüp dümdüz yürümeye başladılar. Talim alanları ve yatakhaneleri geçtikten sonra tek katlı büyük bir binanın önünde durdular. Merdivenlerden çıkıp sola döndüler. Uzun koridorun sonunda sağa dönerek başka bir koridora geçtiler. En dipte kapısının önünde bir askerin nöbet tuttuğu odanın önünde durdular. Beraber geldikleri asker, nöbetçi askere kendilerini yarbayın beklediğini söyleyince, nöbetçi haber vermek için içeri girdi. Birkaç saniye sonra tekrar kapıyı açarak Harun ve Sadi Yarbay'ı içeri davet etti, kapıyı arkalarından kapattı. Büyük, geniş bir odaydı. Hıdır Yarbay'ın masası tam pencerenin önüne kurulmuştu. Masanın üzerinde bir yığın evrak ve dosya gelişigüzel konulmuştu. Hıdır Yarbay onları ayakta karşılamıştı. Harun ve Sadi Yarbay masanın önündeki iki sandalyeye oturdular. Hıdır Yarbay masanın üzerindeki zili çaldığında kapı açıldı ve demin nöbet tutarken gördükleri asker içeri girdi.

"Yavrum, bize üç çay getir."

Nöbetçi sert bir topuk selamı verip odanın kapısını kapattı. Hıdır Yarbay masanın üzerindeki filtresiz sigara paketini misafirlerine uzatarak sigara ikram etti.

"Yemek yediniz, şimdi güzel bir sigara içilir bunun üzerine."

Sadi Yarbay uzanarak bir sigara aldı. Harun ise teşekkür ederek kendi cebinden tütün tabakasını çıkarttı. Hıdır Yarbay, Harun'un tabakasına bakıyordu.

"Kaçak tütün mü?"

Harun gülerek tabakayı Hıdır Yarbay'a uzattı,

"Hem de en iyisi. İsterseniz size de bir tane sarayım."

"Çok iyi olur."

Sigaralarını içip sohbet etmeye başladılar. Hıdır Yarbay, yolculuk ve görevleri hakkında sorular soruyor onlar da anlatıyordu. Zaten yorgun ve uykusuz olan Sadi Yarbay, pencereden yüzüne vuran güneş ışıklarıyla iyice rehavete kapılmış esnemeye başlamıştı. Hıdır Yarbay bu durumu görünce ayağa kalkıp ikisinden de özür diledi.

"Kusura bakmayın, yorgun ve uykusuz olduğunuzu unutmuşum. İsterseniz gidip yatabilirsiniz. Yatakhaneler hazırlandı bile."

Harun ve Sadi Yarbay ayağa kalkarak Hıdır Yarbay'a teşekkür ettiler. Tam dışarı çıkacakları esnada Hıdır Yarbay Harun'a seslenerek biraz daha tütün verip veremeyeceğini sordu. Harun cebinden tabakasını çıkartıp Hıdır Yarbay'ın masasına bıraktı.

"Kusura bakma, sarmayı bilmiyorum, sen birkaç tane sar da bırak zahmet olmazsa."

Harun, Sadi Yarbay'a baktı. Sadi Yarbay kapının önünde durmuş uykulu gözlerle ona bakıyordu.

"Sadi komutan sen git, ben birazdan geliyorum."

"Tamam, gidiyorum. Görüşürüz."

Sadi Yarbay kapıyı kapatıp gittikten sonra Harun tabakasından çıkardığı tütünü sarmaya başladı. Hıdır Yarbay sorgulayan gözlerle onu izliyordu.

"Demek eşkıyaları yakalayıp getireceksiniz ha."

"He komutanım."

"Harun sana özel bir şey sormak istiyorum. Babanın ismi ne?"

Harun sardığı sigarayı Hıdır Yarbay'a uzatıyordu. Yüzünde uyuşuk bir hal vardı.

"Sıdık komutanım. Hayırdır, niye sordunuz komutanım?"

Hıdır Yarbay'ın yüzünde endişeli bir ifade vardı. Kafasını sallayarak Harun'un gözlerinin içine bakıyordu,

"Senin babanın ismi benim ağabeyimin özel bir defterinde yazılıydı. Onlar sanırım birbirlerini tanıyorlardı. Benim ağabeyimin ismi de Devran, duydun mu bu ismi?"

Harun gözlerini kısarak Hıdır Yarbay'a dikkatli bir şekilde baktı.

"Babamdan bize kalan bir defterde görmüştüm ismini."

"Öyleyse artık eminiz, onlar birbirlerini tanıyorlardı."

Hıdır Yarbay masanın üzerine doğru eğilerek kısık bir sesle Harun'a sordu;

"Bana doğruyu anlat Harun, siz ne yapacaksınız?"

"Sana söyledik ya komutan, aha izin belgemizi de görüyorsun."

"Bak Harun, sen bana doğruyu söylemiyorsun. Ben senden doğruyu anlatmanı istiyorum, sen bana izin belgeni gösteriyorsun. Diyorsun ki böyle yapacağız, şöyle yapacağız. Evet izin belgenizde sınırdan geçip gitme hakkınız yazılı ama... Beni iyi dinle. Siz önceki gün sabah saat altı gibi Siirt İstihbarat Dairesi'nden yola çıktınız. Bu sabah da gün doğmadan Kaymakam Çeşmesi'nin orada tam iki yüz elli kurşun sıktın. Doğru değil mi?"

Harun, Yarbay'ın yüzüne şaşkın şakın bakıyordu.

"Şimdi de bana diyorsun ki, benim izin belgem var, sınırı geçip gideceğim. Doğru izin belgen de var, elinizdeki silahların resmi belgesi de. Hepsi doğru..."

Hıdır Yarbay masanın üzerindeki bir kağıdı Harun'a doğru uzatarak konuşmasına devam etti,

"Ama bak, bana gelen yazıda ne diyor. Şırnak'a gelecek elli kişinin aslında bölgeden eşkıyayı barındıran, yol gösteren kişiler olduğundan hareketle, bu kişilerin sınırdan geçişleri esnasında bertaraf edilmesi emrediliyor. Yani siz sınırdan geçerken hepinizi temizleyeceğiz."

Harun, Hıdır Yarbay'ın söyledikleri karşısında küçük dilini yutmuş hiç sesini çıkarmıyordu. Öylece Hıdır Yarbay'ın kendisine uzattığı belgeyi inceliyordu. Hıdır Yarbay ayağa kalkarak Harun'un karşısına oturdu. Elini onun dizlerinin üzerine koydu.

"Şimdi git biraz uyu. Akşam buradan çıkıp gideceksiniz, fakat dönüşte dikkatli olun."

Harun, hiç sesini çıkarmadan Hıdır Yarbay'a bakıyordu. Elindeki kağıdı ona doğru uzatıp ayağa kalktı ve odanın kapısına doğru yürüdü. Kapının önünde durdu, arkasına döndü. Yüzü heyecandan kıpkırmızı olmuştu. Kelimeler ağzından tane tane ve titrek bir şekilde çıkıyordu.

"Sağ olasın Hıdır komutan, sağ olasın..."

Kapıyı kapatıp koridordan dışarı çıktı. Binanın çıkış kapısına geldiğinde bütün vücudunun yandığını hissetti. Güneş gözlerini kamaştırıyordu. Elini gözlerine siper ederek etrafı izledi. Biraz önce kendisini buraya getiren asker yanına gelerek koluna dokundu,

"Beni takip edin. Yatakhaneye, arkadaşlarınızın yanına gidiyoruz."

Harun askeri takip ederek arkadaşlarının kaldığı yatakhaneye girdi. Hemen hemen herkes yatmıştı. Halil ve Mesut onu bekliyordu. Harun'un içeri girdiğini görünce yanına geldiler.

"Neyin var amcaoğlu?"

"Yok bir şeyim. Siz niye yatmadınız?"

"Seni bekledik."

"İyi, nöbetçi koydunuz mu yatakhaneye."

"He, sırayla nöbet tutacaklar. Herkes belli."

"İyi, siz de gidin yatın, akşama yola çakıcağız. Ben de gidip biraz yatayım çok yorgunum."

Halil ve Mesut, iyi uykular dileyerek yatacakları koğuşa girdiler. Harun bina kapısının önüne çıkarak bir sigara sardı. Onlara her şeyi Suriye'ye geçtikten sonra anlatmalıydı. Şimdi anlatırsa panik yapıp yanlış şeylere de sebep olabilirlerdi.

Kapının önünde talim yapan askerleri izliyordu. "Ulan ne biçim bir oyuna düştüm böyle" diye geçirdi içinden. Sigarasından derin bir nefes alıp izmariti parmağıyla dışarı doğru fırlattı. Ayağa kalkarak yatacağı koğuşa girdi. Gözleri uykusuzluktan şişmişti. Yatağına uzandı ve gözlerini kapattı.

Nöbetçinin bağırmasıyla gözlerini açtığında hava çoktan kararmıştı. Yatakhanede kendisinden başka kimse kalmamıştı. Ka-

pıda duran asker ona seslenerek acele kalkmasını istiyordu. Gerinerek ayağa kalktı. Koridorun başındaki tuvalete gidererek ihtiyacını giderdi, elini yüzünü iyice yıkadı ve yemekhanenin yolunu tuttu. Adamlarının çoğu yemeklerini yemiş yemekhanenin kapısının önünde sigaralarını içiyordu. İçeri girdiğinde Hıdır Yarbay ve Sadi Yarbay'ı aynı masada otururken gördü. Yemeğini alıp yanlarına gitti. O gelince Sadi Yarbay ayağa kalktı.

"Oho uyuyan güzel de geldi nihayet, hadi çabuk yemeğini ye. Ben de adamları toparlayacağım. Sen bitirdiğinde herkes hazır olur. Hemen yola çıkarsınız."

Sadi Yarbay, Hıdır Yarbay'la vedalaşıp yemekhaneden çıktı. Hıdır Yarbay elini Harun'un omuzlarına koydu ve ayağa kalktı. Harun da ayağa kalkarak ona döndü. Yarbayın uzattığı eli güçlü bir şekilde sıktı.

"Müsaadenle ben de gideceğim. Geç oldu artık. Yapmam gereken birkaç küçük iş daha var."

Arkasını dönüp yürümeye başladı. Birkaç adım attıktan sonra geri dönüp Harun'a baktı,

"Dediklerimi unutma sakın Harun. Kendine dikkat. Yolun açık olsun."

Hıdır Yarbay yemekhaneden çıkana kadar arkasından ona baktı Harun. Sonra oturup aceleyle yemeğini yedi ve hemen üstünü başını silkeleyerek ayağa kalkıp dışarı çıktı. Bütün adamları atlarına binmiş onu bekliyorlardı. Yarbay Sadi de kapının önünde durmuş onu izliyordu. Yarbay Sadi'nin yanına giderek elini uzattı. Yüzünde anlamsız bir gülümseme vardı,

"En yakın zamanda görüşmek üzere komutan."

"Yolun açık olsun, kendine iyi bak."

Harun, arkasını dönerek atına bindi ve adamlarıyla beraber nizamiye kapısına doğru ilerlediler. Nöbetçi askerler bariyerleri kaldırıp geçmelerine izin verdikten sonra sınıra doğru sürmeye başladılar atlarını. Bir saat kadar at sürdükten sonra sınıra varmışlardı sınırı iyi bilen yol göstericinin ardından ilerleyip Suriye topraklarına girdiler. Yakındaki köylerin ışıklarını görebiliyorlardı. Kendilerini güvende hissedebilecekleri bir noktaya kadar hiç durma-

dan at sürdüler. Güvenli olduğuna emin oldukları bir tepenin yamacında durdular. Harun, Halil ve Mesut'u yanına çağırıp bütün adamların etrafında toplanmasını istedi. Bütün adamlar bir iki dakika içinde Harun'un etrafına toplanmışlardı. Yavaşça ayağa kalktı ve etrafına bakındı. Karanlık olmasına rağmen her birini tek tek seçebiliyordu. Yüksek sesle konuşmaya başladı;

"Arkadaşlar, görevimiz burada bitti. Biraz önce aldığım bir bilgiye göre sınırdan geçerken hepimizi öldürecekler. Bizi oyuna getirdiler. Şimdi herkes sınırın değişik noktalarından, en güvendiği yoldan geçerek köyüne geri dönsün. Toplu halde hareket etmeyin. Irak'a geçip oradan da dönebilirsiniz, böyle daha güvenilir olur. Köylerinize vardığınızda benden haber bekleyin. Ben gelip silahları toplayacağım ve aldığımız yere geri vereceğiz."

Ortalığı ölüm sessizliği kaplamıştı. Halil ve Mesut pür dikkat kesilmiş ona bakıyorlardı. Adamlar kendi aralarında konuşmaya başladı. Karanlığın içinden hafiften bir uğultu yükseliyordu sanki. Herkes huzursuz olmuş. birbirine bakıyor, ne yapacağını soruyordu. Üstelik bir de sınırın değir yanı vardı. Ya oraya gittiklerinde başlarına bir şey gelirse ne yapacaklardı. Hem köylerine geri döndüklerinde asker onlara sormaz mıydı niye böyle geri döndüklerini! Şimdi her kafadan bir ses yükseliyordu. Harun, bir müddet daha onların konuşmalarını dinledikten sonra avazı çıktığı kadar bağırdı.

"Susun, susun artık. Beni iyi dinleyin."

Harun'un bağırmasıyla birlikte uğultu dindi. Herkes susmuş, gözlerini Harun'a dikmişti.

"Merak etmeyin. Bir şey olmayacak. Onlara sınır geçtiğimizde Suriye askerleri ile karşılaştığımızı bunun içinde hemen dağılmak zorunda kaldığımızı söyleyeceğiz. Şimdi, vakit kaybetmeyin. Haydi yola çıkın, ama sakın buradan geçmeyin sınırı."

Adamlar bir müddet hiç konuşmadan öylece durdular. Kimseden ses çıkmıyordu. Ne yapacaklarına bir türlü karar veremiyorlardı. Harun tekrar gitmeleri için bağırınca da yavaş yavaş hareketlenip gruplara ayrıldılar ve atlarına atlayıp karanlığın içinde gözden kayboldular. Birkaç dakika içinde etrafta, Halil ve Me-

sut'un dışında kimse kalmamıştı. Harun, Halil ve Mesut'un yanına giderek ikisinin arasına girdi.

"Hadi biz de şu karşıki köye gidelim. Orada bir arkadaşım var. Bu gece orada kalırız sonra da Irak'a gidip oradan sınırı geçeriz ve Siirt'e döneriz."

Üç arkadaş atlarına binip ışıklarını gördükleri köye doğru karanlığın içine ilerlediler...

Battaniyenin Altında

Sınırötesi harekat da başarısız olmuştu. Harun'un dağılmalarını söylediği arkadaşları değişik yollarla köylerine dönmüşlerdi. Harun da sınırı geçip Siirt'e gitmiş ve başarısız geçen görevin raporunu vermişti. Bu arada Koçero Türkiye'de işlerin giderek kızıştığını ve yayılan ününden oldukça rahatsız olan hükümetin de kendisini ele geçirebilmek için her yolu denediğini biliyordu. Artık Suriye'de ailesinin yanında daha uzun vakitler geçirmeye başlamıştı. Nadir olarak sınırı geçip Türkiye'ye gidiyordu. Hele son olan olayları da duyduktan sonra Türkiye'ye geçmeme kararı alarak, uzun süre ailesinin yanında durmak zorunda kalmıştı. Ancak ailesinin ihtiyaçlarını karşılamak ve yapabildiği tek işe devam etmek zorundaydı. Harun ve adamlarının olayının üzerinden bir yıl geçtikten sonra tekrar sınırı geçerek Türkiye'ye girdi. Kendisini eskisine göre oldukça yorgun ve yaşlanmış hissediyordu. Dağlarda geçirdiği bu onuncu senesiydi. Ününü duyan onunla birlikte gezebilmek için her yolu deniyordu. Bu sefer de yanında kendi aşiretinden Ali isimli genç biri vardı. Koçero, çocuk ilk yanına geldiğinde onunla oturup dağa çıkmaması için uzun konuşmuş ama bir türlü ikna edememişti. Daha çok genç sayılırdı. Gerçi kendisi dağa çıktığında Ali'den bile gençti ama mecburiyetten bu yola başvurmuştu. Halbuki Ali sadece macera olsun diye gelmişti yanına. Yol boyunca onu bu kararından vazgeçirmeye çalıştı ama boşuna uğraştı. Ali, Nuh diyor, peygamber demiyordu. Kurtalan'a vardıklarında Osman ve Hasan'la buluşarak İran'a gitmeyi düşünüyordu. Oradan getirdiği halıları Suriye'de çok iyi fiyatlara satabiliyordu. Kafasında bunları düşünürken, Osman yanına geldi.

"Koçero, şu petrolcülerin kampına yeni bir başçavuş gelmiş, köylülerin iflahını kesiyor. Buralarda seni yaşatmayacağını söylüyormuş onlara."

Koçero, gülerek Osman'ın omuzlarına vurdu. Aklına, Şerif'le beraber yaptıkları Reşat Yüzbaşı'nın ev baskını geldi.

"Vay, demek yeni bir Reşat Yüzbaşı daha ha? İyi o zaman, ha-

di kalkın da gidip şu adamı bulalım, ona bir çift söz söyleyip öyle gidelim. Nerede buluruz bu adamı?"

"Kamptadır şimdi. Gündüz orada kalıyor. Gece de geri dönüyor."

"İyi, gündüz gözüyle kampı basabileceğimizi düşünemezler. Hadi bakalım vakit kaybetmeyelim. Diyeceğimizi deyip hemen gideriz."

Osman, şaşkınlıktan ne diyeceğini bilemiyordu. Lafları ağzında geveliyordu. Koçero onun bu halini görünce geri dönüp elini Osman'ın omzuna koydu. Sonra Hasan ve Ali'ye baktı.

"İstemeyen, korkan gelmesin. Hiçbirinizi zorlamam, ben tek başıma da giderim oraya"

Osman'ın yüzü kıpkırmızı olmuştu. Koçero'nun sözleri onu utandırmıştı. Mavzerini omzuna asarak atına doğru yürüdü.

"Ben onun için dememiştim, hadi gidelim bakalım."

Hasan hâlâ tereddüt ediyordu. En isteklileri ise Ali'ydi. Heyecanla atına doğru koşarak hazırlandı.

"Kim korkacakmış. Hadi bir an önce gidelim de haddini bildirelim o başçavuşa."

Hasan genç çocuğun sözleri üzerine atına doğru yürüyüp hazırlandı. Şimdi hepsi hazırdı artık.

Hep beraber atlara binip, dağın arka tarafından kampa doğru ilerlemeye başladılar. Dağın arkasından dolanarak petrolcülerin kampına varmaları yarım saatlerini bile almadı. Koçero yanındaki arkadaşları, Osman, Hasan ve Ali ile birlikte Garzan'daki kampın hemen arkasında dağın eteklerinde durdu. Boynundaki dürbününü çıkartıp kampın içini gözetledikten sonra arkadaşlarına döndü.

"Hazır mısınız? Şimdi gideceğiz. Kampta mühendis ve başçavuştan başka kimse görünmüyor. Herkes ne yapacağını biliyor, öyle değil mi? Kesinlikle işçilere dokunmak yok. İşçiler şimdi dinlenmeye çekildiler. Hepsi çadırın içinde. Osman, sen arkadan dolan ve işçilerin çadırına git. Hiç birinin dışarıya çıkmasına izin verme. Ali, Hasan! Siz de benimle beraber geleceksiniz."

Güneş yavaş yavaş tepelerin arkasına doğru çekilmeye başlamıştı. Kavurucu sıcağın yerini serin bir yel almış, tepeden aşağıya

doğru püfür püfür esiyordu. Koçero alnındaki terleri cebinden çıkardığı mendiliyle sildikten sonra tüfeğini omzuna astı ve kampa doğru ilerlemeye başladı. Kamp yaklaşık iki yüz metre önlerindeydi. Kimseye görünmeden başçavuş ve mühendisin olduğu çadıra ilerlemek zorundaydılar. Ağaçların ve taşların arkasına gizlene gizlene kampın içine ilerlediler. Artık kampın çok yakınındaydılar. Koçero, arkasına dönerek Osman'a gözleriyle işçilerin barakasını işaret etti. Osman, tüfeğini doğrultarak hızla barakanın olduğu yere koştu. Osman'ı barakanın önüne varıncaya dek izledi. Osman, barakanın önüne vardığında kapıdan içeri tüfeğini doğrulttu. Bir süre sonra da Koçero ve arkadaşlarının olduğu tarafa dönerek eliyle her şeyin yolunda olduğunu belirten bir hareket yaptı. Hasan ve Ali'ye baktı. Ali kendilerine yeni katılmıştı. Oldukça heyecanlı görünüyordu. Gülümsedi ve Ali'nin omuzlarına dokundu.

"O kadar heyecanlanma, her şey bir anda olup bitecek."

Ali gülümsemeye çalıştı ama beceremiyordu. Koçero kampın diğer ucunu izlemeye başladı. Başçavuş ve mühendis, çadırlarının önündeki sandalyeye oturmuşlar, gülerek bir şeyler konuşuyorlardı. Koçero, eliyle işaret ederek o yöne doğru ilerlemeye başladı. Hasan ve Ali de onun arkasından geliyorlardı. Aralarında birkaç metre kalmıştı artık. Tüfeğini doğrultarak ayağa kalktı. Başçavuş aniden karşısında Koçero'yu görünce panik içinde fırlayarak belindeki silaha uzandı. Koçero, başçavuşa doğru koştu ve mavzerinin dipçiğiyle koluna vurup elindeki silahı yere düşürdü. Ali ve Hasan da çadırın önüne kadar gelmişlerdi. Mühendis, olup bitenleri panik içinde izliyordu. Koçero'dan daha iri yapılı bir adamdı mühendis. Koçero mavzerini doğrultup başçavuşa nişan aldığı esnada mühendis mavzerin namlusunu tutarak bağırmaya başladı.

"Yalvarırım vurma adamı, yazıktır. Ne istiyorsan al git ama adamı vurma burada."

Başçavuş, korkudan faltaşı gibi açılmış gözlerle bir Koçero'ya, bir mavzere bakıyordu. Başçavuş, mühendisin, Koçero'nun tüfeğinin namlusunu tuttuğunu görünce, kendini can havliyle çadırın içine attı. Koçero, mavzerinin ucunu mühendisin elinden

kurtarmak için tüfeği bütün gücüyle kendine çekiyordu. Mühendis göz ucuyla başçavuşun içeri kaçtığını görmüş, Koçero'nun öfkesini ise şimdi kendi üzerine çektiğini anlamıştı. Koçero son bir gayretle tüfeğin namlusunu mühendisin elinden çekip kurtardığı anda mühendis üzerine atılarak boynuna asıldı. İkisi birden yere düştüler. Yere düştüğünde bacağının sert bir cisme çarptığını hissetti. Birbirlerine sarılmış halde tekrar ayağa kalktılar. Ne yaparsa yapsın mühendis Koçero'yu bırakacak gibi değildi. İri yarıydı ve güçlü kolları vardı. Bütün gücüyle mühendisin, vücudunu mengene gibi sıkan kollarından kurtulmaya çalıştı ama yine başaramadı. Ali ve Hasan da olup bitenler karşısında donup kalmışlardı. Ne yapacaklarını şaşırmışlar öylece mühendis ve Koçero'nun boğuşmasını izliyorlardı. Koçero'nun yüzü kızarmış, yanakları şişmişti. Alnından boncuk boncuk terler dökülüyor, güçlükle nefes alıyordu. Gözleri ile arkadaşlarını aramaya başladı. Hasan ve Ali biraz ileride ellerinde tüfekleri ile şaşkınlıktan afallamış bir şekilde kavgayı izliyordu. Onların bu halini görünce daha da sinirlenerek can havliyle onlara bağırdı,

"Ne bakıyorsunuz öyle, vursanıza bu herifi!"

Ali, Koçero'nun bağırmasıyla birlikte tüfeğini doğrultarak nişan aldı ancak mühendis kendini Koçero'nun arkasına doğru çekerek gizlenmeyi başardı son anda. Şimdi Koçero arkadaşları ile göz göze gelmişti. Hasan ve Ali tüfeklerini doğrultmuş Koçero'nun arkasına gizlenmeye çalışan mühendisi nişan almaya çalışıyorlardı. Koçero, bütün gücünü toplayarak son bir kez arkasına saklanan mühendisi namluların önüne doğru sürüklediği anda Ali tetiğe bastı. Kurşun sesi bütün kampta yankılandı. Mühendis ve Koçero bir an donmuş gibi durdular. Koçero'nun yüzü Ali'ye dönüktü ve gözleri ardına kadar açılmış, ona bakıyordu. Koçero yavaşça mühendisin ellerinin arasından kayarak yere yığıldı. Göğsünden akan kanlar gömleğinin üzerinden sızarak düştüğü yerde birikmeye başladı. Ali, taş kesilmişti. Mühendis Ali'nin ateş edeceğini anlayınca son anda kendini yeniden çevirmeyi başarmıştı. Ali de yanlışlıkla Koçero'yu vurmuştu. Hasan olan bitenlere inanamıyordu. Elindeki tüfeğin ucu titriyordu. Mühendis, Koçero'nun yanı başında ayakta durmuş, yerde kanlar

içinde yatan Koçero'ya bakıyordu. Hasan tüfeğini omzuna asarak Koçero'ya doğru koştu. Boynundaki egali çıkarıp yarasının üzerine bastırdı. Hâlâ nefes alıyordu ama yarası çok ağırdı. Kurşun tam kalbine isabet etmişti, yaşaması imkânsız görünüyordu.

"Dayan Koçero, dayan. Seni kurtaracağız."

Koçero'nun boğazından sadece hırıltılar yükseliyordu. Ağzından çıkan hiçbir şeyi anlamıyordu

"Osman'a seslen, çabuk, buradan gidiyoruz."

***

Askeri araba köy yolunda arkasında büyük bir toz bulutu bırakarak gelip köy meydanın ortasında durdu. İçinden inen bir asker kahvehanenin önünde oturan yaşlı adama bir şeyler sordu. Adam eliyle biraz ilerideki evi işaret ediyordu. Asker koşarak tekrar arabaya bindi ve adamın işaret ettiği eve doğru sürdü. Evin kapısının önünde durdu. Arka kapıdan inen bir başçavuş evin kapısının önüne gelince durdu ve üstünü başını düzelttikten sonra kapıyı çaldı. kapıyı Koçero'nun abisi Nusreddin açtı. Karşısında askerleri görünce çok şaşırmamıştı. Kardeşini sormak için daha önce bir çok kez gelmişlerdi. Yine o takiplerden biridir, diye düşündü. Başçavuş, Nusreddin'in yüzüne dikkatle baktı.

"Sen Koçero'nun ağabeyisin, değil mi?"

"Evet."

"Bizimle geleceksin, albay seni bekliyor."

Siirt Alay komutanı Albay Cemal daha önce de kendisiyle konuşmuştu. O zaman Koçero'nun masum olduğuna inandığını ve gelip teslim olması halinde ona elinden gelen bütün yardımı göstereceğini söylemişti. Bunları düşününce hiç endişelenmeden dışarı çıktı Nusreddin, başçavuşla birlikte arabaya bindi. Araba geldiği gibi arkasında büyük bir toz bulutu bırakarak ana yola doğru ilerlemeye başladı. Anayola varınca Kurtalan yönüne döndü. Nusreddin başçavuşun hemen yanında oturuyordu.

"Hayırdır inşallah. Ne oldu başçavuşum?"

Başçavuş kafasını hiç çevirmeden ön camdan yolu izleyerek cevap verdi;

"Albay sana anlatır. Ben bir şey bilmiyorum."

On dakika sonra yoldan sola saparak Garzan'daki TPAO kampının yoluna girdiklerinde Nusreddin ters bir şeyler olduğunu hissetti. Araba kampın içinde durdu. Kampın önünde işçiler toplanmış kendi aralarında konuşuyorlardı. Arabanın geldiğini görünce hepsi birden susarak araçtan inenleri izlemeye koyuldular. Nusreddin ve başçavuş ön tarafa doğru yürüdüler. İşçilerin kaldığı barakalar ve mühendisin kaldığı çadırın arasındaki büyük sondaj kulesinin demirlerinin arasından Albayı görebiliyordu. Albayın yanında sivil birkaç adam ve çok sayıda üniformalı vardı. Nusreddin ve başçavuşun geldiğini fark ettiklerinde birden sustular. Albay gruptan ayrılarak Nusreddin'in yanına geldi ve koluna girdi. Nusreddin iyice meraklanmıştı artık. Albaya merak ve endişe dolu gözlerle bakıyordu. Albay Nusreddin'le beraber, grubun ortasından geçerek yürüyor ancak hiç konuşmuyordu. Yüzünden onun da çok üzgün olduğu anlaşılıyordu. Kalabalık ikiye ayrılınca Nusreddin çadırın önünde üzerine battaniye atılmış birinin yerde yattığını gördü. Battaniyenin kenarlarından kan birikintileri vardı. Albay kızarmış gözlerle baktı ona.

"Git bak ona Nusreddin, Koçero mu değil mi?"

Nusreddin boğazının düğümlendiğini hissetti. Güçlükle yutkunabiliyordu. Bir albaya, bir yerde yatana bakıyordu. Yerde yatan adama doğru ilerledi. Dizlerinin titrediğini, kalbinin bir davul gibi güçlü vurduğunu hissedebiliyordu. Çömelerek battaniyenin ucunu kaldırdığında gözlerinden yaşlar boşaldı. Sessiz sessiz ama hıçkırarak ağlıyordu. Yüzünde kocaman bir gülümsemeyle kardeşi, orada bir işçinin battaniyesinin altında uzanmış, yatıyordu...

birey Deneme - Öykü - Masal

- Balın tuzu Eksik-*Kâmil Yeşil*
- Sıkı Adamlar-*Saadettin Acar*
- Kalanlar-*Ahmet Kekeç*
- İkindi Güneşi-*Afet Ilgaz*
- Mavi Ada Mektupları-*Kahraman Tazeoğlu*
- Besbelli Yalnızlık-*Özcan Ünlü*
- Çetele-*Yusuf Tosun*
- Öyküler -*Montesquieu*
- Başka Masallar-*İsmail Kılıçarslan*
- Satır Arası Aşk-*Mehmet Naci*
- Çağa Kiralık Akıllar-*Hanifi İspirli*
- *Gezegenle Sohbet-Tevfik el Hakimi*
- *Amerika Diye Bir Yer Yok-Murat Zelan*

birey. edebiyat

- Karşılaştırmalı Edebiyat - Günümüz Postmodern Bağlamda Algılanışı - *Dr.Kamil Aydın*
- İsmet Özel' in Amentüsü - *Hasan Aktaş*

birey Tiyatro

- İzleyiciye Sövgü Kendini Suçlama-*Peter Handke*
- Nasreddin Hoca ve Bozoğlan-*İrfan Gürkan Çelebi*

birey Mizah

- Ceberrut Kaynana-*Mehmet Emin Kazcı*
- Tarantulapost-*Ahmet Oktay Berber*

b i r e y Ş i i r

- Gözyaşı Komedyası - *Selami Ece*
- Kelebek Düğünleri - *Selman Cahit*
- Küçük Bir Gök Ada - *Mustafa Akar*
- Ünlü Şairlerin En Güzel Aşk Şiirleri - I *(Der.: Sedat Umran)*
- Ünlü Şairlerin En Güzel Aşk Şiirleri - II -
- Savaşa Direnen Şiirler - *(Der.: Özcan Ünlü)*
- Kitab-ı Aşk - *Hanifi İspirli*
- Aşk Bu Kadar Yakışmamıştı Bana - *Özcan Ünlü*
- Leke - *Sedat Umran*
- Karanfil - *Ferman Karaçam*
- Aşk Buzlu Bir Yanardağ - *Ferman karaçam*
- Gül Şafaklı Bir Özlem - *Hasan Akçay*
- Gözlerinin Mavi Limanında - *Nizar Kabbani*
- Üç Köpük - *İbrahim Tenekeci*
- Güzellik Uykusu - *İbrahim Tenekeci*
- Portakal, Turta Bir de Kirpi -*İsmail Kılıçarslan*
- Çöl Vaazları - *Hüseyin Akın*
- Milyon Sesli Mızıka - *Ali Emre*
- Sebepsiz Serçe - *Suavi Kemal Yazgıç*
- Ağaç, Kedi ve Tırnak - *Levent Dalar*
- Son Ağaç - *Yusuf Özkan özburun*
- Peltek Vaiz - *İbrahim Tenekeci*
- Ateş Güzeli - *Özcan Ünlü*
- Nisan Çobanı- *Adem Turan*
- Ölü Bir Kentin Morg Alfabesi - *Kahraman Tazeoğlu*
- Yetim Çağrışımlar - *Ferman Karaçam*
- Yetim Çağrışımlar- *Ferman Karaçam*
- Savaşa Direnen Şiirler- Antoloji *(Der. Özcan Ünlü)*
- Kitab-ı Aşk - *Hanifi İspirli*
- Muhalif Şiirler Antolojisi- *Hüseyin Karaca*
- Yüzyıllık Türk Şiir Atlası-I *(Der: Özcan Ünlü)*
- Yüzyıllık Türk Şiir Atlası-II *(Der: Özcan Ünlü)*
- Seçilmiş Şiirler ve Yazılar-*Halil Cibran*